L. ANNEI SENECAE CORDUBENSIS

TRAGOEDIAE X.

BASILEAE EXCUDEBAT
Henricus Petrus, Menſe Au=
guſto. Anno
M. D. XXIX.

EX LIBRO TERTIO PETRI CRINITI DE POETIS LATINIS, SENECAE VITA.

LVcius Anneus Seneca natione Hiſpanus, patria Cordubenſis fuit: inter eos poëtas refertur, qui Tragœdias ſcripſerunt, ut Pacuuius, Accius, Atilius, & Pomponius Secundus, qui eadem ætate claruit, & cum ipſo Seneca paribus ſtudijs uerſatus eſt in faciẽdis Tragœdijs, ut Fabius Quintilianus teſtatur, in magno pretio habitus eſt, & ob elegantiam ingenij plurimum commendatus. Scripſit Tragœdias decem, in quibus propter ſublimitatem carminis, grauitatemq́; ſententiarum, non uulgarem laudem conſecutus eſt: etſi tempora illa, in quæ incidit, magna ex parte aduerſa extiterunt melioribus diſciplinis. In ſuis fabulis Euripidem, atque Aeſchylum traditur imitatus, quæ res facile intelligetur ab ijs, qui paulo diligentius eas obſeruabunt. Qui ſcribunt poëtam hunc filium fuiſſe Annei Senecæ, qui in Stoicorum diſciplinis magnopere claruit, coniecturis tantum nituntur, neq; hanc rem, ut ego exiſtimo, ullis autoribus aſſerunt.

Minime autẽ dubium eſt, duos fuiſſe Senecas, quorum alter in philoſophiæ ſtudijs præclarus, atque excellens habitus eſt. Itaque diuus Hieronymus *propter egregiam illius probitatem, ſingularemq́; uitæ conſtantiam, ut puto, inter autores Chriſtianos collocauit, quæ res optimis rationibus, & antiquis ſcriptoribus probatur.* Val. *Martialis duos celebrat Senecas, & unicum* Lucanum *ex eadem* Corduba. *Sidonius* Apollinaris *in ſuis poëmatis ſic de* Anneo *Seneca ſcribit ad* Felicem *eo carmine, in quo de latinis poëtis diſſerit:*

Non quod Corduba *præpotens alumnus*
Facundum *ciet, hic putes legendum.*
Quorum *unus colit hiſpidum* Platona,
Incaſſumq́; *ſuum monet* Neronem.
Orcheſtram *quatit alter* Euripidis
Pictum *fęcibus* Aeſchylum *ſecutus.*
Aut plauſtris ſolitus ſonare Theſpim.
Qui *poſt pulpita trita ſub cothurno*
Ducebat *olidæ patrem capellæ.*

Ex *hijs manifeſte colligitur, quid exiſtimari debeat de utroq; Seneca: præcipue quod elici poteſt ex* Octauia *eiuſdem Tragœdia, in qua* Neronis *ſcelera, & crudeliſſima flagitia copioſe enumerãtur.* Grammatici *ueteres uidentur maximi feciſſe præ*

ter

ter cæteros omnes Pacuuiũ, & Accium inſcriben dis Tragœdijs, ut alibi diximus. Non me præterit quàm multa ſcripta ſint de hoc Seneca à Xicone Poletano, ſed is mihi uidetur abuti ſua diligentia, & aliorũ iudicium contemnere, qui tam anxie defatigatur in re minime dubia explicanda.

DIMENSIONES TRAGOEDIARVM SENECAE PER HIERON. AVANTIVM.

Verſus Senarij uel trimetri iambici ſunt archilochij omnes & acatalectici apud Anneum Senecam Tragicum, & hanc ſolidam legem ſeruant, ut quamuis ſedes ſecunda, quarta, & nouiſsima ſeruiant uni iambo, ſecunda tamen, & quarta non repellunt tribrachum iambo comparem.

Primus autem pes ultra iambum recipit ſpondeum & ſpondei diſſolutiones, id eſt, dactylum, anapæſtum, & aliquando proceleumaticum, tribrachum uero, qui par eſt iambo, in hac prima ſede admittunt uerſus unus ſupra uiginti.

Tertia ſedes admittit iambum, ſpondeum, dactylum, tribrachum, nunquam in hoc tertio loco

inuenies anapæſtum præter hunc uerſum ſcilicet:

Inter ſenem iuuenemq́;, ſed propior ſeni,

niſi dictio inſit quatuor ſyllabarum, quod accidit uerſibus uiginti.

Quintus locus, ut ſæpiſsime, immo ſemper, habet aut ſpondeum, aut anapæſtum, ita nunquam utitur tribracho: iambum uero, & dactylum nunquam aſſumit, niſi in nouem uerſibus, quorum ultimæ dictiones ſunt quatuor ſyllabarum; ſcilicet nepotibus, cacumine, Prometheus, Caphariđes, Polyxena, facinorum, & ter memoria.

Senecæ igitur trimetri non cacometri, ſed omnes probabiles appellantur à Victorino & Terentiano, cum præſertim in nulla ſede reperiatur trocheus, aut pyrrichius, & cum ubiq; deuitet ſcazonta, cumq́; nullus uerſus conſtet ex iambis omnibus, ut Tragicorum lex præſcribit.

TRAGOE-

TRAGOEDIAE, QVAE IN SCRIBITVR HERCVLES FVRENS, ARGVMENTVM.

Continet hæc prior Tragœdia querelas Iunonis, & indignationem contra pellices Iouis mariti ſui, ſimulq; contra Herculem ex pellice natum. Continet & Megaræ fletum ob coniugis Herculis abſentiam, & ob tædia minasq; Lyci: quippe qui Creonte rege & filijs occiſis, Thebanum imperium occupauerit, eiq; uim pariter inferre tentauerit. Mox ab inferis rediens Hercules, cognitis quæ fecerat Lycus, incedentem illum ad ſacrificandum, ob partum regnum, interficit. Sed ſui in Herculem odij Iuno minime etiam adhuc oblita, iuſſit ut is furore corriperetur. Quo actus miſere Hercules coniugi & liberis uitam eripuit. Poſtremo mente reſumpta, illarumq; cædium cognito autore, ſibi pariter & manum intuliſſet ultro, ni genitoris ſui piæ preces interceſſiſſent.

TRAGOEDIAE, QVAE INSCRIBITVR THYESTES, ARGVMENTVM.

Cogit, excitatq; ab inferis Megæra ex furijs una Tantalum olim Phrygiæ regem ad odia commiſcenda inter duos fratres, Thyeſtem & Atreū nepotes eius, qui Mycenis alternis annis regnauerant. At Atreus furijs agitatus, conſilio cum ſeruo inito, deliberat, quo pacto uindictam de fratre ſumat, quod dolis Aeropen ſibi coniugem conſtuprarit: quodq; arietem aurei uelleris ſubripuerit. Igitur ab Atreo ſimulata reconciliatione Thyeſti reuocato Mycenis & inſcio apponuntur in conuiuio ſui filij epulandi. Poſtremo cum etiam ſanguinem illorum in patera propinaſſet Atreus, iuſsit demum afferri capita. Queis uiſis & agnitis difflet quidem Thyeſtes, ſed Atreus, quod uindicta proceſſerit, oblectatur.

THEBA-

THEBAIDIS TRAGOE-DIAE DIMIDIATAE ARGVMENTVM.

Oedipus ſoluto ænigmate, Sphingis beneficio, ac interfecto parente, Thebarum potitus imperio, necnon & Reginæ genitricis matrimonio: ut demum paricidiũ, & inceſtum cognouit ſuum, ſua ſibi manu effodit oculos. Is igitur Oedipus filiam rogans inducitur, uti parentem deſerat errabundum, nam ea ſibi capto oculis ſemitam prætentabat. Parantur mox bella inter utrunq; Oedipodis filium, Etheoclem ſcilicet ac Polynicem. Ad quæ ſedanda pergit mater Iocaſta, rogans, ne inter ſe, ſed in ipſam arma ſuſcipiant: ac demum utriq; exercitui ſuadet, arma deponant. Cæterũ cum deſint Chorus & Actus poſtremus, Tragoedia hæc imperfecta exiſtimatur.

TRAGOEDIAE, QVAE INSCRIBITVR HIPPOLYTVS, ARGVMENTVM.

Hippolytus Theſei & Antiopæ filius, cum animo inſediſſet omni ſe uoluptatum lenocinio abdi-

care, uenationi tantum intentus uitam ducebat cœlibem, & à mulierum blandicijs alienam. Sed Phædra nouerca eius priuigni forma, ætateq́; il= lecta, & amore ueſano correpta, & mariti abſen tia animata, ac demum dolore deuicta, & ægritu dine cauſata, uulnus iuueni detegit, & inuitat ad Venerē. At cum ſe ſentit à priuigno acrius incre pari, & cupitos amplexus pertinaciter denega= ri, infenſa ilico & amoris oblita, Hippolytum in= ſimulat Theſeo ab inferis redeunti, ceu is eam li= quido interpellarit. Igitur adoleſcens patris de= clinans furorem inſcenſo curru diſtrahitur atq; diſcerpitur ab equis ſuis, à Phocis exterritis, quos immiſerat Aegeus. Poſtremo Phædra ſui fa= cinoris ſcenam detegens, ſuper Hippolyti cor= pus miſere gladio ſe ipſam conficit.

TRAGOEDIAE, QVAE INSCRI- BITVR OEDIPVS, AR GVMENTVM.

Laborantibus peſtilentia Thebis, ibiq́; tum re gnante Oedipode, de quo ſatis ſuperius in The= baide conſultus Apollo, an peſti remedium foret ullum, reſponſum tulit, non ceſſaturam illam, do= nec

nec Laij interitus expietur, & interfector illius plectatur exilio. Cæterum cum interfectoris nomen minime indicaſſet, ab Oedipode Tireſia uates conſulta, pandit, ipſum fuiſſe Oedipodem, qui regem Laium peremerit. Deprehendēs poſtremo Oedipus coniecturis quibuſdam, artis magicæ beneficio uera locutā fuiſſe Tireſiam, & ſibi effodit oculos, & Iocaſtæ parenti plurimū id roganti gladio uitam eripuit.

TRAGOEDIAE, QVAE INSCRIBITVR TROAS, ARGVMENTVM.

Exciſa deletaq; Troia Græcis in patriam redire parantibus apparuit Achillis umbra, quem Paris in templo Apollinis interfecerat. Ea monuit, ut manes ſui Polyxenæ puellæ regiæ uictima placarētur, cuius enixe, dum uiueret, connubiū expetebat. Primū igitur Troiæ ſæuū defletur excidiū: mox ab Vlyſſe inquiritur Aſtyanax, puer Hectoris filius, ut tollatur è medio, nequid ſuperſit reliquiarum ad Ilium uindicandum. Reperto demum puero, abductaq; puella, ut refertur à Nuntio, ea quidem in Sigeo ad tumulum Achillis mactatur,

at ille

at ille præcipitatur è turri. Referuntur autem idcirco, quod horrenda minime actitantur in ſcena, ſed tantummodo recitantur.

TRAGOEDIAE, QVAE INSCRIBITVR MEDEA, ARGVMENTVM.

Medea quondam, cuius apud Naſonem, Diodorũ, & Iuſtinũ rite extat hiſtoria, queritur in hac ſeptima Tragœdia de Iaſonis periurio atq; repudio, in cuius etiam ultionẽ ſæuiſsime aduocat deos omnes. Mox unius dieculæ à Creonte, qui exiliũ illi indixerat, dilatione impetrata, ſecum delibe rat ipſa Medea, ut & ueneficiorũ ope Creontis domus incendio abſumatur, & filij, quos ex Iaſone receperat, ante ipſius parentis ora miſere iugulentur. Quæ ſcelera, ut fœmina ſceleſtiſsima ſtatuerat, fœde & immaniter in calce patrantur.

TRAGOEDIAE, QVAE INSCRIBITVR AGAMEMNON, ARGVMENTVM.

Thyeſtes olim ille natorum tumulus, nefandis iniurijs ab Atreo germano ſuo admodũ laceſsitus,

ab inferis remeans excitat & hortatur Aegiſthū filium, ut propere ſe accingat ad tantas ſuæ domus iniurias ulciſcendas. Agamemnonis itaq; ex Atreo geniti, & in bello Troiano diutius commorantis coniugem Clytemnæſtram, ut ſtuprum clementer inferat, inuadit Aegiſthus, quod & iampridem oraculum perſuaſerat. Illa demum Aegiſthi amore correpta, eoq; identidem potita, quo minus adulteri complexus impedirentur, reuerſum maritum, nec ſibi talia metuentem interficit.

TRAGOEDIAE, QVAE INSCRIBITVR OCTAVIA, ARGVMENTVM.

Satis conſtat Octauiam, quæ huic tragœdiæ fecit titulum, patrē habuiſſe Claudium imperatorē, matrem uero Meſſalinam filiam barbari Meſſalæ eiuſdem Claudij conſobrini. Hæc Octauia Sylano primū deſponſata eſt. Quo repudiato atq; occiſo, iterum à patre Neroni collocata eſt priuigno ſuo, quem antea adoptauerat. Sed Nero illius conſuetudinē aſpernatus, ægre ferente id Ro. Po. dimiſit ut ſterilem, moxq́; etiam interfecit, adulterium falſò probante Aniceto pædagogo, quod ei

falſò

ſalſò etiam obiecerat Nero. Queritur itaq; nunc Octauia miſerrimam fortunam ſuam, ſimulq; patris obitum, quem filius ueneno necauerat: queritur inſuper Seneca Neronis ipſius præceptor mores ſui temporis atq; calamitatem. Demum iuſſu principis infœlix Octauia, annuēte id Po. Ro. quod iampridem negauerat, ad necem traditur.

TRAGOEDIAE, QVAE INSCRIBITVR HERCVLES OBTHEVS, ARGVMENTVM.

Hercules ſacrificaturus ob deletæ Oechaliæ urbis uictoriam & raptum Iolæ, ad Deianiram cōiugem miſit puerum, qui ueſtem afferat, qua uti in ſacrificando conſueuerat. Deianira uero ueſtem marito miſit ſangnine Neßi centauri reſperſam, dubitās, ne Iolæ amore ipſa poſthaberetur, quod ſuaſerat Neſſus fœminæ, ut faceret, ſi quādo illa de mulieris alterius amore uereretur. Eam ueſtem ubi primum attigit Hercules, ueneno aſperſus lenta tabe exedebatur, qua quidem de re conſultus Apollo delphicus, reſpōdet, uti pyram Hercules in Oetho monte conſtrueret, ac de reliquis Ioui curam relinqueret. Conſtructa igitur pyra,

& inibi

& inibi per Philoctetis manus admoto igne, cũ nihil reliquiarum reperiſſent qui aderant, in cœlum omnino ſublatum Herculem cenſuerunt. Atq; hæc in ſuprema iſta tragœdia referun tur.

ERRATA.

Pagella 3. *uerſu* 17. *lege flagrante.*
2. *uerſ.* 33. *obuium morti.*
53. *uerſ.* 14. *tranſtudit.*
145. *uerſ.* 25. *cæteros.*

L. ANNEI SENECAE CORDVBENSIS HERCVLES FVRENS.

PRIMVS ACTVS.

Trimetri Iambici.

IVNO SOLA

SOror Tonantis, hoc enim ſolum mihi
Nomen relictum eſt, ſemper alienum Iouem,
Ac templa ſummi uidua deſerui ætheris,
Locumq; cœlo pulſa pellicibus dedi.
Tellus colenda eſt, pellices cœlum tenent.
Hinc arctos alta parte glacialis poli
Sublime claſſes ſydus argolicas agit.
Hinc, qua tepenti uere † laxatur dies, † laſſatur
Tyriæ per undas uector Europæ nitet.
Illinc timendum ratibus, ac ponto gregem
Paßim uagantes exerunt Atlantides.
Fera coma hinc exterret Orion deos.

Suaſq; Perſeus aureas ſtellas habet.
Hinc clara gemini ſigna Tyndaridæ micant.
Quibusq; natis mobilis tellus ſtetit.
Nec ipſe tantum Bacchus, aut Bacchi parens,
Adiere ſuperos: nequa pars probro uacet,
Mundus puellæ ſerta Cnoſiacæ gerit.
Sed uetera querimur: una me dira, ac fera
Thebana nuribus ſparſa tellus impijs
Quoties nouercam fecit? aſcendat licet,
Meumq; uictrix teneat Alcmene locum,
Pariterq; natus aſtra promiſſa occupet,
In cuius ortu mundus impendit diem,
Tardusq; eoo Phœbus effulſit mari
Retinere merſum iuſſus oceano iubar.
Non ſic abibunt odia, uiuaces aget
Violentus iras animus, & ſæuus dolor
Aeterna bella pace ſublata geret.
† Quæ *†Quid bella? quidquid horridum tellus creat*
Inimica, quidquid pontus, aut aër tulit
Terribile, dirum, peſtilens, atrox, ferum,
Fractum, atq; domitū eſt, ſuperat, & creſcit malis,
Iraq; noſtra fruitur, in laudes ſuas
Mea uertit odia, dum nimis ſæua impero,
Patrem probauit: inde, qua lucem premit,
Aperitq; Tethys, qua ferens Titan diem

Binos

Binos propinqua tinguit Aethiopes face.
Indomita uirtus colitur:& toto deus
Narratur orbe:monſtra iam deſunt mihi,
Minorq́; labor eſt Herculi iuſſa exequi,
Quàm mihi iubere: lætus imperia excipit.
Quæ fera tyranni iuſſa uiolento queant
Nocere iuueni? nempe pro telis gerit,
Quæ timuit,& quæ fudit,armatus uenit
Leone,& Hydra: nec ſatis terræ patent,
Effregit ecce limen inferni Iouis,
Et opima uicti regis ad ſuperos refert.
Parum eſt reuerti,fœdus umbrarum perit.
Vidi ipſa,uidi nocte diſcuſſa inferum,
Et Dite domito,ſpolia iactantem patri
Fraterna,cur non uinctum,& oppreſſum trahit
Ipſum cathenis paria ſortitum Ioui?
†Ereboq́; capto potitur,& retegit Styga. Cerbero&
Patefacta ab imis manibus retro uia eſt.
Et ſacra diræ mortis in aperto iacent.
At ille rupto carcere umbrarum ferox
De me triumphat,& ſuperbifica manu
Atrum per urbes ducit argolicas canem.
Viſo labantem Cerbero uidi diem,
Pauidumq́; ſolem,me quoq; inuaſit tremor,
Et †terna monſtri colla deuicti intuens †terra

Timui imperaſſe: leuia ſed nimium queror.
Cœlo timendum eſt, regna ne ſumma occupet,
Qui uicit ima, ſceptra præripiet patri,
Nec in áſtra lenta ueniet, ut Bacchus, uia:
Iter ruina quæret, & uacuo uolet
Regnare mundo: robore expenſo tumet,
Et poſſe cœlum uiribus uinci ſuis
Didicit ferendo: ſubdidit mundo caput,
Nec flexit humeros molis immenſæ labor,
Mediuſq; collo ſedit herculeo polus.
Immota ceruix ſydera, & cœlum tulit,
Et me prementem: quærit ad ſuperos uiam.
Perge ira, perge, & magna meditantē opprime,
Congredere, manibus ipſa iam lacera tuis.
Quid tanta mandas odia? diſcedant feræ.
Ipſe imperando feſſus Euryſtheus uacet.
Titanas auſos rumpere imperium Iouis
Emitte: Siculi uerticis laxa ſpecum.
Tellus gigante Doris excuſſo tremens
Suppoſita monſtri colla terrifici leuet,
Sublimis alias luna concipiat feras.
Sed uicit iſta: quæris Alcidæ parem?
Nemo eſt, niſi ipſe: bella iam ſecum gerat.
Adſint ab imo Tartari fundo excitæ
Eumenides, ignem flammeæ ſpargant comæ,

Viperea

Viperea ſæuæ uerbera incutiant manus.
I nunc ſuperbe, cœlitum ſedes pete.
Mouenda iam ſunt bella, clareſcit dies.
Humana temne, iam Styga, & manes ferox
Fugiſſe credis: hic tibi oſtendam inferos.
Reuocabo in alta conditam caligine
Vltra nocentum exilia diſcordem deam,
†Qua mugit ingens montis oppoſiti ſpecus, †Quam munit
Educam: & imo Ditis è regno extraham.
Quidquid relictum eſt, ueniat inuiſum ſcelus,
Suumq; lambens ſanguinem impietas ferox,
Errorq;, & in ſe ſemper armatus furor.
Hoc hoc miniſtro noſter utatur dolor.
Incipite famulæ Ditis: ardentem incitæ
Concutite pinũ: & agmen horrendum anguibus
Megæra ducat: atq; luctifica manu
Vaſtam rogo flagrantem corripiat trabem.
Hoc agite, pœnas petite uiolatæ Stygis.
Concutite pectus: acrior mentem excoquat,
Quàm qui caminis ignis ætnæis furit.
Vt poſſit †animo captus Alcides agi †animum
Magno furore percitus: nobis prius
Inſaniendum eſt: Iuno cur nondum furit?
Me me ſorores mente deiectam mea
Verſate primam, facere ſi quidquam apparo

Dignum nouerca: iam odia mutentur mea.
Natos reuerſus uideat incolumes, precor,
Manuq; fortis redeat, inueni diem
Inuiſa quo nos Herculis uirtus iuuet.
Me pariter, & ſe uincat, & cupiat mori
Ab inferis reuerſus. hoc proſit mihi,
Ioue eſſe genitum, ſtabo, & ut certo exeant
Emiſſa neruo tela, librabo manum,
Regam furentis arma, pugnanti Herculi
Tandem fauebo, ſcelere perfecto licet
Admittat illas genitor in cœlum manus.

ADILON.

CHORVS.

ANAPAESTICI.

IAm rara micant ſydera prono
Languida mundo, nox uicta uagos
Contrahit ignes, luce renata.
Cogit nitidum Phoſphoros agmen.
Signum celſi glatiale poli:
Septem ſtellis Arcades urſæ
Lucem uerſo temone uocant.
Iam cœruleis euectus equis
Titan, ſummum proſpicit Oetan,

Iam

Iam cadmæis inclyta baccis
†Aſperſa dic dumeta rubent, †Aſpera
Phœbiq; fugit reditura ſoror.
Labor exoritur durus, & omneis
Agitat curas: aperitq; domos
Paſtor, gelida cana pruina
Grege dimiſſo pabula carpit.
Ludit prato liber aperto
Nondum rupta fronte iuuencus.
Vacuæ reparant ubera matres.
Errat curſu leuis incerto
Molli petulans hœdus in herba.
Pendet ſummo ſtridula ramo,
Pinnasq; nouo tradere Soli
Geſtit querulos inter nidos
Thracia pellex, turbaq; circum
Confuſa ſonat, murmure miſto
Teſtata diem: carbaſa uentis
Credit dubius nauita uitæ,
Laxos aura complente ſinus.
Hic exeſis pendens ſcopulis,
Aut deceptos inſtruit hamos,
Aut ſuſpenſus ſpectat preſſa
Præmia dextra.
Sentit tremulum linea piſcem.

Hæc innocuæ quibus eſt uitæ
Tranquilla quies, & læta ſuo
Paruoq́; domus: ſpes & in agris
Eiuſdem rationis cum ſuperioribus.

CHORVS.

TVrbine magno ſpes ſollicitæ
Vrbibus errant, trepidiq́; metus.
Ille ſuperbos aditus regum,
Duraſq́; fores expers ſomni
†ac *Colit, †hic nullo fine †beatus*
†beatas *Componit opes, gazis inhians,*
Et congeſto pauper in auro eſt.
Illum populi fauor attonitum,
Fluctuq́; magis mobile uulgus,
†uoluit *Aura tumidum †tollit inani.*
Hic clamoſi rabioſa fori
Iurgia uendens improbus, iras
Et uerba locat: nouit paucos
Secura quies, qui uelocis
Memores æui, tempora nunquam
Reditura tenent: dum fata ſinunt,
Viuite læti: properat curſu
Vita citato, uolucriq́; die
Rota præcipitis uertitur anni.

Duræ peragunt penſa ſorores,
Nec ſua retro fila reuoluunt.
At gens hominum fertur rapidis
Obuia fatis incerta ſui.
Stygias ultro quærimus undas.
Nimium Alcide pectore forti
Properas mœſtos uiſere manes.
Certo ueniunt ordine parcæ.
Nulli iuſſo ceſſare licet,
Nulli ſcriptum proferre diem.
Recipit populus urna citatos.
Alium multis gloria terris
Tradat, & omnes fama per urbes
Garrula laudet, cœloq; parem
Tollat, & aſtris: alius curru
Sublimis eat: me mea tellus
Lare ſecreto, tutoq; tegat.
Venit ad pigros cana ſenectus,
Humiliq; loco, ſed certa, ſedet
Sordida paruæ fortuna domus.
Alte uirtus animoſa cadit,
Sed mœſta uenit crine ſoluto
Megara paruum comitata gregem,
Tardusq; ſenio graditur Alcidæ parens.

ACTVS SECVNDVS.

Trimetri Iambici.

MEGARA.

O Magne olympi rector, & mūdi arbiter
Iam ſtatue tādē grauibus ærūnis modū,
Finemq; cladi: nulla lux unquam mihi
Secura fulſit, finis alterius mali
Gradus eſt futuri, protinus reduci nouus
Paratur hoſtis, antequàm lætam domum
Contingat, aliud iuſſus ad bellum meat,
Nec ulla requies, tempus aut ullum datur,
Niſi dum iubetur: ſequitur apprime ſtatim
Infeſta Iuno: *nunquid immunis fuit*
Infantis ætas? monſtra ſuperauit prius,
Quàm noſſe poſſet: gemina criſtati caput
Angues ferebant ora, quos contra obuius
Reptauit infans, igneos ſerpentium
Oculos remiſſo pectore, ac placido intuens
Arctos ſerenis uultibus nodos tulit.
Et tumida tenera guttura elidens manu,
Prælusit Hydræ. Mæ*nali pernix fera,*
Multo decorum præferens auro caput
Deprenſa curſu eſt: M*aximus nemeæ timor*
Gemuit lacertis preſſus herculeis Leo.

Quid

Quid ſtabula memorem dira Biſtonij gregis?
Suisq; regem pabulum armentis datum?
Solitumq; denſis hiſpidum Erymanthi iugis
Arcadica quatere nemora mænalium ſuem?
Taurumq; centum non leuem populis metum?
Inter remotos gentis Heſperiæ greges
Paſtor triformis littoris Tarteſij
Peremptus, acta eſt præda ab occaſu ultimo,
Notum Cithæron pauit oceano pecus,
Penetrare iuſſus ſolis æſtiui plagas,
Et aduſta medius regna quæ torret dies,
Vtrinq; montes ſoluit abrupto obice.
Etiam ruenti fecit oceano uiam.
Poſthæc adortus nemoris opulenti domos
Aurifera uigilis ſpolia ſerpentis tulit.
Quid ſæua Lernæ monſtra, numeroſum malum?
Non igne demum uicit, & docuit mori?
Solitasq; pinnis condere obductis diem.
Petijt ab ipſis nubibus Stymphalidas.
Non uicit illum cœlibis ſemper tori
Regina gentis uidua Thermodontiæ.
Nec ad omne clarum facinus audaces manus,
Stabuli fugauit turpis Augiæ labor.
Quid iſta proſunt, orbe defenſo caret.
Senſere terræ pacis autorem ſuæ

Abeſſe

Abeſſe terris, proſperum, ac fœlix ſcelus
Virtus uocatur, ſontibus parent boni.
Ius eſt in armis, opprimit leges timor.
Ante ora uidi noſtra truculenta manu
Gnatos paterni cadere regni uindices,
Ipſumq; Cadmi nobilis ſtirpem ultimam
Occidere, uidi regium capitis decus
Cum capite raptum: quis ſatis Thebas fleat?
Ferax deorum terra quem dominum tremit?
E cuius aruis, eq; fœcundo ſinu
Stricto iuuentus orta cum ferro ſtetit.
Cuiusq; muros natus Amphion Ioue
Struxit canoro ſaxa modulatu trahens.
In cuius urbem non ſemel diuûm parens
Cœlo relicto uenit: hæc quæ cœlites
Recepit, & quæ fecit, &, fas ſit loqui,
Fortaſſe faciet, ſordido premitur iugo.
Cadmæa proles, ciuis atq; Ophionius
† *recidiſtis* *Quò* † *decidiſtis? tremitis ignauum exulem*
Suis carentem finibus, noſtris grauem.
Qui ſcelera terra, quiq; perſequitur mari,
† *iuſſa* *Ac ſæua*† *iuſta ſceptra confregit manu.*
† *fert quæ* *Nunc ſeruit abſens,*† *fertq; quæ fieri uetat.*
Tenetq; Thebas exul herculeas Lycus?
Sed non tenebit, aderit, & pœnas petet,

Subitusq;

Subituſq; ad aſtra emerget: inueniet uiam,
Aut faciet: adſis ſoſpes, & remees tuis.
Tandemq́; uenias uictor ad uictam domum.
Emerge coniux, atq; depulſas manu
Abrumpe tenebras, nulla ſi uetito uia,
Iterq́; clauſum eſt, orbe diducto redi.
Et quidquid atra nocte poſſeſſum latet,
Emitte tecum, dirutis qualis iugis
Præceps citato flumini quærens iter:
Quondam † ſtetiſti, ſciſſa cum uaſto impetu † *feciſti.*
Patuere Tempe, pectore impulſus tuo
Huc mons, & illuc cecidit: & rupto aggere
Noua cucurrit Theſſalus torrens uia.
Talis parentes, liberos, patriam petens,
Erumpe, rerum terminos tecum afferens,
Et quidquid auida tot per annorum gradus
Abſcondit ætas, redde, & oblitos ſui,
Luciſq; pauidos ante te populos age.
Indigna te ſunt ſpolia, ſi tantum refers,
Quantū imperatū eſt: magna, ſed nimiū loquor,
Ignara noſtræ ſortis, unde illum mihi,
Quo te, tuamq́; dexteram amplectar, † diem, † *die.*
Redituſq́; lentos, nec mei memores querar?
Tibi ô deorum ductor indomiti ferent
Centena tauri colla, tibi frugum † parens † *potens.*

Secreta

Secreta reddam ſacra, tibi multa fide
Longas Eleuſi tacita iactabo faces,
Tum reſtitutas fratribus rebor meis
Animas, & ipſum regna moderantem ſua
Florere patrem: ſiqua te maior tenet
Clauſum poteſtas, ſequimur, aut omnes tuo
Defende reditu ſoſpes, aut omnes trahe,
Trahes, nec ullus eriget fractos deus.

AMPHITRYON, MEGARA.

Eiuſdem rationis.

O Socia noſtri ſanguinis caſta fide
Seruās torū, natosq́; magnanimi Hercu=
Meliora mente concipe, atq́; animū excita. (lis,
Aderit profecto, qualis ex omni ſolet
Labore, maior. ME. *Quod nimis miſeri uolunt,*
Hoc facile credūt. AM. *Immo qđ metuūt nimis*
Nunquam amoueri poſſe, nec tolli putant.
ME. *Prona eſt timori ſemper in peius fides.*
Demerſus, ac defoßus, & toto inſuper
Oppreſſus orbe, quam uiam ad ſuperos habet?
AM. *Quam tunc habebat cum per arentem plagam,*
Et fluctuantes more turbati maris
Abijt arenas, bisq́; diſcedens fretum,
Et bis recurrens, cumq́; deſerta rate

Deprenſus

Deprenſus hæſit Syrtium breuibus uadis,
Et puppe fixa maria ſuperauit pedes?
ME. *Iniqua raro maximis uirtutibus*
Fortuna parcit: nemo ſe tutò diu
Periculis offerre tam crebris poteſt.
Quem ſæpe tranſit caſus, aliquando inuenit.
Sed ecce ſæuus, ac minas uultu gerens,
Et qualis animo eſt, talis inceſſu uenit,
Aliena dextra ſceptra concutiens Lycus,
Vrbis regens opulenta Thebanæ loca,
Et omne quicquid uberi cingit ſolo
Obliqua Phocis, quicquid Iſmenus rigat,
Quicquid Cithæron uertice excelſo uidet,
Et bina † findens Iſthmos exilis freta. † *ſcindens*

LYCVS. MEGARA. AMPHITRYON.

Trimetri Iambici.

NOn uetera patriæ iura poßideo domus
Ignauus hæres, nobiles non ſunt mihi
Aui, nec altis inclytum titulis genus,
Sed clara uirtus: qui genus iactat ſuum,
Aliena laudat: Rapta ſed trepida manu
Sceptra obtinentur: omnis in ferro eſt ſalus.
Quod ciuibus † tenere te inuitis ſcias, † *tenetur inuitis*
Strictus tuetur enſis: alieno in loco

Haud

Haud ſtabile regnum eſt, una ſed noſtras poteſt
†iugali Fundare uires, iuncta† regali face,
Thalamisq; Megara: ducet è genere inclyto
Nouitas colorem noſtra: non equidem reor,
Fore ut recuſet, ac meos ſpernat toros.
Quod ſi impotenti pertinax animo abnuet,
Stat tollere ommem penitus herculeam domum.
Inuidia faſtum, ac ſermo popularis premet.
† regum Ars prima † regni eſt, poſſe † te inuidiam pati.
† aliàs deeſt, te. Tentemus igitur, ſors dedit nobis locum.
Nanq; ipſa triſti ueſtis obtectu caput
Velata iuxta præſides adſtat deos,
Lateriq; adhæret uerus Alcidæ ſator.
ME. Quid nam iſte noſtri generis exitium, ac lues
Noui parat? quid tentat? LY. ô clarum trahens
A ſtirpe nomen regia, facilis mea
†patiẽter Parumper aure uerba †patienti excipe.
Si æterna ſemper odia mortales agant,
Nec cœptus unquam cedat ex animis furor,
Sed arma felix teneat, infelix paret.
Nihil relinquent bella, tum uaſtis ager
Squalebit aruis, ſubdita tectis face
Altus ſepultas obruet gentes cinis.
Pacem reduci uelle uictori expedit,
Victo neceſſe eſt: particeps regno ueni:

Sociemus

Sociemus animos, pignus hoc fidei cape:
Continge dextram: quid truci uultu ſiles?
ME. *Egó ne? ut parentis ſanguine aſperſam manum,*
Fratrumq́; gemina cæde contingam? Prius
Extinguet ortus, referet occaſus, † dies, †*diem,*
Pax ante fida niuibus, & flammis erit,
Et Scylla Siculum iunget Auſonio latus.
Priusq́; multo uicibus alternis fugax
Euripus unda ſtabit Euboica piger.
Patrem abſtuliſti, regna, germanos, larem,
Patriam, quid ultra eſt? una res ſupereſt mihi,
Fratre, ac parente carior, regno ac lare,
Odium tui, quod eſſe cum populo mihi
Commune doleo, pars quota ex iſto mea eſt.
Dominare tumidus, ſpiritus altos gere,
Sequitur ſuperbos uictor à tergo deus.
Thebana noui regna. Quid matres loquar
Paſſas, & auſas ſcelera? quid geminum nefas,
Miſtumq́; nomen coniugis, nati † patris? †*& patris?*
Quid bina fratrum caſtra, quid totidem rogos?
Riget ſuperba Tantalis luctu parens,
Mœſtusq́; Phrygio manat in Sipylo lapis.
Quin ipſe toruum ſubrigens criſta caput
Illyrica Cadmus regna permenſus fuga,
Longas reliquit corporis tracti notas.

c *Hæc*

Hæc te manent exempla, dominare ut lubet,
Dum ſolita regni fata te noſtri uocent.

LY. *Agedum* † *efferatas rabida uoces amoue.*
† *effrenatas* *Et diſce regum imperia ab Alcide pati.*
Ego rapta quamuis ſceptra uictrici geram
Dextra, regamq́; cuncta ſine legum metu,
Quas arma uincunt, pauca pro cauſa loquar
Noſtra: cruento cecidit in bello pater,
Cecidere fratres: arma non ſeruant modum.
Nec temperari facile, nec reprimi poteſt
Stricti enſis ira: bella delectat cruor.
Sed ille regno pro ſuo, nos improba
Cupidine acti, quæritur belli exitus,
Non cauſa: ſed nunc pereat omnis memoria,
Cum uictor arma poſuit, & uictum decet
Deponere odia: non, ut inflexo genu
Regnantem adores, petimus: hoc ipſum placet
Animo ruinas quod capis magno tuas.
Es, rege coniux digna, ſociemus toros.

ME. *Gelidus per artus uadit exangues tremor,*
Quod facinus aures pepulit, haud eqdem horrui.
Cum pace rupta bellicus muros fragor
Circunſonaret, pertuli intrepide omnia.
Thalamos tremiſco, capta nunc uideor mihi.
Grauent catenæ corpus, & longa fame

Mors

Mors protrahatur lenta, non uincet fidem
Vis ulla noſtra, moriar Alcide tua.

LY. *Animos'ne merſus inferis coniux facit?*
ME. *Inferna tetigit, poſſet ut ſupera aſſequi,*
LY. *Telluris illum pondus immenſæ premit.*
ME. *Nullo premetur onere, qui cœlum tulit.*
LY. *Cogere.* ME. *Cogi qui poteſt neſcit mori.*
LY. *Effare, thalamis quod nouis potius parem*
Regale munus. ME. *Aut tuã mortem, aut meã.*
LY. *Moriere demens.* ME. *Coniugi occurram meo.*
LY. *Sceptroq; noſtro potior eſt famulus tibi?*
ME. *Quot iſte famulus tradidit reges neci?*
LY. *Cur ergo regi ſeruit, & patitur iugum?*
ME. *Imperia dura tolle, quid uirtus erit?*
LY. *Obijci feris, monſtriſq; uirtutem putas?*
ME. *Virtutis eſt domare quæ cuncti* † *pauent.* † *timent.*
LY. *Tenebræ loquentem magna tartareæ premunt.*
ME. *Non eſt ad aſtra mollis è terris uia.*
LY. *Quo patre genitus, cœlitum penetrat domos?*
AM. *Miſeranda coniux Herculis magni ſile,*
Partes meæ hæ ſunt, reddere Alcidæ patrem,
Genusq; uerum: poſt tot ingentis uiri
Memoranda facta, poſtq; pacatum manu
Quodcunq; Titan ortus, & labens uidet,
Poſt monſtra tot perdomita, poſt Phlegrã impio

Sparſam cruore, poſtq; defenſos deos
Nondum liquet de patre? mentimur Iouem?
Iunonis odio crede. LY. *Quid uiolas Iouem?*
Mortale cœlo non poteſt iungi genus.
AM. *Communis iſta pluribus cauſa eſt deis.*
LY. *Famulinc fuerant antequàm fierent dei?*
AM. *Paſtor Pheræos Delius pauit greges.*
LY. *Sed non per omnes exul errauit plagas.*
AM. *Quem profuga terra mater erranti* †*edidit.*
LY. *Non monſtra, ſæuas Phœbus aut timuit feras.*
AM. *Primus ſagittas imbuit Phœbi Draco.*
†dedit. *Quàm grauia paruus tulerit, ignoras, mala?*
E matris utero fulmine eiectus puer,
Mox fulminanti proximus patri ſtetit.
Quid qui gubernat aſtra, qui nubes quatit,
Num latuit infans rupis exeſæ ſpecu?
Sollicita tanti pretia natales habent,
Semperq; magno conſtitit, naſci deum.
LY. *Quencunq; miſerum uideris, hominem ſcias.*
AM. *Quencunq; fortem uideris, miſerum neges.*
LY. *Fortem uocemus, cuius ex humeris Leo*
Donum puellæ factus, & claua excidit,
Fulſitq; pictum ueſte ſidonia latus?
Fortem uocemus, cuius horrentes comæ
Maduere nardo? laude qui notas manus

Ad

Ad non uirilem tympani mouit ſonum
Mitra ferocem barbara frontem premens?
AM. *Non erubeſcit Bacchus effuſos tener*
Sparſiſſe crines, nec manu molli leuem
Vibraſſe thyrſum, cum parum forti gradu
Auro decorum ſyrma barbaricum trahit.
Poſt multa uirtus opera †*laxari ſolet.* †*laſſari*
LY. *Hoc Euriti fatetur euerſi domus,*
Pecorumq; ritu uirginum oppreſſi greges.
Hoc nulla Iuno, nullus Euriſtheus iubet.
Ipſius hæc ſunt opera. AM. *Non noſti omnia.*
Ipſius opus eſt caeſtibus fractus ſuis
Eryx, & Eryci iunctus Antæus libys.
Et qui hoſpitali cæde manantes, foci
Bibêre iuſtum ſanguinem Buſiridis.
Ipſius opus eſt, uulneri, & ferro obuius
Mortem coactus ante Geriones pati.
Nec unus una Geryon uictus manu.
Eris inter iſtos, qui tamen nullo ſtupro
Læſere thalamos. LY. *Quod Ioui, hoc regi licet:*
Ioui dediſti coniugem, regi dabis.
Et te magiſtro non nouum hoc diſcet nurus,
Etiam uiro probante meliorem ſequi:
Sin copulari pertinax tædis negat,
Vel ex coacta nobilem partum feram.

ME. *Vmbræ Creontis, & penates Labdaci,*
Et nuptiales impij Oedipodæ faces,
Nunc ſolita noſtro fata coniugio date.
Nunc, nunc cruentæ regis Aegypti nurus,
Adeſte multo ſanguine infectæ manus,
Deeſt una numero Donais, explebo nefas.

LY. *Coniugia quoniam † peruicax noſtra abnuis,*
† *pertinax* *Regemq́; terres, ſceptra quid poßint, ſcies.*
† *dies* *Complectere aras, nullus eripiet † deus*
Te mihi: nec orbe ſi remolito queat
Ad ſupera uictor numina Alcides uehi.
Congerite ſyluas, templa ſupplicibus ſuis
Iniecta flagrent: coniugem, & totum gregem
Conſumat unus igne ſubiecto rogus.

AM. *Hoc munus à te genitor Alcidæ peto,*
Rogare quod me deceat, ut primus cadam.

LY. *Qui morte cunctos luere ſupplicium iubet,*
Neſcit tyrannus eſſe, diuerſa irroga,
† *uitæ dat perire felicem* *Miſerum † ueta perire: felicem iube.*
Ego, dum cremandis trabibus accreſcit rogus,
Sacro regentem maria uotiuo rogem.

AM. *Prò numinum uis ſumma, prò cœleſtium,*
Rector, parensq́;, cuius excußis tremunt
Humana telis, impiam regis feri
Compeſce dextram: quid deos fruſtra precor?

Vbicunq;

Vbicunq; es, audi nate: cur ſubito labant
Agitata motu templa? cur mugit ſolum?
Infernus imo ſonuit è fundo fragor?
Audimur, en eſt ſonitus Herculei *gradus.*

CHORVS.

Trimetri Iambici.

O Fortuna uiris inuida fortibus,
† Quàm non æqua bonis præmia diuidis, † *Quæ*
Euryſtheus facili regnet in otio,
Alcmena genitus bella per omnia
Monſtris exagitet cœliferam manum,
Serpentis reſecet colla ferocia,
Deceptis referat mala ſororibus,
Cum ſomno dederit peruigiles genas,
Pomis diuitibus præpoſitus Draco.
Intrauit Scythiæ multiuagas domos,
Et gentes patrijs ſedibus hoſpitas.
Calcauitq; freti terga rigentia,
Et mutis tacitum littoribus mare.
Illic dura carent æquora fluctibus,
Et qua plena rates carbaſa tenderant,
Intonſis teritur ſemita Sarmatis:
Stat pontus uicibus mobilis annuis,
Nauem nunc facilis, nunc æquitem pati.

Illic quæ uiduis gentibus imperat,
Aurato religans ilia baltheo,
Detraxit ſpolium nobile corpori,
Et peltam, & niuei uincula pectoris,
Victorem poſito ſuſpiciens genu.
Qua ſpe præcipites actus ad inferos
Audax ire uias irremeabiles.
Vidiſti Syculæ regna Proſerpinæ?
Illic nulla Noto, nulla Fauonio
Conſurgunt tumidis fluctibus æquora,
Non illic geminum Tyndaridæ genus
†*miſeris* *Succurrunt* †*timidis ſydera nauibus.*
Sat nigro pelagus gurgite languidum,
Et cum mors auidis pallida dentibus
Gentes innumeras manibus intulit.
Vno tot populi remige tranſeunt.
Euincas utinam iura feræ Stygis,
Parcarumq; colos irreuocabiles.
Hic qui rex populis pluribus imperat,
†*Neſtoris* *Bello cum peteres* †*neſtoriam Pylon,*
cani *Tecum conſeruit peſtiferas manus,*
Telum ter gemina cuſpide præferens.
Effugit tenui uulnere ſaucius,
Et mortis dominus pertimuit mori,
†*triſtis &* *Fatum rumpe manu:* †*triſtibus inferis*

Proſpectus

Proſpectus pateat lucis, & inuius
Limes det faciles ad ſuperos uias.
Immites potuit flectere cantibus
Vmbrarum dominos, & prece ſupplici
Orpheus, Eurydicen dum † repetit ſuam. † recipit
Quæ ſyluas, & † aues, ſaxaq́; traxerat, † amnes
Ars, quæ præbuerat fluminibus moras,
Ad cuius ſonitum conſtiterant feræ,
Mulcet non ſolitis uocibus inferos,
Et ſurdis reſonat clarius in locis,
Deflent & lachrymis difficiles dei.
Et qui fronte nimis crimina tetrica
Quærunt, ac ueteres excutiunt reos,
Deflent Euridicen Threïciæ nurus.
Flentes Euridicen Iuridici ſedent.
Tandem mortis, ait, uincimur arbiter.
Euade ad ſuperos, lege tamen data,
Tu poſt terga tui perge uiri comes,
Tu non ante tuam reſpice coniugem,
Quàm cum clara deos obtulerit dies,
Spartaniq́; aderit ianua Tænari.
Odit uerus amor, nec patitur, moras.
Munus, dum properat cernere, perdidit:
Quæ uinci potuit regia cantibus,
Hæc uinci poterit regia uiribus.

ACTVS TERTIVS.

Trimetri Iambici.

HERCVLES.

O Lucis almæ rector, & cœli decus,
Qui alterna curru ſpatia flāmifero am-
Illuſtre lætis exeris terris caput, (biens
Da Phœbe ueniam, ſiquid illicitum tui
Videre uultus, iuſſus in lucem extuli
Secreta mundi, tuq́; cœleſtum arbiter,
Parenſq́; uiſus fulmine oppoſito tege.
Et tu ſecundo maria qui ſceptro regis,
Imas pete undas, quiſquis ex alto aſpicit
Terrena facie pollui metuens noua
Aciem reflectat, oraq́; in cœlum erigat
Portenta fugiens, hoc nefas cernant duo,
Qui aduexit, & quæ iuſsit in pœnas meas,
Atq; in labores non ſatis terræ patent
Iunonis odio: uidi inacceſſa omnibus,
Ignota Phœbo, quæq́; deterior polus
Obſcura diro ſpatia conceſsit Ioui.
Et ſi placerent tertiæ ſortis loca,
Regnare potui: noctis æterne chaos,
Et nocte quiddam grauius, & triſtes deos,
Et fata uici, morte contempta redij.

Quid

Quid reſtat aliud? uidi, & oſtendi inferos,
Da, ſiquid ultra eſt, nam diu pateris manus
Ceſſare noſtras: Iuno, quid uinci iubes?
Sed templa quare miles infeſtus tenet?
Limenq́; ſacrum terror armorum obſidet?

AMPHITRYON. HERCVLES.
THESEVS.

Trimetri Iambici.

V*Trum'ne uiſus uota decipiunt meos?*
An ille domitor orbis, & Graium decus,
Triſti ſilentum nubilo liquit domum?
Eſt'ne ille natus? membra lætitia ſtupent,
O nate, certa, & ſera Thebarum ſalus,
Verum'ne cerno corpus? an fallor tua
Deceptus umbra? túne es? agnoſco toros,
Humerosq́;, & alto nobilem trunco manum.
HER. *Vnde iſte genitor ſqualor, & lugubribus*
Amicta coniux? unde tam fœdo obſiti
Pædore nati? quæ domum clades grauat?
AM. *Socer eſt peremptus, regnaq́; Lycus poßidet,*
Natos, parentem, coniugem leto petit.
HER. *Ingrata tellus, nemo ad Herculeas domus*
Auxilio † *Auxilia uenit? uidit hoc tantum nefas*
Defenſus orbis? cur diem queſtu tero?

Mactetur

Mactetur hoſtis. T H. *Hanc ferat uirtus notam,*
Fiatq́; ſummus hoſtis Alcidæ Lycus,
Ad hauriendum ſaguinem inimicum feror.

HER. *Theſeu reſiſte, ne qua uis ſubita ingruat,*
Me bella poſcunt, differ amplexus parens,
Coniuxq́; differ, nuntiet Diti Lycus
Me iam rediſſe. T H. *Flebilem ex oculis fuga*
Regina uultum, tuq́; nato ſoſpite
Lachrymas cadentes reprime: ſi noui Herculē,
Lycus Creonti *debitas pœnas dabit,*
Lentum eſt, dabit, dat, hoc quoq; eſt lentū, dedit.

A M. *Votum ſecundet qui poteſt, noſtrum deus,*
Rebusq́; laßis adſit: ô magni comes
Magnanime nati, pande uirtutum ordinem.
Quàm longa mœſtos ducat ad manes uia,
Vt uincla tulerit dura tartareus canis.

THE. *Memorare cogis acta, ſecuræ quoq;*
Horrenda menti, uix adhuc certa eſt fides
Vitalis auræ, torpet acies luminum,
Hebetesq́; uiſus uix diem inſuctum ferunt.

A M. *Peruince Theſeu quicquid alto pectore*
Remanet pauoris, ne ue te fructu optimo
Frauda laborum. Quod fuit durum pati,
Meminiſſe dulce eſt: Fare caſus horridos.

T H. *Fas omne mundi, teq́; dominantem precor*

Regno

Regno capaci, teq́ꝫ, quam tota irrita
Quæſiuit † *Enna mater, ut iura abdita* † *Aetna*
Et operta terris, liceat impune eloqui.
Spartana tellus nobile attollit iugum,
Denſis ubi æquor Tænarus ſyluis premit.
Hic ora ſoluit Ditis inuiſi domus,
Hiatq́ꝫ rupes alta, & immenſo ſpecu
Ingens uorago faucibus uaſtis patet,
Latumq́ꝫ pandit omnibus populis iter.
Non cæca tenebris incipit primo uia.
Tenuis relictæ lucis à tergo nitor,
Fulgorq́ꝫ dubius ſolis afflicti cadit,
Et ludit aciem: tale non dubie ſolet
Præbere lumen primus, aut ſerus dies.
Hinc ampla uacuis ſpatia laxantur locis,
In quæ omne merſum pereat humanum genus.
Nec ire labor eſt, ipſa deducit uia.
Vt ſæpe puppes æſtus inuitas rapit,
Sic pronus † *agger urget, atq́ꝫ auidum chaos,* † *aër*
Gradumq́ꝫ retro flectere haud unquam ſinunt
Vmbræ tenaces, intus immenſo ſinu
Placido quieta labitur lethe uado,
Demitq́ꝫ curas: néue remeandi amplius
Pateat facultas, flexibus multis grauem
Inuoluit amnem. Qualis incerta uagus

Meander unda ludit, & cedit ſibi,
Inſtatq; dubius, littus, an fontem petat.
Palus inertis fœda Cocyti iacet,
Hic uultur, illic luctifer bubo gemit,
Omenq; triſte reſonat infauſtæ Strigis,
Horrent opaca fronde nigrantes comæ,
Taxo imminente, quam tenet ſegnis ſopor,
† rabido *Fameſq; mœſta † tabido rictu iacens,*
Pudorq; ſerus conſcios uultus tegit,
Metus, pauorq;, funus, & frendens dolor,
Aterq; luctus ſequitur, & morbus tremens,
† cuncta *Et † cincta ferro bella: in extremo abdita*
Iners ſenectus adiuuat baculo gradum.
AM. *Eſt'ne aliqua tellus Cereris, aut Bacchi ferax?*
TH. *Non prata uiridi læta facie germinant,*
Nec adulta leni fluctuat Zephyro ſeges.
Non ulla ramos ſylua pomiferos habet.
Sterilis profundi uaſtitas ſqualet ſoli,
Et fœda tellus torpet æterno ſitu.
Rerumq; mœſtus finis, & mundi ultima,
Immotus aër hæret, & pigro ſedet
Nox atra mundo, cuncta mœrore horrida.
Ipſaq; morte peior eſt mortis locus.
AM. *Quid? ille opaca qui regit ſceptro loca,*
Qua ſede poſitus, temperat populos leues?

Eſt

THE. *Eſt in † receſſu Tartari obſcuro locus,* *† ſeceſſu*
Quem grauibus umbris ſpiſſa caligo alligat,
A fonte diſcors manat hinc imo latex
Ater quieto ſimilis:hunc iurant dei,
Tacente ſacram deuehens fluuio ſtyga,
At hic tumultu rapitur ingenti ferox,
Et ſaxa fluctu uoluit Acheron inuius
Renauigari,cingitur duplici uado,
Aduerſa Ditis regia,atq; ingens domus
Vmbrante luco tegitur:hic uaſto ſpecu
Pendent tyranni limina,hoc umbris iter,
Hæc porta regni,campus hunc circa iacet
In quo ſuperbo † digerit uultu ſedens *† dirigit*
Animas recentes,dira maieſtas deo.
Frons torua,fratrū quæ † tamen ſpecimen gerat, *† tantum*
Gentiſq; tantæ uultus eſt illi Iouis,
Sed fulminantis,magna pars regni trucis
Eſt ipſe dominus,cuius aſpectum timet
Quidquid timetur. AM. *Verū ne eſt fama inferis*
Tam ſera reddi iura,& oblitos ſui
Sceleris nocentes debitas pœnas dare?
Quis iſte ueri rector, atq; æqui arbiter?
THE. *Non unus alta ſede quæſitor ſedens*
Iudicia trepidis ſera ſortitur reis.
Auditur illo Cnoſius Minos foro,

Radamanthus

Radamanthus illo: Thetidis hoc audit ſocer.
Quod quiſq; fecit patitur, autorem ſcelus
Repetit, ſuoq; premitur exemplo nocens.
Vidi cruentos carcere includi duces,
Et impotentis terga plebeia manu
Scindi tyranni: quiſquis eſt placide potens
Dominusq; uitæ ſeruat innocuas manus,
Et incruentum mitis imperium regit,
Animoq; parcit, longa permenſus diu
Felicis æui ſpatia, uel cœlum petit,
Vel læta felix nemoris Eliſij loca.
Iudex futurus ſaguine humano abſtine,
Quicunq; regnas, ſcelera taxantur modo
Maiore noſtra. AM. *Certus incluſos tenet*
Locus nocentes, utq; fert fama, impios
Supplicia uinclis ſæua perpetuis domant?
THE. *Rapitur uolucri tortus Ixion rota*
Ceruice ſaxum grande Siſyphea ſedet,
In amne medio faucibus ſiccis ſenex
Sectatur undas, abluit mentum latex,
Fidemq; cum iam ſæpe decepto dedit,
Perit unda, in ore poma deſtituunt famem.
Præbet uolucri Tityus æternas dapes,
Vrnasq; fruſtra Danaides plenas ferunt,
Errant furentes impiæ Cadmeides.

Terretq;

Terretq; menſas auida Phineas auis.
AM. Nunc ede nati nobilem pugnam mei,
Patrui uolentis munus, an ſpolium refert?
TH. Ferale tardis imminet ſaxum uadis.
Stupente ubi unda ſegne torpeſcit fretum,
Hunc ſeruat amnem cultu, & aſpectu horridus,
Pauidosq; manes ſqualidus geſtat ſenex,
Impexa pendet barba, deformem ſinum
Nodus coërcet, concauæ † ſqualent genæ, † lucent
Regit ipſe conto portitor longo ratem,
Hic onere † uacuam littori puppim applicans, † uacuus
Repetebat undas, poſcit Alcides uiam
Cedente turba: dirus exclamat Charon:
Quò pergis audax? ſiſte properantem gradum.
Non paſſus ullas natus Alcmena moras
Ipſo coactum nauitam conto domat,
Scanditq; puppem: cymba populorum capax
Succubuit uni, † ſedit, & grauior ratis † cedit
Vtrinq; Lethen latere † titubato bibit. † titubāte
Tunc uaſta trepidant monſtra, Centauri truces,
Lapithæq; multo bella ſuccenſi mero.
Stygiæ paludis ultimos quærens ſinus
Fœcunda mergit capita Lernæus labor.
Poſt hæc auari Ditis apparet domus:
Hic ſæuus umbras territat Stygius canis,

d Qui

Qui terna vaſto capita concutiens ſono,
Regnum tuetur, ſordidum tabo caput
Lambunt colubri, viperis horrent iubæ,
Longusq́; torta ſibilat cauda Draco,
Par ira formæ, ſenſit ut motus pedum,
Attollit hirtas angue vibrato comas,
Miſſumq́; captat aure ſubiecta ſonum.
Sentire & umbras ſolitus, ut propior ſtetit
Ioue natus, antro cedit incertus canis,
Et uterq; timuit: ecce latratu graui
Loca muta terret, ſibilat totos minax
Serpens per armos, uocis horrendæ fragor
Per ora miſſus terna, fęlices quoq;
† *ferox* *Exterret umbras, ſoluit à læua* † *feros*
Tunc ipſe rictus, & cleoneum caput
Opponit, ac ſe tegmine ingenti clepit.
Victrice magnum dextera robur gerens,
Huc nunc, & illuc uerbere aſsiduo rotat,
Ingeminat ictus, domitus infregit minas,
Et cuncta laſſus capita ſubmiſit canis,
Antroq́; toto ceſsit: extimuit ſedens
Vterq; ſolio dominus, & duci iubet.
Me quoq; petenti munus Alcidæ dedit.
Tunc grauia monſtri colla permulcens manu
† *nectit,* *Adamante texto* † *uincit, oblitus ſui*

Cuſtos

Cuſtos opaci peruigil regni canis
Componit aures timidus, & patiens trahi,
Herumq́; faſſus, ore ſubmiſſo obſequens
Vtrunq; cauda pulſat anguifera latus.
Poſtquam eſt ad oras Tænari uentum, & nitor
Percuſſit oculos lucis ignotæ bonos
Reſumit animos uinctus, & uaſtas furens
Quaſſat catenas, penè uectorem abſtulit,
Pronumq́; retro uexit, & mouit gradu.
Tunc & meas reſpexit Alcides manus,
Geminis uterq; uiribus tractum canem
Ira furentem, & bella tentantem irrita
Intulimus orbi, uidit ut clarum æthera,
Et pura nitidi ſpatia conſpexit poli,
Oborta nox eſt, lumina in terram dedit.
Compreſſit oculos, & diem inuiſum expulit,
Aciemq́; retro flexit, atq; omni petit
Ceruice terram: tum ſub Herculea caput
Abſcondit umbra, denſa ſed læto uenit
Clamore turba, frontibus laurum gerens,
Magniq́; meritas Herculis laudes canit.

CHORVS.

Saphici hendecaſyllabi.

NAtus Euriſtheus properante partu,
Iuſſerat mundi penetrare fundum,

Deerat hoc ſolum numero laborum,
Tertiæ regem ſpoliare ſortis.
Auſus eſt cæcos aditus inire,
Ducit ad manes uia qua remotos
Triſtis, & ſylua metuenda nigra.
Sed frequens magna comitante turba,
Quantus incedit populus per urbes
Ad noui ludos auidus theatri:
† *currit* *Qualis Eleum* † *coit ad tonantem,*
Quinta cum ſacrum reuocauit æſtas:
Quanta cum longe redit hora noctis,
Creſcere & ſomnos cupiens quietos
Libra phœbeos tenet æqua currus,
Turba ſecretam Cererem frequentat,
Et citi tectis properant relictis,
Attici noctem celebrare Myſtæ.
Tanta per campos agitur ſilentes
Turba, pars tarda gradiens ſenecta,
Triſtis, & longa ſatiata uita:
Pars adhuc currit melioris æui,
Virgines nondum thalamis iugatæ,
Et comis nondum poſitis ephebi,
Matris & nomen modo doctus infans,
His datum ſolis, minus ut timerent,
Igne prælato releuare noctem.

Cæteri

Cæteri uadunt per opaca triſtes.
Qualis eſt nobis animus remota
Luce, cum mœſtus ſibi quiſq; ſenſit
Obrutum tota caput eſſe terra.
Stat chaos denſum, tenebræq; turpes,
Et color noctis malus, ac ſilentis
Otium mundi, †uacuæq; nubes. †uariæq;
Sera nos illò referat ſenectus.
Nemo ad id ſerò uenit, unde nunquam
Cum ſemel uenit, potuit reuerti.
Quid iuuat durum properare fatum,
Omnis hæc magnis uaga turba terris
Ibit ad manes, facietq; inerti
Vela Cocyto, tibi creſcit omne,
Et quod occaſus uidet, & quod ortus:
Parce uenturis, tibi mors paramur.
Sis licet ſegnis, properamus ipſi.
Prima, quæ uitam dedit, hora carpſit.

Choriambici uerſus.

Thebis læta dies adeſt,
Aras tangite ſupplices,
Pingues cædite uictimas.
Permiſtæ maribus nurus
Solennes agitent choros,
Ceſſent depoſito iugo

Arui fertilis incolæ,
Pax eſt Herculea manu
Auroram inter, & heſperum,
Et qua ſol medium tenens
Vmbras corporibus negat.
Quodcunq; abluitur ſolum
Longo Tethyos ambitu,
Alcidæ domuit labor.
Tranſuectus uada Tartari
Pacatis redit inferis.
Iam nullus ſupereſt timor,
Nil ultra iacet inferos,
Stantes ſacrificus comas
Dilecta tege populo.

HERCVLES. THESEVS. AMPHITRYON. MEGARA.

ACTVS QVARTVS.

Trimetri Iambici.

†*aduerſo* VLtrice dextra fuſus †*aduerſam* Lycus
Terram cecidit ore: tum quiſquis comes
Fuerat tyranni, iacuit, & pœnæ comes.
Nunc ſacra patri uictor, & ſuperis feram,
Cæſiſq; meritas uictimis aras colam.

Te te

Te te laborum ſocia, & adiutrix precor
Belligera Pallas, cuius in læua ciet
Aegis feroces ore ſaxifico minas.
Adſit Lycurgi domitor, & rubri maris
Tectam uirenti cuſpidem thyrſo gerens,
Geminumq́; numen, Phœbus, & Phœbi ſoror,
Soror ſagittis aptior, Phœbus lyræ,
Fraterq́; quiſquis incolit cœlum meus,
Non ex nouerca frater: huc appellite
Greges opimos, quidquid Indorum ſeges,
Arabesq́; odoris quidquid arboribus legunt,
Conferte in aras, pinguis exudet uapor,
Populea noſtras arbor exornet comas,
Te ramus oleæ fronde gentili tegat
Theſeu: tonantem noſtra adorabit manus.

THE. *Dij conditores urbis, & ſylueſtria*
Trucis antra Ceti, nobiles Dirces aquas,
Laremq́; regis qui aduenæ Tyrium colis,
Date thura flammis. AM. *Nate manantes prius*
Manus cruenta cæde, & hoſtili expia.

HER. *Vtinam cruorem capitis inuiſi deis*
Libare poſſem, gratior nullus liquor
Tinxiſſet aras: uictima haud ulla amplior
Poteſt, magisq́; opima mactari Ioui,
Quàm rex iniquus. AM. *Finiat genitor* †*tuos* †*tuus*

d 4 Opta

Opta labores, detur aliquando otium,
Quieſq; feſſis. HER. *Ipſe concipiam preces*
Ioue, meq; dignas, ſtet ſuo cœlum loco,
Tellusq; & æther, aſtra inoffenſos agant
Aeterna curſus, alta pax gentes alat,
Ferrum omne teneat ruris innocui labor,
Enſesq; lateant, nulla tempeſtas fretum
Violenta turbet, nullus irato Ioue
Exiliat ignis, nullus hyberna niue
Nutritus agros amnis euerſos trahat,
Venena ceſſent, nulla nocituro grauis
Succo tumeſcat herba, non ſæui, ac truces
Regnent tyranni: ſiquod etiamnum eſt ſcelus
Latura tellus, properet, &, ſiquod parat
Monſtrum, meum ſit: ſed quid hoc? medium diem
Cinxere tenebræ, Phœbus obſcuro meat
† *quis* *Sine nube uultu:* † *quid diem retro fugat,*
Agitq; in ortus? unde nox atrum caput
Ignota profert? unde tot ſtellæ polum
† *diurnum* *Implent* † *diurnæ? primus en noſter labor*
Cœli refulget parte non minima Leo,
Iraq; totus feruet, & morſus parat.
Iam rapiet aliquod ſydus, ingenti minax
† *iubas* *Stat ore, & ignes efflat, & rutilat,* † *iubam*
Ceruice iactans, quidquid autumnus grauis,

Hyemsq;

Hyemsq; gelido frigida ſpatio refert,
Vno impetu tranſiliet, & uerni petet,
† Frāgetq; Tauri colla. AM. Quod ſubitū hoc malū † Frangere tauri
Quò nate uultus huc, & huc acres refers? (ceſt?
Acieq; falſum turbida cœlum uides?
HER. Perdomita tellus, tumida ceſſerunt freta,
Inferna noſtros regna ſenſere impetus,
Immune cœlum eſt, dignus Alcidæ labor.
In alta mundi ſpatia ſublimis ferar,
Petatur æther, aſtra promittit pater,
Quid ſi negaret? non capit terra Herculem,
Tandemq; ſuperis reddit, en ultro uocat
Omnis deorum cœtus, & laxat fores,
Vna uetante: recipis & reſeras polum?
An contumacis ianuam mundi traho?
Dubitatur etiam? uincla Saturno exuam,
Contraq; patris impij regnum impotens
Auum reſoluam: bella Titanes parent
Me duce furentes: ſaxa cum ſyluis feram,
Rapiamq; dextra plena Centauris iuga.
Iam monte gemino limitem ad ſuperos agam.
Videat ſub Oſſa Pelion Chiron ſuum,
In cœlum Olympus tertio poſitus gradu
Perueniat, aut mittatur. AM. Infandos procul
Auerte ſenſus, pectoris ſani parum,

Magni tamen, compeſce dementem impetum.

HER. *Quid hoc? gigantes arma † peſtifera mouent,*

† *peſtiferi* *Profugit & umbras Tityus, ac lacerum gerens*

Et inane pectus, quàm propè à cœlo ſtetit:

Labat Cithæron, alta Pallenæ tremit,

Marcentq; Tempe, rapuit hic Pindi iuga,

Hic rapuit Oethen, ſæuit horrendum Mimas,

Flammifera Erinnys uerbere excuſſo ſonat,

Rogisq; aduſtas propius, ac propius ſudes

In ora tendit: ſæua Teſiphone caput

Serpentibus uallata poſt raptum Canem,

Portam uacantem clauſit oppoſita face:

Sed ecce proles regis inimici latet,

Lyci nefandum ſemen, inuiſo patri

Hæc dextra iam uos reddet, excutiat leues

Neruus ſagittas, tela ſic mitti decet

Herculea. AM. *Quò ſe cæcus inuergit furor?*

Vaſtum coactis flexit arcum cornibus,

Pharetramq; ſoluit, ſtridit emiſſa impetu

Arundo, medio ſpiculum collo fugit

Vulnere relicto. HER. *Cæteram prolem eruam,*

Omnesq; latebras, quid moror? maius mihi

Bellum Myccenis reſtat, ut Cyclopea

Euerſa manibus ſaxa noſtris concidant.

Huc eat & illuc aula diſiecto obice,

Rumpatq;

Rumpatq́; poſtes, columen impulſum labet:
Procumbat omnis regia: hic uideo abditum
Gnatum ſceleſti patris. AM. *En blandas manus*
Ad genua tendens uoce miſeranda rogat.
Scelus nefandum, triſte, & aſpectu horridum,
Dextra precantem rapuit, & circa furens
Bis, ter rotatum miſit: aſt illi caput
Sonuit, cerebro terra diſperſo madet.
At miſera paruum protegens natum ſinu
Megara furenti ſimilis è latebris fugit.

HER. *Licet tonantis profuga condaris ſinu,*
Petet undecunq́; temet hæc dextra, & feret.

AM. *Quò miſera pgis? quã fugã, aut latebras petis?*
Nullus ſalutis Hercule † *infenſo eſt locus:* † *infeſto*
Amplectere ipſum potius, & blanda prece
Lenire tenta. ME. *Parce iam coniux precor,*
Agnoſce Megaram, natus hic uultus tuos,
Habitusq́; reddit: cernis, ut tendat manus?

HER. *Renuo nouercam, ſequere, da pœnas mihi,*
Iugoq́; preſſum libera turpi Iouem:
Sed ante matrem paruulum hoc monſtrũ auferã.

ME. *Quò tendis amens? ſanguinem* † *fundes tuum?* † *fundens*

AM. *Pauefactus infans igneo uultu patris*
Perit ante uulnus, ſpiritum rapuit timor.
In coniugem nunc claua libratur grauis,

Perfregit

Perfregit oſſa, corpori trunco caput
Abeſt, nec uſquam eſt: cernere hoc audes nimis
Viuax ſenectus, ſi piget luctus, habes
Mortem paratam, pectus in tela indue,
Vel ſtipitem iſtum, cæde monſtrorum illitum,
Conuerte falſum, ac nomini turpem tuo
Remoue parentem, ne tuæ laudi obſtrepet.

THE. Quò te ipſe genitor morti obuium ingeris?
Quò pergis amens? profuge, & obtectus late,
Vnumq; manibus aufer Herculeis ſcelus.

HER. Bene habet, pudendi regis exciſa eſt domus,
Tibi hunc dicatum maximi coniux Iouis
Gregem cecidi, uota perſolui libens
Te digna, & Argos uictimas alias dabit.

AM. Nondum litaſti nate, conſuma ſacrum.
Stat ecce ad aras hoſtia expectat manum
Ceruice prona, præbeo, occurro, inſequor.
Macta, quid hoc eſt? errat acies luminum,
Viſusq; mœror hebetat? an uideo Herculis
Manus trementes? uultus in ſomnum cadit,
Et feſſa ceruix capite ſummiſſo labat,
Flexo genu iam totus ad terram ruit,
Vt cæſa ſyluis ornus, aut portus mari
Datura moles: uiuis? an leto dedit
Idem, tuos qui miſit ad mortem, furor?

Sopor

Sopor eſt, reciprocos ſpiritus motus agit,
Detur quieti tempus, ut ſomno grauis
Vis uicta morbi pectus oppreſſum leuet.
Remouete famuli tela, ne repetat furens.

CHORVS.

Anapæſtici, Adonij duo.

LVgeat æther, magnusq́; parens
Aetheris alti, tellusq́; ferax,
Et uaga ponti mobilis unda.
Tuq́; ante omnes, qui per terras,
Tractusq́; maris fundis radios,
Noctemq́; fugas ore decoro,
Feruide Titan: obitus pariter
Tecum Alcides uidit, & ortus,
Nouitq́; tuas utraſq; domos.
Soluite tantis animum monſtris,
Soluite ſuperi, rectam in melius
Flectite mentem: tuq́; ô domitor
Somne † laborum, requies animi, † malorũ
Pars humanæ melior uitæ,
† Volucer matris genus Aſtreæ, † uolucre
Frater duræ languide mortis,
Veris miſcens falſa, futuri
Certus, & idem peßimus autor,

Pater.

Pater ô rerum, portus uitæ,
Lucis requies, noctiſq; comes,
† famuliq; Qui par regi, † famuloq; uenis,
Placidus feſſum, leniſq; foues
Pauidum leti genus humanum
Cogis longam diſcere mortem.
Preme deuictum torpore graui,
Sopor indomitos alliget artus,
Nec torua prius pectora linquat,
Quàm mens repetat priſtina curſum.
En fuſus humi ſæua feroci
Corde uolutat ſomnia, nondum eſt
Tanti peſtis ſuperata mali,
Clauæq; graui laſſum ſolitus
Mandare caput, quærit uacua
Pondera dextra, motu iactans
Brachia uano, nec adhuc omnes
Expulit æſtus: ſed, ut ingenti
Vexata Noto ſeruat longos
Vnda tumultus, & iam uento
Ceſſante tumet: pelle inſanos
Fluctus animi, redeat pietas,
Virtuſq; uiro, uel ſit potius
Mens ueſano concita motu,
Error cæcus, quà cœpit, eat.

Solus

Solus te iam præſtare poteſt
Furor inſontem: proxima puris
Sors eſt manibus neſcire nefas.
Nunc Herculeis percuſſa ſonent
Pectora palmis, mundum ſolitos
Ferre lacertos uerberà pulſent
Victrice manu: gemitus uaſtos
Audiat æther, audiat atri
Regina poli, uaſtisq; ferox
Qui colla gerit uincta catenis
Imo latitans Cerberus antro.
Reſonet mœſto clamore chaos,
Latiq; patens unda profundi.
Et, qui melius tua tela tamen
Senſerat, æther.
Pectora tantis obſeſſa malis
Non ſunt ictu ferienda leui.
Vno planctu tria regna ſonent,
Et tu collo decus, ac telum
Suſpenſa diu, fortis arundo,
Pharetræq; leues, date ſæua fero
Verbera tergo: cedant humeros
Robora fortes, ſtipesq; potens
Duris oneret pectora nodis:
Plangant tantos arma dolores.

Non uos patriæ laudis comites,
Vlti ſæuo uulnere reges,
Non argiua membra palæſtra,
† forti *Flectere † docti fortes cæſtu,*
Forteſq; manu, iam tamen auſi
Telum Scythici leue Corithi
Miſſum certa librare manu,
Tutoſq; fuga figere ceruos,
Nondumq; feræ terga iubatæ.
Ite ad Stygios umbræ portus,
Ite innocuæ, quas in primo
Limine uitæ ſcelus oppreſsit,
Patriuſq; furor, ite infauſtum
Genus, ô pueri noti, per iter
Triſte laboris:
Ite iratos uiſite reges.

ACTVS QVINTVS.

Trimetri Iambici.

HERCVLES. AMPHITRYON. THESEVS.

QVis hic locus? quæ regio? quæ mundi plaga?
Vbi ſum? ſub ortu ſolis, an ſub cardine

Glacialis

Glacialis urſæ? nunquid Heſperij maris
Extrema tellus hunc dat oceano modum?
Quas trahimus auras? quod ſolum feſſo ſubeſt?
Certe redimus, unde proſtrata domo
Video cruenta corpora: an nondum exuit
Simulachra mens inferna? poſt reditus quoq;
Oberrat oculos turba feralis meos,
Pudet fateri, paueo, neſcio quod mihi,
Neſcio, quod animus grande præſagit malum,
Vbi eſt parens? ubi illa natorum grege
Animoſa coniux? cur latus læuum uacat
Spolio leonis? quonam abijt tegmen meum?
Idemq́; ſomno mollis Herculeo torus?
Vbi tela? ubi arcus? arma quis uiuo mihi
Detrahere potuit? ſpolia quis tanta abſtulit?
Ipſumq́; quis non Herculis ſomnum horruit?
Libet meum uidere uictorem, libet:
Exurge uictor, quem nouum cœlo pater
Genuit relicto? cuius inceſtu ſtetit
Nox longior, quàm noſtra: quod cerno nefas?
Nati cruenta cæde confecti iacent:
Perempta coniux, quis Lycus regnum obtinet?
Quis tanta Thebis ſcelera moliri auſus eſt
Hercule reuerſo? quiſquis Iſmeni loca,
Actea quiſquis arua, qui gemino mari

Pulſata Pelopis regna Dardanij colis,
† autorem Succurre, ſæuæ cladis † actorem indica,
Ruat ira in omnes: hoſtis eſt, quiſquis mihi
Non monſtrat hoſtem: uictor Alcide lates?
Procede, ſeu tu uindicas currus truces
† ſeu tu Thracis cruenti, † ſiue Geryonis pecus,
Libyæúe dominos, nulla pugnandi mora eſt.
En nudus aſto, uel meis armis licet
Petas inermem: cur meos Theſeus fugit
Paterq; uultus? ora cur condunt ſua?
Differte fletus, quis meos dederit neci
Omnes ſimul profare: quid genitor ſiles?
At tu ede Theſeu, ſed tua Theſeu fide,
Vterq; tacitus ora pudibunda obtegit,
Furtimq; lachrymas fundit, in tantis malis
Quid eſt pudendum? nunquid Argiuæ potens
Dominator urbis? nunquid infeſtum Lyci
Parentis agmen clade nos tanta obruit?
Per te meorum facinorum laudem precor
Genitor, tuiq; nominis ſemper mihi
Numen ſecundum, fare, quis fudit domum?
Cui præda iacui? AM. Tacita ſic abeant mala.
HER. Vt inultus ego ſim? AM. Sæpe uindicta obfuit.
HER. Quiſquam'ne ſegnis tanta tolerauit mala?
AM. Maiora quiſquis timuit. HER. Hijs etiā pater

Quidquam

Quidquam timeri maius,aut grauius poteſt?
AM. Cladis tuæ pars iſta,quam noſti,quota eſt?
HER. Miſerere genitor,ſupplices tendo manus,
Quid hoc? manus refugit,hic errat ſcelus.
Vnde hic cruor? quid illa puerili madens
Arundo leto,tincta Lernæa nece?
Iam tela uideo noſtra,non quæro manum.
† Quis potuit arcum flectere? aut quæ dextera † Qua
Sinuare neruum uix recedentem mihi?
Ad uos reuertor genitor,hoc noſtrum eſt ſcelus?
Tacuere,noſtrum eſt. AM. Luctus eſt iſtic tuus,
Crimen nouercæ,caſus hic culpa caret.
HER. Nunc parte ab omni genitor iratus tona,
Oblite noſtri uindica ſera manu
Saltem nepotes,ſtelliger mundus ſonet,
Flammasq́; & hic,& ille iaculetur polus,
Rupes ligatum Caſpiæ corpus trahant,
Atq; ales auida: cur Promethei uacant
Scopuli? paretur uertice immenſo feras,
Volucresq́; paſcens Caucaſi abruptum latus,
Nudumq́; ſyluis: illa,quæ pontum Scythen
Symplegas arctat,hinc & hinc uinctas manus
Diſtendat alto,cumq́; reuocata uice
In ſe coibunt,ſaxaq́; in cœlum expriment
Actis utrinq; rupibus,medium mare

Ego inquieta montium iaceam mora.
Quin ſtructum aceruans nemore congeſto aggerē
Cruore corpus impio ſparſum cremem?
Sic ſic agendum eſt, inferis reddam Herculem.
AM. Nondum tumultu pectus attonitum caret,
Mutauit iras: quodq; habet proprium furor,
†furit In ſeipſe †ſæuit. HER. Dira furiarum loca,
Et inferorum carcer, & ſonti plaga
Decreta turbæ, & ſi quod exilium latet
Vlterius Erebo, Cerbero ignotum, & mihi,
Huc me abde tellus, Tartari ad finem ultimum
Manſurus ibo, pectus ô nimium ferum:
Quis uos per omnem liberi ſparſos domum
Deflere digne poterit? hic durus malis
Lachrymare uultus neſcit, huc enſem date,
Date huc ſagittas, ſtipitem huc uaſtum date.
Tibi tela frangam noſtra, tibi noſtros puer
Rumpemus arcus, ac tuis ſtipes grauis
Ardebit umbris, ipſa Lernæis frequens
Pharetra telis in tuos ibit rogos.
Dent arma pœnas, uos quoq; infauſtas meis
Cremabo telis ô nouercales manus.
THE. Quis nomen unquam ſceleris errori indidit?
HER. Sæpe error ingens ſceleris obtinuit locum.
THE. Nunc Hercule opus eſt, perfer hanc molem mali.

Non

HER. Non ſic furori ceßit extinctus pudor,
Populos ut omnes impio aſpectu fugem.
Arma,arma Theſeu,flagito propere mihi
Subtracta reddi,ſana ſi mens eſt mihi,
Referte manibus tela,ſi remanet furor,
Pater recede,mortis inueniam uiam.

AM. Per ſancta generis ſacra,per ius nominis
Vtrunq; noſtri,ſiue me altorem uocas,
Seu tu parentem,perq; ueneramdos pijs
Canos,ſenectæ parce deſertæ precor,
Anniſq; feßis,unicum lapſæ domus
Firmamen,unum lumen afflicto malis
Temet reſerua,nullus ex te contigit
Fructus laborum,ſemper aut dubium mare,
Aut monſtra timui:quiſquis in toto †fuit †furit
Rex ſæuus orbe,manibus,aut aris nocens,
A me timetur,ſemper abſentis pater
Fructum tui,tactumq;,& aſpectum peto.

HER. Cur animam in iſta luce detineam amplius,
Moreręq;,nihil eſt,cuncta iam amiſi bona,
Mentem,arma,famam,coniugem,natos,manus,
Etiam furorem: nemo polluto queat
Animo mederi,morte ſanandum eſt ſcelus.

THE. Perimes parentem? HER. Facere ne poßim,
occidam.

THE. *Genitore corám.* HER. *Cernere hunc docuí nefas.*

AM. *Memoranda potius omnibus facta intuens,*
Vnius à te criminis ueniam peto.

HER. *Veniam dabit ſibi ipſe, qui nulli dedit?*
Laudanda feci iuſſus, hoc unum meum eſt.
Succurre genitor, ſiue te pietas mouet,
Seu triſte fatum, ſiue uiolatæ decus
Virtutis, effer arma, uincatur mea
Fortuna dextra. THE. *Sunt quidem patriæ preces*
Satis efficaces, ſed tamen noſtro quoq;
Mouedre fletu: ſurge, & aduerſa impetu
Perfringe ſolido: nunc tuum nulli imparem
Animum malo reſume, nunc magna tibi
Virtute agendum eſt, Herculem iraſci ueta.

HER. *Si uiuo, feci ſcelera: ſi morior, tuli:*
Purgare terras propero, iamdudum mihi
Monſtrum impium, ſæuumq; & immite, ac ferum
Oberrat: agedum dextra conare aggredi
Ingens opus, labore biſſeno amplius:
Ignaue ceſſas, fortis in pueros modo,
Pauidamq; matrem? arma niſi dentur mihi,
Aut omne Pindi Thracis excidam nemus,
Bacchiq; lucos, & Cithæronis iuga

Mecum

Mecum cremabo: tota cum domibus ſuis,
Dominiſq; tecta, cum deis templa omnibus
Thebana, ſupra corpus excipiam meum:
Atq; urbe uerſa condar, & ſi fortibus
Leue pondus humeris mœnia immiſſa † excident, † *incident.*
Septemq; opertus non ſatis portis premar,
Onus omne media parte qua mundus ſedet,
Dirimitq; ſuperos, in meum uertam caput.
Redde arma. AM. *Vox eſt digna genitore*
Herculis.
THE. *Hoc en peremptus ſpiculo cecidit puer,*
Hoc Iuno telum manibus emiſit tuis,
Hoc nunc ego utar. AM. *Ecce quàm miſerum*
metu
Cor palpitat, corpuſq; ſollicitum ferit,
Aptata arundo eſt, ecce iam facies ſcelus
Volens, ſciensq;: pande, quid fieri iubes?
HER. *Nihil rogamus, noſter in tuto eſt dolor.*
AM. *Natum potes ſeruare, tu ſolus mihi*
Theſeu, ipſe necdum maximum cuaſi metum.
Miſerum haud potes me facere, felicem potes.
Sic ſtatue quidquid ſtatuis, ut cauſam tuam,
Famamq; in arcto ſtare, & ancipiti ſcias,
Aut uiuis, aut occidis, hanc animam leuem,
Feſſamq; ſenio, nec minus quaſſam malis.

 In ore

In ore primo teneo: tam tarde patri
Vitam dat aliquis? non feram ulterius moram,
Letale ferro pectus impreſſo induam,
Hic hic iacebit Herculis ſani ſcelus.
HER. *Iam parce genitor, parce, iam reuoca manum,*
Succumbe uirtus, perfer imperium patris.
Eat ad labores hic quoq; Herculeos labor.
Viuamus, artus alleua afflictos ſolo
Theſeu parentis, dextra contactus pios
Scelerata refugit. AM. *Hanc manum amplectior libens.*
Hac nixus ibo pectori, hanc ergo admouens,
Pellam dolores. HER. *Quem locum profugus petam?*
Vbi me recondam? quáue tellure obruam?
Quis Tanais, aut quis Nilus, aut quis Perſica
Violentus unda Tigris, aut Rhenus ferox,
Tagusue Ibera turbibus gaza fluens,
Abluere dextram poterit? Arctoum licet
Mæotis in me gelida transfundat mare,
Et tota Tethys per meas currat manus,
† Habebũt † *Hærebit altum facinus: in quas impius*
Terras recedes? ortum, an occaſum petes?
Vbiq; notus perdidi exilio locum,
Me refugit orbis, aſtra tranſuerſos agunt

Obliqua

Obliqua curſus, ipſe Titan Cerberum
Meliore uultu uidit: ô fidum caput
Theſeu latebram quære longinquam, abditam.
Quicunq; ſemper ſceleris alieni arbiter
Amat nocentes, gratiam meritis refer,
Vicemq́; noſtris, redde me infernis precor
Vmbris reductum, meq́; ſubiectum tuis
Reſtitue uinclis: ille me abſcondet locus.
Sed & ille nouit. THE. Noſtra te tellus manet
Illic ſolutam cæde gradiuus manum
Reſtituit armis, illa te Alcide uocat,
Facere innocentes terra, quæ ſuperos ſolet.

TRAGOEDIAE INTER-
LOCVTORES.

Tantalus.
Atreus.
Thyeſtes.
Nuntius.
Megæra.
Seruus.
Philiſthenes.
Chorus.

TRAGOEDIA SECVNDA QVAE INSCRIBITVR THYESTES.

ACTVS PRIMVS.

Trimetri Iambici.

TANTALVS. MEGARA.

QVis me furor nunc ſede ab infauſta abſtrahit
Auido fugaces ore captantem cibos?
Quis male deorum Tantalo uiuas domos
Oſtendit iterum? peius inuentum eſt ſiti
Arente in undis aliquid, & peius fame
Hiante ſemper? Siſyphi nunquid lapis
Geſtandus humeris lubricus noſtris uenit?
Aut membra celeri differens curſu rota?
Aut pœna Tityi ſemper accreſcens iecur
Viſceribus atras paſcit effoßis aues?
Et nocte reparans quidquid amiſit die,
Plenum recenti pabulum monſtro iacet?
In quod malum transſcribor? ô quiſquis noua
Supplicia functis durus umbrarum arbiter
Diſponis, adde ſiquid ad pœnas potes,
Quod ipſe cuſtos carceris diri horreat,

Quod mœſtus Acheron paueat, ad cuius metum
Nos quoq; tremamus: quære, iam noſtra ſubit
E ſtirpe turba, quæ ſuum uincat genus,
Ac me innocentem faciat, & inauſa audeat,
Regione quidquid impia ceſſat loci
Complebo, nunquam ſtante Pelopeia domo
Minos uacabit. ME. *Perge deteſtabilis*
Vmbra, & penates impios furijs age.
Certetur omni ſcelere, & alterna uice
Stringantur enſes, nec ſit irarum modus,
Pudorue, mentes cæcus inſtiget furor,
Rabies parentum duret, & longum nefas
Eat in nepotes: nec uacet cuiquam uetus
Odiſſe crimen, ſemper oriatur nouum,
Nec unum in uno: dumq; punitur, ſcelus
Creſcat: ſuperbis fratribus regna excidant,
Repetantq; profugos: dubia uiolentæ domus
Fortuna reges inter incertos labet:
Miſer ex potente fiat, ex miſero potens,
Fluctuq; regnum caſus aßiduo ferat:
Ob ſcelera pulſi, cum dabit patriam deus,
In ſcelera redeant, ſintq; tam inuiſi omnibus,
Quàm ſibi, nihil ſit ira quod uetitum putet.
Fratrem expaueſcat frater, & natum parens,
Gnatuſq; patrem, liberi † pereant male. † *pareant*

Peius

Peius tamen naſcantur, immineat uiro
Infeſta coniux, bella trans pontum uehant,
Effuſus omnes irriget terras cruor,
Supraq́; magnos gentium exultet duces
Libido uictrix: impia ſtuprum in domo
Leuiſſimum ſit: fratris & fas, & fides,
Iusq́; omne pereat: non ſit à ueſtris malis
Immune cœlum, cum micant ſtellæ polo,
Flammæq́; ſeruant debitum mundo decus:
Nox atra fiat, excidat cœlo dies.
Miſce penates, odia, cædes, funera.
Accerſe, & imple ſcelere Tantaleam domum.
Ornetur altum columen, & lauro fores
Lætæ uireſcant: dignus aduentu tuo
Splendeſcat ignis, Thracium fiat nefas
Maiore numero: dextra cur patrui uacat?
Nondum Thyeſtes liberos deflet ſuos?
Ecquando tollet ignibus iam ſubditis
Spumante aheno? membra per partes eant
Diſcerpta, patrios polluat ſanguis focos,
Epulæ inſtruantur, non noui ſceleris tibi
Conuiua uenies, liberum dedimus diem,
Tuamq́; ad iſtas ſoluimus menſas famem.
Ieiunia exple, miſtus in bacchum cruor
Spectante te potetur: inueni dapes,

Quas ipſe fugeres: ſiſte, quò præceps ruis?
TAN. Ad ſtagna, & amnes, & recedentes aquas,
Labriſq; ab ipſis arboris plenæ fugas,
Abire in atrum carceris liceat mei
Cubile, liceat, ſi parum † uideor miſer, † uideat
Mutare ripas: alueo medius tuo
Phlegethon relinquar igneo cinctus ſi eto.
Quicunq; pœnas lege fatorum datas
Pati iuberis, quiſquis exeſo iaces
Pauidus ſub antro, quiq; uenturi times
Montis ruinam, quiſquis auidorum feros
Rictus leonum, & dira furiarum agmina
Implicitus horres, quiſquis immiſſas faces
Semuſtus abigis, Tantali uocem excipe
Properantis ad uos, credite experto mihi,
Amate pœnas: quando continget mihi
Effugere ſuperos? ME. Ante perturba domum,
Inferq; tecum prælia, & ferri malum
Regibus amorem, concute inſano ferum
Pectus tumultu. TAN. Me pati pœnas decet,
Non eſſe pœnam mittor, ut dirus uapor
Tellure rupta, † uel grauem populis luem † ut
Sparſura peſtis, ducam in horrendum nefas
Auus nepotes? magne diuorum parens,
Noſterq;, quamuis pudeat, ingenti licet

† loquor Taxata pœna lingua crucietur, † loquar:
Nec hoc tacebo, moneo, ne ſacra manus
Violata cæde, neue furiali malo
Aſpergat aras, ſtabo, & arcebo ſcelus.
Quid ora terres uerbere, & tortos ferox
† infimis Minaris angues? quid famem infixam † intimis
Agitas medullis? flagrat incenſum ſiti
Cor, & peruſtis flamma uiſceribus micat.

ME. Sequor, nunc ô furorem diuide in totam domum,
Sic ſic ferantur, & ſuum infenſi inuicem
Sitiant cruorem: ſenſit introitus tuos
Domus, & nefando tota contactu horruit.
Actum eſt abunde, gradere ad inferos ſpecus
Amnemq; notum, iam tuo mœſtæ pede
Terræ grauantur: cernis ut fontes liquor
Introrſus actus linquat? ut ripæ uacent,
Ventusq; raras igneus nubes ferat?
Palleſcit omnis arbor, ac nudus ſtetit
Fugiente pomo ramus: & qui fluctibus
Illinc propinquis Iſthmos, atq; illinc fremit,
Vicina gracili diuidens terra uada
Longe remotos latus exaudit ſonos.
Iam Lerna retroceſſit, & Phoronides
Latuere uenæ, nec ſuas profert ſacras
Alpheus undas, & Cithæronis iuga

Stant parte nulla cana depoſita niue,
Timentq́; ueterem nobiles Argi ſitim:
En ipſe Titan dubitat, an iubeat ſequi,
Cogatq́; habenis ire periturum diem.

CHORVS.

Choriambici Aſclepiadei.

ARgos de ſuperis ſiquis Achaicum,
Piſæasq́; domos turribus inclytas,
Iſthmi ſiquis amat regna Corinthij,
Et portus geminos, & mare diſsidens:
Siquis Taygeti conſpicuas niues,
Quas cum Sarmaticus tempore frigido
In ſummis Boreas compoſuit iugis,
Aeſtas uelificris ſoluit Eteſijs,
Quem tangit gelido flumine lucidus
Alpheus, ſtadio notus olympico.
Aduertat placidum numen, & arceat
Alternæ ſcelerum ne redeant uices,
Neu ſuccedat auo deterior nepos,
Et maior placeat † culpa minoribus. † cura
Tandem laſſa feros exuat impetus
Sicci progenies impia Tantali:
Peccatum ſatis eſt, fas ualuit nihil:
Aut commune nefas, proditus occidit

Deceptor dominæ Myrtilus, & fide
† quam Vectus † qua tulerat, nobile reddidit
Mutato pelagus nomine: notior
Nulla eſt Ionijs fabula nauibus.
Exceptus gladio paruulus impio,
Dum currit patrium natus ad oſculum,
Immatura focis uictima concidit,
Diuiſusq; tua eſt Tantale dextera,
Menſas ut ſtrueres hoſpitibus deis.
Hos æterna fames perſequitur cibos,
† Os æter Hos † æterna ſitis, nec dapibus feris
ne ſitit Decerni potuit pœna decentior:
Stat luſus uacuo gutture Tantalus,
Impendet capiti plurima noxio
Phineis auibus præda fugacior.
Hinc illinc grauidis frondibus incubat,
Et curuata ſuis fœtibus, ac tremens
Alludit patulis arbor hiatibus.
† Nec † Hæc quamuis auidus, nec patiens moræ,
Deceptus toties tangere negligit,
Obliquatq; oculos, oraq; comprimit,
Incluſisq; famem dentibus alligat:
† Et † Sed tunc diuitias omne nemus ſuas
Demittit propius, pomaq; deſuper
Iuſultant folijs mitia languidis,

Accenduntq;

Accenduntq́; famem, quæ iubet irritas
Exercere manus: has ubi protulit,
Et falli libuit, totus in arduum
Autumnus rapitur, ſyluaq́; mobilis.
Inſtat deinde ſitis non leuior fame.
Qua cum percaluit ſanguis, & igneis
Exarſit facibus, ſtat miſer obuios
Fluctus ore uocans, quos profugus latex
Auertit, ſterili deficiens uado,
Conantemq́; ſequi deſerit: hic bibit
Altum de rapido gurgite puluerem.

ACTVS SECVNDVS.

Trimetri Iambici.

ATREVS. SERVVS.

IGnaue, iners, eneruis, &, quod maximum
Probrum tyranno rebus in ſummis reor,
Inulte, poſt tot ſcelera, poſt fratris dolos,
Fasq́; omne ruptum, queſtibus uanis agis
Iras, & Argos fremere iam totum tuis
Debebat armis, omneis & geminum mare
Innare claſſeis: iam tuis flammis agros
Lucere, & urbes decuit, ac ſtrictum undiq́;
Micare ferrum: tota ſub noſtro ſonet
Argolica tellus equite: non ſyluæ tegant

Hoſtem, nec altis montium ſtructæ iugis
Arces, relictis bellicum totus canat
Populus Mycenis, quiſquis inuiſum caput
Tegit, ac tuetur, clade funeſta occidat,
Hæc ipſa pollens inclyti Pelopis domus
Ruat, uel in me, dummodo in fratrem ruat.
Age anime, fac quod nulla poſteritas probet,
Sed nulla taceat, aliquod audendum eſt nefas
Atrox, cruentum, tale, quod frater meus
Suum eſſe malit: ſcelera non ulciſceris,
Niſi uincis, & quid eſſe tam ſæuum poteſt,
† illud *Quod ſuperet* †*illum? nunquid abiectus iacet?*
Nunquid ſecundis patitur in rebus modum?
Feſſis quietem? noui ego ingenium uiri
Indocile, flecti non poteſt, frangi poteſt.
Proinde antequam ſe firmet, aut uires paret,
Petatur ultro, ne quieſcentem petat.
Aut perdet, aut peribit, in medio eſt ſcelus
Poſitum occupanti. SER. *Fama te populi nihil*
Aduerſa terret? ATRE. *Maximum hoc re=*
gni bonum eſt,
Quod facta domini cogitur populus ſui,
Quàm ferre, tã laudare. SER. *Quos cogit me=*
Laudare, eoſdem reddit inimicos metus. *(tus*
At qui fauoris gloriam ueri petit,

Animo

Animo magis, quàm uoce laudari uolet.

ATR. Laus uera, & humili ſæpe contingit uiro.
Non niſi potenti falſa, quod nolunt, uelint.

SER. Rex uelit honeſta, nemo non eadem uolet.

ATR. Vbicunq; tantum honeſta dominanti licent,
Precario regnatur. SER. Vbi non eſt pudor,
Nec cura iuris, ſanctitas, pietas, fides,
Inſtabile regnũ eſt. ATR. Sanctitas, pietas, fi=
Priuata bona ſunt, quà iuuat, reges eant. (des,

SER. Nefas nocere uel malo fratri puta.

ATR. Fas eſt in illo, quidquid in fratre eſt nefas.
†Quid enim reliquid †crimine intactum? aut ubi †Quod
Sceleri pepercit? coniugem ſtupro abſtulit, †crimen
Regnumq; furto, ſpecimen antiquum imperij
Fraude eſt adeptus, fraude turbauit domum.
Eſt Pelopis altis nobile in ſtabulis pecus
Arcanus, Aries ductor †opulenti gregis, †opimi
Huius per omne corpus infuſo coma
Dependet auro, cuius è tergo noui
Aurata reges ſceptra Tantalici gerunt.
Poſſeſſor huius regnat: hunc tantæ domus
Fortuna ſequitur: tuta ſepoſita ſacer
In parte carpit prata, quæ cludit lapis
Fatale ſaxeo pecus muro tegens.
Hunc, facinus ingens auſus, aſſumpta in ſcelus

Conſorte noſtri perfidus thalami auehit.
Hinc omne cladis mutuæ fluxit malum,
Per regna trepidus exul errauit mea,
Pars nulla noſtri tuta ab inſidijs uacat.
Corrupta coniux, imperij quaſſa eſt fides:
Domus ægra, dubius ſanguis eſt, certi nihil,
† Nil ſupereſt fratri — *†Niſi frater hoſtis: quid ſtupes? tandem incipe*
Animoq; ſume Tantalum, & Pelopem aſpice:
Ad hæc manus exempla poſcuntur meæ,
Proſare, dirum qua caput mactem uia.
SER. *Ferro peremptus ſpiritum †inimicum expuat.*
ATR. *De fine pœnæ loqueris, ego pœnam uolo,*
† iniquum expiret — *Perimat tyrannus, lenis in regno meo*
Mors impetretur? SER. *Nulla te pietas mouet?*
ATR. *Excede pietas, ſi modo in noſtra domo*
Vnquam fuiſti: dira furiarum cohors,
Diſcorsq; Erinnys ueniat, & geminas faces
Megæra quatiens: non ſatis magno meum
Ardet furore pectus: impleri iuuat
Maiore monſtro. SER. *Quid noui rabidus ſtruis?*
ATR. *Nil, quod doloris capiat aſſueti modum.*
Nullum relinquam facinus, & nullum eſt ſatis.
SER. *Ferrum?* ATR. *Parum eſt.* SER. *Quid ignis?* ATR. *Etiamnum parum eſt.*

SER. Quonam ergo telo tantus utetur dolor?
ATR. Ipſo Thyeſte. SER. Maius eſt ira hoc malum.
ATR. Fateor, tumultus pectora attonitus quatit,
Penitusq́; uoluit: rapior, & quò, neſcio.
Sed rapior, imo mugit è fundo ſolum,
Tonat dies ſerenus, ac totis domus
Vt fracta, tectis crepuit, & moti lares
Vertere uultum, fiat hoc, fiat, nefas,
Quod dij timetis. SER. Facere quid tandem
paras?
ATR. Neſcio quid animus maius, & ſolito amplius,
Supraq́; fines moris humani † tumet. † timet
Inſtatq́; pigris manibus, haud, quid ſit, ſcio.
Sed grande quiddã eſt, ita ſit, hoc † anime incipe, † age
Dignum eſt Thyeſte facinus, & dignum Atreo.
Vterq; faciat, uidit infandas domus
Odryſia menſas, fateor, immane eſt ſcelus,
Sed occupatum: maius hoc aliquid dolor
Inueniat, animum filij inſpira parens.
Sororq́; cauſa eſt ſimilis: aſſiſte, & manum
Impelle noſtram, liberos auidus parens,
Gaudensq́; laceret, & ſuos artus edat.
Bene eſt, abunde eſt, hic placet pœnæ modus,
Tantiſper ubi nam eſt? tam diu cur innocens
Verſatur Atreus? tota iam ante oculos meos

Imago cædis errat, ingeſta orbitas
In ora patris, anime quid rurſus times?
Et ante rem ſubſidis? audendum eſt, age.
Quod eſt in iſto ſcelere præcipuum nefas,
† *faciet* *Hoc ipſe † faciat.* SER. *Sed quibus captus dolis*
Noſtros dabit perductus in laqueos pedem?
Inimica credit cuncta. ATR. *Nõ poterit capi,*
Niſi capere uellet: regna nunc ſperat mea:
Hac ſpe minanti fulmen occurret Ioui,
Hac ſpe ſubibit gurgitis tumidi minas,
Dubiumq; Libycæ Syrtis intrabit fretum,
Hac ſpe, quod eſſe maximum retur malum,
Fratrẽ uidebit. SER. *Quis fidem pacis dabit?*
Cui tanta credet? ATR. *Credula eſt ſpes impba.*
Gnatis tamen mandata, quæ patruo ferant,
Dabimus, relictis exul hoſpitijs, uagis
Regno ut miſerias mutet, atq; Argos regat
Ex parte dominus: ſi nimis durus preces
Spernet Thyeſtes, liberos eius rudes,
Malisq; feſſos grauibus, & faciles capi
Preces mouebunt: hinc uetus regni furor,
Illinc egeſtas triſtis, hinc durus labor,
Quamuis rigentem tot malis ſubigent uirum.
SER. *Iam tempus illi fecit ærumnas leues.*
ATR. *Erras: malorum ſenſus accreſcit die,*

Leue

Leue eſt miſerias ferre, perferre graue.

SER. Alios miniſtros conſilijs iſtis lege.

Peiora iuuenes facile præcepta audiunt.

In patre facient, quidquid in patruo doces,

Sæpe in magiſtrum ſcelera redierunt ſua.

ATR. Vt nemo doceat fraudis, & ſceleris uias,

Regnum docebit, ne mali fiant, times.

Naſcuntur, iſtud, quod uocas ſæuum, aſperum,

Agiq; dure credis, & nimium impie,

Fortaſſe & illic agitur. SER. Hanc fraudem ſcient

Nati parati: tacita tam rudibus fides

Non eſt in annis, detegent forſan dolos.

ATR. Tacere multis diſcitur uitæ malis.

SER. †Ipſos'ne, per quos fallere alium cogitas, † Ipſum

Falles? ATR. At ipſi crimine, & culpa uacent.

Quid enim eſt neceſſe liberos ſceleri meo

Inſerere? per nos odia ſe noſtra explicent.

Male agis, recedis anime. ſi parcis tuis,

Parces & illi, conſilij Agamemnon mei

Sciens miniſter fiat, & patris cliens

Menelaus adſit, prolis incertæ fides,

Ex hoc petatur ſcelere, ſi bella abnuunt,

Et gerere nolunt odia, ſi patruum uocant,

Pater eſt, eatur: multa ſed †trepidus ſolet † turbidus

Detegere uultus, magna nolentem quoq;
Conſilia produnt: neſciant quantæ rei
Fiant miniſtri, noſtra tu cœpta occule.
SER. Haud ſum monendus, iſta noſtro in pectore
†timor Fides, timorq;, ſed magis claudit †fides.

CHORVS.

Gliconicum carmen.

TAndem regia nobilis
Antiqui genus Inachi
Fratrum compoſuit minas.
Quis uos exagitat furor,
†Alternū †Alternis dare ſanguinem,
Et ſceptrum ſcelere aggredi?
Neſcitis cupidi arcium,
Regnum quo iaceat loco:
Regem non faciunt opes,
Non ueſtis Tyriæ color,
Non frontis nota regiæ,
Non auro nitidæ trabes.
Rex eſt, qui poſuit metus,
Et diri mala pectoris:
Quem non ambitio imponens,
Et nunquam ſtabilis fauor
Vulgi præcipitis mouet.

Non

Non quidquid fodit occidens,
Aut unda Tagus aurea
†Claro deuehit alueo, †*cauo*
Non quidquid Libycis terit
Feruens area meßibus:
Quem non concutiet cadens
Obliqui uia fulminis,
Non Eurus rapiens mare,
Aut ſæuo rapidus freto
Ventoſi tumor Adriæ:
Quem non lancea militis,
Non ſtrictus domuit Calybs:
Qui tuto poſitus loco,
Infra ſe uidet omnia,
Occurritq; ſuo libens
Fato, nec queritur mori.
Reges conueniant licet,
Qui ſparſas agitant Dacas,
Qui rubri uada littoris,
Aut gemmis mare lucidum
Late ſanguineum tenent,
Aut qui Caſpia fortibus
Recludunt iuga Sarmatis.
Certet Danubium licet,
Audet qui pedes ingredi,

Et quocunq; loco iacent,
Seres uellere nobiles.
Mens regum bona poßidet:
Nil ullis opus eſt equis,
Nil armis, & inertibus
Telis, quæ procul ingerit
Parthus, cum ſimulat fugas.
Admotis nihil eſt opus
Vrbes ſternere machinis
Longe ſaxa rotantibus:
Rex eſt, qui metuit nihil.
Hoc regnum ſibi quiſq; dat.
Stet, quicunq; uolet potens
Aulæ culmine lubrico.
Me dulcis ſaturet quies,
Obſcuro poſitus loco
Leni perfruar otio.
Nullis nota Quiritibus
Aetas per tacitum fluat.
Sic cum tranſierint mei
Nullo cum ſtrepitu dies,
Plebeius moriar ſenex:
Illi mors grauis incubat,
Qui notus nimis omnibus,
Ignotus moritur ſibi.

ACTVS

ACTVS TERTIVS.

Trimetri Iambici.

THYESTES. PHYLISTHENES.

Optata patriæ tecta, & Argolicas opes,
Miſeriſq; ſummum, ac maximum exuli-
bus bonum,
Tactum ſoli natalis, & patrios deos,
Si ſunt tamen dij, cerno Cyclopum ſacras
Turres, labore maius humano decus,
Celebrata iuueni ſtadia, per quæ nobilis
Palmam paterno non ſemel curru tuli.
Occurret Argos, populus occurret frequens,
Sed nempe & Atreus, repete ſylueſtres fugas,
Saltuſq; denſos potius, & miſtam feris,
Similemq; uitam: clarus hic regni nitor
Fulgore, non eſt,† quod oculos falſo auferat. †qui
Cum quid datur ſpectabis, & dantem aſpice:
Modo inter illa, quæ putant cuncti aſpera,
Fortis fui, lætuſq;: nunc contrà in metus
Reuoluor, animus hæret, ac retro cupit
Corpus referre, moueo nolentem gradum.
PHY. *Pigro (quid hoc eſt?) genitor inceſſu ſtupet,*
Vultumq; uerſat, ſeq; in incerto tenet.
THY. *Quid anime pendes? quid ue conſilium diu*

Tam

Tam facile torques? rebus incertiſsimis
† an *Fratri, atq; regno credis?* † *ac metuis mala*
Iam uicta, iam manſueta? & ærumnas fugis
Bene collocatas? eſſe iam miſerum iuuat?
Deflecte greſſum, dum licet, teq; eripe.
PHY. *Quæ cauſa cogit genitor à patria gradum*
Referre uiſa? cur bonis tantis ſinum
Subducis? ira frater abiecta redit,
Partemq; regni reddit, & laceræ domus
Componit artus, teq; reſtituit tibi.
PHY. *Cauſam timoris, ipſe quam ignoro, exigis,*
Nihil timendum uideo, ſed timeo tamen:
Placet ire, pigris membra ſed genibus labant,
Alioq;, quàm quò nitor, abductus feror:
Sic concitatam remige, & uento ratem
† reſurgẽs *Aeſtus* † *reſiſtens remigi, & uelo refert.*
THY. *Peruince quidquid obſtat, & mentem impetit,*
Reducemq; quanta præmia expectent, uide,
Pater potes regnare. THY. *Cum poſsim mori.*
PHY. *Summa eſt poteſtas.* THY. *Nulla, ſi cupias nihil.*
PHY. *Gnatis relinques.* THY. *Non capit regnũ duos.*
PHY. *Miſer eſſe mauult, eſſe qui felix poteſt?*
THY. *Mihi crede, falſis magna nominibus placent.*
Fruſtra timentur dura: dum excelſus ſteti,
Nanquam pauere deſtiti, atq; ipſum mei

Ferrum

Ferrum timere lateris: ô quantum bonum eſt,
Obſtare nulli, capere ſecuras dapes
Humi iacentem: ſcelera non intrant caſam,
Tutusq́; menſa capitur anguſta cibus.
Venenum in auro bibitur, expertus loquor,
Malam bonæ præferre fortunam licet:
Non uertice alti montis impoſitam domum,
Et eminentem ciuitas humilis tremit:
Nec fulget altis ſplendidum tectis ebur,
Somnosq́; non defendit excubitor meos.
Non claſsibus piſcamur, & retro mare
Iacta fugamus mole, non uentrem improbum
Alimus tributo gentium, nullus mihi
Vltra Getas metitur, & Parthos ager:
Non thure colimur, nec meæ excluſo Ioue
Ornantur aræ, nulla culminibus meis
Impoſita nutat ſylua, nec fumant manu
Succenſa multa ſtagna, nec ſomno dies,
Bacchoq́; nox ducenda peruigili datur:
Sed non timemus: tuta ſine † telo eſt domus, † dolo
Rebusq́; paruis alta præſtatur quies.
Immane regnum eſt, poſſe ſine regno pati.
PHY. *Nec abnuendum, ſi dat imperium deus.*
THY. *Nec appetendũ.* PHY. *Frater ut regnes rogat.*
THY. *Rogat? timendum eſt: errat hic aliquis dolus.*

PHY. Redire pietas, unde ſummota eſt, ſolet,
Reparatq; uires iuſtus amiſſas amor.
THY. Amat Thyeſten frater: ætherias prius
Perfundet Arctos pontus, & Siculi rapax
Conſiſtet æſtus unda, & Ionio ſeges
Matura pelago ſurget, & lucem dabit
Nox atra terris, ante cum flammis aquæ,
Cum morte uita, cum mari uentus fidem,
Fœdusq; iungent. PHY. Quā tamē fraudē times?
THY. Omnem: timori quem meo ſtatuam modum?
Quantū poteſt tantū odit. PHY. In te qd poteſt?
THY. Pro me nihil iam metuo, uos facitis mihi
Atrea timendum. PHY. Decipi captus times?
Serum eſt cauendi tempus in medijs malis.
Eatur, unum genitor hoc hortamen eſt.
THY. Ego uos ſequor, non duco. PHY. Reſpiciat deus
Bene cogitata, perge non dubio gradu.

ATREVS. THYESTES.

Trimetri Iambici.

PLagis tenetur clauſa diſpoſitis fera,
Et ipſum, & unà generis inuiſi indolem
Iunctam parenti cerno, iam tuto in loco
Verſantur odia: uenit in noſtras manus

Tandem Thyeſtes,uenit & totus quidem,
Vix tempero animo,uix dolor frenos capit.
Sic,cum feras ueſtigat, & longo ſagax
Loro tenetur umber,ac preſſo uias
Scrutatur ore,dum procul lento ſuem
Odore ſentit,paret,& tacito locum
Roſtro pererrat:præda cum propior fuit
Ceruice tota pugnat, & gemitu uocat
Dominum morantem,ſeq; retinenti eripit.
Cum † ſperat ira ſanguinem, neſcit tegi. † *ſpirat*
Tamen tegatur,aſpice,ut multo grauis
Squalore uultus obruat mœſtos coma.
Quàm fœda iaceat barba: præſtetur fides.
Fratrem iuuat uidere: complexus mihi
Redde expetitos: quidquid irarum fuit
Tranſierit,ex hoc ſanguis,ac pietas die
Colantur,animis odia damnata excidant.
HY. *Diluere poſſem cuncta,niſi talis fores:*
Sed fateor Atreus,fateor, admiſi omnia
Quæ credidiſti,peſſimam cauſam meam
Hodierna pietas fecit: eſt prorſus nocens
Quicunq; uiſus tam bono fratri eſt nocens.
Lachrymis agendum eſt, ſupplicē primus uides.
Hæ te precantur pedibus † intactæ manus. † *uictæ*
Ponatur omnis ira, & ex animo tumor

Eraſus

Eraſus abeat, obſides fidei accipe
Hos innocentes frater. ATR. *A genibus manus*
Aufer, meosq́; potius amplexus pete.
Vos quoq; ſenum præſidia tot iuuenes, meo
Pendete collo: ſqualidam ueſtem exue,
Oculisq́; noſtris parce, & ornatus cape
Quales mei ſunt, lætusq́; partem imperij
Capeſſe frater maior: hæc laus eſt mea,
Fratri paternum reddere incolumi decus.
Habere regnum caſus eſt, uirtus dare.
THY. *Dij paria frater pretia pro tantis tibi*
Meritis rependant: regiam capitis notam
Squalor recuſat noſter, & ſceptrum manus
Infauſta refugit, liceat in media mihi
Latere turba. ATR. *Recipit hoc regnũ duos.*
THY. *Meum eſſe credo, quidquid eſt frater tuum.*
AT. *Quis influentis dona fortunæ abnuit?*
THY. *Expertus eſt quicunq;, quàm facile effluant.*
AT. *Fratrem potiri gloria ingenti uetas.*
Tua iam peracta gloria eſt, reſtat mea.
THY. *Reſpuere, certum eſt, regna, conſilium mihi.*
AT. *Meam relinquam, niſi tuam partem accipis.*
THY. *Accipio, regni nomen † impoſiti feram.*
† imperoſi *Sed iura, & arma ſeruient mecum tibi.*
AT. *Impoſita capiti uincla uenerando gere,*

Ego

Ego deſtinatas uictimas ſuperis dabo.

CHORVS.

Saphici, & unus adonius.

CRedat hoc quiſquam? ferus ille, & acer,
Nec potens mentis truculentus Atreus
Fratris aſpectu ſtupefactus hæſit.
Nulla uis maior pietate uera eſt,
Iurgia externis inimica durant,
Quos amor uerus tenuit, tenebit.
Ira cum magnis agitata cauſis
Gratiam rupit, cecinitq; bellum,
Cum leues frenis ſonuere turmæ,
Fulſit hinc, illinc agitatus enſis.
Quem mouet crebro furibundus ictu
Sanguinem Mauors cupiens recentem,
Opprimit ferrum, manibusq; iunctis
Ducit ad pacem pietas negantes.
Otium è tanto ſubitum tumultu
Quis deus fecit? modo per Mycenas
Arma ciuilis crepuere belli.
Pallidæ matres † tremuere natis, † tenuere natos
Vxor armato timuit marito,
Cum manum inuitus ſequeretur enſis
Sordidus pacis uitio quietæ,

Ille labentes renouare muros,
Hic ſitu quaſſas ſtabilire turres,
Ferreis portas cohibere clauſtris
Ille certabat, pauidusq́; pinnis
Anxiæ nocti uigil incubabat.
Peior eſt bello timor ipſe belli.
Iam minæ ſæui cecidere ferri,
Iam ſilet murmur graue claßicorum,
Iam tacet ſtridor litui ſtrepentis,
Alta pax urbis reuocata letæ.
Sic ubi ex alto tumuere fluctus
Brutium pontum feriente Coro,
Scylla pulſatis reſonat cauernis,
† in totum *Ac mare †intortum timuere nautæ,*
Quod rapax hauſtum reuomit Charybdis,
Et ferus Cyclops metuit parentem
Rupe feruentis reſidens in Aetnæ,
Ne ſuperfuſis uioletur undis
Ignis ætnæis reſonans caminis.
Et putat mergi ſua poſſe pauper
Regna Laërtes Ithaca tremente.
Si ſuæ uentis cecidere uires,
Mitius ſtagno pelagus recumbit.
Alta quæ nauis timuit ſecare
Hinc, & hinc fuſis ſpatioſa uelis

Strata,

Strata, ludenti patuere cymbæ,
Et uacat merſos numerare piſces.
Hic, ubi ingenti modo ſub procella
Cyclades pontum timuere motæ.
Nulla ſors longa eſt, dolor, ac uoluptas
Inuicem cedunt, breuior uoluptas.
Ima permutat breuis hora ſummis.
Ille qui donat diadema fronti,
Quem genu nixæ tremuere gentes,
Cuius ad nutum poſuere bella
Medus & Phœbi propioris Indus,
Et Dacæ Parthis equitem minati,
Anxius ſceptrum tenet, & mouentes
Cuncta diuitias, metuitq; caſus
Mobiles rerum, dubiumq; tempus.
Vos, quibus rector maris, atq; terræ
Ius dedit † magnum necis, atq; uitæ, † incertum
Ponite inflatos, tumidosq; uultus:
Quidquid à uobis minor extimeſcit,
Maior hoc uobis dominus minatur.
Omne ſub regno grauiore regnum eſt.
Quem dies uidit ueniens ſuperbum,
Hunc dies uidit fugiens iacentem.
Nemo confidat nimium ſecundis,
Nemo deſperet meliora lapſus.

Miſcet hæc illis, prohibetq; Clotho
Stare fortunam: rotat omne fatum.
Nemo tam diuos habuit fauentes,
Craſtinum ut poßit ſibi polliceri.
Res deus noſtras celeri citatas
Turbine uerſat.

ACTVS QVARTVS.

Trimetri Iambici.

NVNTIVS. CHORVS.

Quis me per auras turbo præcipitē uehet,
Atraq; nube inuoluet, ut tantum nefas
Eripiat oculis? ô domus Pelopi quoq;
Et Tantalo pudenda. CH. *Quid portas noui?*
NVN. *Quænam iſta regio eſt, Sparte, & Argos impios*
Sortita fratres? & maris gemini premens
Fauces Corinthus? an feris Iſter fugam
Præbens Alanis? an ſub æterna niue
Hyrcana tellus? an uagi paßim Scythæ?
CH. *Quis hic nefandi eſt conſcius monſtri locus?*
Effare, & iſtud pande, quodcunq; eſt malum.
NVN. *Si ſteterit animus, ſi metu corpus rigens*
Remittet artus, hæret in uultu trucis
Imago facti: ferte me inſanæ procul
Illô procellæ: ferte, quo fertur dies

Hinc

Hinc raptus. CH. Animos grauius incertos tenes.
Quid ſit, quod horres, effer, autorem indica,
Non quæro quis, ſed uter, effare ocyus.
IVN. In arce ſumma Pelopis, una eſt pars domus
Conuerſa ad auſtros, cuius extremum latus
Aequale monti creſcit, atq; urbem premit,
Et contumacem regibus populum ſuis
Habet ſub ictu, fulget hic turbæ capax
Immane tectum, cuius auratas trabes
Varijs † columbæ nobiles maculis ferunt. † columnæ
Poſt iſta uulgo nota, quæ populi colunt,
In multa diues ſpatia diſcedit domus.
Arcana in imo regia receſſu patet,
Alta uetuſtum ualle compeſcens nemus,
Penetrale regni: nulla quæ lætos ſolet
Præbere ramos, arbor, aut ferro coli,
Sed taxus, & cupreſſus, & nigra ilice
Obſcura nutat ſylua, quam ſupra eminens
Deſpectat alte quercus, & uincit nemus.
Hinc auſpicare regna Tantalidæ ſolent,
Hinc petere † laſis rebus, & dubijs opem. † lapſis
Affixa inhærent dona, uocales tubæ,
Fractiq; currus, ſpolia Myrtoi maris,
Victæq; falſis axibus pendent rotæ,
Et omne gentis facinus: hoc Phrygius loco

Fixus Tiaras Pelopis: hic præda hoſtium,
Et de triumpho picta barbarico chlamys.
Fons ſtat ſub umbra triſtis, & nigra piger
Hæret palude: talis eſt diræ Stygis
Deformis unda, quæ facit cœlo fidem.
Hic nocte tota gemere ferales deos
Fama eſt: catenis lucus excuſsis ſonat,
Vlulantq; manes: quidquid audire eſt metus,
Illic uidetur: errat antiquis uetus
Emiſſa buſtis turba, & inſultant loco
† Maiora noctis † Maiore notis monſtra: quin tota ſolet
Micare flamma ſylua, & excelſæ trabes
Ardent ſine igne: ſæpe latratu nemus
Trino remugit: ſæpe ſimulachris domus
Attonita magnis, nec dies ſedat metum.
Nox propria luco eſt, & ſuperſtitio inferum
In luce media regnat: hinc orantibus
Reſponſa dantur certa, cum ingenti ſono
Laxantur adyto fata, & immugit ſpecus
Vocem deo ſoluente: quò poſtquam furens
Intrauit Atreus, liberos fratris trahens,
Ornantur aræ, quis queat digne eloqui?
† renodat Poſt terga iuuenum nobiles † reuocat manus,
Et mœſta uitta capita purpurea ligat:
Non thura deſunt, non ſacer Bacchi liquor,

Tangensúe †ſalſa uictimam culter mola. † *fuſa*
Seruatur omnis ordo, ne tantum nefas
Non rite fiat. CH. *Quis manū ferro admouet?*
NVN. *Ipſe eſt ſacerdos, ipſe funeſta prece*
Letale carmen ore uiolento canit.
Stat ipſe ad aras, ipſe deuotos neci
Contrectat, & componit, & ferro admouet,
Accendit ipſe, nulla pars ſacri perit.
Lucus tremiſcit, tota ſuccuſſo ſolo
Nutauit aula, dubia quò pondus daret,
Ac fluctuanti ſimilis: è læuo æthere
Atrum cucurrit limitem ſydus trahens,
Libata in ignes uina mutato fluunt
Cruenta baccho: regium † capiti decus † *capitis*
Bis, terq́; lapſum eſt, fleuit in templis ebur.
Mouere cunctos monſtra, ſed ſolus ſibi
Immotus Atreus conſtat, atq; ultro † deas † *deos*
Terret minantes, iamq́; dimiſſa mora
Aſiluit aris, toruum, & obliquum intuens.
Ieiuna ſyluis qualis in gangeticis
Inter iuuencos Tigris errauit duos,
Vtriuſq; prædæ cupida, quò primos ferat
Incerta morſus, flectit huc rictus ſuos,
Illò reflectit, & famem dubiam tenet.
Sic dirus Atreus, capita deuota impiæ

Speculatur iræ, quem prius mactet ſibi,
Dubitat: ſecunda deinde quem cæde immolet.
Nec intereſt, ſed dubitat, & tantum ſcelus
Iuuat ordinare. CH. Quē tamen ferro occupat?
NVN. Primus pietati, ne deeſſe pietatem putes,
Auo dicatur, Tantalus prima hoſtia eſt.
CH. Quo iuuenis animo, quo tulit uultu necem?
NVN. Stetit ſui ſecurus, & non eſt preces
Perire fruſtra paſſus, aſt illi ferus
In uulnere enſem abſcondit, & penitus premens
Iugulo manum commiſit, educto ſtetit
Ferro cadauer: cumq; dubitaſſet diu
Hac parte, an illa caderet, in patruum cadit.
†trahit Tunc ille ad aras Pliſthenem ſæuus †tradit,
Adicitq; fratri: colla percuſſa amputat.
Ceruice cæſa truncus in pronum ruit,
Querulum cucurrit murmure incerto caput.
CH. Quid deinde gemina cæde perfunctus facit?
Puerône parcit? an ſcelus ſceleri ingerit?
NVN. Sylua iubatus qualis Armenia leo
In cæde multa uictor armento incubat
Cruore rictus madidus, & pulſa fame
Non ponit iras, hinc, & hinc tauros premens
Vitulis minatur, dente iam laſſo piger:
Non aliter Atreus ſæuit atq; ira tumet,

Ferrumq;

Ferrumq; gemina cæde perfuſum tenens
Oblitus in quem † fureret, infiſta manu † ruerct
Exegit ultra corpus: at pueri ſtatim
Pectore receptus enſis in tergo exijt:
Cadit ille, & aras ſanguine extinguens ſuo,
Per utrũq; uulnus moritur. CH. *O ſæuũ ſcelus.*
Exhorruiſtis? hactenus non ſtat nefas,
Plus eſt. CH. *An ultra maius, aut atrocius*
Natura recipit? NVN. *Sceleris hunc finẽ putas?*
Gradus eſt. CH. *Quid ultra potuit? obiecit feris,*
Lanianda forſan corpora, atq; igne arcuit.
NVN. *Vtinam arcuiſſet: ne tegat functos humus,*
Ne ſoluat ignis, auibus epulandos licet
Feriſq; triſte pabulum ſæuis trahat,
Votum eſt ſub hoc, quod eſſe ſupplicium ſolet.
Pater inſepultos ſpectet, ò nullo ſcelus
Credibile in æuo, quodq; poſteritas neget.
Erepta uiui exta † pectoribus tremunt, † corporibus
Spirantq; uenæ, corq; adhuc pauidum ſalit.
At ille fibras tractat, ac fata inſpicit,
Et adhuc calentes uiſcerum uenas notat.
Poſtquam hoſtiæ placuere, ſecurus uacat
Iam fratris epulis, ipſe † diuiſim ſecat † diuiſum
In membra corpus, amputat trunco tenus
Humeros patentes, & lacertorum moras,

† Atreus Denudat † artus durus, atq; oſſa amputat:
Tantum ora ſeruat, & datas fidei manus:
Hæc ueribus hærent uiſcera, & lentis data
Stillant caminis: illa flammatus latex
Querente aheno iactat: impoſitas dapes
Tranſiluit ignis, inq; crepitantes focos
Bis, ter, regeſtus, & pati iuſſus moram
Inuitus ardet, ſtridet in ueribus iecur,
Nec facile dicam, corpora, an flammæ gemant,
Gemuere, piceus ignis in fumos abit.
Et ipſe fumus triſtis, ac nebula grauis
Non rectus exit, ſeq; in excelſum leuat,
Ipſos penates nube deformi obſidet.
O Phœbe patiens fugeris retro licet,
Medioq; ruptum merſeris cœlo diem,
† lacerat Serò occidiſti, † lancinat gnatos pater,
Artusq; mandit ore funeſto ſuos,
† coma Nitet fluente madidus unguento † comam,
Grauisq; uino: ſæpe præcluſæ cibum
Tenuere fauces: in malis unum hoc tuis
Bonum eſt Thyeſta, quod mala ignoras tua.
† currus Sed & hoc peribit, uerterit † curſus licet
Sibi ipſe Titan, obuium ducens iter,
Tenebriſq; facinus obruat tetrum nouis,
Nox miſſa ab ortu tempore alieno grauis,

Tamen uidendum eſt, tota pateſient mala.

CHORVS.

Anapæſtici, præter unum & alterum adoniũ.

QVò terrarum, ſuperûmq; parens,
Cuius ad ortus noctis opacæ
Decus omne fugit, quò uertis iter?
Medioq; diem perdis olympo?
Cur Phœbe tuos rapis aſpectus?
Nondum ſeræ nuntius horæ
Nocturna uocat lumina ueſper,
Nondum Heſperiæ flexura rotæ
Iubet emeritos ſoluere currus.
Nondum in noctem uergente die
Tertia miſit buccina ſignum.
Stupet ad ſubitæ tempora cœnæ
Nondum feßis bobus arator:
Quid te æthereo pepulit curſu?
Quæ cauſa tuos limite certo
Deiecit equos? nunquid aperto
Carcere Ditis uicti tentant
Bella gigantes? nunquid Tityus
Pectore feſſo renouat ueteres
Saucius iras? num reiecto
Latus explicuit monte Typhoëus?

Nunquid

†ſternitur Nunquid † ſtruitur uia Phlegræos
Alta per hoſtes? & theſſalicum
Threſſa premitur Pelion Oſſa?
Solitæ mundi periere uices,
Nihil occaſus, nihil ortus erit.
Stupet Eoos aſſueta deo
Tradere frenos genitrix primæ
Roſcida lucis: peruerſa ſui
Lumina regni: neſcit feſſos
Tinguere currus, nec fumantes
Sudore iubas mergere ponto.
Ipſe inſueto nouus hoſpitio,
Sol auroram uidet occiduus,
Tenebraſq; iubet ſurgere, nondum
Nocte parata, non ſuccedunt
Aſtra, nec ullo micat igne polus.
Nec luna graueis digerit umbras.
Sed quidquid id eſt, utinam nox ſit.
Trepidant noſtra pectora magno
Perculſa metu, ne fatali
Cuncta ruina quaſſata labent.
Iterumq; deos, hominesq; premat
Deforme chaos: iterum terras,
Et mare, & ignes, & uaga picti
Sydera mundi natura tegat.

Non æternæ facis exortu
Dux aſtrorum ſecula ducens
Dabit æſtatis, brumæq́; notas.
Non phœbeis † obuia flammis, † lumina
Demet nocti luna timores,
Vincetq́; ſui fratris habenas
Curuo breuius limite currens.
Ibit in unum congeſta ſinum
Turba deorum.
Hic qui ſacris peruius aſtris
Secat obliquo tramite Zonas,
Flectens longos Signifer annos,
Lapſa uidebit ſydera labens.
Hic qui nondum uere benigno
Reddit Zephyro uela tepenti,
Aries præceps ibit in undas,
Per quas pauidam uexerat Hellen.
Hic qui nitido taurus cornu
Perfert Hyadas ſecum Geminos
Trahet & curui brachia cancri.
Leo flammiferis æſtibus ardens
Iterum è cœlo cadet Herculeus,
Cadet in terras Virgo relictas,
Iuſtæq́; cadent pondera Libræ,
Secumq́; trahent Scorpion acrem.

Et

Et qui neruo tenet hæmonio,
Pennata ſenex ſpicula Chiron,
Rupto perdet ſpicula neruo:
Pigram referens hyemem gelidus
Cadet Aegoceros, frangetq́; tuam
Quiſquis es, urnam: tecum excedent
Vltima cœli ſydera Piſces:
Monſtraq́; nunquam perfuſa mari
Merget condens omnia gurges:
Et qui medias diuidit urſas,
Fluminis inſtar, lubricus Anguis:
Magnoq́; minor iuncta Draconi
Frigida duro Cynoſura gelu,
Cuſtosq́; ſui tardus plauſtri
Iam non ſtabilis ruet Actophylax.
Nos è tanto uiſi populo
Digni, premeret quos euerſo
Cardine mundus.
In nos ætas ultima uenit,
O nos dura ſorte creatos,
† *ſortem* *Seu perdidimus* † *ſolem miſeri,*
Siue expulimus:
Abeant queſtus, diſcede timor:
Vitæ eſt auidus, quiſquis non uult
Mundo ſecum pereunte mori.

ACTVS

ACTVS QVINTVS.

Trimetri Iambici.

ATREVS SOLVS.

AEqualis aſtris gradior, & cunctos ſuper
Altum ſuperbo uertice attingens polum:
Nunc decora regni teneo, nunc ſolium patris:
Dimitto ſuperos: ſumma uotorum attigi.
Bene eſt, abunde eſt, iam ſat eſt etiam mihi.
Sed cur ſatis ſit? pergam, & implebo patrem
Funere ſuorum, ne quid obſtaret pudor.
Dies receſſit: perge, dum cœlum uocat:
Vtinam quidem tenere fugientes deos
Poſſem, & coactos trahere, ut ultricem dapem
Omnes uiderent: quod ſat eſt, uideat pater.
Etiam die nolente diſcutiam tibi
Tenebras, miſeriæ ſub quibus latitant tuæ:
Nimis diu conuiua ſecuro iaces,
Hilariq; uultu: iam ſatis menſis datum eſt,
Satiſq; Baccho: ſobrio tanta ad mala
Opus eſt Thyeſte: turba famularis fores
Templi relaxa: feſta pateſiat domus:
Libet uidere, capita natorum intuens
Quos det colores, uerba quæ primus dolor
Effundat, aut ut ſpiritu expulſo ſtupens

Corpus rigeſcat: fructus hic operis mei eſt.
Miſerum uidere nolo, ſed dum fit miſer,
Aperta multa tecta collucent face.
Reſupinus ipſe purpura, atq; auro incubat
Vino grauatum fulciens læua caput,
†omne Eructat † ô me cœlitum excelſiſsimum,
Regumq; regem: uota transcendi mea:
Satur eſt, capaci ducit argento merum.
Ne parce potu, reſtat etiam nunc cruor
Tot hoſtiarum, ueteris hunc bacchi color
Abſcondet, hoc menſa claudatur ſcypho,
Miſtum ſuorum ſanguinem genitor bibat,
Meum bibiſset: ecce iam cantus ciet,
Feſtasq; uoces, nec ſatis menti imperat.

THYESTES.

Anapæſtici.

PEctora longis hebetata malis
Iam ſollicitas ponite curas:
Fugiat mœror, fugiatq; pauor,
Fugiat trepidi comes exilij
Triſtis egeſtas, rebusq; grauis
Pudor afflictis. Magis unde cadas
Quàm quò refert: magnum ex alto
Culmine lapſum ſtabilem in plano
Figere greſſum, magnum ingenti

Strage

Strage malorum preſſum fracti
Pondera regni non inflexa
Ceruice pati, nec degenerem
Victumq́; malis rectum impoſitas
Ferre ruinas: ſed iam ſæui
Nubila fati pelle, ac miſeri
Temporis omnes dimitte notas:
Redeant uultus ad læta boni.
Veterem ex animo mitte Thyeſten.
Proprium hoc miſeros ſequitur uitium,
Nunquam rebus credere lætis.
Redeat felix fortuna licet,
Tamen afflictos gaudere piget.
Quid me reuocas, feſtumq́; uetas
Celebrare diem? quid flere iubes
Nulla ſurgens dolor ex cauſa?
Quis me prohibet flore †recenti † decenti
Vincire comam, prohibet, prohibet.
Vernæ capiti fluxere roſæ.
Pingui madidus crinis amomo
Inter ſubitos ſtetit horrores.
Imber uultu nolente cadit.
Venit in medias uoces gemitus.
Mœror lachrymas amat aſſuetas.
Flendi miſeris dira cupido eſt.

Libet infauſtos mittere queſtus.
Libet & tyrio ſaturas oſtro
Rumpere ueſtes: ululare libet.
Mittit luctus ſigna futuri
Mens ante ſui præſaga mali.
Inſtat nautis fera tempeſtas,
Cum ſine uento tranquilla tument.
Quos tibi uultus, quosúe tumultus
Fingis demens? credula præſta
Pectora fratri, iam quidquid id eſt,
Vel ſine cauſa, uel ſerò times.
Nolo infelix, ſed uagus intra
Terror oberràt, ſubitos fundunt
Oculi fletus, nec cauſa ſubeſt:
Dolor, an metus eſt? an habet lachrymas
Magna uoluptas?

ATREVS. THYESTES.

Trimetri Iambici.

FEſtum diem germane conſenſu pari
Celebremus: hic eſt ſceptra qui firmet mea,
Solidamq; pacis alliget certæ fidem.
THY. *Saties dapis me, nec minus bacchi tenet.*
Augere cumulus hic uoluptatem poteſt,
Si cum meis † gaudere felici datur.

† *felici natis gaudere*

TR. *Hic eſſe natos crede in amplexu patris.*
Hic ſunt, eruntq́; nulla pars prolis tuæ
Tibi ſubtrahetur: ora, quæ exoptas, dabo,
Totumq́; turba iam ſua implebo patrem,
Satiaberis, ne metue: nunc miſti meis
Iucunda menſæ ſacra iuuenilis colunt,
Sed accientur: poculum infuſo cape
Gentile baccho. THY. *Capio fraternæ dapis*
Donum, paternis uina libentur deis,
Tunc hauriantur: ſed quid hoc? non uult manus
Parêre: creſcit pondus, & dextram grauat.
Admotus ipſis bacchus à labris fugit,
Circáq́; rictus ore decepto effluit.
Et ipſa trepido menſa ſubſiluit ſolo.
Vix lucet ignis: ipſe quin æther grauis
Inter diem noctemq́; deſertus ſtupet.
Quid hoc? magis magiſq́; concuſſi labant
Conuexa cœli: ſpiſſior denſis coit
Caligo tenebris, noxq́; ſe in noctem abdidit.
Fugit omne ſydus: quidquid eſt, fratri precor,
Gnatiſq́; parcat, omnis in uile hoc caput
Abeat procella, redde iam natos mihi.
TR. *Reddam, & tibi illos nullus eripiet dies.*
THY. *Quis hic tumultus uiſcera exagitat mea?*
Quid tremuit intus? ſentio impatiens onus,

Meumq; gemitu non meo pectus gemit.
Adeſte gnati, genitor infelix uocat,
Adeſte, uiſis fugiet hic uobis dolor.
Vnde obloquuntur? ATR. Expedi ample-
xus pater.
Venere, gnatos ecquid agnoſcis tuos?
THY. Agnoſco fratrem: ſuſtines tantum nefas
Geſtare tellus? non ad infernam Stygà
Te, noſq; mergis? rupta & ingenti uia
Ad chaos inane regna cum rege abripis?
Non tota ab imo tecta conuellens ſolo
Vertis Mycenas? ſtare circa Tantalum,
Auosq; noſtros, ſi quis intra Tartara eſt,
Vterq; iam debuimus, hinc compagibus
Et hinc reuulſis: huc tuam immani ſinu
Demitte uallem, noſq; defeſſos tege
Acheronte toto, noxiæ ſupra caput
Animæ uagentur noſtrum, & ardenti freto
Phlegethon arenas igneus totas agens
Exitia ſupra noſtra uiolentus fluat.
Immota tellus pondus ignauum iaces?
Fugere ſuperi. ATR. At accipe hoc potius libẽs,
Recipe hoſce citius: liberis tandem tuis
Diu expetitis, nulla per fratrem eſt mora,
Fruere, oſculare, diuide amplexus tribus.

Hoc

THY. Hoc fœdus? hæc eſt gratia? hæc fratris fides?
Sic odia ponis? non peto incolumes pater
Natos ut habeam, ſcelere quod ſaluo dari,
Odioq́; poſsit, frater hoc fratrem rogo,
Sepelire liceat, redde quod cernas ſtatim
Vri, nihil te genitor habiturus rogo,
Sed perditurus. ATR. Quidquid è natis tuis
Supereſt, habebis, quodq́; non ſupereſt, habes.
THY. Vtrum ne ſæuis pabulum alitibus iacent?
An belluis ſeruantur? an paſcunt feras?
ATR. Epulatus ipſe es impia natos dape.
THY. Hoc eſt deos quod puduit: hoc egit diem
Auerſum in ortus: quas miſer uoces dabo?
Queſtusq́; quos? quæ uerba ſufficient mihi?
Abſciſa cerno capita, & auulſas manus,
Et rupta fractis cruribus ueſtigia.
Hoc eſt, quod auidus capere non potuit pater.
Voluuntur intus uiſcera, & clauſum nefas
Sine exitu luctatur, & quærit uiam.
Da frater enſem, ſanguinis multum mei
Habet ille, ferro liberis demus uiam.
Negatur enſis: pectora illiſo ſonent
Concuſſa planctu, ſuſtine infelix manum.
Parcamus umbris: tale quis uidit nefas?
Quis inhoſpitalis Caucaſi rupem aſperam

Heniochus habitans? quiſue Cecropijs metus
Terris Procuſtes? genitor en natos premo,
Premorq́; natis, ſceleris eſt aliquis modus?
ATR. *Sceleri modus debetur, ubi facias ſcelus,*
Non ubi reponas: hoc quoq; exiguum eſt mihi.
Ex uulnere ipſo ſanguinem calidum in tua
Diffundere ora debui, ut uiuentium
Biberes cruorem: uerba ſunt iræ data,
Dum propero, ferro uulnera impreſſo dedi.
Cecidi ad aras, cæde uotiua focos
Placaui, & artus corpora exanima amputans
In parua carpſi fruſta, & hæc feruentibus
Demerſi ahenis, illa lentis ignibus
Stillare iuſſi: membra, neruoſq́; abſcidi
Viuentibus, graciliq́; traiecto ueru
Mugire fibras uidi, & aggeſſi manu
Mea ipſe flammas: omnia hæc melius pater
Feciſſe potuit, cecidit incaſſum dolor.
Scidit ore natos impio, ſed neſciens,
Sed neſcientes. THY. *Clauſa littoribus uagis*
Audite maria, uosq́; dij audite hoc ſcelus
Quocunq; diffugiſtis, audite inferi,
Audite terræ, noxq́; Tartarea grauis
Et atra nube, uocibus noſtris uaca.
Tibi ſum relictus, ſola tu miſerum uides.

Tu

Tu quoq; ſine aſtris, uota non faciam improba.
Pro me nihil precabor: ecquid iam poteſt
Pro me eſſe? uobis uota proſicient mea.
Te ſumme cœli rector ætheriæ potens
Dominator aulæ, nubibus totum horridis
Conuolue mundum, bella uentorum undiq;
†Committe, & omni parte uiolentum intona, †cõmiſce
Manuq́; non qua tecta, & immeritas domos
Telo petis minore, ſed qua montium
Tergemina moles cecidit, & qui montibus
Stabant pares gigantes: hæc arma expedi,
Ignesq́; torque, uindica amiſſum diem.
Iaculare flammas, lumen exemptum polo
Fulminibus exple: cauſa, ne dubites diu,
Vtriuſq; mala ſit, ſi minus, mala ſit mea,
Me pete: triſulco flammeam telo facem
Per pectus hoc tranſmitte, ſi nato pater
Humare, & igni tradere extremo uolo,
Ego ſum cremandus, ſi nihil ſuperos mouet,
Nullumq́; telis impios numen petit,
Aeterna nox permaneat, & tenebris tegat
Immenſa longis ſecla: nil Titan queror,
Si perſeueras. ATR. *Nunc meas laudo manus,*
Nunc parta uera eſt palma, perdideram ſcelus,
Niſi ſic doleres, liberos naſci mihi

Nunc credo, caſtis nunc fidem reddo toris.
THY. Quid liberi meruere? ATR. Quod fuerat tui.
THY. Natos parenti? ATR. Fateor, &, quod me iuuat,
Certos. THY. Piorum præſides teſtor deos.
ATR. Quid coniugales? THY. Scelere quis penſat ſcelus?
ATR. Scio quid queraris, ſcelere prærepto doles:
Nec quod nefandas hauſeris tangit dapes,
Quod non pararis: fuerat hic animus tibi,
Inſtruere ſimiles inſcio fratri cibos,
Et adiuuante liberos matre aggredi,
Similiq; leto ſternere: hoc unum obſtitit,
Tuos putaſti. THY. Vindices aderunt dei,
Hijs puniendum uota te tradunt mea.
ATR. Te puniendum liberis trado tuis.

TRAGOEDIAE INTERLOCVTORES.

Oedipus.
Nuntius.
Antigone.
Iocaſta.

TRAGOE-

TRAGOEDIA DIMIDIATA, QVAE INSCRIBITVR THEBBAIS.

ACTVS PRIMVS.
Trimetri Iambici.

OEDIPVS. ANTIGONE.

CAcci parentis regimẽ, ac feſſi unicum
Patris leuamen nata, quam tanti eſt mihi
Genuiſſe, uel ſic deſere infauſtum patrem.
In recta quid deflectis errantem gradum?
Permitte labi, melius inueniam uiam,
Quam quæro ſolus, quæ me ab hac uita extrahat.
Et hoc nefandi capitis aſpectu leuet
Cœlum, atq; terras: quantulum hac egi manu?
Non uideo noxæ conſcium noſtræ diem,
Sed uideor, hinc iam ſolue inhærentem manum.
Et patere cæcum, quà uolet, ferri pedem.
Ibo, ibo, qua prærupta protendit iuga
† Meus Cithæron, quà peragrati celer † Mons
Per ſaxa montis iacuit Actæon ſuis
Noua præda canibus, quà per obſcurum nemus,

 Syluam'q;

Syluamq; opacæ uallis inſtinctas deo
Egit ſorores mater, & gaudens malo
Vibrante thyrſo prætulit fixum caput.
Vel quà cucurrit corpus inuiſum trahens
Zethi iuuentus: quà per horrentes rubos
Tauri ferocis ſanguis oſtentat fugas:
† *immenſo* *Vel quà alta maria uertice* † *immerſo premit*
Inoq; præceps: quà ſcelus fugiens ſuum,
Nouumq; faciens, mater inſiluit freto
Merſura natum, ſeq;: felices, quibus
Fortuna melior tam bonas matres dedit:
Eſt alius iſtis noſter in ſyluis locus,
Qui me repoſcit, hunc petam curſu incito,
Non hæſitabit greſſus, huc omni duce
Spoliatus ibo: quid moror ſedes meas?
Montem Cithæron redde, & hoſpitium mihi
Illud meum reſtitue, ut expirem ſenex,
Vbi debui infans: recipe ſupplicium uetus
Semper cruente, ſæue, crudelis, ferox,
Cum occidis, & cum parcis: olim iam tuum
Eſt hoc cadauer: perage mandatum patris,
Iam & matris: animus geſtit antiqua exequi
Supplicia: quid me nata peſtifero tenes
Amore uinctum? quid tenes? genitor uocat:
Sequor, ſequor, iam parce: ſanguineum genus

Inſigne

Inſigne, regni Laius rapti furit:
Et ecce manes manibus infeſtis petit,
Foditq; uultus: nata genitorem uides?
AN. *Ego uideo: tandem ſpiritum inimicum exue.*
OE. *Deſertor animæ fortis in partem tui*
Omitte pœnas languidas longæ moræ,
Mortemq; totam recipe: quid ſegnis traho?
Quid uiuo? nullum facere iam poſſum ſcelus,
Poſſum miſer, prædico, diſcede à patre,
Diſcede uirgo: timeo poſt matrem omnia,
AN. *Vis nulla genitor à tuo noſtram manum*
Corpore reſoluet, nemo me comitem tui
Eripiet unquam: Labdaci claram domum,
Opulenta ferro regna germani petant:
Pars magna patris optimo è regno mea eſt,
Pater ipſe, non hunc auferet frater mihi,
Thebana rapto ſceptra qui regno tenet:
Non hic cateruas alter Argolicas agens,
Non ſi reuulſo Iuppiter mundo tonet,
Mediumq; noſtros fulmen in nexus cadat,
Manum hanc remittã: prohibeas genitor licet,
Regam abnuentem, dirigam inuitum gradum.
In † plana tendis? uado: prærupta expetis?
Non obſto, ſed præcedo, quo uis utere
Duce è duobus, omnis eligitur uia.

† *uana tendis, uada prærupta*

Perire

Perire ſine me non potes, mecum potes:
Hic alta rupes arduo ſurgit iugo
Spectatq; longe ſpatia ſubiecti maris,
Vis hanc petamus? nudus hic pendet ſilex,
Hic ſciſſa tellus faucibus ruptis hiat:
Vis hanc petamus? hic rapax torrens cadit
† lapſi Parteſq; † laßi montis † exeſas rotat,
† excelſas In hunc ruamus, dum prior quo uis eo,
Non deprecor, non hortor, extingui cupis,
Votumq; genitor maximum mors eſt tibi,
Si moreris, antecedo, ſi uiuis, ſequor:
Sed flecte mentem, pectus antiquum aduoca,
Victaſq; magno pectore ærumnas doma:
Reſiſte tantis in malis: uinci malum eſt.
OE. Vnde in nefanda ſpecimen egregium domo?
Vnde iſta generi uirgo dißimilis ſuo
Fortuna? credis aliquis eſt ex me pius?
Non eſſet unquam, fata bene noui mea,
Niſi ut noceret: ipſa ſe in leges nouas
Natura uertet, regeret in fontem citas
Reuolutus undas amnis, & noctem afferet
Phœbea lampas, heſperus faciet diem,
Vt ad miſerias aliquid accedat meas.
Pij quoq; erimus, unica Oedipodæ eſt ſalus,
Non eſſe ſaluum: liceat ulciſci patrem

Adhuc

Adhuc inultum,dextra quid ceſſas iners
Exigere pœnas? quidquid exactum eſt adhuc,
Matri dediſti,mitte genitoris manum
Animoſa uirgo: funus extendis meum,
Longasq́; uiui ducis exequias patris:
Aliquando terra corpus inuiſum tege:
Peccas honeſta mente: pietatem uocas,
Patrem inſepultum trahere: qui cogit mori
Nolentẽ,in æquo eſt,quiq́; properantẽ impedit.
Occidere eſt uetare cupientem mori.
Nec tamen in æquo eſt:alterum grauius reor:
Malo imperari,quàm eripi mortem mihi,
Deſiſte cœpto uirgo, ius uitæ,ac necis
Meæ penes me eſt:regna deſerui libens,
Regnum mei retineo:ſi fida es comes,
Enſem parenti trade,ſed notum nece
Enſem paterna tradis? an nati tenent
Cum regno & illum? faciet, ubicunq; eſt, ſcelus
Ibi ſit,relinquo,natus hunc habeat meus,
Sed uterq; flammas potius, & uaſtum aggerem
Compone: in altos ipſe me immittam rogos.
Erectam ad ignes funebrem aſcendam ſtruem,
Pectusq́; ſoluam durum, & in cineres dabo
Hoc quidquid in me uiuit: ubi ſæuum eſt mare?
Duc ubi ſit † altis prærutum ſaxis iugum? † altũ præruptis

Vbi

Vbi torua rapidus ducat Iſmenos uada:
Duc ubi feræ ſint, ubi fretum, ubi præceps locus:
Si dux es, illuc ire morituro placet,
Vbi ſedit alta rupe ſemifero dolos
Sphinx ore nectens, dirige huc greſſu pedem:
Hic ſiſte patrem, dira ne ſedes uacet,
† maius *Monſtrum repone* † *manus: hoc ſaxo inſidens*
Obſcura noſtræ uerba fortunæ loquar:
Quæ nemo ſoluat: quiſquis Aſſyrio loca
Poſſeſſa regi ſcindis: & Cadmi nemus
Serpente notum: ſacra quo Dirce latet
Supplex ad aras, quiſquis Eurotem bibis,
Spartemq; fratre nobilem gemino colis:
Quicunq; Elim, Parnaſon, & Bœotis
Colonus agros uberis tondes ſoli,
Aduerte mentem, ſæua Thebarum lues
Luctifica cæcis uerba committens modis,
Quid ſimile poſuit? quid tam inextricabile?
Aui gener, patriſq; riualis ſui,
Frater ſuorum liberum, & fratrum parens:
Vno auia partu liberos peperit uiro,
Ac ſibi nepotes, monſtra quis tanta explicet?
Ego ipſe, uictæ ſpolia qui ſphingis tuli,
Hærebo fati tardus interpres mei:
Quid perdis ultra uerba? quid pectus ferum

Mollire

Mollire tentas precibus? hoc animo ſedet
Effundere hanc cum morte luctantem diu
Animã, & tenebras petere: nam ſceleri hæc meo
Parum alta nox eſt, Tartaro condi iuuat,
Et ſiquid ultra Tartarum eſt, tandem libet,
Quod olim oportet: morte ꝓhiberi haud queo:
Ferrum negabis? noxias lapſo uias
Claudes? & arctis colla laqueis inſeri
Prohibebis? herbas, quæ ferunt letum, auferes?
Quid iſta tandem cura proficiet tua?
Vbiq; mors eſt: optime hoc cauit deus
Eripere uitam nemo non homini poteſt,
At nemo mortem: mille ad hanc aditus patent.
Nil quæro, dextra noſter & nuda ſolet
Bene animus uti: dextra nunc toto impetu,
Toto dolore, uiribus totis ueni:
Non deſtino unum uulneri noſtro locum.
Totus nocens ſum: quà uoles, mortem exige:
Effringe corpus, corq; tot ſcelerum capax
Euelle, totos uiſcerum nuda ſinus:
Fractum incitatis ictibus guttur ſonet:
Laceræ'ue fixis unguibus uenæ fluant.
Aut dirige iras, quo ſoles, hæc uulnera
Reſciſſa multo ſanguine, ac tabe irriga.
†Hac extrahe animam, duram, inexpugnabilem: † Hanc

Et tu parens, ubicunq; pœnarum arbiter
Aſtas mearum, non ego hoc tantum ſcelus
Ulla expiari credidi pœna ſatis
Unquam, nec iſta morte contentus fui,
† per te *Nec me redemi* † *parte, membratim tibi*
Volui perire, debitum tandem exige,
Nunc ſoluo pœnas: tunc tibi inferias dedi.
Ades, atq; inertem dexteram introrſus preme,
Magisq; merge, timida cum paruo caput
Libauit hauſtu, uixq; cupientes ſequi
Eduxit oculos: hæret etiam nunc mihi
Ille animus, hæret, cum recuſantem manum
Preſſere uultus, audias uerum Oedipum,
Minus eruiſti lumina audacter tua,
Quàm præſtitiſti, nunc manum cerebro indue,
Hac parte mortem perage, qua cœpit mori.
AN. *Pauca ô parens magnanime miſeranda precor,*
Ut uerba natæ mente placata audias.
Non te ut reducam ueteris ad ſpecimen domus,
Habitumq; regni flore pollenti inclyti
Peto, aut ut iras tempore, aut ipſa mora
Fractas remiſſo pectore, ac placido feras.
Et hoc decebat roboris tanti uirum,
Non eſſe ſub dolore, nec uictum malis
Dare terga: non eſt, ut putas, uirtus pater

Timere

Timere uitam,ſed malis ingentibus
Obſtare,nec ſe uertere,ac retro dare.
Qui fata procul cauit,ac uitæ bona
Proiecit,atq; †abſceßit,& caſus ſuos †abſcidit
Onerauit,ipſi,ceu uideo,nullo eſt opus,
Quare ipſe mortem cupiat,aut quare petat.
Vtrunq; timidi eſt uelle,contempſit mori
Qui concupiſcit,cuius haud ultra mala.
Exire poſſunt,in loco tuto eſt ſitus.
Quis †iam deorum,uelle fac,quidquam poteſt †nam
Malis tuis adijcere? iam nec tu potes,
Niſi hoc,ut eſſe te putes dignum nece,
Non es,nec ulla pectus hoc culpa attigit.
Et hoc magis te genitor inſontem uoca
Quod innocens es,dijs quoq; inuitis:quid eſt,
Quod te efferarit? quod nouos ſuffixerit
Stimulos dolori? quid te ad infernas agit
Sedes? quid ex hijs pellit,ut careas die?
Cares,ut altis nobilem muris domum,
Patriamq; fugias,patria tibi uiuo perit.
Natos fugis,matremq;? ab aſpectu omnium
Fortuna te ſummouit,& quidquid poteſt
Auferre cuiquam mors,tibi hoc uita abſtulit.
Regni tumultus,turba fortunæ prior
Abſceßit ante iuſta,quem genitor fugis?

i Me

OED. *Me fugio, fugio conſcium ſcelerum omnium*
Pectus, manumq́; hãc fugio, & hoc cœlũ, & deos,
Et dira fugio ſcelera, quæ feci nocens.
Ego hoc ſolum, frugifera quo ſurgit Ceres,
Premo? has ego auras ore peſtifero traho?
Ego laticis hauſtu ſatior? aut ullo fruor
Almæ parentis munere? ego caſtam manum
Nefandus, inceſtificus, execrabilis
Attrecto? ego ullos aure concipio ſonos,
Per quos parentis nomen, aut nati audiam?
Vtinam quidem reſcindere has quirem uias,
† omen *Manibusq́; adactis* † *omne, quo uoces meant,*
Aditusq́; uerbis tramite anguſto patet,
Eruere poſſem nata, iam ſenſum tui,
Quæ pars meorum criminum es, infelix pater
Fugiſſem: inhæret, ac recrudeſcit nefas,
Subinde & aures ingerunt, quidquid mihi
Negaſtis oculi: cur caput tenebris graue
Non mitto ad umbras Ditis æternas? quid hic
Manes meos detineo? quid terram grauo?
Miſtusq́; ſuperis erro? quid reſtat mali?
Regnum, parentes, liberi, uirtus quoq́;,
Et ingenij ſolertis eximium decus
Periere, cuncta ſors mihi infeſta abſtulit:
Lachrymæ ſupererant, has quoq́; eripui mihi:

Abſiſte,

Abſiſte, nullas animus admittit preces,
Nouamq́; pœnam ſceleribus quærit parem,
Et eſſe par quæ poterit? infanti quoq;
Decreta mors eſt, fata quis tam triſtia
Sortitus unquam? uideram nondum diem,
Vteriq́; nondum ſolueram clauſi moras,
Et iam timebar, protinus quoſdam editos
†Nex occupauit, & nouæ luci abſtulit, † Nox
Mors me anteceſſit, aliquis intra uiſcera
Materna letum præcoqui fati tulit.
Sed nunquid & peccauit? abſtruſum, abditum,
Dubiumq́; an eſſem, ſceleris infandi reum
Deus egit, illo teſte damnauit parens,
Calidoq́; teneros tranſtulit ferro pedes,
Et in alta nemora pabulum miſit feris,
Auibus & auidis, quas Cythæron noxius
Cruore ſæpe regio attractas alit.
Sed quem deus damnauit, abiecit pater,
Mors quoq; refugit: præſtiti Delphis fidem.
Genitorem adortus impia ſtraui nece.
Hoc alia pietas redimet: occidi patrem,
Sed matrem amaui: prò loqui hymenæum pudet,
Tedasq́; noſtras: has quoq; inuitum pati
Te coge pœnas: facinus ignotum, efferum,
Inuſitatum fare, quod populi horreant,

Quod eſſe factum nulla non ætas neget,
Quod patricidam pudeat, in patrios toros
Tuli paterno ſanguine aſperſas manus,
Sceleriſq; pretium maius accepi ſcelus:
Leue eſt paternum facinus, in thalamos meos
Deducta mater, ne parum ſcelerum foret,
Fœcunda, nullum crimen hoc maius poteſt
Natura ferre, ſi quod etiamnum eſt, tamen
Qui facere poſſunt, dedimus, abieci necis
† hæc *Pretium paternæ ſceptrum, & † hoc iterũ manus*
Armauit alias: optime regni mei
Fatum ipſe noui, nemo ſine ſacro feret
Illud cruore, magna præſagit mala
Paternus animus, iacta iam ſunt ſemina
Cladis futuræ, ſpernitur pacti fides.
Hic occupato cedere imperio negat,
Ius ille, & icti fœderis teſtes deos
Inuocat, & Argos exul, atq; urbes mouet
Graias in arma: non leuis feſſis uenit
Ruina Thebis: tela, flammæ, uulnera,
Inſtant, & iſtis, ſi quod eſt, maius malum,
Vt eſſe genitos nemo non ex me ſciat.

ATR. *Si nulla genitor cauſa uiuendi tibi eſt,*
Hæc una abunde eſt, ut pater natos regas
Grauiter furentes, tu impij belli minas

Auertere

Auertere unus,tuq; uæcordes potes
Inhibere iuuenes,ciuibus pacem dare,
Patriæ quietem,fœderi læſo fidem.
Vitam tibi ipſe ſi negas,multis negas.
ED. *Illis parentis ullus,aut æqui eſt amor*
Auidis cruoris,imperij,armorum,doli,
Diris,ſcelestis,breuiter ut dicam,meis?
Certant in omne facinus,& penſi nihil
Ducunt,ubi illos ira præcipites agat.
Nefasq; nullum,per nefas nati,putant:
Non patris illos tangit afflicti pudor,
Non patriæ,regno pectus attonitum furit.
Scio quò ferantur,quanta moliri parent.
Ideoq; leti quæro maturi uiam,
Moriq; propero,dum in domo nemo eſt mea
Nocentior me: gnata quid genibus meis
Fles aduoluta? quid prece indomitum domas?
Vnum hoc habet fortuna,quo poſſim capi
Inuictus alijs,ſola tu affectus potes
Mollire duros,ſola pietatem in domo
Docere noſtra: nil graue,aut miſerum eſt mihi,
Quod te ſciam uoluiſſe,tu tantum impera.
Hic Oedipus Aegea tranabit freta
Iubente te,flammasq;,quas ſiculo uomit
De monte tellus igneos uoluens globos,

Excipiet ore, ſeq; ſerpenti offeret,
Quæ ſæua furto nemoris Herculeo furit,
Iubente te præbebit alitibus iecur,
Iubente uiuet.

ACTVS SECVNDVS.

Trimetri Iambici. Primus eſt hemiſtichium.

NVNTIVS. OEDIPVS. ANTIGONE. IOCASTA.

Regia ſtirpe edite,
Thebæ pauentes arma fraterna inuocant,
Rogantq; tectis arceas patrijs faces,
Non ſunt minæ, iam propius acceſsit malum:
Nam regna repetens frater, & pactas uices,
In bella cunctos Græciæ populos agit.
Septena muros caſtra Thebanos premunt.
Succurre, prohibe pariter & bellum, & nefas.
OED. *Ego ille ſum, qui † ſcelera committi uetem?* † *bella*
Et abſtineri ſanguine à caro manus
Doceam? magiſter iuris, & amoris pij
Ego ſum? meorum facinorum exempla appetunt,
Me nunc ſequuntur, laudo, & † agnoſco libens, † *ignoſco*
Exhortor, aliquid ut patre hoc dignum gerant.
Agite ô propago clara generoſam indolem

Probate

Probate factis, gloriam, ac laudes meas
Superate, & aliquid facite, propter quod patrem
Adhuc iuuet uixiſſe, facietis ſcio,
Sic eſtis orti, ſcelere defungi haud leui,
Haud uſitato, tanta nobilitas poteſt.
Ferte arma, facibus petite penetrales deos,
Frugemq́; flamma metite natalis ſoli.
Miſcete cuncta, rapite in exilium omnia,
†Deijcite paſſim mœnia, in planum date, *Diſijcite*
Templis deos obruite, maculatos lares
Conflate, ab imo tota concidat domus,
Vrbs concremetur, primus à thalamis meis
Incipiat ignis. AN. *Mitte uiolentum impetum*
Doloris, ac te publica exorent mala,
Autorq́; placidæ liberis pacis ueni.
ŒD. *Vides modeſtæ deditum menti ſenem?*
Placideq́; amantem pacis ad partes uocas?
Tumet animus ira, feruet immenſum dolor.
Maiusq́;, quàm quod caſus, & iuuenum furor
Conatur aliquid cupio: non ſatis eſt adhuc
Ciuile bellum, frater in fratrem ruat.
Nec hoc ſat eſt quod debet, ut fiat nefas
De more noſtro, quod meos deceat toros:
Date arma patri, nemo me ex hijs eruat
Syluis, latebo rupis excſæ cauo,

Aut ſæpe denſa corpus abſtruſum tegam.
Hinc aucupabor uerba rumoris uagi,
Et ſæua fratrum bella, quod poſſum, audiam.
10. *Felix Agaue, facinus horrendum, manu,*
Qua fecerat, geſtauit, & ſpolium tulit
Cruenta nati Mænas in partes dati.
Fecit ſcelus, ſed miſera non ultra ſuum
Scelus hoc cucurrit: hoc leue eſt, quod ſum nocens,
Feci nocentes: hoc quoq; etiamnum leue eſt,
Peperi nocentes, deerat ærumnis meis,
Vt & hoſtem amarem: bruma ter poſuit niues,
Et tertia iam falce decubuit ceres,
Vt exul errat natus, & patria caret,
Profugusq; regum auxilia Graiorum rogat,
Gener eſt Adraſti, cuius imperio mare
Quod cingit Iſthmon, regitur, hic gentes ſuas
Septemq; ſecum regna ad auxilium trahit
Generi: quid optem, quidúe decernam, haud ſcio.
Regnum repoſcit: cauſa repetentis bona eſt,
Mala ſic petentis: uota quæ faciam parens?
Vtrunq; natum uideo, nil poſſum pie
Pietate ſalua facere, quodcunq; alteri
Optabo nato, fiet alterius malo.
Sed utrunq; quamuis diligam affectu pari,
Quò cauſa melior, ſorsq; deterior trahit,

Inclinat

Inclinat animus ſemper infirmo fauens:
Miſeros magis fortuna conciliat ſuis.
NVN. *Regina, dum tu flebiles queſtus cies,*
Teriſq; tempus, tota nudatis ſtetit
Acies in armis: æra iam bellum cient,
Aquilaq; pugnam ſignifer mota uocat:
Septena reges bella diſpoſiti parant,
† *Animo pari cadmea progenies ſubit,* † *Animoq;*
Curſu citato miles hinc, atq; hinc ruit:
Vide, ut atra nubes puluere abſcondat diem,
Fumoq; ſimiles campus in cœlum erigat
Nebulas, equeſtri fracta quas tellus pede
Submittit, & ſi uera metuentes uident,
Infeſta fulgent ſigna: † *ſurrectis adeſt* † *ſurre-ptis*
Frons prima telis: aurea clarum nota
Nomen ducum uexilla præſcriptum ferunt,
I, redde amorem fratribus, pacem omnibus,
Et impia arma † *matris oppoſitu impedi.* † *mater oppoſita*

ACTVS TERTIVS.

Trimetri Iambici.

ANTIGONE. IOCASTA. NVNTIVS.

PErge ô parens, & concita celerem gradũ,
Compeſce tela, fratribus ferrum excute, i,
Nudum inter enſes pectus infeſtos tene:

Aut ſolue bellum mater, aut prima excipe.
IO. *Ibo, ibo, & armis* † *obuium opponam caput,*
† obuia *Stabo inter arma, petere qui fratrem uolet*
Petat ante matrem, tela qui fuerit pius
Rogante ponat matre, qui non eſt pius,
Incipiat à me, feruidos iuuenes anus
Tenebo, nullum teſte me fiet nefas:
Aut ſiquod, & me teſte, committi poteſt.
Non fiet unum. AN. *Signa collatis micant*
Vicina ſignis, clamor hoſtilis fremit:
Scelus in propinquo eſt, occupa mater preces:
† Excute metus † *Et ecce motos, fletibus credas meis,*
Sic agmen armis ſegne compoſitis uenit,
Procedit acies tarda, ſed properant duces.
IO. *Quis me procellæ turbine inſanæ uehens*
Volucer per auras uentus ætherias aget?
Quæ ſphinx, uel atra nube ſubtexens diem
Stymphalis auidis præpetem pinnis feret?
Aut quæ per altas aëris rapiet uias
Harpyia ſæui regis obſeruans famem?
Et inter acies proijciet raptam duas?
NVN. *Vadit furenti ſimilis, atq; etiam furit:*
Sagitta qualis parthica uelox manu
Excuſſa fertur: qualis inſano ratis
Premente uento rapitur: aut qualis cadit

Delapſa

Delapſa cœlo ſtella, cum ſtringens polum
Rectam citatis ignibus rumpit uiam:
Attonita curſu fugit, & binas ſtatim
Diduxit acies, uicta materna prece
Hæſere bella, iamq; in alternam necem
Illinc, & hinc miſcere cupientes manus
Vibrata tela continent dextra ſua:
Paci fauetur, omnium ferrum latet,
Ceſſatq;, telum † uibrat in fratrum manu: † *uibratũ fratrum*
Laniata canas mater oſtendit comas:
Rogat abnuentis, irrigat fletu genas,
Negare matri qui diu dubitat, poteſt.

ACTVS QVARTVS

Trimetri Iambici.

IOCASTA. POLYNICES.

IN me arma & ignes uertite, in me omnis ruat
† *Vnam iuuentus: quæq; ab inachio uenit* † *Vnã*
Animoſa muro, quæq; Thebana ferox
Deſcendit arce, ciuis, atq; hoſtis ſimul,
Hunc petite uentrem, qui dedit fratres uiro,
Mea membra paßim ſpargite, ac diuellite,
Ego utrunq; peperi: ponitis ferrum ocyus?
Ac dico? & ex quo dexteras, † lege datis, † *matri*
Date dum piæ ſunt: error inuitos adhuc

Fecit

Fecit nocentes: omne fortunæ fuit
Peccantis in uos crimen: hoc primum nefas
Inter ſcientes geritur, in ueſtra manu eſt,
Vtrum uelitis: ſancta ſi pietas placet,
Donate matrem pace: ſi placuit ſcelus,
Maius peractum eſt, media ſe opponit parens:
Proinde bellum tollite, aut belli moram.
Sollicita cui nunc mater alterna prece
Verba admouebo? miſera quē amplectar prius?
In utranq; partem ducor affectu pari:
Hic abſuit, ſed pacta ſi fratrum ualent,
Nunc alter aberit: ergo iam nunquam duos,
Niſi ſic, uidebo: iunge complexus prior,
Qui tot labores, totq; perpeſſus mala,
Longo parentem feſſus exilio uides:
Accede propius:† clude uagina impium
† *conde* *Enſem, & trementem iamq; cupientem excuti*
Haſtam ſolo defige, maternum tuo
Coire pectus pectori clypeus uetat:
Hunc quoq; repone, uinculo frontem exue
Tegmenq; capitis triſte belligeri leua.
Et ora matri redde, quò uultus refers?
Acieq; pauida fratris obſeruas manum?
Affuſa totum corpus amplexu tegam,
Tuo cruori per meum fiet uia.

Quid

Quid dubius † hæres? an times matris fidem? † horres

PO. *Timeo, nihil iam iura naturæ ualent,*
Poſt iſta fratrum exempla, ne matri quidem
Fides habēda eſt. IOC. *Redde iam capulo manū,*
Aſtringe galeam, læua ſe clypeo ingerat,
Dum frater † eſt armatus, armatus mane: † exarmatur
Tu pone ferrum, cauſa qui es ferri prior,
Si pacis odium eſt, furere, ſi bello placet,
Inducias te mater exiguas rogat,
Ferat ut reuerſo poſt fugam nato oſcula,
Vel prima, uel ſuprema: dum pacem peto,
Audite inermes: ille te, tu illum times,
Ego utrunq;, ſed pro utroq;: quid ſtrictum abnuis
Recondere enſem? qualibet gaude mora.
Id gerere bellum cupitis, in quo eſt optimum
Vinci, uereris fratris † infeſta dolos? † infeſti
Quoties neceſſe eſt fallere, aut falli à ſuis,
Patiare potius ipſe, quàm facias, ſcelus:
Sed ne uerere: mater inſidias & hinc,
Et rurſus illinc abiget: exoro, an patri
Inuideo ueſtro? ueni, ut arcerem nefas,
An ut uiderem? propius hic ferrum abdidit
Recliuis haſtæ, & arma defixa incubant:
Ad te preces nunc nate maternas feram,
Sed ante lachrymas, teneo longo tempore

Petita

Petita uotis ora, te profugum ſolo
Patrio penates regis externi tegunt:
Te maria tot diuerſa, tot caſus uagum
Egere: non te duxit in thalamos parens
†læta Comitata primos, nec ſua † feſtas manu
Ornauit ædes, nec ſua lætas faces
Vitta reuinxit, dona non auro, & graues
Gazas ſocer, non arua, non urbes dedit:
Dotale bellum eſt, hoſtium es factus gener,
Patria remotus, hoſpes alieni laris:
Externa conſecutus, expulſus tuis:
Sine crimine exul, nequid è fatis tibi
Deeſſet paternis: hoc quoq; ex illis habes,
Erraſſe thalamis, nate poſt multos mihi
Remiſſe ſoles, nate ſollicitæ metus,
Et ſpes parentis, cuius aſpectum deos
Semper rogaui, cum tuus reditus mihi
Tantum eſſet erepturus aduentu tuo,
Quantum daturus: quando pro te deſinam,
Dixi, timere? dixit irridens deus,
Ipſum timebis: nempe, niſi bellum foret,
Ego te carerem: nempe, ſi tu non fores,
Bello carerem: triſte conſpectus datur
Pretium tui, durumq;: ſed matri placet,
Hinc modo recedant arma, dum nullum nefas

Mars ſæuus audet, hoc quoq; eſt magnum nefas
Tam propè fuiſſe, ſtupeo, & exanguis tremo:
Cum ſtare fratres hinc, & hinc uideo duos
Sceleris ſub ictu, membra quaſſantur metu,
Quàm penè mater maius aſpexi nefas,
Quàm quod miſer uidere non potuit pater,
Licet timore facinoris tanti uacem,
Videamq́; iam nil tale, ſum infelix tamen,
Quod penè uidi: per decem menſium graues
Vteri labores, perq́; pietate inclytas
Precor ſorores, & per irati ſibi
Genas parentis, ſcelere quas nullo nocens
Erroris à ſe dura ſupplicia exigens
Hauſit, nefandas mœnibus patrijs faces
Auerte, ſigna bellici retro agminis
Flecte, ut recedas, magna pars ſceleris tamen
Veſtri peracta eſt: ui dit hoſtili grege
Campos repleri patria, fulgentes procul
Armis cateruas, uidit equitatu leui
Cadmea frangi prata: & excelſos rotis
Volitare proceres, igne flagrantes trabes
Fumare, cineri quæ petunt noſtras domos,
Fratresq́;, facinus quod nouum, & Thebis fuit,
In ſe ruentes: totus hic exercitus,
Et populus omnis, & utraq; hoc uidit ſoror.

Genitrixq́ꝫ uidit: nam pater debet ſibi,
Quod iſta non ſpectauit, occurrat tibi
Nunc Oedipus: quo iudice, erroris quoq́ꝫ
Pœna petuntur: ne, precor, ferro erue
Patriam, ac penates, ne ue, quas regere expetis,
Euerte Thebas, quis tenet mentem furor?
Petendo patriam perdis, ut fiat tua,
Vis eſſe nullam? quin tuæ cauſæ nocet
Ipſum hoc, quod armis uertis infeſtis ſolum:
Segetesq́ꝫ aduſtas ſternis, & totos fugam
Edis per agros: nemo ſic uaſtat ſua,
Quæ corripi igne, quæ meti gladio iubes,
Aliena credis: rex ſit è uobis uter,
Manente regno quærite, hæc telis petes
Flammisq́ꝫ tecta? poteris has Amphionis
Quaſſare moles? nulla quas ſtruxit manus
Stridente tardum machina ducens onus.
Sed conuocatus uocis, & citharæ ſono
Per ſe ipſe turres uenit in ſummas lapis:
Hæc ſaxa franges uictor? hinc ſpolia auferes?
† Vinctos *† Victosq́ꝫ duces patris æquales tui?*
Matres ab ipſo coniugum raptas ſinu
Sæuus catena miles impoſita trahet?
† *miſta* *Vt adulta uirgo † miſto captiuo gregi*
Thebana nuribus munus argolicis eat?

An

An & ipſa palmas uincta poſt tergum datas
Mater triumphi præda fraterni uehar?
Potes'ne ciues lætus exitio datos
Videre paßim? mœnibus caris potes
Hoſtem admouere? ſanguine,& flamma potes
Implere Thebas? tam ferum,& durum geris
Sæuumq́; in iras pectus,& nondum imperas?
Quid ſceptra faciem? pone ueſanos,precor,
Animi tumores,teq́; pietati refer.

PO. *Vt profugus errem ſemper? ut patria arcear?*
Opemq́; gentis hoſpes externæ ſequar?
Quid paterer aliud,ſi fefelliſſem fidem?
Si peieraſſem? fraudis alienæ dabo
Pœnas? at ille præmium ſcelerum feret:
Iubes abire,matris imperio obſequor,
Da quò reuertar,regia frater mea
Habitet ſuperbus,parua me abſcondat caſa,
Hanc da repulſo,liceat exiguo lare
Penſare regnum,coniugi donum datus
Arbitria thalami dura felicis feram?
Humilisq́; ſocerum lixa dominantem ſequar?
In ſeruitutem cadere de regno graue eſt.

O. *Si regna quæris,nec poteſt ſceptro manus*
Vacare ſæuo,multa,quæ poſſunt peti
In orbe toto,quælibet tellus dabit.

Hinc nota Baccho Tmolus attollit iuga,
Qua lata terris ſpatia frugiferis iacent.
Et qua trahens opulenta Pactolus uada
Inundat auro rura: nec lætis minus
Mæandros aruis flectit errantes aquas,
Rapidusq́; campos fertiles Hebrus ſecat.
Hinc grata Cereri Gargara, & diues ſolum,
Quod Xanthus ambit niuibus idæis tumens.
Hinc, qua relinquit nomen Ionij maris,
Fauces Abydi Seſtos oppoſitæ premit.
Aut, qua latus iam propior orienti dedit,
Tutamq́; crebris portubus Lyciam uidet.
Hæc regna ferro quære, in hos populos ferat
Socer arma fortis: has paret ſceptro tuo
Tradatq́; gentes: hoc adhuc regnum puta
Tenere patrem, melius exilium eſt tibi
Quàm reditus iſte: crimine alieno exulas,
Tuo redibis: melius uſus uiribus
Noua regna nullo ſcelere maculata appetes.
Quin ipſe frater arma comitatus tua
Tibi militabit: uade, & id bellum gere,
In quo pater, materq́; pugnanti tibi
Fauere poßint: regna cum ſcelere omnibus
Sunt exilijs grauiora: nunc belli mala
Propone, dubias Martis incerti uices.

Licet

Licet omne tecum † Græciæ robur trahas, † regia
Licet arma longe miles, ac late explicet,
Fortuna belli ſemper ancipiti in loco eſt.
Quodcunq; Mars decernit, exæquat duos
Licet impares ſint, gladius, & ſpes, & metus,
Sors cæca uerſat, præmium incertum petit,
Certum ſcelus: fauiſſe fac uotis deos
Omnes tuis: ceſſere, & auerſi fugam
Petiere ciues, clade funeſta iacens
Obtexit agros miles: exultes licet,
Victorq; fratris ſpolia deiecti geras,
Frangenda palma eſt: quale tu id bellum putas,
In quo execrandum uictor admittit nefas,
Si gaudet, hunc, quem uincere infelix cupis?
Cum uiceris, lugebis: † infauſtas, age, † infeſtas
Dimitte pugnas, libera patriam metu,
Luctu parentes. PO. *Sceleris, & fraudis ſuæ*
Pœnas nefandus frater ut nullas ferat.
IO. *Ne metue, pœnas & quidem ſoluet graues.*
Regnabit, hæc eſt pœna, ſi dubitas, auo
Patriq; crede: Cadmus hoc dicet tibi,
Cadmiq; proles: ſceptra Thebarum fuit
Impune nulli gerere, nec quiſquam fide
Rupta tenebat illa, iam numeres licet
Fratrē inter iſtos. PO. *Numero, & eſt tanti mihi*

Cum regibus iacere. IO. *Te turbæ exulum*
Aſcribo,regna,dummodo inuiſus tuis.

PO. *Regnare non uult,eſſe qui inuiſus timet.*
Simul iſta mundi conditor poſuit deus,
Odium,atq; regnum regis & magni,reor
Odia iſta premere: multa dominantem uetat
Amor ſuorum,plus in iratos licet.

IO. *Qui uult amari languida regnet manu.*
Inuiſa nunquam imperia retinentur diu:
Præcepta melius imperij reges dabunt,
Exilia tu diſpone. PO. *Pro regno uelim*
Patriam,penates,coniugem flammis dare.
Imperia pretio quolibet conſtant bene.

TRAGOEDIAE INTER-
LOCVTORES.

Hippolytus.
Phædra.
Nutrix.
Chorus.
Theſeus.
Nuntius.

TRAGOEDIA QVARTA, QVAE INSCRIBITVR HIPPOLYTVS.

ACTVS PRIMVS.

Anapæſtici,ſeu pindarici.

HIPPOLYTVS.

Ite,umbroſas cingite ſyluas,
Summaq́; montis iuga,Cecropij:
Celeri planta luſtrate uagi.
Quæ ſaxa ſolo Carpaneto
Subiecta iacent,& quæ Thriaſij
Vallibus amnis rapida currens
Verberat unda: ſcandite colles
Semper canos niue Riphæa.
Hac hac alij,qua nemus alta
Texitur alno,qua prata iacent,
Qua rorifera mulcens aura
Zephyrus uernas euocat herbas.
Vbi per glacies leuis Eliſſus,
Vbi Mæander ſuper æquales
Labitur agros piger,& ſteriles
Amne maligno radit arenas.
Vos,qua Marathon tramite læuo
Saltus aperit,qua comitatæ

Gregibus paruis nocturna petunt
Pabula feræ: uos, qua tepidis
Subditus auſtris, frigora mollit
Durus Acarnan, alius rupem
Dulcis Hymeti, paruas alius
Calcet Aphidnas: pars illa diu
Vacat immunis, qua curuati
Littora ponti Sunion urget.
Si quem tangit gloria ſyluæ,
Vocat hunc Philipis: hic uerſatur
Metus agricolis, uulnere multo
Iam notus aper: at uos laxas
Canibus tacitis mittite habenas,
Teneant acres lora moloſſos,
Et pugnaces tendant Creſſæ
Fortia trito uincula collo.
At Spartanos, genus eſt audax
Auidumq́; feræ, nodo cautas
Propiore liga: ueniet tempus,
Cum latratu caua ſaxa ſonent.
Nunc demiſſi nare ſagaci
Captent auras, luſtraq́; preſſo
Quærant roſtro, dum lux dubia eſt,
Dum ſigna pedum roſcida tellus
Impreſſa tenet: alius raras

Ceruice graui portare plagas,
Alius teretes properet laqueos:
Picta rubenti linea pinna
Vano claudat terrore feras.
Tibi libretur miſsile telum:
Tu graue dextra, læuaq; ſimul
Robur lato dirige ferro:
Tu præcipites clamore feras
Subſeſſor ages: tu iam uictor
Curuo ſolues uiſcera cultro.
Ades en comiti diua uirago,
Cuius regno pars terrarum
Secreta uacat: cuius certis
Petitur telis fera, quæ gelidum
Potat Araxem,
Et quæ ſtanti ludit in Iſtro.
Tua getulos dextra leones,
Tua creteas ſequitur ceruas.
Nunc ueloces figis damas.
Leuiore manu:
Tibi dant uariæ pectora tigres.
Tibi uilloſi terga biſontes,
Latiſq; feri cornibus Vri,
Quidquid ſolis paſcitur aruis.
Siue illud inops nouit Garamas,

Siue illud Arabs diuite ſylua,
Siue ferocis iuga Pyrenes,
Siue hyrcanic ælant ſaltus,
Vacuiſq; uagus Sarmata campis,
Arcus metuit Diana tuos.
Tua ſi gratus numina cultor
Tulit in ſaltus, retia uinctas
Tenuere feras,
Nulli laqueum rupere pedes.
Fertur plauſtra præda trementi,
Cum roſtra canes ſanguine multo
Rubicunda gerunt, repetitq; caſas
Ruſtica longo turba triumpho.
† *faue* *En diua* † *faues,*
Signum arguti miſere canes,
Vocor in ſyluas, hac hac pergam,
Quà uia longum compenſat iter.

PHAEDRA. NVTRIX.

Iambici Senarij.

O Magna uaſti Creta dominatrix freti,
Cuius per omne littus innumeræ rates
Tenuere pontum, quidquid Aſſyria tenus
Tellure Nereus peruium roſtris ſecat,
Cur me in penates obſidem inuiſos datam,
Hoſtiq; nuptam degere ætatem in malis,

Lachrymiſq;

Lachrymiſq́; cogis? profugus en coniux abeſt,
Præſtatq́; nuptæ, quam ſolet Theſeus fidem:
Fortis per altas inuij retro lacus
Vadat tenebras miles audacis proci,
Solio ut reuulſam regis inferni abſtrahat.
Pergit furoris ſocius: haud illum timor,
Pudorq́; tenuit: ſtupra, & illicitos toros
Acheronte in imo † *quærit Hippolyti pater.* † petit
Sed maior alius incubat mœſtæ dolor:
Non me quies nocturna, non altus ſopor
Soluere curis: alitur, & creſcit malum,
Et ardet intus: qualis ætnæo uapor
Exundat antro: Palladis telæ uacant,
Et inter ipſas penſa labuntur manus.
Non colere donis templa uotiuis libet,
Non inter aras Atthidum miſtam choris,
Iactare tacitis conſcias ſacris faces,
Nec adire caſtis precibus, aut ritu pio
Adiudicatam præſidem terræ deam:
Iuuat excitatas conſequi curſu feras,
Et rigida molli † *geſa iaculari manu:* † tela
Quò tendis anime? quid furens ſaltus amas?
Fatale miſeræ matris agnoſco malum,
Peccare noſter nouit in ſyluis amor:
Genitrix tui me miſeret, infando malo

Correpta pecoris efferi ſæuum ducem
Audax amaſti: toruus, impatiens iugi
Adulter ille, ductor indomiti gregis,
Sed amabat aliquid: quis meas miſeræ deus,
Aut quis iuuare Dædalus flammas queat?
Non ſi ille remeet arte mopſopia potens,
Qui noſtra cæca monſtra concluſit domo,
Promittat ullam caſibus noſtris opem:
Stirpem peroſa Solis inuiſi Venus
Per nos catenas uindicat Martis ſui,
Suaſq; probris omne Phœbeum genus
Onerat nefandis: nulla Minois leui
Defuncta amore eſt, iungitur ſemper nefas.
NVN. *Theſæa coniux clara progenies Iouis,*
Nefanda caſto pectore exturba ocyus,
Extingue flammas: ne'ue te diræ ſpei
Præbe obſequentem: quiſquis in primo obſtitit,
Pepulitq; amorem, tutus, ac uictor fuit:
Qui blandiendo dulce nutriuit malum,
Serò recuſat ferre, quod ſubijt, iugum:
Nec me fugit, quàm durus, & uere inſolens
Ad recta flecti regius nolit tumor.
PH. *Quencunq; dederit exitum caſus, feram:*
Fortem facit uicina libertas ſenem:

Obſtare

NVN. Obſtare primum eſt, uelle nec labi uia,
Pudor eſt ſecundus, noſſe peccandi modum:
Quò miſera pergis? quid domũ infamem grauas?
Superasq; matrem? maius eſt monſtro nefas:
Nam monſtra fato, moribus ſcelera imputes:
Si, quod maritus ſupera non cernit loca,
Tutum eſſe facinus credis, & uacuum metu,
Erras, tamen tu crede lethæo abditum
Theſea profundo ferre perpetuam ſtygem.
Quid ille, lato maria qui regno premit,
Populisq; reddit iura centenis pater,
Latere tantum facinus occultum ſinet?
Sagax parentum eſt cura, credamus tamen
Aſtu, doloq; tegere nos tantum nefas.
Quid ille rebus lumen infundens ſuum
Matris parens? quid ille, qui mundum quatit
Vibrans coruſcat fulmen ætnæum manu
Sator deorum? credis hoc poſſe effici
Inter uidentes omnia, ut lateas, auos?
Sed, ut ſecundus numinum abſcondat fauor
Coitus nefandos, utq; contingat ſtupro
Negata magnis ſceleribus ſemper fides,
Quid pœna præſens, conſciæ noctis pauor,
Animusq; culpa plenus, & ſemet timens?
Scelus aliqua tutum, nulla ſecurum tulit.

Compeſce

Compeſce amoris impij flammas precor:
Nefaſq́;, quod non ulla tellus barbara
Commiſit unquam, non uagus campis Geta,
Nec inhoſpitalis taurus, aut ſparſus Scythes:
Expelle facinus mente caſtifica horridum,
Memorq́; matris metue concubitus nouos:
Miſcere thalamos patris, & gnati apparas,
Vteroq́; prolem capere confuſam impio:
Perge, & nefandis uerte naturam ignibus:
Cur monſtra ceſſant, aula cur fratris uacat?
Prodigia toties orbis inſueta audiet,
Natura toties legibus cedet ſuis,
Quoties amabit Creſſa. PHAE. Quæ memoras
Vera eſſe nutrix: ſed furor cogit ſequi (ſcio
Peiora, uadit animus in præceps ſciens,
Remeatq́; fruſtra ſana conſilia appetens:
Sic cum grauatam nauita aduerſa ratem
Propellit unda, cedit in uanum labor,
Et uicta prono puppis aufertur uado:
Quod ratio poſcit, uincit, ac regnat furor,
Potenſq́; tota mente dominatur deus.
Hic uolucer omni regnat in terra potens,
Ipſumq́; flammis torret indomitis Iouem,
Gradiuus iſtas belliger ſenſit faces:
Opifex triſulci fulminis ſenſit deus:

Et

Et qui furentes ſemper ætnæis iugis
Verſat caminos, igne tam paruo calet:
Ipſumq́; Phœbum, tela qui neruo regit,
Figit ſagitta certior miſſa puer,
Volitatq́; cœlo pariter, & terris grauis.

NVN. *Deum eſſe amorem, turpiter uitio fauens*
Finxit libido, quoq́; liberior foret,
Titulum furori numinis falſi addidit:
Natum per omnes, ſcilicet, terras uagum
Erycina mittit: ille per cœlum uolans
Proterua tenera tela molitur manu,
Regnumq́; tantum minimus in ſuperos habet:
Vana iſta demens animus aſciuit ſibi,
Venerisq́; numen finxit, atq́; arcus dei:
Quiſquis ſecundis rebus exultat nimis,
Fluitq́; luxu, ſemper inſolita appetens,
Hunc illa magnæ dira fortunæ comes
Subit libido: non placent ſuetæ dapes,
Non tecta ſani moris, aut uilis cibus:
Cur in penates rarius tenues ſubit
Hæc delicatas eligens peſtis domos?
Cur ſancta paruis habitat in tectis Venus?
Mediumq́; ſanos uulgus affectus tenet?
Et ſe coërcent modica? contrà diuites,
Regnoq́; fulti, plura quàm fas eſt, petunt?

Quod non poteſt, uult poſſe, qui nimium poteſt,
Quid deceat, alto præditam ſolio, uides:
Metue, ac uerere ſceptra remeantis uiri.

PH. Amoris in me maximum regnum fero,
Reditusq; nullos metuo: non unquam amplius
Conuexa tetigit ſupera, qui merſus ſemel
Adijt ſilentem nocte perpetua domum.

NVN. Ne crede, Ditis clauſerit regnum licet,
Canisq; diras Stygius obſeruet fores,
Solus negatas inuenit Theſeus uias.

PH. Veniam ille amori forſitan noſtro dabit.

NVN. Immitis etiam coniugi caſtæ fuit.
Experta ſæuam eſt barbara Antiope manum.
Sed poſſe flecti coniugem iratum puta:
Quis huius animum flectet intractabilem?
Exoſus omne fœminæ nomen fugit,
Immitis annos cœlibi uitæ dicat:
Connubia uitat, genus Amazonium ſcias.

PH. Hunc in niuoſi collis hærentem iugis,
Et aſpera agili ſaxa calcantem pede,
Sequi per alta nemora, per montes placet.

NVN. Reſiſtet ille, ſeq; mulcendum dabit?
Caſtosq; ritus Venere non caſta exuet?
Tibi ponet odium, cuius odio forſitan
Perſeqtur oẽs? PH. Precibus haud uinci poteſt?

Ferus

NVN. *Ferus eſt.* PHAE. *Amore didicimus uinci feros.*
NVN. *Fugiet.* PHAE. *Per ipſa maria, ſi fugiat, ſequar.*
NVN. *Patris memẽto.* PH. *Meminimus matris ſimul.*
NVN. *Genus omne ꝓfugit.* PHAE. *Pellicis carco metu.*
NVN. *Aderit maritus.* PHAE. *Nempe Pirithoi comes.*
NVN. *Aderitq́; genitor.* PHAE. *Mitis Ariadnæ pater.*
NVN. *Per has ſenectæ ſplendidas ſupplex comas,*
Feſſumq́; curis pectus, & cara ubera
Precor, furorem ſiſte, teq́; ipſam adiuua.
Pars ſanitatis, uelle ſanari, fuit.
PH. *Non omnis animo ceſſit ingenuo pudor,*
Paremus altrix, qui regi non uult, amor
Vincatur, haud te fama maculari ſinam.
Hæc ſola ratio eſt, unicum effugium mali:
Virum ſequamur, morte præuertam nefas.
NVN. *Moderare alumna mentis effrenæ impetus,*
Animos coërce, dignam ob hoc uita reor,
Quod eſſe temet autumas dignam nece.
PH. *Decreta mors eſt, quæritur fati genus:*
Laqueó ne uitam finiam, an ferro incubem?
An miſſa præceps arce Palladia cadam?
NVN. *Prò caſtitatis uindicem armemus manum.*
Sic te ſenectus noſtra præcipiti ſinet
Perire leto? ſiſte furibundum impetum.
PH. *Prohibere nulla ratio periturum poteſt,*

Vbi

Vbi quis mori conſtituit, & debet mori.

NVN. Solamen annis unicum feſſis hera,
Si tam proteruus incubat menti furor,
Contemne famam: fama uix uero fauet:
Peius merenti melior, & peior bono.
Tentemus animum triſtem, & intractabilem,
Meus iſte labor eſt, aggredi iuuenem ferum,
Mentemq́; ſæuam flectere immitis uiri.

CHORVS.

Saphici uerſus.

DIua non miti generata ponto,
Quam uocat matrem geminus Cupido,
Impotens flammis ſimul, & ſagittis:
Iſte laſciuus puer, acre nitens,
Tela quàm certo iaculatur arcu:
Labitur totas furor in medullas,
Igne furtiuo populante uenas:
Non habet latam data plaga frontem,
Sed uorat tectas penitus medullas:
Nulla pax iſti puero: per orbem
Spargit effuſas agilis ſagittas:
Quæq́; naſcentem uidet ora ſolem,
Quæq́; ad occaſus iacet ora ſeros,
Siqua feruenti ſubiecta Cancro eſt,
Siqua maioris glacialis Vrſæ

Semper

Semper errantes patitur colonos,
Nouit hos æſtus: iuuenum feroces
Concitat flammas, ſenibusq́; feſſis
Rurſus extinctos reuocat calores,
Virginum ignoto ferit igne pectus:
Et iubet cœlo ſuperos relicto
Vultibus falſis habitare terras.
Theſſali Phœbus pecoris magiſter
Egit armentum, poſitoq́; plectro
Impari tauros calamo uocauit.
Induit formas quoties minores
Ipſe qui cœlum, nebulasq́; ducit?
Candidas ales modo mouit alas,
Dulcior uocem moriente cycno.
Fronte nunc torua petulans iuuencus
Virginum ſtrauit ſua terga ludo,
Perq́; fraternos mala regna fluctus,
Vngula lentos imitante remos,
Pectore aduerſo domuit profundum,
Pro ſua uector timidus rapina.
Arſit obſcuri dea clara mundi
Nocte deſerta, nitidosq́; fratri
Tradidit currus aliter regendos.
Ille nocturnas agitare bigas
Diſcit, & gyro breuiore flecti.

Nec ſuum tempus tenuere noctes,
Et dies tardo remeauit ortu,
Dum tremunt axes grauiore curru.
Natus Alcmena poſuit pharetram,
Et minax uaſti ſpolium leonis.
Paſſus aptari digitis ſmaragdos,
Et dari legem rudibus capillis,
Crura diſtincto religauit auro,
Luteo plantas cohibente ſocco.
Et manu, clauam modo qua gerebat,
Fila deduxit properante fuſo.
Vidit Perſes, Ditisq; ferax
Lydia regni deiecta feri
Terga leonis, humerisq; quibus
Sederat alti regia cœli
Tenuem Tyrio ſtamine pallam.
Sacer eſt ignis, credite læſis,
Nimiumq; potens, qua terra mari
Cingitur alto, quaq; ætherio
Candida mundo ſydera currunt.
† puer *Hæc regna tenet † pueri immitis,*
Spicula cuius ſentit in imis
Cœrulus undis grex Nereidum,
Flammamq; nequit eleuare mari.
Ignes ſentit genus aligerum.

Venere

Venere inſtincti quàm magna gerunt
Grege pro toto bella iuuenci.
Si coniugio timuere ſuo,
Poſcunt timidi prælia cerui,
Et mugitus dant concepti
Signa furoris: tunc uirgatas
India tigres decolor horret.
Tunc uulnificos acuit dentes
Aper, & toto eſt ſpumeus ore.
Pœni quatiunt colla leones,
Cum mouit amor, tum ſylua gemit
Murmure ſæuo: amat inſani
Bellua ponti, lucæq; boues.
†Vindicat omnes natura ſibi. † Vendicat
Nihil immune eſt: odiumq; perit,
Cum iuſsit amor, ueteres cedunt
Ignibus iræ: quid plura canam?
Vincit ſæuas cura nouercas.

ACTVS SECVNDVS.

Trimetri Iambici.

PHAEDRA. NVTRIX.
HIPPOLYTVS.

Altrix profare, q̃d feras, quonã in loco eſt?
T. *Spes nulla tantum poſſe leniri malum,*
Finiſq; flammis nullus inſanis erit.

Conſpirenza Amoris
ueſania

Torretur æſtu tacito, & incluſus quoq;,
Quamuis tegatur, proditur uultu furor.
Erumpit oculis ignis, & lapſæ genæ
Lucem recuſant, nil idem dubiæ placet,
Artusq; uarie iactat incertus dolor.
Nunc ut ſoluto labitur moriens gradu,
Et uix labante ſuſtinet collo caput.
Nec ſe quieti reddit, & ſomni immemor
Noctem querelis ducit, attolli iubet,
Iterumq; poni corpus, & ſolui comas,
Rurſusq; fingi, ſemper impatiens ſui
Mutatur habitus: nulla iam Cereris ſubit
Cura, aut ſalutis: uadit incerto pede
Iam uiribus defecta, non idem uigor,
Non ora tingens nitida purpureus rubor.
Populatur artus cura, iam greſſus tremunt,
Tenerq; nitidi corporis cecidit decor.
Et, qui tenebant ſigna Phœbeæ facis
Oculi, nihil gentile, nec patrium micant.
Lachrymæ cadunt per ora, & aſsiduo genæ
Rore irrigantur, qualiter Tauri iugis
Tepido madeſcunt imbre perfuſæ niues.
Sed en pateſcunt regiæ faſtigia,
Reclinis ipſa ſedis auratæ toro
Solitos amictus mente non ſana abnuit.

PH. *Remouete famulæ purpuram, atq; auro illitas*
Veſtes, procul ſit muricis Tyrij rubor,
Quæ fila ramis ultimis Seres legunt.
Breuis expeditos zona conſtringat ſinus.
Ceruix monili uacua, nec niueus lapis
Diducat aures, Indici donum maris.
Odore crinis ſparſus aſſyrio uacet.
Sic temere iactæ colla perfundant comæ,
Humerosq; ſummos curſibus motæ citis
Ventos ſequantur: læua ſe pharetræ dabit,
Haſtile uibret dextra theſſalicum manus.
Talis ſeueri mater Hippolyti fuit:
Qualis relictis frigidi ponti plagis,
Egit cateruas, atticum pulſans ſolum
Aut Tanais, aut Mæotis, & nodo comas
Coëgit, emiſitq;, lunata latus
Protecta pelta, talis in ſyluas ferar.
Depone queſtus, non leuat miſeros dolor,
Regina, ſæuis ecquis eſt flammis modus?
Agreſte placa uirginis numen deæ.
Regina nemorum, ſola quæ montes colis,
Et una ſolis montibus coleris dea,
Conuerte triſtes omnium in melius minas.
O magna ſyluas inter, & lucos dea,
Clarumq; cœli ſydus, & noctis decus,

Cuius relucet mundus alterna face
Hecate triformis, en ades cœptis fauens.
Animum rigentem triſtis Hippolyti doma:
Amare diſcat, mutuos ignes ferat,
Det facilis aures: mitiga pectus ferum,
Inuerte mentem: toruus, auerſus, ferox
In iura Veneris redeat, huc uires tuas
Intende, ſic te lucidi uultus ferant,
Et nube rupta cornibus puris eas.
Sic te regentem frena nocturni ætheris
Detrahere nunquam Theſſali cantus queant,
Nulluſq́; de te gloriam paſtor ferat:
Ades inuocata, iam faues uotis dea.
Ipſum intuor ſolenne uenerantem ſacrum.
Nullo latus comitante: quid dubitas? dedit
Tempus, locumq́; caſus, utendum artibus.
Trepidamus: haud eſt facile mandatum ſcelus
Audere: uerum iuſta, qui reges timet,
Deponat, omne pellat ex animo decus.
Malus eſt miniſter regij imperij pudor.
HIP. Quid huc ſeniles feſſa moliris gradus
O fida nutrix, turbidam frontem gerens,
Et mœſta uultus? ſoſpes eſt certe parens,
Soſpeſq́; Phædra, ſtirpis & geminæ iugum.
NVT. Metus remitte, proſpero regnum in ſtatu eſt,
Domuſq́;

Domuſq; florens ſorte fœlici uiget.
Sed tu beatis mitior rebus ueni,
Nanq; anxiam me cura ſollicitat tui,
Quod te ipſe pœnis grauibus infeſtus grauas.
Quem fata cogunt, hic quidem uiuat miſer,
At ſi quis ultro ſe malis offert uolens,
Seq; ipſe torquet, perdere eſt dignus bona,
Queis neſcit uti, potius † *annorum memor* † amorum
Mentem relaxa, motibus feſtis facem
Attolle, curas Bacchus exoneret graues.
Aetate fruere, mobili curſu fugit.
Nunc facile pectus, grata nunc iuueni Venus.
Exultet animus: cur toro uiduo iaces?
Triſtem iuuentam ſolue: nunc luxus rape.
Effunde habenas, optimos uitæ dies
Effluere prohibe: propria deſcribit deus Drrornm.
Officia, & æuum per ſuos ducit gradus.
Lætitia iuuenem, frons decet triſtis ſenem.
Quid te coërces, & necas rectam indolem?
Seges illa magnum fœnus agricolæ dabit,
Quæcunq; lætis tenera luxuriat ſatis.
Arborq; celſo uertice euincit nemus,
Quam non maligna cædit, aut reſecat manus.
Ingenia melius recta ſe in laudes ferunt,
Si nobilem animum uegeta libertas alit:

Truculentus, & ſylueſtr, & uitæ inſcius
Triſtem iuuentam Venere deſerta colis.
Hoc eſſe munus credis indictum uiris,
Vt dura tolerent, curſibus domitent equos,
Et ſæua bella Marte ſanguineo gerant?
Prouidit ille maximus mundi parens,
Cum tam rapaces cerneret fati minas,
Vt damna ſemper ſobole repararet noua.
Excedat, agedum, rebus humanis Venus,
Quæ ſupplet, ac reſtituit humanum genus,
Orbis iacebit ſqualido turpis ſitu,
Vacuum ſine ullis claſsibus ſtabit mare,
Alesq; è cœlo deerit, & ſyluis fera,
Solis & aër peruius uentis erit.
Quàm uaria leti genera mortalem trahunt,
Carpuntq; turbam, pontus, & ferrum, & doli.
Sed fata credas deeſſe: ſic atram ſtyga
Iam petimus ultro: cœlibam uitam probet
Sterilis iuuentus, hoc erit, quidquid uides,
Vnius æui turba, & in ſemet ruet.
Proinde uitæ ſequere naturam ducem,
Vrbem frequenta, ciuium cœtus cole.
HIP. Non alia magis eſt libera, & uitio carens,
Ritusq; melius, uita, quæ priſcos colat,
Quàm quæ relictis mœnibus ſyluas amat.

Non

Non illum auaræ mentis inflammat furor,
Qui ſe dicauit montium inſontem iugis:
Non aura populi, & uulgus infidum bonis,
Non peſtilens inuidia, non fragilis fauor,
Non ille regno ſeruit, ac regno imminet,
Vanoſq; honores ſequitur, aut fluxas opes
Spei, metuſq; liber: haud illum niger,
Edaxq; liuor dente degeneri petit:
Nec ſcelera populos inter atq; urbes ſita
Nouit: nec omnes conſcius ſtrepitus pauet:
Haud uerba fingit, mille non quærit tegi
Diues columnis, nec trabes multo inſolens
Suffigit auro: non cruor largus pias
Inundat aras, fruge nec ſparſa ſacra
Centena niuei colla ſubmittunt boues:
Sed rure uacuo potitur, & aperto æthere
Innocuus errat, callidas tantum feris
Struxiſſe fraudes nouit, & feſſus graui
Labore niueo corpus Ilyſſo fouet.
Nunc ille ripam celeris Alphei legit:
Nunc nemoris alti † denſa metitur loca, † depreſſa
Vbi Lerna puro gelida perlucet uado,
Sedemq; mutat: hic aues querulæ fremunt,
Ramiq; uentis lene percuſſi tremunt,
Veteresq; fagi: iuuat & amnis uagi

Preſiſſe ripas: ceſpite aut nudo leues
Duxiſſe ſomnos. ſiue fons largus citas
Diffundit undas, ſiue per flores nouos
Fugiente dulcis murmurat riuo ſonus.
Excuſſa ſyluis poma compeſcunt famem,
Et fraga paruis uulſa dumetis cibos
Faciles miniſtrant, regios luxus procul
Eſt impetus fugiſſe: ſollicito bibant
Auro ſuperbi: quàm iuuat nuda manu
† celer ſi *Captaſſe fontem: † celerius ſomnus premit,*
Secura duro membra uerſantur toro.
Non in receſſu furta, & obſcuro improbus
Quærit cubili, ſeq; multiplici timens
Domo recondit: æthera, ac lucem petit,
Et teſte cœlo uiuit: hoc equidem reor
Vixiſſe ritu prima quos miſtos deis
Profudit ætas: nullus hijs auri fuit
Cæcus cupido, nullus in campo ſacer
Diuiſit agros arbiter populis lapis:
Nondum ſecabant credulæ pontum rates:
Sua quiſq; norat maria: non uaſto aggere
Crebraq; turre cinxerant urbes lacus:
Non arma ſæua miles aptabat manu:
Nec torta clauſas fregerat ſaxo graui
Baliſta portas: iuſſa nec dominum pati

Iuncto

Iuncto ferebat terra ſeruitium boue.
Sed arua per ſe fœta poſcentes nihil
Pauere gentes: ſylua natiuas opes,
Et opaca dederant antra natiuas domos.
Rupere fœdus impius lucri furor,
Et ira præceps, quæq; ſuccenſas agit
Libido mentes: uenit imperij ſitis
Cruenta, factus præda maiori minor,
Pro iure uires eſſe: tum primum manu
Bellare nuda, ſaxaq;, & ramos rudes
Vertere in arma: non erat gracili leuis
Armata ferro cornus, aut longo latus
Mucrone cingens enſis, aut criſtæ caput
Galeæ comantes, tela faciebat dolor:
Inuenit artes bellicus Mauors nouas,
Et mille formas mortis, hinc terras cruor
Infecit omnes fuſus, & rubuit mare.
Tum ſcelera dempto fine per cunctas domos
Iere, nullum caruit exemplo nefas.
A fratre frater, dextera nati parens
Cecidit, maritus coniugis ferro iacet:
Perimuntq; fœtus impiæ matres ſuos:
Taceo nouercas: mitius nil eſt feris.
Sed dux malorum fœmina, & ſcelerum artifex
Obſedit animos, cuius inceſtæ ſtupris

Fumant

Fumant tot urbes,bella tot gentes gerunt:
Et uerſa ab imo regna tot populos premunt.
Sileantur aliæ,ſola coniux Aegei
Medea reddit fœminas dirum genus.

NVT. Cur omnium ſit culpa paucarum ſcelus?

HIP. Deteſtor omnes,horreo,fugio, execror.
Sit ratio,ſit natura,ſit dirus furor,
Odiſſe placuit:Ignibus iunges aquas,
Et amica ratibus ante promittet uada
Incerta Syrtis: ante ab extremo ſinu
Heſperia Tethys lucidum attollet diem:
Et ora damis blanda præbebunt lupi,
Quàm uictus animum fœminæ mitem geram.

NVT. Sæpe obſtinatis induit frenos amor,
Et odia mutat,regna materna aſpice,
Illæ feroces ſentiunt Veneris iugum.
Teſtaris iſtud unicus genitus puer.

HIP. Solamen unum matris amiſſæ fero,
Odiſſe quod iam fœminas omnes licet.

NVT. Vt dura cautes undiq; intractabilis
Reſiſtit undis,& laceſſentes aquas
Longe remittit,uerba ſic ſpernit mea.
Sed Phædra præceps graditur impatiens moræ.
Quò ſe dabit fortuna? quò uerget furor?
Repente terræ corpus exanimum cadit,

Et

Et ora morti ſimilis obduxit color.
Attolle uultus, dimoue uocis moras,
Tuus en alumna temet Hippolytus tenet.

PHAEDRA. HIPPOLYTVS. NVTRIX.

Trimetri Iambici.

Quis me dolori reddit, atq; æſtus graues
Reponit animo? quàm bene excideram (mihi,
Cur dulce munus redditæ lucis fugis?
Aude anime, tenta, perage mandatum tuum,
Intrepida conſtent uerba: qui timide rogat,
Docet negare: magna pars ſceleris mei
Olim peracta eſt: ſerus eſt nobis pudor:
Amauimus nefanda: ſi cœpta exequor,
Forſan iugali crimen abſcondam face.
Honeſta quædam ſcelera ſucceſsus facit.
En incipe † anime: commodes paulum, precor, † age
Secretus aures, ſiquis eſt, abeat comes.
P. En locus ab omni liber arbitrio uacat:
H. Sed ora cœptis tranſitum uerbis negant,
Vis magna uocem emittit, at maior tenet:
Vos teſtor omnes cœlites, hoc, quod uolo.
P. Animus'ne cupiens aliquid effari nequit?
H. Curæ leues loquuntur, ingentes ſtupent.
P. Committe curas auribus mater meis.

Matris

PH. *Matris ſuperbum eſt nomen, & nimium potens,*
Noſtros humilius nomen affectus decet.
Me uel ſororem Hippolyte, uel famulam uoca,
Famulamq́; potius, omne ſeruitium feram:
Non me per altas ire, ſi iubeas, niues
Pigeat, gelatis ingredi Pindi iugis:
Non, ſi per ignes ire, & infeſta agmina,
Cuncter paratis enſibus pectus dare.
Mandata recipe ſceptra, me famulam accipe:
Te imperia regere, me decet iuſſa exequi.
Muliebre non eſt regna tutari patris.
Tu, qui iuuentæ flore primæuo uiges,
Ciues paterno fortis imperio rege.
Sinu receptam ſupplicem, ac ſeruam rege.
Miſerere uiduæ. HIP. *Summus hoc omen deus*
Auertat, aderit ſoſpes actutum parens,
PH. *Regni tenacis dominus, & tacitæ Stygis*
Nullam relictos fecit ad ſuperos uiam.
Thalami remittet ille raptorem ſui?
Niſi forte amori placidus & Pluto ſedet.
HIP. *Illum quidem æqui cœlites reducem dabunt,*
Sed, dum tenebit uota in incerto deus,
Pietate caros debita fratres colam,
Et te tuebor, eſſe ne uiduam putes:
Ac tibi parentis ipſe ſupplebo locum.

O ſpes

PH. O ſpes amantum credula, ô fallax amor,
Satis'ne dixit? precibus admotis agam,
Miſerere, tacitæ mentis exaudi preces.
Libet loqui, pigetq́;. HIP. Quodnã iſtud malũ eſt?
PH. Quod in nouercam cadere uix credas, malum.
HIP. Ambigua uoce uerba perplexe iacis,
Effare aperte. PH. Pectus inſanum uapor,
Amorq́; torret, intimas ſæuus uorat
Penitus medullas, atq; per uenas meat
Viſceribus ignis merſus, & uenis latens,
Vt agilis altas flamma percurrit trabes.
HIP. Amore nempe Theſei caſto furis?
PH. Hippolyte ſic eſt: Theſei uultus amo
Illos priores, quos tulit quondam puer,
Cum prima puras barba ſignaret genas,
Monſtriq́; cæcam Gnoſij uidit domum,
Et longa curua fila collegit uia,
Queis tum ille fulſit, preſſerant uittæ comam,
Et ora flauus tenera tingebat rubor.
Inerant lacertis mollibus fortes tori:
Tuæ'ue Phœbes uultus, aut Phœbi mei,
Tuusq́; potius: talis, en talis fuit,
Cum placuit hoſti: ſic tulit celſum caput.
In te magis refulget incomptus decor,
Et genitor in te toruus, & toruæ tamen

Pars aliqua matris,miſcet ex æquo decus.
†graio In ore † grato ſcythicus apparet rigor.
Si cum parente creticum intraſſes fretum,
† dediſſet Tibi fila potius noſtra † neuiſſet ſoror.
Te te ſoror,quacunq; ſyderei poli
In parte fulges,inuoco ad cauſam parem,
Domus ſorores una corripuit duas:
Te genitor,at me natus:en ſupplex iacet
Allapſa genibus regiæ proles domus,
Reſperſa nulla labe,& intacta,innocens
Tibi mittor uni,certa deſcendi ad preces,
Finem hic dolori faciet,aut uitæ dies,
Miſerere amantis. HIP. Magne regnator deûm
Tam lentus audis ſcelera? tam lentus uides?
Ecquando ſæua fulmen emittes manu?
Si nunc ſerenum eſt,omnis impulſus ruat
Aether,& atris nubibus condat diem,
Ac uerſa retro ſydera obliquos agant
Retorta curſus,tuq; ſydereum caput
Radiate Titan,tu nefas ſtirpis tuæ
Speculare,lucem merge,& in tenebras fuge.
Cur dextra diuûm rector,atq; hominum uacat
Tua? nec triſulca mundus ardeſcit face?
In me tona,me fige,me uelox cremet
Tranſactus ignis,ſum nocens,merui mori.

Placui nouercæ: dignus an ſtupris ego?
Scelerisq; tanto uiſus ego ſolus tibi
Materia facilis? hoc meus meruit rigor?
O ſcelere uincens omne fœmineum genus,
O maius auſa matre monſtrifera malum,
Genitrice peior: illa ſe tantum ſtupro
Contaminauit, & tamen tacitum diu
Crimen biformis partus exhibuit nota,
Scelusq; matris arguit uultu truci
Ambiguus infans, ille te uenter tulit.
O ter, quaterq; proſpero fato dati,
Quos hauſit, & peremit, & leto dedit
Odium, dolusq;: genitor inuideo tibi.
Colchide nouerca maius hoc maius malum eſt.
Et ipſa noſtræ fata cognoſco domus:
Fugienda petimus, ſed mei non ſum potens.
Te uel per ignes, per mare inſanum ſequar,
Rupesq;, & amnes, †unda quos torrens rapit. † quos ui
Quacunq; greſſus tuleris, hac amens ſequar.
Iterum ſuperbe genibus aduoluor tuis.
Procul impudicos corpore à caſto amoue
Tactus: quid hoc eſt? etiam in amplexus ruit.
Stringatur enſis, merita ſupplicia exigat.
En impudicum crine contorto caput
Leua reflexi, iuſtior nunquam focis

m Datus

†latus †Datus tuis eſt ſanguis arcitenens dea.

PH. Hippolyte nunc me compotem uoti facis,
Sanas furentem, maius hoc uoto meo eſt,
Saluo ut pudore manibus immoriar tuis.

HIP. Abſcede, uiue, nequid exores, & hic
Contactus enſis deſerat caſtum latus.
Quis eluet me Tanais? aut quæ barbaris
Mæotis undis pontico incumbens mari?
Non ipſe toto magnus oceano pater
Tantum expiarit ſceleris: ô ſyluæ, ô feræ.

NVT. Deprehenſa culpa eſt, anime quid ſegnis ſtupes?
Regeramus ipſæ crimen, atq; ultro impiam
Venerem arguamus: ſcelere uelandum eſt ſcelus.
Tutiſſimum eſt inferre, cum timeas, gradum.
Auſæ priores ſimus, an paſſæ nefas,
Secreta cum ſit culpa, quis teſtis ſciet?
Adeſte Athenæ, fida famulorum manus
Fer opem, nefandi raptor Hippolytus ſtupri
Inſtat, premitq;: mortis intentat metum,
Ferro pudicam terret, en præceps abit,
Enſemq; trepida liquit attonitus fuga.
Pignus tenemus ſceleris, hanc mœſtam prius
Recreate, crinis tractus, & laceræ comæ,
Vt ſunt, remaneant: facinoris tanti notas
Referte in urbem, recipe iam ſenſus hera.

Quid

Quid te ipſa lacerans omnium aſpectum fugis?
Mens impudicam facere, non caſus, ſolet.

CHORVS.

Saphici uerſus.

*F*Vgit inſanæ ſimilis procellæ,
Ocyor nubes glomerante Coro,
)cyor curſum rapiente flamma,
tella cum uentis agitata longos
'orripit ignes.
onferat tecum decus omne priſcum
ama miratrix ſenioris æui.
ulchrior tanto tua forma lucet,
'larior quanto micat orbe pleno,
'um ſuos ignes coëunte cornu
unxit, & curru properante pernox
xerit uultus rubicunda Phœbe.
'ec tenent ſtellæ faciem minores,
)ualis eſt primas referens tenebras
Juntius noctis, modo lotus undis
Ieſperus, pulſis iterum tenebris
ucifer idem.
t tu thyrſigera liber ab India,
ntonſa iuuenis perpetuum coma,
'igres pampinea cuſpide territans,
c mitra cohibens cornigerum caput,

Non uinces rigidas Hippolyti comas.
Ne uultus nimium ſuſpicias tuos,
Omneis per populos fabula diſtulit,
Phædræ quem Bromio prætulerit ſoror.
Anceps forma bonum mortalibus,
Exigui donum breue temporis,
Vt uelox celeri pede laberis.
Non ſic uere nouo prata decentia
Aeſtatis calidæ diſpoliat uapor,
Sæuit ſolſtitio cum medius dies,
Et noctem breuibus præcipitat rotis:
Langueſcunt folio lilia pallido,
Et gratæ capiti deficiunt roſæ,
Vt fulgor teneris qui radiat genis
Momento rapitur, nullaq; non dies
Formoſi ſpolium corporis abſtulit.
Res eſt forma fugax: quis ſapiens bono
Confidat fragili? dum licet utere,
Tempus ſed tacitum ſubruit, horaq;
Semper præterita deterior ſubit.
Quid deſerta petis? tutior auijs
Non eſt forma locis: te nemore abditum,
Cum Titan medium conſtituit diem,
†licet Cinget turba †licens Naiades improbæ,
Formoſos ſolitæ claudere fontibus.

Et

Et ſomnis facient inſidias tuis
Laſciuæ nemorum montiuagæ deæ,
'anes quas Driadas montiuagi petunt.
ut te ſtelliſero deſpiciens polo
ydus poſt ueteres Arcadas editum
urrus non poterit flectere candidos.
t nuper rubuit, nullaq́; lucidis
ubes ſordidior uultibus obſtitit.
t nos ſolliciti lumine turbido
ractam Theſſalicis carminibus rati,
innitus dedimus, tu fueras labor,
tu cauſa moræ, te dea noctium
um ſpectat, celeres ſuſtinuit uias.
exent hanc faciem frigora parcius,
ec ſolem facies rarius appetat.
ucebit pario marmore clarius.
uàm grata eſt facies torua uiriliter,
pondus ueteris triſte ſupercili.
hœbo colla licet ſplendida compares,
um cæſaries neſcia colligi
erfundens humeros ornat, & integit,
e frons hirta decet, te breuior coma
ulla lege iacens: tu, licet aſperos,
ugnacesq́; deos uiribus arceas,
uaſti ſpatio uincere corporis,

Aequas Herculeos iam iuuenis toros.
Martis belligeri pectore latior.
Si dorſo libeat cornipedis uehi,
Frenis caſtorea mobilior manu
Spartanum poteris flectere Cyllarum.
Amentum digitis tende prioribus,
Et totis iaculum dirige uiribus:
Tam longe dociles ſpicula figere
Non mittent gracilem Cretes arundinem.
At,ſi tela modo ſpargere Parthico
In cœlum placeat,nulla ſine alite
Deſcendent tepido uiſcere condita.
Prædam de medijs nubibus afferes.
Raris forma uiris,ſecula proſpice,
Impunita fuit: te melior deus
Tutum prætereat,formaq́; nobilis
Deformis ſenij limina tranſeat.
Quid ſinat inauſum fœminæ præceps furor?
Nefanda iuueni crimina inſonti apparat.
In ſcelere quærit crine lacerato fidem.
Decus omne turbat,capitis humectat genas.
Inſtruitur omnis fraude fœminea dolus.
Sed iſte quisnam eſt regium in uultu decus
Gerens,& alto uertice attollens caput?
Vt ora iuueni paria Perithoo gerit,

Niſi

Niſi languido candore pallerent genæ,
Staretq́; recta ſqualor incultus coma.
En ipſe Theſeus redditus terris adeſt.

ACTVS TERTIVS.

Trimetri Iambici.

THESEVS. NVTRIX.

TAndem profugi noctis æternæ plagam,
Vaſtoq́; manes carcere umbrantem polum,
Vt uix cupitum ſufferunt oculi diem.
Iam quarta Eleuſis dona Triptolemi ſecat,
Paremq́; toties Libra compoſuit diem,
Ambiguus ut me ſortis ignotæ labor
Detinuit, inter mortis, & uitæ mala.
Pars una uitæ manſit extincto mihi,
Merſus malorum finis Alcides fuit,
Qui, cum reuulſum Tartaro extraheret Canem,
Me quoq; supernas pariter ad ſedes tulit.
Sed feſſa uirtus robore antiquo caret,
Trepidantq́; greſſus: heu labor quantus fuit
Phlegethonte ab imo petere longinquum æthera,
Pariterq́; mortem fugere, & Alcidem ſequi.
Quis fremitus aures flebilis pepulit meas?
Expromat aliquis, luctus, & lachrymæ, & dolor,
Et limine ipſo † uaſta lamentatio, † *mœſta*
Hoſpitia digna prorſus inferno hoſpite.

NVT. *Tenet obſtinatum Phædra conſilium necis,*
Fletuſq; noſtros ſpernit, ac morti imminet.
TH. *Quæ cauſa leti? reduce cur moritur uiro?*
NVT. *Hæc ipſa letum cauſa maturum attulit.*
TH. *Perplexa magnum uerba neſcio quid tegunt.*
Effare aperte, quis grauet mentem dolor.
NVT. *Haud pandit ulli, mœſta ſecretum occulit:*
Statuitq; ſecum ferre, quo moritur, malum.
TH. *Iam perge quæſo, perge, properato eſt opus.*
Reſerate clauſos regij poſtis lares.

THESEVS. PHAEDRA.

Trimetri Iambici.

O Socia thalami, ſiccine aduentum uiri,
Et expetiti coniugis uultum excipis?
Quin enſe uiduas dexteram? atq; animum mihi
Reſtituis? & te quidquid è uita fugat
Expromis? PH. *Heu per tui ſceptrum imperij*
Magnanime Theſeu, perq; natorum indolem,
Tuoſq; reditus, perq; iam cineres meos,
Permitte mortem. TH. *Cauſa quæ cogit mori?*
PH. *Si cauſa leti dicitur, fructus perit.*
TH. *Nemo iſtud alius, me quidem excepto, audiet,*
Aures pudicas coniugis ſolas times?
Effare, fido pectore arcana occulam.
PH. *Alium ſilere quod uoles, primus ſile.*

Leti

TH. Leti facultas nulla continget tibi.
PH. Mori uolenti deeſſe nunquam mors poteſt.
TH. Quod ſit luendum morte delictum, indica.
PH. Quod uiuo. TH. Lachrymæ nónne te noſtræ mo
PH. Mors optima eſt, perire lachrymãt dũ ſui. (uẽt?
TH. Silere pergit: uerbere, ac uinclis anus,
Altrixq; prodet, quidquid hæc fari abnuit.
Vincite ferro, uerberum uis extrahat
Secreta mentis. PH. Ipſa iam fabor, mane.
TH. Quid nã ora mœſta auertis, & lachrymas genis
Subito coortas ueſte prætenta obtegis?
PH. Te te creator cœlitum teſtem inuoco,
Et te coruſcum lucis ætheriæ iubar,
Ex cuius ortu noſtra dependet domus,
Tentata precibus reſtiti, ferro, ac minis
Non ceßit animus, uim tamen corpus tulit.
Labem hanc pudoris eluet noſter cruor.
TH. Quis, ede, noſtri decoris euerſor fuit?
PH. Quẽ rere minime. TH. Quis ſit, audire expeto.
PH. Hic dicet enſis, quem tumultu territus
Liquit ſtuprator ciuium accurſum timens.
TH. Quod facinus, heu me, cerno? quod mõſtrũ intu=
Regale paruis aſperum ſignis ebur (or?
Capulo refulget, gentis Atthææ decus.
Sed ipſo quò nam euaſit? PH. Hi trepidũ fuga

Videre famuli concitum celeri pede.

THESEVS.

PRò ſancta pietas, prò gubernator poli,
Et qui ſecūdum in fluctibus regnum tenes,
Vnde iſta uenit generis infandi lues?
Hunc Graia tellus aluit? Taurus Scythes?
Colchusq; Phaſis? redit ad autores genus,
Stirpemq; primam degener ſanguis refert.
Eſt prorſus iſte gentis armigeræ furor
Odiſſe Veneris fœdera, & caſtum diu
Vulgare populis corpus: ô tetrum genus
†uinctū Non ulla † uictum lege melioris ſoli.
Feræ quoq; ipſæ Veneris euitant nefas.
Generisq; leges inſcius ſeruat pudor,
Vbi uultus ille, & ficta maieſtas uiri?
Atq; habitus horrēs priſca, & antiqua appetēs?
Morumq; ſenium triſte, & aſpectu graue?
O uita fallax, abditos ſenſus geris,
Animisq; pulchram turbidis faciem induis.
Pudor impudentem cælat, audacem quies,
Pietas nefandum, uera fallaces probant:
Simulantq; molles dura, ſyluarum incola
Ille efferatus, caſtus, intactus, rudis,
Mihi te reſeruas? à meo primum toro
Et ſcelere tanto placuit ordiri uirum?

Iam

Iam iam ſuperno numini grates ago,
Quod icta noſtra cecidit Antiope manu,
Quod non ad antra Stygia deſcendens tibi
Matrem reliqui: profugus ignotas procul
Percurre gentes: te licet terra ultimo
Summota mundo dirimat oceani plagis,
Orbemq́; noſtris pedibus obuerſum colas:
Licet in receſſu penitus extremo abditus
Horrifera celſi regna tranſieris poli,
Hyemesq́; ſupra poſitus, & canas niues,
Gelidi frementes liqueris Boreæ minas,
Poſt te furentes ſceleribus pœnas dabis.
Profugũ per omnes pertinax latebras premam,
Longinqua, clauſa, abſtruſa, diuerſa, inuia
Emetiemur, nullus obſtabit locus:
Huc uota mittam, tela quò mitti haud queunt,
Scis, unde redeam genitor æquoreus dedit,
Vt uota prono trina concipiam deo:
Et inuocata munus hoc ſanxit ſtyge.
En perage domum triſte regnator freti,
Non cernat ultra lucidum Hippolytus diem,
Adeatq́; manes iuuenis irato patre.
Fer abominandam nunc opem nato parens.
Nunquam ſupremum numinis munus tui
Conſumeremus, magna ni premerent mala.

Inter

Inter profunda Tartara, & Ditem horridum,
Et imminentes regis inferni minas
Voto peperci, redde nunc pactam fidem
Genitor, moraris? cur adhuc undæ ſilent?
Nunc atra uentis nubila impellentibus
Subtexe noctem: ſydera, & cœlum eripe.
Effunde pontum, uulgus æquoreum cie,
† tumidos *Fluctusq; ab ipſo † tumidus oceano uoca.*

CHORVS.

Dimetri anapæſtici, cum quibuſdã monometris.

O Magna parens natura deûm,
Tuq; igniferi rector olympi,
Qui ſparſa cito ſydera mundo,
Curſusq; uagos rapis aſtrorum,
Celeriq; polos cardine uerſas,
Cur tibi tanta eſt cura perennes
Agitare uias ætheris alti?
Vt nunc canæ frigora brumæ
Nudent ſyluas,
Nunc arbuſtis redeant umbræ.
Nunc æſtiui colla Leonis
Cererem magno feruore coquant,
Viresq; ſuas temperet annus.
Sed cur idem, qui tanta regis,
Sub quo uaſti pondera mundi

Librata

Librata ſuos ducunt orbes,
Hominum nimium ſecurus, ades
Non ſollicitus prodeſſe bonis,
Nocuiſſe malis?
Res humanas ordine nullo
Fortuna regit, ſpargitq́; manu
Munera cæca, peiora fouens.
Vincit ſanctos dira libido.
Fraus ſublimi regnat in aula:
Tradere turpi faſces populus
Gaudet, eoſdem colit, atq; odit.
Triſtis uirtus peruerſa tulit
Præmia recti: caſtos ſequitur
Mala paupertas, uitioq́; potens
Regnat adulter.
O uane pudor, falſumq́; decus.
Sed quid citato nuntius portat gradu?
Reſtatq́; mœſtus lugubrem uultum gerens?

ACTVS QVARTVS.

Trimetri Iambici.

NVNTIVS. THESEVS

O *Sors acerba, & duro famulatus grauis.*
Cur me ad nefandos Nuntiũ *caſus uocas?*
Ne metue clades fortiter fari aſperas,
Non imparatum pectus ærumnis gero.

Vocem

NVT. *Vocem dolori lingua luctifica negat.*
TH. *Proloquere, quæ ſors aggrauet quaſſam domum.*
NVT. *Hippolytus, heu me flebili leto occubat.*
TH. *Gnatum parens obijſſe iampridem ſcio,*
Nunc raptor obijt: mortis effare ordinem.
NVT. *Vt profugus urbem liquit infeſto gradu,*
Celerem citatis paßibus curſum explicans,
Celſos ſonipedes ocyus ſubigit iugo,
Et ora frenis domita ſubſtrictis ligat.
Tum multa ſecum effatus, & patrium ſolum
Abominatus, ſæpe genitorem ciet,
Acerq; habenis lora permißis quatit:
Cum ſubito uaſtum tumuit ex alto mare,
Creuitq; in aſtra, nullus inſpirat ſalo
Ventus, quieti nulla pars cœli ſtrepit,
Placidumq; pelagus propria tempeſtas agit.
Non tantus auſter ſicula diſturbat freta,
Nec tam furenti pontus exurgit ſinu
Regnante Coro, ſaxa cum fluctu tremunt,
Et cana ſummum ſpuma Leucatem ferit.
Conſurgit ingens pontus in uaſtum aggerem,
Tumidumq; monſtro pelagus in terram ruit.
Nec iſta ratibus tanta conſtruitur lues,
Terris minatur, fluctus haud curſu leui
Prouoluitur, neſcio quid onerato ſinu

Grauis

Grauis unda portat, quæ nouum tellus caput
Oſtendit aſtris: Cyclas exoritur noua.
Latuere nube numen Epidauri dei,
Et ſcelere petræ nobiles ſcyronides,
Et quæ duobus terra comprimitur fretis.
Hæc dum ſtupentes querimur, en totum mare
Immugit, omnes undiq; ſcopuli adſtrepunt,
Summum cacumen rorat expulſo ſalo.
Spumat, uomitq; uicibus alternis aquas,
Qualis per alta uehitur oceani freta,
Fluctus refundens ore Phyſeter capax.
Inhorruit concuſſus undarum globus,
Soluitq; ſeſe, & littori inuexit malum
Maius timore, pontus in terras ruit,
Suumq; monſtrum ſequitur, hos quaſſat tremor.
TH. *Quis habitus ille corporis uaſti fuit?*
VT. *Cærulea taurus colla ſublimis gerens*
Erexit altam fronte uiridanti iubam,
Stant hiſpidæ aures, cornibus uarius color,
Et quem feri dominator habuiſſet gregis,
Et quem ſub undis natus, hinc flammam uomit,
Oculi † hinc lucent, cærula inſignis nota † inde
Opima ceruix, arduos tollit toros,
Nareſq; hiulcis hauſtibus patulæ fremunt.
Muſco tenaci pectus, ac palear uiret.

Longum

Longum rubenti ſpargitur ſucco latus.
Tum ponè tergus ultima in monſtrum coit
Facies, & ingens bellua immenſam trahit
Squamoſa partem, talis extremo mari
† Piſtrix † Priſtis citatas ſorbet, aut reddit rates.
Tremuere terræ, fugit attonitum pecus
Paßim per agros, nec ſuos paſtor ſequi
Meminit iuuencos, omnis è ſaltu fera
Diſceßit, omnis frigido exanguis metu
Venator horret: ſolus immunis metu
Hippolytus arctis continet frenis equos,
Pauidosq; notæ uocis hortatu ciet.
Eſt alta ad Argos collibus ruptis uia
Vicina tangens ſpatia ſuppoſiti maris,
Hic ſe illa moles acuit, atq; iras parat.
Vt cœpit animos, ſeq; prætentans ſatis
Præluſit iræ: præpeti curſu euolat
Summam citato uix gradu tangens humum,
Toruusq; currus ante trepidantes ſtetit.
Contrà feroci natus inſurgens minax
Vultu, nec ora mutat, & magnum intonat.
Haud frangit animum uanus hic terror meum,
Nam mihi paternus uincere eſt tauros labor.
Inobſequentes protinus frenis equi
Rapuere currum: iamq; deerrantes uia,

Quacunq;

Quacunq; pauidos rapidus euexit furor,
Hac ire pergunt, ſeq; per ſcopulos agunt.
At ille, qualis turbido rector mari
Ratem retentat, ne det obliquum latus,
Et arte fluctus fallit, haud aliter citos
Currus gubernat, ora nunc preſſis trahit
Conſtricta frenis, terga nunc † torto frequens † certo
Verbere coërcet, ſequitur aſſiduus comes,
Nunc æqua carpens ſpatia, nunc contra obuius
Oberrat omni parte terrorem mouens.
Non licuit ultra fugere, nam toruo obuius
Incurrit ore corniger ponti horridus.
Tum uero pauida ſonipedes mente exciti
Imperia ſoluunt, ſeq; luctantur iugo
Eripere, rectiq; in pedes iactant onus.
Præcep in ora gnatus implicuit cadens
Laqueo tenaci corpus, & quanto magis
Pugnat, ſequaces hoc magis nodos ligat.
Senſere pecudes facinus, & curru leui
Dominante nullo, quà timor iuſſit, ruunt.
Talis per auras non ſuum agnoſcens onus,
Soliq; falſo creditum indignans diem,
Phaëthonta currus deuio excuſſit polo,
Late cruentat arua, & illiſum caput
Scopulis reſultat, auferunt dumi comas,

Et ora durus pulchra populatur lapis,
Peritq; multo uulnere infelix decor.
Moribunda celeres membra peruoluunt rotæ,
Tandemq; raptum truncus ambuſta ſude,
Medium per inguen ſtipite ciecto tenet,
Paulumq; domino currus affixo ſtetit,
Hæſere bijuges uulnere, & pariter moram,
Dominumq; rumpunt, inde ſemianimem ſecant
Virgulta, acutis aſperi uepres rubis,
Omniſq; truncus corporis partem tulit.
Errant per agros funebris famuli manus.
Per illa, quæ diſtractus Hippolitus, *loca,*
Longum cruenta tramitem ſignat nota,
Mœſtæq; domini membra ueſtigant canes.
Nec dum dolentum ſedulus potuit labor
Explere corpus, hoccine eſt formæ decus?
Qui modo paterni clarus imperij comes,
Et certus hæres, ſydcrum fulſit modo?
Paßim ad ſupremos ille colligitur rogos,
Et funeri confertur. TH. *O nimium potens,*
Quanto parentes ſanguinis uinclo tenes
Natura, quàm te colimus inuiti quoq;.
Occidere uolui noxium, amiſſum fleo.
NVT. *Haud flere honeſte quiſq;, quod uòluit, poteſt.*
TH. *Equidem malorum maximũ hunc cumulum reor,*

Si abomi-

Si abominanda caſus optata efficit.
VT. *Et ſi odia ſeruas, cur madent fletu genæ?*
TH. *Quod interemi, non quod amiſi, fleo.*

CHORVS.

Dimetri anapæſtici, cum quibuſdam glyconijs, & monometris.

QVanti caſus humana rotant.
Minor in paruis fortuna furit,
Leuiusq; ferit leuiora deus.
Seruat placidos obſcura quies,
Præbet ſomnos caſa ſecuros.
Admota ætherijs culmina ſedibus
Duros excipiunt Notos,
Inſani Boreæ minas,
Imbriferumq; Corum: humida uallis
Raros patitur fulminis ictus.
Tremuit telo Iouis altiſoni
Caucaſus ingens, Phrygiumq; nemus
Matris Cybeles: metuens cœlo
Iuppiter alto uicina petit.
Non capit unquam magnos motus
Humilis tecti plebeia domus.
Circa regna tonat.
Volat ambiguis mobilis alis
Hora, nec ulli præſtat uelox

Fortuna fidem.
Qui clara uidet ſydera mundi,
Nitidumq; diem morte relicta,
Luget mœſtos triſtis reditus,
Ipſoq; magis flebile Auerno
Sedis patriæ uidet hoſpitium.
Pallas Atthææ ueneranda genti,
Quod tuus cœlum ſuperosq; Theſeus
Spectat, & fugit ſtygias paludes,
Caſta nil debes patruo rapaci.
Conſtat inferno numerus tyranno.
Quæ uox ab altis flebilis tectis ſonat?
Strictoq; uecors Phædra quid ferro parat?

ACTVS QVINTVS.

Trimetri Iambici.

THESEVS. PHAEDRA. CHORVS.

Q*uis te dolore percitam inſtigat furor?*
Quid enſis iſte? quidúe uociferatio?
Planctusq; ſupra corpus inuiſum uolunt?
PH. *Me me profundi ſæue dominator freti*
Inuade, & in me monſtra cœrulei maris
Emitte, quiquid intimo Tethys ſinu
Extrema geſtat, quidquid oceanus uagis
† *regit.* *Complexus undis ultimo fluctu* † *tegit.*

O dire Theſeu ſemper, ô nunquam tuis
Tutò reuerſe, gnatus, & genitor nece
Reditus tuos luere: peruertis domum
Amore ſemper † coniugum, aut odio, noces. † coniugis
Hippolyte tales intuor uultus tuos?
Taleſq; feci? membra quis ſæuus Scinis,
Aut quis Procuſtes ſparſit? aut quis Creſius
Dædalea uaſto clauſtra mugitu replens
Taurus biformis, ore cornigero ferox
Diuulſit? heu me, quò tuus fugit decor?
Oculiq;, noſtrum ſydus, exanimus iaces:
Ade parumper, uerbaq; exaudi mea.
Nil turpe loquimur, hac manu pœnas tibi
Soluam, & nefando pectori ferrum inſeram.
Animaq; memet pariter, ac ſcelere exuam.
Et te per undas, perq; Tartareos lacus,
Per Styga, per amnes igneos amens ſequar.
Placemus umbras: capitis exuuias cape,
Laceræq; frontis accipe abſciſſam comam.
Non licuit animos iungere, at certe licet
Iunxiſſe fata, morere, ſi caſta es, uiro.
Si inceſta, amori coniugis thalamos petam
Tanto impiatos facinore? hoc deerat nefas,
Vt uindicati ſancta fruereris toro.
O mors † pudoris maximum læſi decus, † amoris

O mors amoris una ſedamen mali,
Confugimus ad te, pande placatos ſinus.
Audite Athenæ, tuq; funeſta pater
Peior nouerca, falſa memoraui, & nefas,
Quod ipſa demens pectore inſano hauſeram,
Mentita finxi, falſa puniſti pater.
†incerto *Iuuenisq; caſtus crimine †inceſtæ iacet,*
Pudicus, inſons, recipe iam mores tuos.
Mucrone pectus impium iuſto patet,
Cruorq; ſancto ſoluat inferias uiro.
Quid facere rapto debeas gnato, parens
Diſce ex nouerca, condere Acherontis plagis.
TH. *Pallidi fauces Auerni, uosq; Tænarei ſpecus,*
Vnda miſeris grata Lethes, uosq; torpentes lacus
Impiũ rapite, atq; merſum premite ppetuis malis.
Nunc adeſte ſæua ponti monſtra, nũc uaſtum mare
Vltimo quodcunq; Proteus æquoris abſcõdit ſinu,
Meq; ouantẽ ſcelere tanto rapite in altos gurgites.
Tuq; ſemper genitor iræ facilis aſſenſor meæ,
†uana *Morte dignũ facinus auſus, qui †noua natum nece*
Segregẽ ſparſi per agros: quiq; dum falſum nefas
Exequor, uindex ſceleſtus incidi in uerum nefas.
Sydera, & manes, & undas ſcelere cõpleui meo.
Amplius ſors nulla reſtat, regna me norunt tria.
In hoc redimus, patuit ad cœlum uia,

Bina ut uiderem funera, & geminam necem?
Cœlebs & orbus funebres una face
Vt concremarem prolis, ac thalami rogos?
Donator atræ lucis Alcide tuum
Diti remitte munus, ereptos mihi
Reſtitue manes, impius fruſtra inuoco
Mortem relictam, crudus, & leti artifex,
Exitia machinatus inſolita effera.
Nunc tibimet ipſe iuſta ſupplicia irroga.
Pinus coacto uertice attingens humum
Cœlo remiſſa findat in geminas trabes,
Mittarq́; præceps ſaxa per Scyronia.
Grauiora uidi, quæ pati clauſos iubet
Phlegethon nocentes igneo cingens uado.
Quæ pœna maneat memet, & ſedes, ſcio.
Vmbræ nocentes cedite, & ceruicibus
Hijs hijs repoſitum degrauet feſſas manus
Saxum, ſenis perennis Aeolij labor:
Me ludat amnis ora uicina alluens,
Vultur relicto tranſuolet Tityo ferus.
Meumq́; pœnæ ſemper accreſcat iecur,
Et tu mei requieſce Pirithoi pater.
Hæc incitatis membra turbinibus ferat
Nunquam reſiſtens orbe reuoluto rota.
Dehiſce tellus, recipe me dirum chaos,

Recipe, hoc ad umbras iuſtior nobis uia eſt.
Gnatum ſequor, ne metue, qui manes regis,
Caſti uenimus, recipe me æterna domo
Non exiturum. non mouent diuos preces.
At, ſi rogarem ſcelera, quàm proni forent.

CHO. Theſeu querelis tempus æternum manet,
Nunc iuſta nato ſolue, & abſconde ocyus
Diſperſa fœde membra laniatu effero.

TH. Huc huc reliquias uehite cari corporis,
Pondusq; & artus temere congeſtos date.
Hippolytus hic eſt? facinus agnoſco meum.
Ego te peremi, neu nocens tantum ſemel,
Soluſue fierem, facinus auſurus parens
Patrem aduocaui munere en patrio fruor.
O triſte fractis orbitas annis malum,
Complectere artus, quodq; de nato eſt ſuper,
Miſerande mœſto pectore incumbens foue.
Diſiecta genitor membra laceri corporis
In ordinem diſpone, & errantes loco
Reſtitue partes: fortis hic dextræ locus,
Hic læua frenis docta moderandis manus
Ponenda: læui lateris agnoſco notas.
Quàm magna lachrymis pars adhuc noſtris abeſt.
Durate trepidæ lugubri officio manus,
Fletusq; largos ſiſtite arentes genæ,

Dum

Dum membra nato genitor annumerat ſuo,
Corpuſq; fingit: hoc quidem eſt forma carens,
Et turpe, multo & uulnere abeſum undiq;.
Quæ pars tui ſit dubito, ſed pars eſt tui:
Hic hic repone, non ſuo, at uacuo loco.
Hæc'ne illa facies igne ſydereo nitens
Inimica flectens lumina? hic cecidit decor.
O dira fata numinum, ô ſæuus furor,
Sic ad parentem gnatus ex uoto redit?
En hæc ſuprema uota genitoris cape
Sæpe efferendus: Interim hæc ignes ferant,
Patefacite acerba cæde funeſtam domum,
Moſopia claris tota lamentis ſonet.
Vos apparate regij flammam rogi,
At uos per agros corporis partes uagas
Acquirite, iſtam terra defoſſam premat,
Grauiſq; tellus impio capiti incubet.

TRAGOEDIAE INTERLOCVTORES.

Oedipus.	*Iocaſta.*
Chorus.	*Creon.*
Tireſias.	*Manto.*
Senex.	*Phorbas.*
Nuntius.	

TRGOEDIA QVINTA,
QVAE INSCRIBITVR
OEDIPVS.

ACTVS PRIMVS.

Trimetri Iambici.

OEDIPVS. IOCASTA.

IAm nocte pulſa dubius effulſit dies,
Et nube mœſtum ſqualida exoritur iubar,
Lumenq; flamma triſte luctifera gerens.
Iam cernet auida peſte ſolatas domos,
Stragemq; quam nox fecit oſtendet dies,
Quiſquamne regno gaudet? ô fallax bonum,
Quantum malorum, fronte quàm blanda tegis.
Vt alta uentos ſemper excipiunt iuga,
Rupemq; ſaxis uaſta dirimentem freta
Quamuis quieti uerberant fluctus maris,
Imperia ſic excelſa fortunæ obiacent.
Quàm bene parentis ſceptra Polybi fugeram
Curis ſolutus, exul, intrepidus, uagans,
Cœlum deosq; teſtor, in regnum incidi,
Infanda timeo, ne mea genitor manu
Perimatur, hoc me Delphicæ laurus monent,

Aliudq;

Aliudq́; nobis indicant maius ſcelus.
Eſt maius aliud patre mactato nefas?
Prò miſera pietas, eloqui fatum pudet.
Thalamos parentis Phœbus, & diros toros
Gnato minatur impia inceſtos face.
Hic me paternis expulit regnis timor.
Non ego penates profugus exceſsi meos,
Parum ipſe fidens mihimet in tuto tua
Natura poſui iura: cum magna horreas,
Quæ poſſe fieri non putes, metuas tamen.
Cuncta expauesco, meq́; non credo mihi.
Iamiam aliquid † nos fata moliri parant.
Nam quid rear, quod iſta Cadmeæ lues, † in nos
Infeſta genti, ſtrage tam late edita
Mihi parcit uni, cui reſeruamur malo?
Inter ruinas urbis, & ſemper nouis
Deflēda lachrymis funera, ac populi † ſtruem? † ſtragem
Incolumis ergo ſcilicet Phœbi reus
Sperare poteras ſceleribus tantis dari
Regnum ſalubre? feci mus cœlum nocens,
Non aura gelido lenis afflatu fouet
Anhela flammis corda: non Zephyri † leues † lenes
Spirant, ſed ignes auget æſtiferi Canis
Titan Leonis terga † nemeæi premens. † nemæi
Deſeruit amnes humor, atq́; herbas color,

Arctq́;

Arctǫ; Dirce, tenuis Iſmenos fluit,
Et tingit ipſa nuda uix unda uada.
Obſcura cœlo labitur Phœbi ſoror,
Triſtiſǫ; mundus nubilo pallet nouo,
Nullum ſerenis noctibus ſydus micat,
Sed grauis, & ater incubat terris uapor.
Obtexit arces cœlitum, ac ſummas domos
Inferna facies: denegat ſi uctum Ceres
Adulta, & altis flaua cum ſpicis cremat,
Arente culmo ſterilis emoritur ſeges.
Pars nulla regni immunis exitio uacat,
† Sed † *Et omnis ætas pariter, & ſexus ruit,*
Iuuenesǫ; ſenibus iungit, & gnatis patres
Funeſta peſtis: una fax thalamos cremat,
Fletuǫ; acerbo funera, & queſtu carent.
Quin iſta tanti peruicax clades mali
Siccauit oculos: quodǫ; in extremis ſolet,
Periere lachrymæ: portat hunc æger parens
Supremum ad ignem, mater hunc amens gerit,
Properatǫ;, ut alium regerat in eundem locum.
Quin luctu in ipſo luctus exoritur nouus,
Suæǫ; circa funus exequiæ cadunt,
Tum propria flammis corpora alienis cremant.
Diripitur ignis: nullus eſt miſeris pudor,
Non oſſa tumuli ſancta diſcreti tegunt.

Arſiſſe

Arſiſſe ſatis eſt, pars † quota in cineres abit, † *parua*
Deeſt terra tumulis, iam rogos ſyluæ negant,
Non uota, non ars ulla corruptos, leuant,
Cadunt medentes, morbus auxilium trahit.
Affuſus aris ſupplices tendo manus
Matura poſcens fata,† præcurram ut prior † *peream*
Patriam ruentem: ne'ue poſt omnes cadam,
Fiamq; regni funus extremum mei.
O ſæua nimium numina, ô fatum graue,
Negatur uni nempe in hoc populo mihi
Mors tam parata, ſperne letali manu
Contacta regna: linque lachrymas, funera,
Tabifica cœli uitia, quæ tecum inuehis
Infauſtus hoſpes: profuge, iamdudum ocyus
Vel ad parentes. IO. *Quid iuuat coniux mala*
Grauare queſtu? regium hoc ipſum reor,
Aduerſa capere. quoq; ſit dubius magis
Status, & cadentis imperij moles labat,
Hoc ſtare certo preßius fortem gradu.
Haud eſt uirile terga fortunæ dare.
Abeſt pauoris crimen, ac probrum procul,
ED. *Virtusq; noſtra neſcit ignauos metus.*
Si tela contrà ſtricta, ſi uis horrida
Mauortis in me rueret, aduerſus feros
Audax gigantes obuias ferrem manus:

Nec

Nec ſphinga cæcis uerba nectentem modis
Fugi, cruentes peſtis infandæ tuli
Rictus, & albens oßibus ſparſis ſolum.
Cumq; è ſuperba rupe iam prædæ imminens
Aptaret ales uerbera, & caudam mouens
† cõcuteret *Sæui leonis more † conciperet minas,*
Carmen popoſci, ſonuit horrendum, inſuper
Crepuere malæ: ſaxaq; impatiens moræ
Reuulſit unguis uiſcera expectans mea.
Nodoſa ſortis uerba, & implexos dolos,
Ac triſte carmen alitis ſolui feræ.

IO. *Quid ſera mortis uota nunc demens facis?*
Licuit perire, laudis hoc pretium tibi
Sceptrũ, & pemptæ Sphingis hæc merces datur.

OED. *Ille, ille, dirus calidi monſtri cinis*
In nos rebellat, illa nunc Thebas lues
Perempta perdit: una iam ſupereſt ſalus,
Siquam ſalutis Phœbus oſtendit uiam.

CHORVS.

Sapphici partim, Anapæſtici, Dimetri, & Monometri inſerti cũ nonullis Trimetris Iambicis.

OCcidis Cadmi generoſa proles
Vrbe cum tota, uiduas colonis
Reſpicis terras miſeranda Thebe.
Carpitur leto tuus ille Bacche

Miles

Miles extremos comes uſq; ad Indos,
Auſus Eois equitare campis,
Figere & mundo tua ſigna primo.
Cinnamis ſyluas Arabum beatas
Vidit, & uerſas equitis ſagittas
Terga cõuerſi metuenda Parthi.
Littus intrauit pelagi rubentis.
Promit hic ortus, aperitq́; lucem
Phœbus, & flamma propiore nudos
Inficit Indos.
Stirpis inuictæ genus interimus,
Labimur ſæuo rapiente fato.
Ducitur ſemper noua pompa morti.
Longus ad manes properatur ordo
Agminis mœſti, ſeriesq́; triſtis
Hæret, & turbæ tumulos petenti
Non ſatis ſeptem patuere portæ.
Stat grauis ſtrages, premiturq́; uincto
Funere funus.
Prima uis tardas tetigit bidentes,
Laniger pingues male carpſit herbas.
Colla tacturus ſteterat ſacerdos,
Dum manus certum parat alta uulnus,
Aureo taurus rutilante cornu
Labitur ſegnis, patuit ſub ictu

Ponderis

Ponderis uaſti reſoluta ceruix.
Nec cruor ferrum maculauit: atra
Turpis è plaga ſanies profuſa eſt.
Segnior curſu ſonipes in ipſo
Concidit gyro, dominumq́; prono
Prodidit armo.
Incubant pratis pecudes relictæ,
Taurus armento pereunte marcet.
Deficit paſtor grege diminuto,
† Timidos †*Rabidos inter moriens iuuencos.*
Non lupos cerui metuunt rapaces,
Ceſſat irati fremitus Leonis,
Nulla uilloſis feritas in urſis.
Perbibit peſtem latebroſa ſerpens,
Aret, & ſicco moritur ueneno.
Non ſua ſylua decorata coma,
Fundit opacis montibus umbras.
Non rura uirent ubere glebæ,
Non plena ſuo uitis iaccho
Brachia curuat.
Omnia noſtrum ſenſere malum.
Rupere erebi clauſtra profundi
Turba ſororum face tartarea.
Phlegethonq́; ſua motam ripa
Miſcuit undis ſtyga ſidonijs.

Mors

Mors alta auidos oris hiatus
Pandit, & omneis explicat alas.
Quiq; capaci turbida cymba
Flumina ſeruat, durus ſenior
Nauita crudo uix aſsiduo
Brachia conto laſſata refert,
Feſſus turbam uectare nouam.
Quin tænarij uincula ferri
Rupiſſe canem fama, & noſtris
Erraſſe locis, mugiſſe ſolum,
Vaga per lucos ſimulachra uirum
Maiora uiris, bis cadmeum
Niue diſcuſſa tremuiſſe nemus.
Iam turbatam ſanguine Dircen,
Nocte ſilenti Amphionios
Vlulaſſe canes.
O dira noui facies leti,
Grauior leto, piger ignauos
Alligat artus langor, & ægro
Rubor in uultu, maculæq; caput
Sparſere leues, tum uapor ipſam
Corporis arcem flammeus urit,
Multoq; genas ſanguine tingit,
Oculiq; rigent, & ſacer ignis
Paſcitur artus, reſonant aures,

Stillatq́; niger naris aduncæ
Cruor, & uenas rumpit hiantes.
Intima creber uiſcera quaſſat
Gemitus ſtridens, tunc amplexu
Frigida preſſo ſaxa fatigant.
Quos liberior domus elato
Cuſtode ſinit petitis fontes,
† ingeſta *Aliturq́; ſitis latice* † *ingeſto.*
Proſtrata iacet turba cadentum,
Oratq́; mori: ſolum hoc faciles
Tribuere dei, delubra petunt.
Haud ut uoto numina placent,
Sed iuuat ipſos ſatiare deos.
Qui nam ille propero regiam greſſu petit?
Adeſt'ne clarus ſanguine, ac factis Creon?
An æger animus falſa pro ueris uidet?
Adeſt petitus omnibus uotis Creon.

ACTVS SECVNDVS.

Trimetri, & Tetrametri, Iambici, cum quibuſdam hexametris.

OEDIPVS. CREON.

Horrore quatior, fata quò uergant, timens,
Trepidumq́; gemino pectus euentu labat,
† iuxta *Vbi læta duris* † *mixta in ambiguo iacent,*
Incertus animus, ſcire cum cupiat, timet.

Germane

Germane noſtræ coniugis, feſſis opem
Siquam reportas, uoce properata edoce.
CR. Reſponſa dubia †ſorte perplexe latent. †uoce perplexa
OED. Dubiam ſalutem qui dat afflictis, negat.
CR. Ambage nexa Delphico mos eſt deo
Arcana tegere. OED. Fare, ſit dubium licet,
Ambigua ſoli noſcere Oedipodæ datur.
CR. Sedem expiari regiam exilio deus,
Et interemptum Laium ulciſci iubet.
Non ante cœlo lucidus curret dies.
Hauſtusq; †tutos ætheris puri dabit. †totos
OED. Ecquis peremptor inclyti regis fuit?
Quem memoret ede, Phœbus ut pœnas luat.
CR. †Sit precor tutum uiſu, auditu horridum, † Ait prætor dixiſſe tuum: uiſu & aſpectu horrido
Torpor inſedit per artus, frigidus ſanguis coit,
Vt ſacrata templa Phœbi ſupplici intraui pede,
Et pias numen precatus rite ſummiſi manus,
Gemina Parnaſi niualis arx trucem ſonitum dedit,
Imminēs phœbea laurus tremuit, & mouit domū.
At repente ſancta fontis lympha Caſtalij ſtetit.
Incipit letea uates ſpargere horrentes comas,
Et pati cōmota Phœbum, contigit nondum ſpecū,
Emicat uaſto fragore maior humano ſonus.
Mitia cadmæis remeabunt ſydera Tebis,
Si profugus Dircen Iſmenida liqueris hoſpes

Regis cæde nocens, Phœbo iam notus & infans.
Nec tibi longa manent ſceleratæ gaudia cædis,
Tecum bella geres, natis quoq; bella relinques
Turpis maternos iterum reuolutus in ortus.
OED. *Quod facere monitu cœlitum iuſſus paro,*
Functi cineribus regis hoc decuit dari,
Ne ſancta quiſquam ſceptra uiolaret dolo.
Regi tuenda maxime regum eſt ſalus.
Queritur peremptū nemo, quē incolumem timet.
CR. *Curam perempti maior excuſsit timor.*
OED. *Pium prohibuit ullus officium metus:*
CR. *Prohibent nefandi carminis triſtes minæ.*
OED. *Nunc expietur numinum imperio ſcelus.*
Quiſquis deorum regna placatus uides.
Tu tu, penes quem iura præcipitis poli,
Tuq; ô ſereni maximum mundi decus,
Biſſena curſu ſigna qui uario regis,
Qui tarda celeri ſecula euoluis rota,
Sororq; fratri ſemper occurrens tuo
Noctiuaga Phœbe, quiq; uentorum potens
Aequor per altum cœrulos currus agis,
Et qui carentes luce diſponis domos,
Adeſte: cuius Laius dextra occidit,
Hunc non quietum tecta, non fidi lares,
Non hoſpitalis exulem tellus ferat,

Thalamis

Thalamis pudendis doleat, & prole impia.
Hic & parentem dextera perimat ſua,
Faciatq́;, nunquid grauius optari poteſt?
Quidquid ego fugi, non erit ueniæ locus,
Per regna iuro, quæq́; nunc hoſpes rego,
Et quæ reliqui, perq́; penetrales deos,
Per te pater Neptune, qui fluctu breui
Vtrinq; noſtro geminus alludis ſolo.
Et ipſe noſtris uocibus teſtis ueni
Fatidica uatis ora Cirrhææ mouens.
Ita molle ſenium ducat, & ſummum diem
Securus alto degat in ſolio parens.
Solasq́; Merope nouerit Polybi faces.
Vt nulla ſontem gratia †eripiet mihi. †eripiat
Sed quo nefaſtum facinus admiſſum loco eſt
Memorato, Marte aperto, an inſidijs iacet?

CR. Frondifera ſanctæ nemora Caſtaliæ petens
Calcauit altis obſitum dumis iter.
Trigemina qua ſe ſpargit in campos uia,
Secat una gratum Phocidos Baccho ſolum,
Vnde altus ima deſerit cœlum petens
Clementer acto colle Parnaſus biceps.
At una bimares Siſyphi terras adit
Olenia in arua, tertius trames caua
Conualle ſerpens, tangit errantes aquas,

Gelidumq́; dirimit amnis Elei uadum.
Hic pace fretum ſubita prædonum manus
Aggreſſa ferro facinus occultum tulit.
In tempore ipſo ſorte Phœbeia excitus
† Tireſias *† Tireſia tremulo tardus accelerat gradu,*
Comesq́; Manto luce uiduatum trahens.

OEDIPVS. TIRESIAS.
MANTO.

Trimetri Iambici.

Sacrate Diuis, proximum Phœbo caput,
Reſponſa ſolue, fare, quem pœnæ petant.
TIR. *Quod tardo fatum, lingua quod quærit moras,*
Haud te quidem magnanime mirari addecet.
Viſu carentem magna pars ueri latet.
Sed quò uocat me patria, quò Phœbus, ſequar.
Fata eruantur, ſi foret uiridis mihi
Calidusq́; ſanguis, pectore excuterem deum.
Adpellite aris candidum tergo bouem,
Curuoq́; nunquam colla depreſſum iugo.
Tu lucis inopem gnata genitorem regens
Manifeſta ſacri ſigna fatidici refer.
MAN. *Opima ſanctas uictima ante aras ſtetit.*
TIR. *In uota ſuperos uoce ſolenni uoca,*
Arasq́; dono thuris Eoi extrue.
MAN. *Iam thura ſacris cœlitum ingeſſi focis.*

Quid

TIR. Quid flamma? largas iam'ne cõprehendit dapes?
AN. Subito refulſit lumen, & ſubito occidit.
TIR. Vtrum'ne clarus ignis, & nitidus ſtetit?
Rectusq; purum uerticem cœlo tulit?
Et ſummam in auras fuſus explicuit comam?
An latera circa ſerpit incertus uiæ?
Et fluctuante turbidus fumo labat?
AN. Non una facies mobilis flammæ fuit.
Imbrifera qualis implicat uarios ſibi
Iris colores, parte quæ magna poli
Curuata picto nuntiat nimbos ſinu.
Quis deſit illi, quisue ſit dubites color,
Cœrulea fuluis mixta oberrauit notis,
Sanguinea rurſus, ultimum in tenebras abit.
Sed ecce pugnax ignis in partes duas
Diſcedit, & ſe ſcindit unius ſacri
Diſcors fauilla: genitor horreſco intuens.
Libata Bacchi dona permutat cruor.
Ambitq; denſus regium fumus caput.
Ipſoq; circa ſpiſsior uultus ſedet,
Et nube denſa ſordidam lucem abdidit.
Quid ſit parẽs effare. TIR. Quid fari queam?
Inter tumultus mentis attonitæ uagos
Quidnam loquar? ſunt dira, ſed in alto mala.
Solet ira certis numinum oſtendi notis.

Quid iſtud eſt, quod eſſe prolatum uolunt,
Iterumq́; nolunt, & truces aras tegunt?
Pudet deos, neſcio quid, huc propere admoue,
Et ſparge ſalſa colla taurorum mola.
Placidóne uultu ſacra, & admotas manus
Patiuntur? MAN. Altū taurus attollens caput,
Primos ad ortus poſitus expauit diem,
Trepidusq́; uultum obliquat, & radios fugit.
TIR. Vnóne terram uulnere afflicti petunt?
MAN. Iuuenca ferro ſemet oppoſito † induit,
† irruit, Et uulnere uno cecidit, at taurus duos
Perpeſſus ictus, huc & huc dubius ruit,
Animamq́; feſſus uix reluctantem exprimit.
TIR. Vtrum citatus uulnere anguſto micat?
An lentus altas irrigat plagas cruor?
MAN. Viuus per ipſam, qua patet pectus, uiam
Effuſus amnis, huius exiguo graues
Maculantur ictus imbre, ſed uerſus retro
Per ora multus ſanguis, atq; oculos redit.
TIR. Infauſta magnos ſacra terrores cient.
Sed ede certas uiſcerum nobis notas.
MAN. Genitor quid hoc eſt? non leui motu, ut ſolent,
Agitata trepidant exta, ſed totas manus
Quatiunt, nouisq́; proſilit uenis cruor.
Cor marcet ægrum penitus, ac merſum latet,

Liuentq; uenæ, magna pars fibris abeſt,
Et felle nigro tabidum ſpumat iecur,
Ac ſemper omen unico imperio graue,
En capita paribus bina conſurgunt toris.
Sed utrunq; cæſum tenuis abſcondit caput
Membrana latebram rebus occultis negans.
Hoſtile ualido robore inſurgit latus,
Septenq; uenas tendit, has omnes retro
Prohibens reuerti limes obliquus ſecat.
Mutatus ordo eſt, ſede nil propria iacet,
Sed acta retro cuncta, non animæ capax
In parte dextra pulmo ſanguineus iacet.
Non læua cordis regio, non molli ambitu
Omenta pingues uiſcerum obtendunt ſinus:
Natura uerſa eſt, nulla lex utero manet.
TIR. *Scrutemur unde tantus hic extis rigor.*
MAN. *Quod hoc nefas? conceptus infauſtæ bouis,*
Nec more ſolito poſitus, alieno in loco
Implet parentem, membra cum gemitu mouet,
Tremulo rigore debiles artus micant,
Infecit arctas liuidus fibras cruor.
Tentantq; turpes mobilem trunci gradum,
Et inane ſurgit corpus, ac ſacros petit
Cornu miniſtros, uiſcera effugiunt manu.
Neq; ipſa, quæ te pepulit, armenti grauis

Vox eſt, nec uſquam territi fugiunt greges.
Immugit aris ignis, & trepidant foci.

OED. Quid iſta ſacri ſigna terrifici ferant,
Exprome: uoces aure non timida hauriam.
Solent ſuprema facere ſecuros mala.

TIR. Hijs inuidebis quibus opem quæris, malis.

OED. Memora, quod unum ſcire cœlicolæ uolunt.
Contaminarit rege quis cæſo manus.

TIR. Nec alta cœli quæ leuis pinna ſecat,
Nec fibra uiuis rapta pectoribus poteſt
Ciere nomen: alia tentanda eſt uia,
Ipſe euocandus noctis æternæ plagis
Emiſſus erebo, ut cædis autorem indicet.
Reſerenda tellus, Ditis implacabile
Numen precandum, populus infernæ ſtygis
Huc extrahendus: ede, cui mandes ſacrum:
Nam te, penes quem ſumma regnorū eſt, nefas
Inuiſere umbras. OE. Te Creo hic poſcit labor,
Ad quem ſecundum regna reſpiciunt mea.

TIR. Dum nos profundæ clauſtra laxamus ſtygis,
Populare Bacchi laudibus carmen ſonet.

CHORVS

CHORVS.

Verſus hexametri, trochaici, anapæſtici, dimetri, monometri, acatalectici, catalectici, & brachycatalectici, & ſapphici inſerti.

Effuſam redimite comam nutãte corymbo,
Mollia nyſæis armate brachia thyrſis,
Lucidum cœli decus huc adeas uotis,
Quæ tibi nobiles Thebæ Bacche tuæ
Palmis ſupplicibus ferunt.
Huc aduerte fauens uirgineum caput,
Vultu ſydereo diſcute nubila,
Et triſtes erebi minas, auidumq; fatum.
Te decet cingi comam floribus uernis,
Te caput Tyria cohibere mitra,
Ederá ue mollem bacchifera religare frontem,
Spargere effuſos ſine lege crines,
Rurſus adducto reuocare nodo.
Qualis iratam metuens nouercam
Creueras falſos imitatus artus
Crine flauenti ſimulata uirgo
Luteam ueſtem retinente zona.
Vnde tam molles placuere cultus,
Et ſinus laxi, fluidumq; ſyrma.
Vidit aurato reſidere curru,
Veſte cum longa regeres Leones,

Omnis

Omnis Eoæ plaga uaſta terræ,
Qui bibit Gangem, niueumq; quiſquis
Frangit Araxem.
Te ſenior turpi ſequitur Silenus aſello,
Turgida pampineis redimitus tempora ſertis,
Condita laſciui deducunt orgia Myſtæ.
Te Baſſaridum comitata cohors:
Nunc Edonij pede pulſauit
Sola pangæi, nunc Threicio
Vertice Pindi, nunc Cadmeas
Inter mares, impia Mænas
Comes Ogygio uenit Iaccho
Nebride ſacra præcincta latus.
Tibi commotæ pectora matres
Fudere comam, Thyrſumq; leuem
Vibrante manu, iam poſt laceros
Pentheos artus Thyades œſtro
Membra remiſſæ, uelut ignotum,
Videre nefas.
Ponti regna tenet nitidi matertera Bacchi,
Nereidumq; choris Cadmæia cingitur Ino.
Ius habet in fluctus magni puer aduena Ponti
Cognatus Bacchi numen non uile Palæmon:
Te Thyrrhena puer rapuit manus:
Et tumidum Nereus poſuit mare,

Cærula cum pratis mutat freta.
Hinc uerno platanus folio uiret,
Et Phœbo laurus carum nemus.
Garrula per ramos auis obſtrepit,
Viuaces ederas ramus tenet,
Summa ligat uitis carcheſia.
Idæus prora fremuit Leo,
Tigris puppe ſedet Gangetica,
Dum pirata freto pauidus natat,
Et noua demerſos facies habet.
Brachia prima cadunt prædonibus,
Illiſumq́; utero pectus coit.
Paruula dependet lateri manus,
Et dorſo fluctum curuo ſubit:
Lunata ſcindit cauda mare
Et ſequitur curuus fugientia carbaſa Delphin,
Diuite Pactolus uexit te Lydius unda
Aurea torrenti deducens flumina ripa.
Lactea Meſagetæ, qui pocula ſanguine miſcent,
Regna, ſecurigeri Bacchum ſenſere Lycurgi.
Senſere terræ zedacum feroces,
Et quos uicinus Boreas ferit
Arua mutantes: quasq́; Mæotis
Alluit gentes frigido fluctu,
Quasq́; deſpectat uertice ſummo

Sydus

Regi, atq; regno muta libertas obeſt.
CR. Vbi non licet tacere, quid cuiquam licet?
OED. Imperia ſoluit, qui tacet, iuſſus loqui.
CR. Coacta uerba placidus accipias precor.
OED. Vlli ne pœna uocis expreſſæ fuit?
CR. Eſt procul ab urbe lucus ilicibus niger
† Dirceæ † Dircea circa uallis irriguæ loca.
Cupreſſus altis exerens ſyluis caput
Virente ſemper alligat trunco nemus,
Curuosq; tendit quercus, & putres ſitu
Annoſa ramos: huius abrupit latus
Edax uetuſtas: ſylua iam ſeſſa cadens
Radice fulta pendet aliena trabe.
Amara baccis laurus, & tiliæ leue,
Et paphia myrtus, & per immenſum mare
Motura ramos alnus: & Phœbo obuia
Enode Zephyris pinus opponens latus.
Medio ſtat ingens arbor, atq; umbra graui
Syluas minores urget, & magno ambitu
Diffuſa ramis una defendit nemus.
Triſtis ſub illa lucis & Phœbi inſcius
Hic ſtagnat humor frigore æterno rigens,
Limoſa pigrum circuit fontem palus.
Huc ut ſacerdos intulit ſenior gradum,
Haud eſt moratus, præſtitit noctem locus,

Tum

Tum effoſſa tellus, & ſuper rapti rogis
Iaciuntur ignes, ipſe funeſto integit
Vates amictu corpus, & frondem quatit.
Lugubris imos palla pertundit pedes.
Squalente cultu mœſtus ingreditur ſenex,
Mortifera canam taxus aſtringit comam,
Nigro bidentes uellere, atq; atræ boues
Retro trahuntur, flamma prædatur dapes,
Viuumq; trepidat igne ferali pecus.
Vocat inde manes, teq; qui manes regis,
Et obſidentem, clauſtra letalis locus:
Carmenq; magicum uoluit, & rapido minax
Decantat ore, quidquid aut placat leues
Aut cogit umbras, irrigat ſanguis focos,
Solidasq; pecudes urit, & multo ſpecum
Saturat cruore, libat & niueum inſuper
Lactis liquorem, fundit & bacchum manu
Læua, canitq; rurſus, & terram intuens
Grauiore manes uoce, & attonita ciet.
Latrauit Hecates turba, ter ualles cauæ
Sonuere mœſtum, tota ſuccuſſo ſolo
Pulſata tellus: audior, uates ait,
Rata uerba fudi, rumpitur cæcum chaos,
Iterq; populis Ditis ad ſuperos datur.
Subſedit omnis ſylua, & erexit comam,

Ponderis uaſti reſoluta ceruix.
Nec cruor ferrum maculauit: atra
Turpis è plaga ſanies profuſa eſt.
Segnior curſu ſonipes in ipſo
Concidit gyro, dominumq; prono
Prodidit armo.
Incubant pratis pecudes relictæ,
Taurus armento pereunte marcet.
Deficit paſtor grege diminuto,
† Timidos *†Rabidos inter moriens iuuencos.*
Non lupos cerui metuunt rapaces,
Ceſſat irati fremitus Leonis,
Nulla uilloſis feritas in urſis.
Perbibit peſtem latebroſa ſerpens,
Aret, & ſicco moritur ueneno.
Non ſua ſylua decorata coma,
Fundit opacis montibus umbras.
Non rura uirent ubere glebæ,
Non plena ſuo uitis iaccho
Brachia curuat.
Omnia noſtrum ſenſere malum.
Rupere erebi clauſtra profundi
Turba ſororum face tartarea.
Phlegethonq; ſua motam ripa
Miſcuit undis ſtyga ſidonijs.

Mors

Mors alta auidos oris hiatus
Pandit, & omneis explicat alas.
Quiq; capaci turbida cymba
Flumina ſeruat, durus ſenior
Nauita crudo uix aſsiduo
Brachia conto laſſata refert,
Feſſus turbam uectare nouam.
Quin tænarij uincula ferri
Rupiſſe canem fama, & noſtris
Erraſſe locis, mugiſſe ſolum,
Vaga per lucos ſimulachra uirum
Maiora uiris, bis cadmeum
Niue diſcuſſa tremuiſſe nemus.
Iam turbatam ſanguine Dircen,
Nocte ſilenti Amphionios
Vlulaſſe canes.
O dira noui facies leti,
Grauior leto, piger ignauos
Alligat artus langor, & ægro
Rubor in uultu, maculæq; caput
Sparſere leues, tum uapor ipſam
Corporis arcem flammeus urit,
Multoq; genas ſanguine tingit,
Oculiq; rigent, & ſacer ignis
Paſcitur artus, reſonant aures,

Stillatq; niger naris aduncæ
Cruor, & uenas rumpit hiantes.
Intima creber uiſcera quaſſat
Gemitus ſtridens, tunc amplexu
Frigida preſſo ſaxa fatigant.
Quos liberior domus elato
Cuſtode ſinit petitis fontes,
† *ingeſta* *Aliturq; ſitis latice* † *ingeſto.*
Proſtrata iacet turba cadentum,
Oratq; mori: ſolum hoc faciles
Tribuere dei, delubra petunt.
Haud ut uoto numina placent,
Sed iuuat ipſos ſatiare deos.
Qui nam ille propero regiam greſſu petit?
Adeſt'ne clarus ſanguine, ac factis Creon?
An æger animus falſa pro ueris uidet?
Adeſt petitus omnibus uotis Creon.

ACTVS SECVNDVS.

Trimetri, & Tetrametri, Iambici,
cum quibuſdam hexametris.

OEDIPVS. CREON.

HOrrore quatior, fata quò uergant, timens,
Trepidumq; gemino pectus euentu labat,
† *iuxta* *Vbi læta duris* † *miſta in ambiguo iacent,*
Incertus animus, ſcire cum cupiat, timet.

Germane

Germane noſtræ coniugis, feſſis opem
Siquam reportas, uoce properata edoce.
CR. *Reſponſa dubia †ſorte perplexe latent.* †uoce perplexa
OED. *Dubiam ſalutem qui dat afflictis, negat.*
CR. *Ambage nexa Delphico mos eſt deo*
Arcana tegere. OED. *Fare, ſit dubium licet,*
Ambigua ſoli noſcere Oedipodæ datur.
CR. *Sedem expiari regiam exilio deus,*
Et interemptum Laium ulciſci iubet.
Non ante cœlo lucidus curret dies.
Hauſtusq; †tutos ætheris puri dabit. †totos
OED. *Ecquis peremptor incluti regis fuit?*
Quem memoret ede, Phœbus ut pœnas luat
CR. *†Sit precor tutum uiſu, auditu horridum,* †Ait prætor dixiſſe tuum: uiſu & aſpectu horrido
Torpor inſedit per artus, frigidus ſanguis coit,
Vt ſacrata templa Phœbi ſupplici intraui pede,
Et pias numen precatus rite ſummiſi manus,
Gemina Parnaſi niualis arx trucem ſonitum dedit,
Imminēs phœbea laurus tremuit, & mouit domū.
At repente ſancta fontis lympha Caſtalij ſtetit.
Incipit letea uates ſpargere horrentes comas,
Et pati cōmota Phœbum, contigit nondum ſpecū,
Emicat uaſto fragore maior humano ſonus.
Mitia cadmæis remeabunt ſydera Tebis,
Si profugus Dircen Iſmenida liqueris hoſpes

Regis cæde nocens, Phœbo iam notus & infans.
Nec tibi longa manent ſceleratæ gaudia cædis,
Tecum bella geres, natis quoq; bella relinques
Turpis maternos iterum reuolutus in ortus.

OED. Quod facere monitu cœlitum iuſſus paro,
Functi cineribus regis hoc decuit dari,
Ne ſancta quiſquam ſceptra uiolaret dolo.
Regi tuenda maxime regum eſt ſalus.
Queritur peremptũ nemo, quẽ incolumem timet.

CR. Curam perempti maior excuſſit timor,

OED. Pium prohibuit ullus officium metus:

CR. Prohibent nefandi carminis triſtes minæ.

OED. Nunc expietur numinum imperio ſcelus.
Quiſquis deorum regna placatus uides.
Tu tu, penes quem iura præcipitis poli,
Tuq; ô ſereni maximum mundi decus,
Biſſena curſu ſigna qui uario regis,
Qui tarda celeri ſecula euoluis rota,
Sororq; fratri ſemper occurrens tuo
Noctiuaga Phœbe, quiq; uentorum potens
Aequor per altum cœrulos currus agis,
Et qui carentes luce diſponis domos,
Adeſte: cuius Laius dextra occidit,
Hunc non quietum tecta, non fidi lares,
Non hoſpitalis exulem tellus ferat,

Thalamis

Thalamis pudendis doleat, & prole impia.
Hic & parentem dextera perimat ſua,
Faciatq;, nunquid grauius optari poteſt?
Quidquid ego fugi, non erit ueniæ locus,
Per regna iuro, quæq; nunc hoſpes rego,
Et quæ reliqui, perq; penetrales deos,
Per te pater Neptune, qui fluctu breui
Vtrinq; noſtro geminus alludis ſolo.
Et ipſe noſtris uocibus teſtis ueni
Fatidica uatis ora Cirrhææ mouens.
Ita molle ſenium ducat, & ſummum diem
Securus alto degat in ſolio parens.
Solaſq; Meropc nouerit Polybi faces.
Vt nulla ſontem gratia †eripiet mihi. †eripiat
Sed quo nefaſtum facinus admiſſum loco eſt
Memorato, Marte aperto, an inſidijs iacet?
CR. Frondifera ſanctæ nemora Caſtaliæ petens
Calcauit altis obſitum dumis iter.
Trigemina qua ſe ſpargit in campos uia,
Secat una gratum Phocidos Baccho ſolum,
Vnde altus ima deſerit cœlum petens
Clementer acto colle Parnaſus biceps.
At una bimares Siſyphi terras adit
Olenia in arua, tertius trames caua
Conualle ſerpens, tangit errantes aquas,

Gelidumq́; dirimit amnis Elei uadum.
Hic pace fretum ſubita prædonum manus
Aggreſſa ferro facinus occultum tulit.
In tempore ipſo ſorte Phœbeia excitus
† Tireſias *† Tireſia tremulo tardus accelerat gradu,*
Comesq́; Manto luce uiduatum trahens.

OEDIPVS. TIRESIAS. MANTO.

Trimetri Iambici.

SAcrate Diuis, proximum Phœbo caput,
Reſponſa ſolue, fare, quem pœnæ petant.

TIR. *Quod tardo fatum, lingua quod quærit moras,*
Haud te quidem magnanime mirari addecet.
Viſu carentem magna pars ueri latet.
Sed quò uocat me patria, quò Phœbus, ſequar.
Fata eruantur, ſi foret uiridis mihi
Calidusq́; ſanguis, pectore excuterem deum.
Adpellite aris candidum tergo bouem,
Curuoq́; nunquam colla depreſſum iugo.
Tu lucis inopem gnata genitorem regens
Manifeſta ſacri ſigna fatidici refer.

MAN. *Opima ſanctas uictima ante aras ſtetit.*

TIR. *In uota ſuperos uoce ſolenni uoca,*
Arasq́; dono thuris Eoi extrue.

MAN. *Iam thura ſacris cœlitum ingeſſi focis.*

TIR. *Quid flamma? largas iam'ne cõprehendit dapes?*
MAN. *Subito refulſit lumen, & ſubito occidit.*
TIR. *Vtrum'ne clarus ignis, & nitidus ſtetit?*
Rectusq; purum uerticem cœlo tulit?
Et ſummam in auras fuſus explicuit comam?
An latera circa ſerpit incertus uiæ?
Et fluctuante turbidus fumo labat?
MAN. *Non una facies mobilis flammæ fuit.*
Imbrifera qualis implicat uarios ſibi
Iris colores, parte quæ magna poli
Curuata picto nuntiat nimbos ſinu.
Quis deſit illi, quisue ſit dubites color,
Cœrulea fuluis miſta oberrauit notis,
Sanguinea rurſus, ultimum in tenebras abit.
Sed ecce pugnax ignis in partes duas
Diſcedit, & ſe ſcindit unius ſacri
Diſcors fauilla: genitor horreſco intuens.
Libata Bacchi dona permutat cruor.
Ambitq; denſus regium fumus caput.
Ipſoq; circa ſpiſsior uultus ſedet,
Et nube denſa ſordidam lucem abdidit.
Quid ſit parẽs effare. TIR. *Quid fari queam?*
Inter tumultus mentis attonitæ uagos
Quidnam loquar? ſunt dira, ſed in alto mala.
Solet ira certis numinum oſtendi notis.

Quid iſtud eſt, quod eſſe prolatum uolunt,
Iterumq́; nolunt, & truces aras tegunt?
Pudet deos, neſcio quid, huc propere admoue,
Et ſparge ſalſa colla taurorum mola.
Placidoǹe uultu ſacra, & admotas manus
Patiuntur? MAN. *Altũ taurus attollens caput,*
Primos ad ortus poſitus expauit diem,
Trepidusq́; uultum obliquat, & radios fugit.
TIR. *Vnóne terram uulnere afflicti petunt?*
MAN. *Iuuenca ferro ſemet oppoſito † induit,*
† *irruit,* *Et uulnere uno cecidit, at taurus duos*
Perpeſſus ictus, huc & huc dubius ruit,
Animamq́; feſſus uix reluctantem exprimit.
TIR. *Vtrum citatus uulnere anguſto micat?*
An lentus altas irrigat plagas cruor?
MAN. *Viuus per ipſam, qua patet pectus, uiam*
Effuſus amnis, huius exiguo graues
Maculantur ictus imbre, ſed uerſus retro
Per ora multus ſanguis, atq; oculos redit.
TIR. *Infauſta magnos ſacra terrores cient.*
Sed ede certas uiſcerum nobis notas.
MAN. *Genitor quid hoc eſt? non leui motu, ut ſolent,*
Agitata trepidant exta, ſed totas manus
Quatiunt, nouisq́; proſilit uenis cruor.
Cor marcet ægrum penitus, ac merſum latet,

Liuentq́;

Liuentq́; uenæ, magna pars fibris abeſt,
Et felle nigro tabidum ſpumat iecur,
Ac ſemper omen unico imperio graue,
En capita paribus bina conſurgunt toris.
Sed utrunq; cæſum tenuis abſcondit caput
Membrana latebram rebus occultis negans.
Hoſtile ualido robore inſurgit latus,
Septem q; uenas tendit, has omnes retro
Prohibens reuerti limes obliquus ſecat.
Mutatus ordo eſt, ſede nil propria iacet,
Sed acta retro cuncta, non animæ capax
In parte dextra pulmo ſanguineus iacet.
Non læua cordis regio, non molli ambitu
Omenta pingues uiſcerum obtendunt ſinus:
Natura uerſa eſt, nulla lex utero manet.
TIR. *Scrutemur unde tantus hic extis rigor.*
MAN. *Quod hoc nefas? conceptus infauſtæ bouis,*
Nec more ſolito poſitus, alieno in loco
Implet parentem, membra cum gemitu mouet,
Tremulo rigore debiles artus micant,
Infecit arctas liuidus fibras cruor.
Tentantq́; turpes mobilem trunci gradum,
Et inane ſurgit corpus, ac ſacros petit
Cornu miniſtros, uiſcera effugiunt manu.
Neq; ipſa, quæ te pepulit, armenti grauis

Vox eſt, nec uſquam territi fugiunt greges.
Immugit aris ignis, & trepidant foci.

OED. *Quid iſta ſacri ſigna terrifici ferant,*
Exprome: uoces aure non timida hauriam.
Solent ſuprema facere ſecuros mala.

TIR. *Hijs inuidebis quibus opem quæris, malis.*

OED. *Memora, quod unum ſcire cœlicolæ uolunt.*
Contaminarit rege quis cæſo manus.

TIR. *Nec alta cœli quæ leuis pinna ſecat,*
Nec fibra uiuis rapta pectoribus poteſt
Ciere nomen: alia tentanda eſt uia,
Ipſe euocandus noctis æternæ plagis
Emiſſus erebo, ut cædis autorem indicet.
Reſerenda tellus, Ditis implacabile
Numen precandum, populus infernæ ſtygis
Huc extrahendus: ede, cui mandes ſacrum:
Nam te, penes quem ſumma regnorũ eſt, nefas
Inuiſere umbras. OE. *Te Creo hic poſcit labor,*
Ad quem ſecundum regna reſpiciunt mea.

TIR. *Dum nos profunde clauſtra laxamus ſtygis,*
Populare Bacchi laudibus carmen ſonet.

CHORVS

CHORVS.

Verſus hexametri, trochaici, anapæſtici, dimetri, monometri, acatalectici, catalectici, & brachycatalectici, & ſapphici inſerti.

Effuſam redimite comam nutãte corymbo,
Mollia nyſæis armate brachia thyrſis,
Lucidum cœli decus huc adeas uotis,
Quæ tibi nobiles Thebæ Bacche tuæ
Palmis ſupplicibus ferunt.
Huc aduerte fauens uirgineum caput,
Vultu ſydereo diſcute nubila,
Et triſtes erebi minas, auidumq; fatum.
Te decet cingi comam floribus uernis,
Te caput Tyria cohibere mitra,
Ederá ue mollem bacchifera religare frontem,
Spargere effuſos ſine lege crines,
Rurſus adducto reuocare nodo.
Qualis iratam metuens nouercam
Creueras falſos imitatus artus
Crine flauenti ſimulata uirgo
Luteam ueſtem retinente zona.
Vnde tam molles placuere cultus,
Et ſinus laxi, fluidumq; ſyrma.
Vidit aurato reſidere curru,
Veſte cum longa regeres Leones,

Omnis

Omnis Eoæ plaga uaſta terræ,
Qui bibit Gangem, niueumq́; quiſquis
Frangit Araxem.
Te ſenior turpi ſequitur Silenus aſello,
Turgida pampineis redimitus tempora ſertis,
Condita laſciui deducunt orgia Myſtæ.
Te Baſſaridum comitata cohors:
Nunc Edonij pede pulſauit
Sola pangæi, nunc Threicio
Vertice Pindi, nunc Cadmeas
Inter mares, impia Mænas
Comes Ogygio uenit Iaccho
Nebride ſacra præcincta latus.
Tibi commotæ pectora matres
Fudere comam, Thyrſumq́; leuem
Vibrante manu, iam poſt laceros
Pentheos artus Thyades œſtro
Membra remiſſæ, uelut ignotum,
Videre nefas.
Ponti regna tenet nitidi matertera Bacchi,
Nereidumq́; choris Cadmæia cingitur Ino.
Ius habet in fluctus magni puer aduena Ponti
Cognatus Bacchi numen non uile Palæmon:
Te Thyrrhena puer rapuit manus:
Et tumidum Nereus poſuit mare,

Cœrula

Cœrula cum pratis mutat freta.
Hinc uerno platanus folio uiret,
Et Phœbo laurus carum nemus.
Garrula per ramos auis obſtrepit,
Viuaces ederas ramus tenet,
Summa ligat uitis carcheſia.
Idæus prora fremuit Leo,
Tigris puppe ſedet Gangetica,
Dum pirata freto pauidus natat,
Et noua demerſos facies habet.
Brachia prima cadunt prædonibus,
Illiſumq́; utero pectus coit.
Paruula dependet lateri manus,
Et dorſo fluctum curuo ſubit:
Lunata ſcindit cauda mare
Et ſequitur curuus fugientia carbaſa Delphin,
Diuite Pactolus uexit te Lydius unda
Aurea torrenti deducens flumina ripa.
Lactea Meſagetæ, qui pocula ſanguine miſcent,
Regna, ſecurigeri Bacchum ſenſere Lycurgi.
Senſere terræ zedacum feroces,
Et quos uicinus Boreas ferit
Arua mutantes: quasq́; Mæotis
Alluit gentes frigido fluctu,
Quasq́; deſpectat uertice ſummo

Sydus Arcadium, geminumq; plauſtrum.
Ille diſperſos domuit Gelonos,
Arma detraxit trucibus puellis,
Ore deiecto petiere terram
Thermodontiacæ cateruæ:
Poſitisq; tandem leuibus ſagittis,
Mites ſunt factæ.
Sacer Cithæron ſanguine inundauit
Ophioniaq; cæde,
Prœtides ſyluas petiere, & agros,
Præſentem Bacchum coluit nouerca.
Naxos Aegeo redimita ponto
Tradidit thalamis uirginem relictam
Meliore penſans damna marito.
Pumice ex ſicco fluxit Nyctileus latex.
Garruli gramen ſecuere riui,
Combibit dulces humus alta ſuccos,
Niueiq; lactis candidos fontes,
Et miſta odoro leſbia cum thymo,
Ducitur magno noua nupta cœlo.
Solenne Phœbus carmen canit,
Infuſis humero capillis:
†Concidit *† Concinit tedas geminus Cupido,*
Telum depoſuit Iuppiter igneum,
Condidit Baccho ueniente fulmen.

Lucida

Lucida dum current annoſi ſydera mundi,
Oceanus clauſum dum fluctibus ambiet orbem,
Lunaq́; dimiſſos dum plena recolliget ignes,
Dum matutinos prædicet Lucifer ortus,
Altaq́; cœruleum dum Nerea neſciet arctos,
Candida formoſi uenerabimur ora Lyæi.

ACTVS TERTIVS.

Trimetri Iambici.

OEDIPVS. CREON.

ETſi ipſe uultus flebiles præfert notas,
Expone cuius capite placemus deos.
CR. *Fari iubes, tacere quæ ſuadet metus.*
OED. *Si te ruentes non ſatis Thebæ mouent,*
At ſceptra moueant lapſa cognatæ domus.
CR. *Neſciſſe cupies, noſſe quæ nimium expetis.*
OED. *Iners malorum remedium ignorantia eſt:*
Ità ne & ſalutis publicæ indicium obrues?
CR. *Vbi turpis eſt medicina, ſanari piget.*
OED. *Audita fare, uel malo domitus graui,*
Quid arma poſſint regis irati ſcies.
CR. *Odere reges dicta, quæ dici iubent.*
OED. *Mitteris crebro uile pro cunctis caput,*
Arcana ſacri uoce ni retegis tua.
CR. *Tacere liceat: nulla libertas minor*
A rege petitur. OE. *Sæpe uel lingua magis*

Regi, atq; regno muta libertas obeſt.
CR. Vbi non licet tacere, quid cuiquam licet?
OED. Imperia ſoluit, qui tacet, iuſſus loqui.
CR. Coacta uerba placidus accipias precor.
OED. Vlli ne pœna uocis expreſſæ fuit?
CR. Eſt procul ab urbe lucus ilicibus niger
† Dircea † Dircea circa uallis irriguæ loca.
Cupreſſus altis exerens ſyluis caput
Virente ſemper alligat trunco nemus,
Curuosq; tendit quercus, & putres ſitu
Annoſa ramos: huius abrupit latus
Edax uetuſtas: ſylua iam fiſſa cadens
Radice fulta pendet aliena trabe.
Amara baccis laurus, & tiliæ leue,
Et paphia myrtus, & per immenſum mare
Motura ramos alnus: & Phœbo obuia
Enode Zephyris pinus opponens latus.
Medio ſtat ingens arbor, atq; umbra graui
Syluas minores urget, & magno ambitu
Diffuſa ramis una defendit nemus.
Triſtis ſub illa lucis & Phœbi inſcius
Hic ſtagnat humor frigore æterno rigens,
Limoſa pigrum circuit fontem palus.
Huc ut ſacerdos intulit ſenior gradum,
Haud eſt moratus, præſtitit noctem locus,

Tum

Tum effoſſa tellus, & ſuper rapti rogis
Iaciuntur ignes, ipſe funeſto integit
Vates amictu corpus, & frondem quatit.
Lugubris imos palla pertundit pedes.
Squalente cultu mœſtus ingreditur ſenex,
Mortifera canam taxus aſtringit comam,
Nigro bidentes uellere, atq; atræ boues
Retro trahuntur, flamma prædatur dapes,
Viuumq; trepidat igne ferali pecus.
Vocat inde manes, teq; qui manes regis,
Et obſidentem, clauſtra letalis locus:
Carmenq; magicum uoluit, & rapido minax
Decantat ore, quidquid aut placat leues
Aut cogit umbras, irrigat ſanguis focos,
Solidasq; pecudes urit, & multo ſpecum
Saturat cruore, libat & niueum inſuper
Lactis liquorem, fundit & bacchum manu
Læua, canitq; rurſus, & terram intuens
Grauiore manes uoce, & attonita ciet.
Latrauit Hecates turba, ter ualles cauæ
Sonuere mœſtum, tota ſuccuſſo ſolo
Pulſata tellus: audior, uates ait,
Rata uerba fudi, rumpitur cæcum chaos,
Iterq; populis Ditis ad ſuperos datur.
Subſedit omnis ſylua, & erexit comam,

† ruinas Duxere † rimas robora, & totum nemus
Concuſſit horror, terra ſe retro dedit,
Gemuitq́; penitus: ſiue tentari obditum
Acheron profundum mente non æqua tulit:
Siue ipſa tellus ut daret functis uiam,
Compage rupta ſonuit: aut ira furens
Triceps catenas Cerberus mouit graues.
Subito dehiſcit terra, & immenſo ſinu
Laxata patuit: ipſe pallentes deos
Vidi inter umbras, ipſe torpentes lacus,
Noctemq́; ueram, gelidus in uenis ſtetit
Hæſitq́; ſanguis, ſæua proſiluit cohors,
Et ſtetit in armis omne uipereum genus
Fratrum, cateruæ dente dircæo ſatæ,
Auidumq́; populi peſtis Ogygij malum.
Tum torua Erinnys ſonuit, & cæcus furor,
Horrorq́;, & unà quidquid æternæ creant,
Cælumq́; tenebræ, luctus auellens comam,
Aegreq́; lapſum ſuſtinens morbus caput.
Grauis ſenectus ſibimet, & pendens metus,
Nos liquit animus, ipſa quæ ritus ſenis,
Arteſq́; norat, ſtupuit: intrepidus parens
Audaxq́; damno conuocat Ditis feri
Exangue uulgus: ilico ut nebulæ leues
Volitant, & auras libero cœlo trahunt.

Non

Non tot caducas educat frondes Eryx,
Nec uere flores Hybla tot medio creat,
Cum examen alto nectitur denſum globo:
Fluctusq; non tot frangit Ionium mare,
Nec tanta gelidi Strymonis fugiens minas
Permutat hyemes ales, & cœlum ſecans
Tepente Nilo penſat arctoas niues:
Quot ille populos uatis eduxit ſonus,
Pauide latebras nemoris umbroſi petunt
Animæ trementes: primus emergit ſolo
Dextra ferocem cornibus taurum premens
Zetus, manuq; ſuſtinet læua chelym,
Qui ſaxa dulci traxit Amphion ſono.
Interq; natos Tantalis tandem ſuos,
Tutò ſuperba fert caput faſtu graui,
Et numerat umbras: peior hac genitrix adeſt
Furibunda Agaue, tota quam ſequitur manus
Partita regem: ſequitur & Baccham †ſacer †lacer
Pentheus, tenetq; ſæuus etiam nunc minas.
Tandem uocatus ſæpe pudibundum extulit
Caput, atq; ab omni diſsidet turba procul.
Cælatq; ſemet, inſtat, & ſtygias preces
Geminat ſacerdos, donec in apertum efferat
Vultus opertos Laius: fari horreo,
Stetit per artus ſanguine effuſo horridus,

Pædore fœdo ſqualidam obtectus comam,
Et ore rabido fatur, ô Cadmi effera
Cruore ſemper læta cognato domus.
Vibrate thyrſos: Enthea gnatos manu
Lacerate potius, maximum Thebis ſcelus
Maternus amor eſt: patria non ira deûm
Sed ſcelere raperis: non graui flatu tibi
Luctificus auſter, nec parum pluuio æthere
Satiata tellus halitu ſicco nocet,
Sed rex cruentus, prima qui ſæuæ necis
Sceptra, & nefandos occupat thalamos patris,
Inuiſa proles: ſed tamen peior parens,
Quàm natus utero rurſus infauſto grauis,
Egit qui in ortus ſemet, & matri impios
† nec *Fœtus regeſſit: quiq; † uix mos eſt feris,*
Fratres ſibi ipſe genuit, implicitum malum,
† Maius *† Magisq; monſtrum Sphinge perplexum ſua.*
Te te, cruenta ſceptra qui dextra geris,
Te pater inultus, urbe cum tota petam.
Et mecum Erinnes pronubas thalami traham,
Traham ſonantes uerbera, inceſtam domum
Vertam, & penates impio Marte obteram.
Proinde pulſum finibus regem ocyus
Agite exulem, quacunq; funeſto gradu
Solum relinquat, uere florifero uirens

Reparabit

Reparabit herbas, ſpiritus puros dabit,
Vitalis aura ueniet & ſyluis decor.
Letum, luesq́;, mors, labor, tabes, dolor
Comitatus illo dignus, excedent ſimul.
Et ipſe rapidis greßibus ſedes uolet
Effugere noſtras: ſed graues pedibus moras
Addam, & tenebo, reptet incertus uiæ
Baculo ſenili triſte prætentans iter.
Præripite terras, auferam cœlum pater.
Et oſſa, & artus gelidus inuaſit tremor.
OED. Quidquid timebam facere, feciſſe arguor,
Tori iugalis abnuit Merope nefas
Sociata Polybo, ſoſpes abſoluit manus
Polybus meas, uterq; defendit parens
Cædem, ſtuprumq́;, quis locus culpæ eſt ſuper?
Multo ante Thebæ Laium amiſſum gemunt,
Bæota greſſu quàm meo tetigi loca.
Falſus ne ſenior, an deus Thebis grauis?
Iam iam tenemus callidi ſocios doli.
Mentitur iſta præferens fraudi deos
Vates, tibiq́; ſceptra deſpondet mea.
CR. Egó ne ut ſororem regia expelli uelim?
Si me fides ſacrata cognati laris
Non contineret in meo certum ſtatu.
Tamen ipſa me fortuna terreret nimis

Sollicita ſemper: liceat hoc tutò tibi
Exuere pondus, ne recedentem opprimat.
Iam te minore tutior pones loco.

OED. *Hortaris etiam ſponte deponam ut mea*
Tam grauia regna. CR. *Suadeam hoc illis ego?*
In utrunq; queis eſt liber etiam nunc ſtatus.
Tibi iam neceſſe eſt ferre fortunam tuam.

OED. *Certiſsima eſt regnare cupienti uia,*
† *ac* *Laudare modica, & otium, † atſomnum ſequi.*
Ab inquieto ſepæ ſimulatur quies.

CR. *Parum'ne me tam longa defendit dies?*

OED. *Aditum nocendi perfido præſtat dies.*

CR. *Solutus † onere regio, regni bonis*
† *bonore* *Fruor, domuſq; ciuium cœtu uiget.*
† *ulla* *Nec † nulla uicibus ſurgit alternis dies,*
Qua non propinqui munera ad noſtras lares
Sceptri redundent, cultus, opulentæ dapes.
Donata multis gratia noſtra ſalus,
Quid tam beatæ deeſſe fortunæ rear?

OED. *Quod res ſecundæ non habent unquam modum.*

CR. *Incognita igitur ut nocens cauſa cadam?*

OED. *Num ratio uobis reddita eſt uitæ meæ?*
Num audita cauſa eſt noſtra Tireſiæ? tamen
† *factis* *Sontes uidemur, † ficitis exemplum, ſequor.*

CR. *Quid ſi innocẽs ſum?* OE. *Dubia pro certis ſolet*
Timere

Timere reges. CR. Qui pauet uanos metus,
Veros fatetur. OED. Quiſquis in culpa fuit
Dimiſſus, odit omne quod dubium putat.
CR. Sic odia fiunt. OED. Odia qui nimium timet,
Regnare neſcit, regna cuſtodit metus.
CR. Qui ſceptra duro ſæuus imperio regit,
Timet timentes, metus in autorem redit.
OED. Seruate ſontem ſaxeo incluſum ſpecu,
Ipſe ad penates regios referam gradum.

CHORVS.

Anapæſtici.

NOn tu tantis cauſa periclis,
Non hæc Labdacidas premunt
Fata, ſed ueteres deum
Iræ ſequuntur: Caſtalium nemus
Vmbram ſidonio præbuit hoſpiti,
Lauitq; Dirce Tyrios colonos.
Vt primum magni natus Agenoris
Feſſus per orbem, furta ſequi Iouis
Sub noſtræ ramis conſtitit arboris
Prædonem numerans ſuum, monituq; Phœbi
Iuſſus erranti comes iræ uaccæ,
Quam non flexerat
Vomer, aut tardi iuga curua plauſtri,
Deſeruit fugas, nomenq; genti

Inauſpicata de boue tradidit.
Tempore ex illo noua monſtra ſemper
Protulit tellus.
Aut anguis imis uallibus editus
Annoſa ſupra robora ſibilat,
Supráq; pinus:
Supra Chaonias celſior arbores
Cœruleum erexit caput,
Cum maiore ſui parte recumberet.
Aut fœta tellus impio partu
Effudit arma.
Sonuit reflexo claſsicum cornu,
Lituuſq; adunco ſtridulos cantus
Eliſit ære, non ante linguas
Alias, & arma uocis ignotæ
Clamore primum hoſtico experti
Agmina campos cognata tenent.
Dignáq; iacto ſemine proles
Vno ætatem permenſa die
Poſt luciferi nata meatus
Ante heſperios occidit ortus.
Horret tantis aduena monſtris,
† recentis *Populiq; timet bella †ruentis,*
Donec cecidit ſæua iuuentus,
Genitrixq; ſuo reddi gremio

Modo

Modo productos uidit alumnos.
Hac tranſierit ciuile nefas.
Illa Herculeæ norint Thebæ
Prælia fratrum.
Quid Cadmei fata nepotis,
Cum uiuacis cornua cerui
Frontem ramis texere nouis,
Dominumq; canes egere ſuum.
Præceps ſyluas, monteſq; fugit
Citus Actæon, agiliq; magis
Pede per ſaltus, & ſaxa uagus
Metuit motas Zephyris plumas,
Et quæ poſuit retia uitat,
Donec placidi fontis in unda
Cornua uidit, uultuſq; feros,
Vbi uirgineos fouerat artus
Nimium ſæui diua pudoris.

ACTVS QVARTVS.
Trimetri Iambici.

OEDIPVS. IOCASTA.

Curas reuoluit animus, & repetit metus.
Obiiſſe noſtro Laium ſcelere autumant
Superi, inferiq;, ſed animus contra innocens
Sibiq; melius quàm deis notus negat.

Redit memoria tenue per ueſtigium
Cecidiſſe noſtri ſtipitis impulſu obuium,
Datum eſſe Diti, cum prior iuuenem ſenex
Curru ſuperbus pelleret, Thebis procul,
†ſcinditur Phocea trifidas regio, qua † ſcindit uias.
Vnanima coniux explica errorem precor,
Quæ ſpatia moriens Laius uitæ tulit,
Primó ne in æuo uiridis, an fracto occidit?
IO. Inter ſenem, iuuenemq́; ſed propior ſeni.
OE. Frequens 'ne turba regium cinxit latus?
IO. Plures feſellit error ancipitis uiæ,
Paucos fidelis curribus iunxit labor.
OE. Aliquis 'ne cecidit regio fato comes?
IO. Vnum fides, uirtusq́; conſortem addidit.
OE. Teneo nocentem, conuenit numerus, locus,
Sed tẽpus adde. IO. Decima iam metitur ſeges.

SENEX. OEDIPVS.

Trimetri Iambici.

Corinthius te populus in regnum uocat
Patrium, quietẽ Polybus æternã obtinet.
OE. Vt undiq; in me ſæua fortuna irruit,
Ediſſere mihi quo cadat fato parens.
SE. Animam ſenilem mollis exoluit ſopor.
OE. Genitor ſine ulla cæde defunctus iacet?
Teſtor, licet iam tollere ad cœlum pie

Puras

Pu as, nec ulla ſcelera metuentes manus.
Sed pars magis metuenda fatorum manet.
SE. *Omnem paterna regna diſcutiunt metum.*
OE. *Repetam paterna regna, ſed matrem horreo.*
SE. *Metuis parentem, quæ tuum reditum expetens*
Sollicita pendet? OE. *Ipſa me pietas fugat.*
SE. *Viduam relinques?* OE. *Tangis en ipſos metus.*
SE. *Effare, merſus quis premat mentem timor,*
Præſtare tacitam regibus ſoleo fidem.
OE. *Connubia matris Delphico monitu tremo.*
SE. *Timere uana deſine, & turpes metus*
Depone, Merope uera non fuerat parens.
OE. *Quod ſubdititij præmium gnati petit?*
SE. *Regnum: ſuperbam liberi aſtringunt fidem.*
OE. *Secreta thalami fare, quo excipias modo.*
SE. *Hæ te parenti paruulum tradunt manus.*
OE. *Tu me parenti tradis? at quis me tibi?*
SE. *Paſtor niuoſo ſub Cithæronis iugo.*
OE. *In illa temet nemora quis caſus tulit?*
SE. *Illo ſequebar monte cornigeros greges.*
OE. *Nunc adijce certas corporis noſtri notas.*
SE. *Forata ferro geſſeras ueſtigia,*
Tumore nactus nomen, ac uitio pedum.
OE. *Quis fuerit ille, qui meum dono dedit*
Corpus, requiro. SE. *Regios pauit greges.*

Minor

Minor ſub illo turba paſtorum fuit.

OE. *Eloquere nomen.* SE. *Prima langueſcit ſenum*
Memoria, longo laſſa ſublabens ſitu.

OE. *Potes'ne facie noſcere, ac uultu uirum?*

SE. *Fortaſſe noſcam: ſæpe iam ſpatio obrutam*
Leuis exoletam memoriam reuocat nota.

OE. *Ad ſacra, & aras omne compulſum pecus*
Duces ſequantur, ite propere, accerſite
Famuli, penes quos ſumma conſiſtit gregum.

SE. *Siue iſta ratio, ſiue fortuna † occulit,*
† abſtulit *Latere ſemper patere, quod latuit diu,*
Sæpe eruentis ueritas patuit malo.

OE. *Malum timeri maius hijs aliquod poteſt?*

SE. *Magnum eſſe nagna mole quod petitur ſcias.*
Concurrit illinc publica, hinc regis ſalus,
Vtrinq; patria: contine medias manus,
† ſe *Vt nil laceſſas ipſa † te fata explicant,*
Non expedit concutere felicem ſtatum.

OE. *Tutò mouetur quidquid extremo in loco eſt.*

SE. *Nobilius aliquid genere regali appetis?*
Ne te parentis pigeat inuenti, uide.

OE. *Nec pœnitendi ſanguinis quæram fidem,*
Sed noſſe certum eſt: ecce grandæuus Senex
Arbitria ſub quo regij fuerant gregis
Phorbas, refers'ne nomen, aut uultum ſenis?

Arridet

SE. *Arridet animo forma, nec notus ſatis,*
Nec rurſus iſte uultus ignotus mihi:
Regnum obtinente Laio famulus greges
Agitaſti opimos ſub Cithæronis plaga.

PHORBAS. SENEX. OEDIPVS.

Trimetri Iambici.

L*Aetus Cithæron pabulo ſemper nouo*
Aeſtiua noſtro prata ſummittit gregi.
SE. *Noſcis'ne memet?* PH. *Dubitat anceps memoria.*
OE. *Huic aliquis à te traditur quondam puer?*
Effare, dubitas? cur genas mutat color?
Quid uerba quæris? ueritas odit moras.
PH. *Obducta longo temporum tractu moues.*
OE. *Fatere, ne te cogat ad uerum dolor.*
PH. *Inutile iſti munus infantem dedi.*
Non potuit ille luce, non cœlo frui.
SE. *Procul ſit omen, uiuit, & uiuat precor.*
OE. *Supereſſe quare traditum infantem negas?*
PH. *Ferrum per ambos tenue tranſactum pedes*
Ligabat artus: uulneri innatus tumor
Puerile fœda corpus urebat lues.
SE. *Quid quæris ultra? fata iam accedunt propè.*
OE. *Quis fuerit infans, edoce.* PH. *Prohibet fides.*
OE. *Huc aliquis ignem: flamma iam excutiet fidem*
Per tam cruentas uera quærenti uias.

Ignoſce

PH. *Ignoſce quæſo, ſi ferus uideor tibi,*
Et impotens, iam parta uindicta in manu eſt.
OED. *Dic uera, quis nam, quó ue generatus patre.*
Qua matre genitus? PH. *Cōiuge eſt genitus tua.*
OED. *Dehiſce tellus: tuq́; tenebrarum potens*
In tartara ima rector umbrarum rape
Retro reuerſas generis, ac ſtirpis uices,
Congerite ciues ſaxa in infeſtum caput,
Mactate telis, me petat ferro parens,
Me natus, in me coniuges arment manus,
Fratresq́;, & æger populus ereptos rogis
Iaculetur ignes: ſeculi crimen uagor,
Odium deorum, iuris exitium ſacri.
Qua luce primum ſpiritus hauſi rudes,
Iam morte dignus: redde nunc animos parens,
Nunc aliquid aude ſceleribus dignum tuis.
I, perge, propero regiam curſu pete,
Gratare matri liberis aucta domo.

CHORVS.

Coriambici uerſus.

Fata ſi liceat mihi
Fingere arbitrio meo,
Temperem zephyro leui
Vela, ne preſſæ graui
Spiritu antennæ tremant.

Lene ſed modicum fluens
Aura, nec uergens latus
Ducat intrepidam ratem,
Tuta me media uehat
Vita decurrente uia.
Gnoſium regem timens,
Alta dum demens petit
Artibus fidens nouis,
Certat & ueras aues
Vincere, ac falſis nimis
Imperat pennis puer,
Nomen eripuit freto.
Callidus medium ſenex
Dædalus librans iter
Nube ſub media ſtetit
Alitem expectans ſuam.
Qualis accipitris minas
Fugit, & ſparſos metu
Colligit fœtus auis.
Donec in ponto manus
Mouit implicitas puer
Comes audacis uiæ.
Quidquid exceſſit modum,
Pendet inſtabili loco.
Sed quid hic poſtes ſonat

Regios

Regios famulus manu
Mœſtus, & quaſſans caput?
Ede, quid portes noui.

ACTVS QVINTVS.

Trimetri Iambici.

NVNTIVS.

PRædicta poſtquam fata, & infandũ genus
Deprendit, ac ſe ſcelere conuictũ Oedipus
Damnauit, ipſe regiam infeſtus petens
Inuiſa propero tecta penetrauit gradu.
Qualis per arua Libycus inſanit Leo
Fuluam minaci fronte concutiens iubam:
Vultus furore toruus, atq; oculi truces,
Gemitus, & altum murmur, & gelidus fluit
Sudor per artus, ſpumat, & uoluit minas,
Ac merſus alte magnus exundat dolor,
Secum ipſe ſæuus grande, neſcio quid, parat,
Suiſq; fatis ſimile: quid pœnas moror?
Vt hoc ſceleſtum pectus aut ferro petat,
Aut feruido aliquis igne, uel ſaxo domet?
Quæ Tigris, aut quæ ſæua uiſceribus meis
Incurret ales? ipſe tu ſcelerum capax
Sacer Cithæron, uel feras in me tuis
Emitte ſyluis, mitte uel rabidos canes,
Nunc redde Agauen: anime quid mortem times?

Mors

Mors innocentem ſola fortunæ eripit.
Hæc fatus, aptat impiam capulo manum,
Enſemq́; ducit: ita ne tam magnis breues
Pœnas ſceleribus ſoluis? atq; uno omnia
Penſabis ictu? moreris? hoc patri ſat eſt.
Quid deinde matri? quid male in lucem editis
Natis? quid ipſi, quæ tuum magna luit
Scelus ruina, flebili patriæ dabis?
Soluenda non eſt illa, quæ leges ratas
Natura in uno uertit Oedipode nouos
Commenta partus: ſupplicijs eadem meis
Nouetur, iterum uiuere, atq; iterum mori
Liceat: renaſci ſemper, ut toties noua
Supplicia pendas, utere ingenio miſer.
Quod ſæpe fieri non poteſt, fiat diu,
Mors eligatur longa, quæratur uia,
Qua nec ſepultis miſtus, & uiuis tamen
Exemptus erres, morere, ſed citra patrem
Cunctaris anime? ſubitus an uultus grauat
Perfuſus imber? ac rigat fletu genas?
Et flere ſatis eſt? hactenus fundent leuem
Oculi liquorem, ſedibus pulſi ſuis.
Lachrymas ſequantur, hij maritales ſtatim
Fodiantur oculi, dixit, atq; ira furit.
Ardent minaces igne truculento genæ,

Oculiq; uix ſe ſedibus retinent ſuis.
† uultus Violentus, audax, †mutus, iratus, ferox.
Tantum cruentus gemuit, & dirum fremens
Manus in ora torſit: at contrà truces
Oculi ſteterunt, & ſuam intenti manum
Vltro inſequuntur, uulneri occurrunt ſuo.
Scrutatur auidus manibus uncis lumina,
Radice ab ima funditus uulſos ſimul
Euoluit orbes: hæret in uacuo manus,
Et fixa penitus unguibus lacerat cauos
Alte receſſus luminum, & inanes ſinus,
Sæuitq; fruſtra, pluſq; quàm ſatis eſt, furit.
Tantum eſt periclum lucis: attollit caput,
Cauiſq; luſtrans orbibus cœli plagas,
Noctem experitur: quicquid effoßis male
Dependet oculis, rumpit, & uictor deos
Conclamat omnes: parcite en patriæ, precor:
Iam iuſſa feci, debitas pœnas tuli.
Inuenta thalamis digna nox tandem meis.
Rigat ora fœdus imber, & lacerum caput
Largum reuulſis ſanguinem uenis uomit.

CHORVS.

Dimetri anapæſtici.

† credite FAtis agimur, †cedite fatis.
Non ſollicitæ poſſunt curæ

Mutare

Mutare rati ſtamina fuſi.
Quidquid patimur mortale genus,
Quidquid facimus, uenit ex alto.
Seruatq; ſuæ decreta colus
Lacheſis: dura reuoluta manu
Omnia certo tramite uadunt,
Primusq; dies dedit extremum.
Non illa deo uertiſſe licet,
Quæ nexa ſuis †currunt cauſis. †occurrũt
It cuiq; ratus prece non ulla
Mobilis ordo: multis ipſum
Timuiſſe nocet: multi ad fatum
Venere ſuum, dum fata timent.
Sonuere fores, atq; ipſe ſuum
Duce non ullo molitur iter
Luminis orbus.

OEDIPVS. CHORVS. IOCASTA.

Trimetri Iambici.

BEne habet, peractũ eſt, iuſta perſolui patri.
Iuuant tenebræ, quis deus tandem mihi
Placatus atra nube perfundit caput?
Quis ſcelera donat? conſcium euaſi diem.
Nil paricida dexteræ debes tuæ.
Lux te refugit, uultus Oedipodem hic decet.

CH. En ecce rapido ſæua proſiluit gradu
Iocaſta uecors: qualis attonita, & furens
Cadmea mater abſtulit nato caput,
Senſimúe raptum traxit: afflictum alloqui
Cupit, pauetq́;: iam malis ceſsit pudor.
IO. Cupiunt, & horrent ora, nam quid te uocem?
Gnatum? ne dubites, natus es, natum pudet.
Immitis ore nate, quò auertis caput,
Vacuosq́; uultus? OED. Quis frui tenebris uetat?
Quis reddit oculos? mater, an matris ſonus?
Perdidimus operam, congredi fas amplius
Haud eſt, nefandos diuidat uaſtum mare,
Dirimatq́; tellus abdita: & quiſquis ſub hoc
† alium In alia uerſus ſydera, ac ſolem †auium
Dependet orbis, alterum ex nobis ferat.
IO. Fati iſta culpa eſt, nemo fit fato nocens.
OED. Iam parce uerbis mater, & parce auribus.
Per has reliquias corporis trunci precor,
Per inauſpicatum ſanguinis pignus mei,
Per omne noſtri nominis fas, & nefas.
IO. Quid anime torpes? ſocia cur ſcelerum dare
Pœnas recuſas? omne confuſum perit
Inceſta per te iuris humani decus.
Morere, at nefaſtum ſpiritum ferro exige.
Non ſi ipſe mundum concitans diuûm pater

Coruſca ſæua tela iaculetur manu,
Vnquam rependam ſceleribus pœnas pares
Mater nefanda, mors placet, mortis uia
Quæratur, agédum commoda matri manum.
Si paricida es, reſtat hoc operi ultimum,
Rapiatur enſis, hoc iacet ferro meus
Coniux, quid illum nomine haud uero uocas?
Socer eſt, utrum'ne pectori infigam meo
Telum? an patenti conditum iugulo imprimam?
Eligere neſcis uulnus: hunc dextra, hunc pete
Vterum capacem, qui uirum, & natum tulit.

CH. Iacet perempta, uulneri immoritur manus,
Ferrumq; ſecum nimius ciecit cruor.

OED. Te fatidice, te præſidem ueri deum
Compello, ſolum debui fatis patrem,
Bis paricida, pluſq; quàm timui nocens.
Matrem peremi, ſcelere confecta eſt meo.
O Phœbe mendax, fata ſuperaui impia.
Pauitante greſſu ſequere fallaces uias
Suſpenſa plantis efferens ueſtigia.
Cæcam tremente dextera noctem rege.
I, gradere præceps, lubricos ponens pedes.
I, profuge, uade, ſiſte, ne in matrem incidas.
Quicunq; feſſi corpore, & morbo graues
Semanima trahitis corpora: en fugio, exeo,

 Releuate

Releuate colla, mitior cœli ſtatus
Poſt terga ſequitur: quiſquis exilem iacens
Animam retentat, uiuidos hauſtus leuis
† diſpoſitis Concipiat: ite, ferte † depoſitis opem.
Mortifera mecum uitia terris extraho.
Violenta fata, & horridus morbi tremor,
Maciesq;, & atra peſtis, & rabidus dolor
Mecum ite, mecum, ducibus hijs uti libet.

TRAGOEDIAE INTERLOCVTORES.

Hecuba.	Pyrrhus.
Chorus mulierum.	Andromacha.
Talthybius.	Senex.
Agamemnon,	Vlyſſes.
Calchas.	Aſtyanax.
Helena.	Nuntius.

TRAGOE-

TRAGOEDIA SEXTA, QVAE INSCRIBITVR TROAS.

ACTVS PRIMVS.

Trimetri Iambici.

HECVBA.

Qvicunq; regno fidit, & magna potẽs
Dominatur aula, nec leues metuit deos,
Animũq; rebus credulũ lætis dedit,
Me †uideat, & te Troia: non unquam tulit †audiat.
Documenta ſors maiora, quàm fragili loco
Starent ſuperbi: columen euerſum †occidit †cecidit
Pollentis Aſiæ, cœlitum egregius labor:
Ad cuius arma uenit & qui frigidum
Septena Tanain ora pandentem bibit,
Et qui renatum proſus excipiens diem
Tepidum rubenti Tigrim immiſcet freto:
Et quæ uagos uicina proſpiciens Scythas
Ripam cateruis ponticam uiduis ferit.
Exciſa ferro eſt, pergamum incubuit ſibi.
En alta muri decora congeſti iacent:
Tectis aduſtis regiam flammæ ambiunt:
Omnisq; late fumat Aſſaraci domus.

Non prohibet auidas flamma uictoris manus.
Diripitur ardens Troia, nec cœlum patet
Vndante fumo, nube ceu denſa obſitus,
Ater fauilla ſqualet Iliaca dies.
Stat auidus ira uictor, & lentum Ilium
Metitur oculis, ac decem tandem ferus
Ignoſcit annis, horret afflictam quoq;,
Victamq; quamuis uideat, haud credit ſibi
Potuiſſe uinci: ſpolia populator rapit
Dardania, prædam mille non capiunt rates.
Teſtor deorum numen aduerſum mihi,
Patriæq; cineres, teq; rectorem Phrygum.
Quem Troia toto conditum regno tegit,
Tuoſq; manes, quodq; ſtetit ante, Ilion,
Et uos meorum liberum magni greges
Vmbræ minores, quidquid aduerſi accidit,
Quæcunq; Phœbus ore lymphato furens,
Credi deo uetante, prædixit mala,
Prior Hecuba uidi grauida, nec tacui metus,
Et uana Vates ante Caſſandram fui.
Non cautus ignes Ithacus, aut Ithaci comes
Nocturnus in uos ſparſit, aut fallax Sinon.
†ardens *Meus ignis iſte eſt, facibus † ardetis meis.*
Sed quid ruinas urbis euerſæ gemis
Viuax ſenectus? reſpice infelix ad hos

Luctus

Luctus recentes, Troia iam uetus eſt malum.
Vidi execrandum regiæ cædis nefas,
Ipſasq; ad aras maius admiſſum ſcelus
Aeacidæ armis: cum ferox ſæua manu
Coma reflectens regium torta caput
Alto nefandum uulneri ferrum abdidit.
Quod penitus actum cum recepiſſet libens,
Enſis ſenili tinctus è iugulo redit.
Placare quem non potuit à cæde efferа
Mortalis æui cardinem extremum premens.
Superiq; teſtes ſceleris, & quondam ſacrum
Regni iacentis: ille tot regum parens
Caret ſepulchro Priamus, & flamma indiget
Ardente Troia: non tamen† ſuperi ſat eſt. †*ſuperis*
†*Dominum ecce Priami nuribus, & natis legens* †*Donum*
Sortitur urna: præda quem uilis ſequar?
Hic Hectoris coniugia deſpondet ſibi.
Hic optat Heleni coniugem, hic Antenoris.
Nec deeſt tuos Caſſandra qui thalamos petat.
Mea ſors timetur: ſola ſum Danais metus.
Lamenta ceſſant? turba captiuæ mea
Ferite palmis pectora, & planctus date.
Et iuſta Troiæ facite: iamdudum ſonet
Fatalis Idæ iudicis diri domus.

CHORVS MVLIERVM. HECVBA.

Anapæſtici uerſus.

NOn rude uulgus, lachrymiſq; nouum
† hic Lugere iubes: † hoc continuis
Egemus annis: ex quo tetigit
Phrygius Graias hoſpes Amyclas,
Secuitq; fretum pinus matri
Sacra Cybelle: decies niuibus
Canuit Ide, Ide noſtris
Nudata rogis, & ſigeis
Trepidus campis decies ſecuit
† at Meſſor ariſtas:† ut nulla dies
Mœrore caret, ſed noua fletus
Cauſa miniſtrat: ite ad planctus,
Miſeramq; læua regina manum
Vulgus dominam uile ſequemur:
Non indociles lugere ſumus.

HE. Fidæ caſus noſtri comites
Soluite crinem, per colla fluant
Mœſta capilli: tepido Troiæ
Puluere turpes paret exertos
Turba lacertos, ueſte remiſſa
Subſtringe ſinus, uteroq; tenus
Pateant artus: cui coniugio
Pectora uelas captiue pudor?

Cingat

Cingat tunicas palla ſolutas,
Vacet ad crebri uerbera planctus
Furibunda manus: placet hic habitus,
Placet, agnoſco Troada turbam.
Iterum luctus redeant ueteres,
Solitum flendi uincite morem.
Hectora flemus.

CHO. *Soluimus omnes lacerum multo*
Funere crinem: coma † dimiſſa eſt † diuiſa
Libera nodo, ſparſitq́; cinis
Feruidus ora.

HE. *Complete manus, hoc ex Troia*
Sumpſiſſe licet: cadat ex humeris
Veſtis apertis, utrunq; tegat
Suffulta latus, iam nuda uocant
Pectora dextras, nunc nunc uires
Exprome dolor: Rhœtea ſonent
Littora planctu, habitansq́; cauis
Montibus echo, non, ut ſolita eſt,
Extrema breuis uerba remittat.
Totos reddat Troiæ gemitus.
Audiat omnis pontus, & æther.
Sæuite manus, pulſu uaſto
Tundite pectus, non ſum ſolito
Contenta ſono: Hectora flemus.

Tibi

CHO. *Tibi noſtra ferit dextra lacertos,*
Humeroſq́; ferit tibi ſanguineos.
Tibi noſtra caput dextera pulſat.
Tibi maternis ubera palmis
Laniata iacent, fluit, & multo
Sanguine manat, quacunq; tuo
Funere feci rupta cicatrix.
Columen patriæ, mora fatorum,
Tu præſidium Phrygibus feßis,
Tu murus eras, humeriſq́; tuis
Stetit illa decem fulta per annos.
Tecum cecidit, ſummuſq́; dies
Hectoris idem, patriæq́; fuit.
HE. *Vertite planctus, Priamo ueſtros*
Fundite fletus, ſatis Hector habet.
CHO. *Accipe rector Phrygiæ planctus,*
Accipe fletus bis capite ſenex:
Nil Troia ſemel te rege tulit.
† *Pulſata* *Bis † pulſari dardana graio*
Mœnia ferro, biſq́; pharetras
Paſſa Herculeas: poſt elatos
Hecubæ partus, regumq́; rogos
Poſtrema pater funera cludis,
Magnoq́; Ioui uictima cæſus
Sigea premis littora truncus.

Aliò

HE. *Aliò lachrymas flectite veſtras,*
Non eſt Priami miſeranda mei
Mors Iliades: fœlix Priamus
Dicite cunctæ: liber manes
Vadit ad imos, nec feret unquam
† *Vincta Graium ceruice iugum.* † Victa
Non ille duos uidit Atridas,
Nec fallacem cernit Vlyſſem.
Non argolici præda triumphi
Subiecta feret colla trophæis,
Non aſſuetas ad ſceptra manus
Poſt terga dabit, curruſq́; ſequens
Agamemnonios aurea dextra
Vincula geſtans † *latis fiet* † lætis
Pompa Mycenis. CH. *Felix Priamus,*
Dicimus omnes.
Secum excedens ſua regna tulit:
Nunc Elyſij nemoris tutus
Errat in umbris, interq́; pias
Felix animas Hectora quærit.
Felix Priamus,
Felix quiſquis bello moriens,
Omnia ſecum conſumpta uidet.

ACTVS

ACTVS SECVNDVS.

Trimetri Iambici.

TALTHYBIVS. CHORVS.

Q*Vàm lõga Danais ſemp̄ in portu mora,*
Seu petere bellũ,petere ſeu patriã uolũt.
CH. *Quæ cauſa ratibus faciat, & Danais moram,*
Effare,reduces quis deus claudat uias.
TAL. *Pauet animus: artus horridus quaſſat tremor.*
Maiora ueris monſtra uix capiunt fidem.
Vidi ipſe,uidi,ſumma iam Titan iuga
Stringebat, ortus uicerat noctem dies,
Cum ſubito cæco terra mugitu fremens
Concuſſa cæcos traxit ex imo ſonos.
Mouere ſyluæ capita, & excelſum nemus
Fragore uaſto tonuit, & lucus ſacer,
Idæa ruptis ſaxa ceciderunt iugis:
Nec ſola tellus tremuit, & pontus ſuum
Adeſſe Achillem ſenſit,ac ſtrauit uada.
Tunc ſciſſa tellus aperit immenſos ſpecus,
Et hiatus Erebi,peruium ad ſuperos iter
Tellure fracta præbet,ac tumulum leuat.
Emicuit ingens umbra Theſſalici ducis.
Threicia qualis arma præludens tuis
Iam Troia fatis ſtrauit: aut Neptunium
Cana nitentem perculit iuuenem coma.

Aut cum inter acies † Marte uiolento furens † *mortis*
Corporibus amnes clauſit, & quærens iter
Tardus cruento Xanthus errauit uado.
Aut cum ſuperbo uictor in curru ſtetit,
Egitq́; habenas, Hectorem, & Troiam trahens,
Impleuit omne littus irati ſonus.
Ite, ite inertes, debitos manibus meis
Auferte honores, ſoluite ingratas rates
Per noſtra ituri maria: non paruo luet
Iras Achillis Græcia: at magno luet.
Deſponſa noſtris cineribus Polyxena
Pyrrhi manu mactetur, & tumulum riget.
Hæc fatus alta † *uoce, dimiſit diem,* † *noctis*
Repetensq́; Ditem merſus ingentem ſpecum
Coëunte terra iunxit: immoti iacent
Tranquilla pelagi, uentus abiecit minas,
Placidumq́; fluctu murmurat leni mare,
Triton ab alto cecinit hymenæum choro.

PYRRHVS. AGAMEMNON. CALCHAS. *Trimetri Iambici.*

CVm læta pelago uela rediturus dares,
Excidit Achilles: cuius unius manu
Impulſa Troia corruit tandem ſolo.
Breui repenſans quidquid adiecit moræ:
Scyros, fretumq́; Leſbos Aegeum ſecans

Illo remoto, dubia quò caderet ſtetit:
Velis licet, quod petitur, ac properes dare,
Serò es daturus: iam ſuum cuncti duces
Tulere pretium: quæ minor merces poteſt
Tantæ dari uirtuti? an is meruit parum
Qui fugere bellum iuſſus, & longa ſedens
Aeuum ſenecta degere, ac Pylij ſenis
Tranſcendere annos, exuit matris dolos,
Falſasq; ueſtes, faſſus eſt armis uirum?
Inhoſpitali Thelephus regno impotens,
Dum Myſiæ ferocis introitus negat,
Rudem cruore regio dextram imbuit,
Fortemq; eandem ſenſit, & mitem manum.
Cecidere Thebæ, uidit Ection capi
Sua regna uictus: clade ſubuerſa eſt pari
Appoſita celſo parua Lyrneſos iugo.
Captaq; tellus nobilis Briſeide,
†Chryſeis Et cauſa litis regibus † Chryſe iacet.
Et nota fama Tenedos, & quæ paſcuo
Fœcunda pingui Thracios nutrit greges,
Et ſacra Phœbo Cilla: quid quas alluit
Vernis Caicus gurgitem attollens aquis?
Hæc tanta clades gentium, ac tantus pauor,
Sparſæ tot urbes turbinis uaſti modo,
Alterius eſſet gloria, ac ſummum decus.

Iter

†Iter eſt Achillis, ſic meus uenit pater. † Inter
Et tanta geſſit bella, dum bellum parat,
Vt alia ſileam †merita, non unus ſatis † multa
Hector fuiſſet? Ilium uicit pater,
Vos diruiſtis: inclytas laudes iuuat,
Et clara magni facta genitoris ſequi.
Iacuit peremptus Hector ante oculos patris,
Pariterq; Memnon, cuius ob luctum parens
Pallente mœſtum protulit uultu diem,
Suiq; uictor operis exemplum horruit,
Didicitq; Achilles, & deis natos mori.
Tum uerſa Amazon ultimus cecidit timor,
Debes Achilli, merita ſi digne æſtimas.
Et ſi Mycenis uirginem, atq; Argis petat.
Dubitatur etiam? placita nec ſubito probas?
Priamiq; natam Pelei nato ferum
Mactare credis? †at tuam natam parens † ac
Helenæ immolaſti: ſolita iam & facta expeto.

AG. Iuuenile uitium eſt, regere non poſſe impetum.
Aetatis †alios feruor hic primæ rapit, † altus
Pyrrhum paternus: ſpiritus quondam truces,
Minaſq; tumidi lentus Aeacidæ tuli.
Quo plura poſſis, plura patienter feras.
Quid cæde dira nobilem clari ducis
Aſpergis umbram? noſcere hoc primum decet,

Quid facere uictor debeat, uictus pati.
Violenta nemo imperia continuit diu.
Moderata durant: quoq; fortuna altius
Euexit, ac leuauit humanas opes,
Hoc ſe magis ſupprimere felicem decet,
Varioſq; caſus tremere metuentem deos
Nimium fauentes. magna momento obrui
Vincendo didici: Troia nos tumidos facit,
Nimium ac feroces: ſtamus hoc Danai loco,
Vnde illa cecidit: fateor, aliquando impotens
Regno ac ſuperbus altius memet tuli.
Sed fregit illos ſpiritus hæc, quæ dare
Potuiſſet alij cauſa, fortunæ fauor.
Tu me ſuperbum Priame, tu timidum facis:
Ego eſſe quidquam ſceptra niſi uano putem
Fulgore tectum nomen? & falſo comam
Vinclo decentem? caſus hæc rapiet breuis.
Nec mille forſan ratibus, aut annis decem.
Non omnibus fortuna tam lenta imminet.
Equidem fatebor, pace dixiſſe hoc tua
Argiua tellus liceat: affligi Phrygas
Vinciq; uolui: ruere, & æquari ſolo,
Etiam arguiſſem: ſed regi frenis nequit
Et ira, & ardens hoſtis, & uictoria
Commiſſa nocti: quidquid indignum, aut ferum

Cuiquam

Cuiquam uideri potuit, hoc fecit dolor,
Tenebræq;, per quas ipſe ſe irritat furor,
Gladiusq; felix, cuius infecti ſemel
Vecors libido eſt: quidquid euerſæ poteſt
Supereſſe Troiæ, maneat: exactum ſatis
Pœnarum, & ultra eſt, regia ut uirgo occidat,
Tumuloq; dono detur, & cineres riget,
Et facinus atrox cædis, ut thalamos uocem,
Non patiar: in me culpa cunctorum redit.
Qui non uetat †peccare, cum poſſit, iubet. †culpam

PYR. Nullum'ne Achillis præmium manes ferent?

AG. Ferent: & illum laudibus cuncti canent,
Magnumq; terræ nomen ignotæ audient.
Quod ſi leuatur ſanguine infuſo cinis,
Opima Phrygij colla cædantur gregis,
Fluatq; nulli †flebili matri cruor. †flebilis
Quis iſte mos eſt? quando in inferias homo eſt,
Impenſus homini? detrahe inuidiam tuo
Odiumq; patri, quem coli pœna iubes.

PYR. O tumide, rerum dum ſecundarum ſtatus
Extollit animos: timide, cum increpuit metus,
Regum Tyranne: iam'ne flammatum geris
Amore †ſolito pectus, ac Veneris nouæ? †ſubito
Solus'ne toties ſpolia de nobis feres?
Hac dextra Achilli uictimam reddam ſuam,

Quam ſi negas, retinesq́;, maiorem dabo,
Dignamq́; quam det Pyrrhus, & nimium diu
A cæde noſtra regia ceſſat manus.
Paremq́; poſcit Priamus. AG. Haud eqdem nego
Hoc eſſe Pyrrhi maximum in bello decus.
Sæuo peremptus enſe quod Priamus iacet
Supplex paternus. PY. Supplices noſtri patris,
Hoſteſq́; eoſdem nouimus: Priamus tamen
Præſens rogauit, tu graui pauidus metu
†regendū Nec ad †rogandum fortis, Aiaci preces,
†mandans Ithacoq́; †mandas, clauſus atq; hoſtem tremens.
AG. At non timebat tunc tuus †fateor parens,
†fatum Interq́; cædes Græciæ, atq; †uſtas rates:
†uaſtas Segnis iacebat belli, & armorum immemor,
Leui canoram uerberans plectro chelim.
PYR. Tunc magnus Hector arma contemnens tua
Cantûs Achillis timuit, & tanto in metu
Naualibus pax alta Theſſalicis fuit.
AG. Nempe iiſdem in iſtis Theſſalis naualibus
Pax alta rurſus Hectoris patri fuit.
PYR. Eſt regis alti ſpiritum regi dare.
AG. Cur dextra regi ſpiritum eripuit tua?
PYR. Mortem miſericors ſæpe pro uita dabit.
AG. At nunc miſericors uirgines buſto petis.
PYR. Iam'ne immolari uirgines credis nefas?

AG. *Præferre patriam liberis regem decet.*
PYR. *Lex nulla capto parcit, aut pœnam impedit.*
AG. *Quod non uetat lex, hoc uetat fieri pudor.*
PYR. *Quodcunq; libuit, facere uictori licet.*
AG. *Minimum decet libêre, cui multum licet.*
PYR. *Hijs iſta iactas, quos decem annorum graui*
Regno ſubactos Pyrrhus exoluit iugo.
AG. *Hos Scyros animos?* PY. *Scelere quæ fratrũ ca*
AG. *Incluſa fluctu.* PY. *Nempe cognati maris,* (ret.
Atrei, & Thyeſtæ nobilem noui domum.
AG. *Ex uirginis concepte furtiuo ſtupro,*
Et ex Achille nate, ſed nondum uiro.
PYR. *Illo ex Achille, genere qui mundum ſuo*
Sparſus per omnem cœlitum regnum tenet.
Thetide æquor, umbras Aeaco, cœlum Ioue.
AG. *Illo ex Achille, qui manu Paridis iacet.*
PYR. *Quem nec deorum comminus quiſquam petijt.*
AG. *Compeſcere equidem uerba, & audacem malo,*
Poteram domare, ſed meus captis quoq;
Scit parcere enſis: potius interpres deûm
Calchas uocetur, fata ſi poſcunt, dabo.
Tu qui pelaſgæ uincla ſoluiſti rati,
Moraſq; bellis, arte qui reſeras polum,
Cui uiſcerum ſecreta, cui mundi fragor,
Et ſtella longa ſemitam flamma trahens

Dant ſigna fati: cuius ingenti mihi
Mercede conſtant ora, quid iubeat deus
Effare Calcha, nosq; conſilio rege.

CH. Dant fata Danais, quo ſolent, pretio uiam.
Mactanda uirgo eſt Theſſali buſto ducis,
Sed quo iugari Theſſalæ cultu ſolent,
Ionideſue, uel Mycenææ nurus.
Pyrrhus parenti coniugem tradat ſuo,
Sic rite dabitur: non tamen noſtras tenet
Hæc una puppes cauſa, nobilior tuo
Polyxena cruore debetur cruor,
Quem fata quærunt: turre de ſumma cadat
Priami nepos Hectoreus, & letum oppetat,
Tum mille uelis impleat claſsis freta.

CHORVS.

Choriambici Aſclepiadei.

VErum eſt, an timidos fabula decipit,
Vmbras corporibus uiuere conditus?
Cum coniux oculis impoſuit manum,
Supremusq; dies ſolibus obſtitit,
Et triſtes cineres urna coërcuit.
Non prodeſt animam tradere funeri.
Sed reſtat miſeris uiuere longius,
An toti morimur? nullaq; pars manet
Noſtri? cum profugo ſpiritus halitu

Immiſſus nebulis ceſſit in aëra,
Et nudum tetigit ſubdita fax latus?
Quidquid ſol oriens, quidquid & occidens
Nouit: cœruleis oceanus fretis
Quidquid uel ueniens, uel fugiens lauat,
Aetas pegaſeo corripiet gradu.
Quo biſſena uolant ſydera turbine,
Quo curſu properat ſecula uoluere
Aſtrorum dominus, quo properat modo
Obliquis Hecate currere flexibus,
Hæc omnes petimus fata, nec amplius,
Iuratos ſuperis qui tetigit lacus,
Vſquam eſt: ut calidis fumus ab ignibus
Vaneſcit ſpatium per breue ſordidus:
Vt nubes grauidas quas modo uidimus,
Arctoi boreæ diſſipat impetus:
Sic hic, quo regimur, ſpiritus effluet.
Poſt mortem nihil eſt, ipſaq; mors nihil.
Velocis ſpatij meta nouiſſima.
Spem ponant auidi, ſolliciti metum.
Quæris quo iaceas poſt obitum loco?
Quo non nata iacent,
Tempus nos auidum deuorat, & chaos.
Mors indiuidua eſt noxia corpori,
Nec parcens animæ, Tænara, & aſpero

†Rerum †Regnum ſub domino, limen & obſidens
Cuſtos non facili Cerberus oſtio,
Rumores uacui, uerbaq; inania,
Et par ſollicito fabula ſomnio.

ACTVS TERTIVS.

Trimetri Iambici.

ANDROMACHA. SENEX. VLYSSES.

Qvid mœſta Phrygiæ turba laceratis co=
Miſerūq; tunſæ pectus effuſo genas (mas?
Fletu rigatis? leuia perpeſſæ ſumus,
Si flenda patimur: Ilium uobis modo,
Mihi cecidit olim, cum ferus curru incito
Mea membra raperet, & graui gemeret ſono
Peliacus axis pondere Hectoreo tremens.
Tunc obruta, atq; euerſa Troia concidit.
Torpens malis, rigensq; ſine ſenſu feror.
Iam erepta Danais coniugem ſequerer meum,
Niſi hic teneret, hic meos animos domat,
Moriq; prohibet: cogit hic aliquid deos
Adhuc rogare, tempus ærumnæ addidit.
Hic mihi malorum maximum fructum abſtulit,
Nihil timere, proſperis rebus locus
†hærent. Ereptus omnis, dira, quæ ueniant, †habent.
Miſerrimum eſt timere, cum ſperes nihil.

Quis

SE. Quis te repens commouit afflictam metus?
AN. Exoritur aliquid maius ex † magno malum. †inde
Nondum ruentis Ilij fatum ſtetit.
SE. Et quas reperiet, ut uelit, clades deus?
AN. Stygij profundi clauſtra, & obſcuri ſpecus
Laxantur, & ne deſit euerſis metus,
Hoſtes ab imo conditi tumulo exeunt:
Solis ne retro peruium eſt Danais iter?
Certe æqua mors eſt: turbat, atq; agitat Phrygas
Communis iſte terror, hic proprie meum
Exterret animum, noctis horrendæ ſopor.
SE. Quæ uiſa portent eſſer in medium, metus.
AN. Partes ferè nox alma tranſierat duas,
Clarumq; ſeptem uerterant ſtellæ iugum,
Ignota tandem uenit afflictæ quies,
Breuisq; feſſis ſomnus obrepſit genis:
Si ſomnus ille eſt mentis attonitæ ſtupor:
Cum ſubito noſtros Hector ante oculos ſtetit.
Non qualis ultro bella in Argiuos ferens
Graias petebat facibus idæis rates.
Nec cæde uaſta qualis in Danaos furens
Vera ex Achille ſpolia ſimulato tulit.
Non ille uultus flammeum incendens iubar,
Sed feſſus, ac deiectus, & fletu grauis,
Similisq; noſtro, ſqualida obtectus coma:

Iuuat tamen uidiſſe: tum quaſſans caput
Depelle ſomnos, inquit, & natum eripe
O fida coniux, lateat, hæc una eſt ſalus.
Omitte fletus, Troia quod cecidit, gemis?
Vtinam iaceret tota: feſtina, amoue
Quocunq; noſtræ paruulam ſtirpem domus:
Mihi gelidus horror, ac tremor ſomnum excutit,
Oculosq; nunc huc pauida, nunc illuc ferens,
Oblita nati miſera quæſiui Hectorem.
Fallax per ipſos umbra complexus abit.
O nate magni certa progenies patris,
Spes una Phrygibus, unica afflictæ domus,
Veterisq; ſoboles ſanguinis nimium inclyti.
Nimiumq; patri ſimilis, hos uultus meus
† *inceſſus* *Habebat Hector: talis* † *inceſſu fuit,*
Habituq; talis, ſic tulit fortes manus,
Sic celſus humeris, fronte ſic torua minax,
Ceruice fuſam diſſipans lata comam.
O nate ſerò Phrygibus, at matri cito,
Erit'ne tempus illud, ac felix dies,
† *mali* *Quo troici defenſor, & uindex* † *ſoli,*
Recidiua ponas pergama, & ſparſos fuga
Ciues reducas? nomen & patriæ ſuum,
Phrygibusq; reddas? ſed mei fati immemor
Tam magna timeo uota, quod captis ſat eſt,

Viuamus: heu me, quis locus fidus meo
Erit timori? quá ue te ſede occulam?
Arx illa pollens opibus, & muris deûm
Gentes per omnes clara, & inuidiæ capax,
Nunc puluis altus, ſtrata ſunt flamma omnia,
Supereſtq; uaſta ex urbe ne tantum quidem,
Quo lateat inſans: quem locum fraudi legam?
Eſt tumulus ingens coniugis cari ſacer
Verendus hoſti, mole quem immenſa parens,
Opibuſq; magnis ſtruxit in luctus ſuos
Rex non auarus, optime credam patri.
Sudor per artus frigidus totos cadit,
Omen tremiſco miſera feralis loci.
SE. *Hæc cauſa multos una ab interitu arcuit,*
Credi periiſſe: uix ſpei quidquam eſt ſuper.
Graue pondus illum magna nobilitas premit.
Ne prodat aliquis. SE. *Amoue teſtes doli.*
AN. *Si quæret hoſtis?* SE. *Vrbe in euerſa perijt.*
AN. *Quid proderit latuiſſe redituro in manus?*
AN. *Victor feroces impetus primos habet.*
SE. *Quid quod latere ſine metu magno nequit?*
AN. *Miſero occupet præſidia, ſecurus legat.*
SE. *Quis te locus, quæ regio ſeducta, inuia*
AN. *Tutò reponet? quis feret trepidis opem?*
Quis proteget? qui ſemper, etiam nunc tuos

Hector

Hector tuere, coniugis furtum piæ
Serua, & fideli cinere uicturum excipe:
Succede tumulo nate: quid retro fugis?
Turpesq; latebras ſpernis? agnoſco indolem.
Pudet timere, ſpiritus nagnos fuge,
Animosq; ueteres: ſume, quos caſus dedit.
En intuere, turba quæ ſimus ſuper,
Tumulus, puer, captiua: cedendum eſt malis.
Sanctas parentis conditi ſedes, age
Aude ſubire: fata ſi miſeros iuuant,
Habes ſalutem: fata ſi uitam negant,
Habes ſepulchrũ. SE. Clauſtra cõmiſſum tegunt.
Quem ne tuus producat in medium timor,
Procul hinc recede, teq; diuerſam amoue.
AN. Leuius ſolet timere, qui propius timet.
Sed, ſi placet, referamus hinc aliò pedem.
SE. Cohibe parumper ora, queſtusq; opprime:
Greſſus nefandos dux Cephalenum admouet.
AN. Dehiſce tellus, tuq; coniux ultimo
Specu reuulſam ſcinde tellurem ſtygis,
Sinu profundo conde depoſitum meum.
Adeſt Vlyſſes, & quidem dubio gradu,
† uertit Vultuq; † nectit pectore aſtus callidos.
VLY. Duræ miniſter ſortis, hoc primum peto,
Vt ore quamuis uerba dicantur meo,

Non

Non eſſe credas noſtra: Graiorum omnium,
Procerumq́; uox eſt, petere quos feras domos
Hectorea ſoboles prohibet: hanc fata expetunt,
Sollicita Danaos pacis incertæ fides
Semper tenebit, ſemper à tergo timor
Reſpicere coget: arma nec poni ſinet,
Dum Phrygibus animos natus euerſis dabit
Andromacha. AN. Veſter augur hoc Calchas ca-
VLY. *Et ſi taceret augur hæc Calchas, tamen (nit?*
Dicebat Hector, cuius & ſtirpem horreo.
Generoſa in ortus ſemina exurgunt ſuos:
Sic ille magni paruus armenti comes,
Primisq́; nondum cornibus findens cutem,
Ceruice ſubito celſus, & fronte arduus,
Gregem paternum ducit, ac pecori imperat.
Quæ tenera cæſo uirga de trunco ſtetit,
Par ipſa matri tempore exiguo ſubit,
Vmbrasq́; terris reddit, & cœlo nemus.
Sic male relictus igne de magno cinis
Vires reſumit: eſt quidem iniuſtus dolor
Rerum æſtimator, ſi tamen tecum exigas,
Veniam dabis, quod bella poſt annos decem,
Totidemq́; menſes iam ſenex miles timet:
Aliasq́; clades rurſus, ac nunquam bene
Troiam iacentem, magna res Danaos mouet

Futurus

Futurus Hector: libera nos hoc metu.
Haec una naues cauſa deductas tenet.
Hic claßis haeret: ne ue crudelem putes,
Quod ſorte iuſſus Hectoris natum petam.
Petiſſem Oreſtem: patere quod uictor tulit.
AN. Vtinam quidem eſſes nate materna in manu,
Noſſemq; quis te caſus ereptum mihi
Teneret, aut quae regio: non hoſtilibus
Confoſſa telis pectus, aut uinclis manus
Secantibus praeſtricta, non acri latus
Vtrunq; flamma cincta, maternam fidem
Vnquam exuiſſem: nate quis te nunc locus,
Fortuna quae poſſedit? errore auio
Vagus arua luſtras, uaſtus an patriae uapor
Corripuit artus? ſaeuus an uictor tuo
Luſit cruore? nunquid immanis ferae
Morſu peremptus paſcis Idaeas aues?
VLY. Simulata remoue uerba, non facile eſt tibi
Decipere Vlyſſem, uicimus matrum dolos,
Etiam dearum: caſſa conſilia amoue.
Vbi natus eſt? AN. Vbi Hector? ubi cuncti Phryges?
Vbi Priamus? unũ quaeris, ego quaero oĩa.
VLY. Coacta dices, ſponte quod fari abnuis.
AN. Tuta eſt, perire quae poteſt, debet, cupit.
VLY. Magnifica uerba mors prope admota excutit.

Si uis

AN. *Si uis Vlyſſe cogere Andromacham metu,*
Vitam minare, nam mori uotum eſt mihi.
VLY. *Verberibus, igne, morte, cruciatu, eloqui*
Quodcunq; celas, adiget † inuitam dolor. † inuictā
Et pectore imo condita arcana eruet.
Neceßitas plus poſſe, quàm pietas, † ſolet. † poteſt
AN. *Propone flammas, uulnera, & diras mali*
Doloris artes, & famem, & ſæuam ſitim,
Variasq; peſtes undiq;, & ferrum † inditum † ignitum
Viſceribus uſtis, carceris cæci luem,
Et quidquid audet uictor iratus tumens.
VLY. *Stulta eſt fides, celare quod prodas ſtatim.*
Animoſa nullos mater admittis metus.
Hic ipſe, quo nunc contumax perſtas, amor,
Conſulere paruis liberis Danaos monet,
Poſt arma tam longinqua, poſt annos decem.
Minus timerem, quos facis Calchas metus,
Si mihi timerem, bella Telemacho paras.
AN. *Immiti Vlyßi gaudium, ac Danais dabo,*
Dandum eſt, fatere, quos premis, luctus dolor.
Gaudete Atridæ, tuq; lætifica, ut ſoles,
Refer Pelaſgis: Hectoris proles obit.
VLY. *Et eſſe uerum hoc, qua probas Danais fide?*
AN. *Ita quod minari maximum uictor poteſt,*
Contingat, & me fata maturo exitu

Faciliq;

Faciliq́; ſoluant, ac meo condant ſolo.
Et patria tellus Hectorem leuiter premat.
Vt luce caruit, inter extinctos iacet.
Datusq́; tumulo debita exanimis tulit.
VLY. *Expleta fata ſtirpe ſublata Hectoris,*
Solidamq́; pacem lætus ad Danaos feram.
Quid agis Vlyſſe? Danaidæ credent tibi.
Tu cui? parenti: fingit an quidquam parens?
Nec abominandæ mortis auſpicium pauet?
Auſpicia metuunt qui nihil maius timent.
Fidem alligauit iureiurando ſuam.
Si peierat, timere quid grauius poteſt?
†age *Nunc aduoca aſtus* †*anime, nunc fraudes, dolos,*
Et totum Vlyſſem: ueritas nunquam latet.
Scrutare matrem: mœret, illachrymat, gemit,
Et huc, & illuc anxios greſſus refert,
Miſſaſq́; uoces aure ſollicita excipit.
Magis hæc timet, quàm mœret: ingenio eſt opus.
Alios parentes alloqui in luctu decet:
Tibi gratulandum eſt, miſera quod nato cares,
Quem mors manebat ſæua, præcipitem datum
E turre, lapſis ſola quæ muris manet.
AN. *Reliquit animus, membra quatiuntur, labant,*
Torpetq́; uinctus frigido ſanguis gelu.
VLY. *En tremuit, hac hac parte quærenda eſt mihi,*

Matrem

Matrem timor detexit,iterabo metum.
Ite ite celeres,fraude materna abditum
Hoſtem Pelaſgi nominis,peſtem ultimam,
Vbicunq; latitat,erutam in medium date.
Bene eſt,tenetur,perge,feſtina,attrahe.
Quid reſpicis? trepidasq́;? iam certe perit.
AN. *Vtinam timerem,ſolitus ex longo eſt metus.*
Dediſcit animus ſerò quod didicit diu.
VLY. *Luſtrale quoniam debitum muris puer*
Sacrum anteceßit,nec poteſt uatem ſequi
Meliore fato raptus,hoc Calchas ait,
Modo piari poſſe redituras rates,
Si placet undas Hectoris ſparſi cinis,
Ac tumulus imo totus æquetur ſolo.
Nunc ille quoniam debitam effugit necem,
Erit admouenda ſedibus ſacris manus.
AN. *Quid agimus? animum diſtrahit geminus timor:*
Hinc natus,illinc coniugis cari cinis.
Pars utra uincit? teſtor immites deos,
Deosq́; ueros: coniugis manes mei.
Non aliud Hector in meo nato mihi
Placere quàm te,uiuat ut poßit tuos
Referre uultus: prorutus tumulo cinis
Mergetur? oſſa fluctibus ſpargi ſinam
Diſiecta uaſtis? potius hic mortem oppetat,

Poteris nefandæ deditum mater neci
Videre? poteris celſa per faſtigia
Miſſum rotari? potero, perpetiar, feram,
Dum non meus poſt fata uictoris manu
Iactetur Hector: hic ſuam pœnam poteſt
Sentire, at illum fata iam in tuto locant.
Quid fluctuaris? ſtatue, quem pœnæ extrahas.
Ingrata dubitas? Hector eſt illinc tuus.
Erras, utrinq; eſt Hector: hic ſenſu potens
Forſan futurus ultor extincti patris.
Vtriq; parci non poteſt, quidnam facis?
Serua è duobus animæ, quem Danai timent.

VLY. Reſponſa peragam, funditus buſta eruam.
AN. Quæ uẽdidiſtis? VLY. Pergã, & è ſummo aggere
†Cœli tamen Traham ſepulchra. AN. †Cœlitũ appello fidem,
Fidemq; Achillis, Pyrrhe genitoris tui
Munus tuere. VLY. Tumulus hic campo ſtatim
Toto iacebit. AN. Fuerat hoc prorſus nefas
Danais inauſum, templa uiolaſtis, deos
Etiam fauentes, buſta tranſierat furor.
Reſiſtam, inermes offeram armatis manus:
Dabit ira uires: qualis argolicas ferox
Turmas Amazon ſtrauit: aut qualis deo
Percuſſa Mænas entheo, ſyluas gradu
Armata thyrſo terret, atq; expers ſui

Vultus

Vulnus dedit, nec ſenſit: in medios ruam,
Tumuloq; cineris ſocia defenſo cadam.
VLY. *Ceſſatis? & uos flebilis clamor mouet?*
Furorq; caſſus fœminæ? iuſſa ocyus
Peragite. AN. *Me me ſternite hic ferro prius.*
†Repelle Auernum: rumpe fatorum †moras. †Rumpe animum †metas
Molire terras Hector, ut Vlyſſem domes,
†Vel umbra ſatis es, arma concuſſit manu. †Vel uerba ſatis eſt
Iaculatur ignes: cernitis Danai Hectorem?
An ſola uideo? VLY. *Funditus cuncta erue.*
AN. *Quid agis? ruina mater, & natum, & uirum,*
Proſternis unà: forſitan Danaos prece
Placare poteris, conditum elidet ſtatim
Immane buſti pondus: intereat miſer,
Vbicunq; potius, ne pater natum obruat,
Prematq; patrem natus, ad genua accido
Supplex Vlyſſe, †quamq; nullius pedes †quanq;
Nouere dextram, pedibus admoueo tuis,
Miſerere matris, & preces placidus pias
Patiensq; recipe: quoq; te celſum altius
Superi leuarunt, mitius lapſos preme.
Miſero datur, quodcunq; fortunæ datur.
Sic te reuiſat coniugis ſanctæ torus,
Annosq;, dum te recipit, extendat ſuos
Laërta, ſic te iuuenis excipiat tuus,

Et uota uincens ueſtra felici indole,
Aetate auum tranſcendat, ingenio patrem.
Miſerere matris: unicum afflictae mihi
Solamen hic eſt. VLY. *Exhibe natum, & roga.*

ANDROMACHA.

Anapaeſtici.

HVc è latebris procede tuis
Flebile matris furtum miſerae,
Hic puer, hic eſt terror Vlyſſe
Mille carinis: ſubmitte manus
Dominiq; pedes ſupplice dextra
Stratus adora: nec turpe puta
Quidquid miſeros fortuna iubet:
Pone ex animo reges atauos,
Magniq; ſenis iura per omnes
Inclyta terras, excidat Hector.
Gere captiuum, poſitoq; genu,
Si tua nondum uulnera ſentis,
Matris fletus imitare tuae.
Vidit pueri regis lachrymas
Et Troia prior, paruusq; minas
Trucis Alcidae flexit Priamus.
Ille ille ferox, cuius uaſtis
Viribus omnes ceſſere ferae.
† fracto inferi *Qui † perfracto limine Ditis,*

Caecum

Cæcum retro patefecit iter.
Hoſtis parui uictus lachrymis,
Suſcipe dixit, rector habenas,
Patrioq́; ſede celſus ſolio.
Sed ſceptra fide meliore tene.
Hoc fuit illo uictore capi.
Diſcite mites Herculis iras:
An ſola placent Herculis arma?
Iacet ante pedes non minor illo
Supplice ſupplex, uitamq́; petit.
Regnum Troiæ, quocunq; uolet,
Fortuna ferat.

VLYSSES. ANDROMACHA.
ASTYANAX.

Trimetri Iambici.

MAtris quidem me mœror attonitæ mouet:
Magis Pelaſgæ me tamen matres mouēt,
Quarum iſte magnos creſcit in luctus puer.
AN. *An has ruinas urbis in cinerem datas*
Hic excitabit? hæ manus Troiam erigent?
Nullas habet ſpes Troia, ſi tales habet.
Non ſic iacemus Troes, ut cuiquam metus
Poßimus eſſe, ſpiritus genitor facit?
Sed nempe tractus ipſe poſt Troiam pater
Poſuiſſet animos, magna quos frangunt mala.

Si pœna petitur, quæ peti grauior poteſt?
Famulare collo nobili ſubeat iugum,
Seruire liceat, aliquis hoc regi negat?

VLY. *Non hoc Vlyſſes, ſed negat Calchas tibi.*

AN. *O machinator fraudis, ô ſcelerum artifex,*
Virtute cuius bellica nemo occidit,
Dolis, & aſtu maleficæ mentis iacent
Etiam Pelaſgi: uatem, & inſontes deos
Prætendis? hoc eſt pectoris facinus tui
Nocturne miles, fortis in pueri necem.
Iam ſolus audes aliquid & claro die.

VLY. *Virtus Vlyßis nota Danais eſt ſatis,*
Nimisq; Phrygibus: non uacat uanis diem
Conterere uerbis, anchoras claßis legit.

AN. *Breuem moram largire, dum officium parens*
Nato ſupremum reddo, & amplexu ultimo
Auidos dolores ſatio. VLY. *Miſereri tui*
Vtinam liceret: quod tamen ſolum licet,
Tempus, moramq; dabimus arbitrio tuo
Implere lachrymis: fletus ærumnas leuat.

AN. *O dulce pignus, ô decus lapſæ domus,*
Summumq; Troiæ funus, ô Danaum timor,
Genitricis ô ſpes uana, cui demens ego
Laudes parentis bellicas, annos aui
Medios precabar: uota deſtituit deus

Iliaca

Iliaca: non tu ſceptra regali potens
Geſtabis aula, iura nec populis dabis,
Victasq́; gentes ſub tuum mittes iugum,
Non graia cædes terga, non Pyrrhum trahes,
Non arma tenera parua tractabis manu,
Sparſasq́; paßim ſaltibus latis feras
Audax ſequeris, nec ſtato luſtri die
Solenne †referens Troici luſtri ſacrum, † referes
Puer citatas nobilis turmas ages.
Non inter aras mobili uelox pede,
Reuocante flexo concitos cornu modos,
Barbarica priſco templa ſaltatu coles.
O morte dira triſtius leti genus:
Flebilius aliquid Hectoris magni nece
Muri uidebunt. VLY. *Rumpe iam fletus parẽs.*
Magnus ſibi ipſi non facit finem dolor.
AN. *Lachrymis Vlyſſe parua,† quã petimus, mora eſt.* † noſtris mora eſt.
Concede paruos, ut mea condam manu
Viuentis oculos: occidis paruus quidem,
Sed iam timendus, Troia te expectat tua.
I, uade liber, liberos Troas uide.
AST. *Miſerere mater.* AN. *Quid meos retines ſinus?*
Manusq́; matris? caſſa præſidia occupas.
Fremitu leonis qualis audito tener
Timidum iuuencus applicat matri latus:

At ille ſæuus matre ſummota leo,
Prædam minorem morſibus uaſtis premens
Frangit,uehitq́;: talis è noſtro ſinu
Te rapiet hoſtis: oſcula,& fletus puer
Laceroſq; crines excipe,& plenus mei
Occurre patri: pauca maternæ tamen
Perfer querelæ uerba, ſi manes habent
Curas priores, nec perit flammis amor:
Seruire graio pateris Andromachen iugo
Crudelis Hector? lentus,& ſegnis iaces.
Redijt Achilles: ſume nunc iterum comas,
Et ſume lachrymas,quidquid è miſero uiri
Funere relictum eſt,ſume quæ reddas tuo
Oſcula parenti, matris hanc ſolatio
Relinque ueſtem,tumulus hanc tetigit meus,
Maneſq; cari,quidquid hic cineris latet,
Scrutabor ore. VLY. *Nullus eſt flendi modus,*
Abripite propere claſsis Argolicæ moram.

CHORVS.

Sapphici.

QVæ uocat ſedes habitanda captas?
Theſſali montes,& opaca Tempe?
† *Aptaq́;* † *An uiros tellus dare militares*
Aptior Pthie? meliorq; fœtu
† *Trache* *Fortis armentis lapidoſa* † *Trachin?*

An maris uaſti domitrix Iolchos?
Vrbibus centum ſpatioſa Crete?
Parua Gortyne? ſterilisq́; Trice?
An frequens ruſcis leuibus Methone,
Quæ ſub Oethæis latebroſa ſyluis
Miſit infeſtos Troiæ ruinis
Non ſemel arcus?
Olenos tectis habitata raris?
Virginis Pleuros inimica diuæ?
An maris lati ſinuoſa Trœzen?
Pelion regnum Protei ſuperbum
Tertius cœlo gradus? Hic recumbens
Montis exeſi ſpatioſus antro
Iam trucis Chiron pueri magiſter,
Tinnulas plectro feriente chordas,
Tunc quoq; ingentes † acuebat iras *† uerberat*
Bella canendo.
An ferax † rari lapidis Caryſtos? *† uarij*
An premens littus maris inquieti
Semper Euripo properante Chalcis?
Quolibet uento faciles echidnæ?
An carens nunquam Genoëſſa uento?
Quæq́; formidant Boream Eniſpæ?
Attica pendens Peparethos ora?
An ſacris gaudens tacitis Eleuſis?

Nunquid Aiacis Salamina ueri?
An uera notam Calydona ſæua?
Quas'ue perfundit ſubiturus æquor,
Segnibus terras Titareſos undis,
Beſſan & Scarphen? Pilon an ſenilem?
Pharin? an piſam Iouis, & coronis
Elida claram?
Quolibet triſtis miſeras procella
Mittat, & donet cuicunq; terræ:
Dum luem tantam Troiæ, atq; Achiuis
Quæ tulit, Sparte procul abſit, abſit
Argos, & ſæui Pelopis Mycenæ.
Neritos parua breuior Zacyntho,
Et nocens ſaxis Ithace doloſis.
Quod manet fatum, dominusq; quis te
Aut quibus terris Hecube uidendam
Ducet? in cuius moriere regno?

ACTVS QVARTVS.

Trimetri Iambici.

HELENA. ANDROMACHA. HECVBA.

Quicunq; hymen funeſtus, illætabilis,
Lamēta, cædes, ſanguinē, gemitus habēs
Eſt auſpice Helena dignus: euerſis quoq;
Nocere cogor Phrygibus: ego Pyrrhi toros,

Narrare falſos iubeor, ego cultus dare
Habitusq; graios: arte capitur mea,
Meaq; fraude concidet Paridis ſoror:
Fraudetur, ipſi leuius hoc equidem reor.
Optanda mors eſt, ſine metu mortis mori.
Quid iuſſa ceſſas agere? ad autorem redit
Sceleris coacti culpa: Dardaniæ domus
Generoſa uirgo, melior afflictos deus
Reſpicere cœpit, teq; fœlici parat
Dotare thalamo: tale coniugium tibi
Non ipſa ſoſpes Troia, non Priamus daret,
Nam te pelaſgæ maximum gentis decus
Ad ſancta lecti iura legitimi † petit, †uocat
Cui regna campi lata Theſſalici iacent.
Te magna Thetys, teq; tot pelagi deæ,
Placidumq; numen æquoris tumidi Thetys
Suam uocabunt: te datam Pyrrho ſocer
Peleus nurum uocabit, & Nereus nurum.
Depone cultus ſqualidos, feſtos cape.
Dediſce captam, deprime horrentes comas,
Crinemq; docta † patere diſtingui manu. †parem diſtingue
Hic forſitan te caſus excelſo magis
Solio reponet: profuit multis capi.
AN. *Hoc deerat unum Phrygibus euerſis malum,*
Gaudere, flagrant ſtrata paßim pergama.

O coniugale

O coniugale tempus, an quiſquam audeat
Negare? quiſquam dubius ad thalamos eat,
Quos Helena ſuadet? peſtis, exitium, lues
Vtriuſq; populi: cernis hos tumulos ducum?
† cutis Et nuda † totis oſſa quæ paßim iacent
Inhumata campis? Hæc Hymen ſparſit tuus:
† tibi Tibi fluxit Aſiæ, † fluxit Europæ cruor.
Cum dimicantes læta proſpiceres uiros
Incerta uoti, perge, thalamos appara.
Tedis quid opus eſt? quid'ue ſolenni face?
Quid igne? thalamis Troia prælucet nouis.
Celebrate Pyrrhi Troades connubia,
Celebrate, digni planctus, & gemitus ſonent.
HEL. Ratione quamuis careat, & flecti neget
Magnus dolor, ſociosq; nonnunquam ſui
Mœroris ipſos oderit: cauſam tamen
Poſſum tueri iudice infeſto meam
Grauiora paſſa, luget Andromacha Hectorem,
Et Hecuba Priamum: ſolus occulte Paris
Lugendus Helenæ eſt: durũ & inuiſum & graue
Seruitia ferre: patior hoc olim iugum (eſt
Annis decem captiua: proſtratum Ilium eſt,
Verſi penates, perdere eſt patriam graue,
Grauius timere: uos leuat tanti mali
Comitatus, in me uictus, & uictor furit.

Quam

Quam quiſq; famulam traheret, incerto diu
Caſu pependit, me meus traxit ſtatim
Sine ſorte dominus: cauſa bellorum fui
Tantæq; Teucris cladis, hoc uerum puta:
Spartana puppis ueſtra ſi ſecuit freta,
Sin rapta Phrygijs præda remigibus fui,
Deditq; donum iudici uictrix dea,
Ignoſce Paridi, iudicem iratum puta,
Habitura cauſa eſt, iſta Menelaum manent
Arbitria: nunc hanc luctibus paulum tuis
Andromacha omiſſis flecte, uix lachrymas queo
Retinere. AN. *Quãtũ eſt Helena, qđ lachrymat, malum?*
Cur lachrymat autẽ? fare quos Ithacus dolos,
Quæ ſcelera nectat: utrum ab idæis iugis
Iactanda uirgo eſt? arcis an celſæ edito
Mittenda ſaxo? num per has uaſtum in mare
Voluenda rupes? latere quas ſciſſo leuat
Altum uadoſos Sigeon ſpectans ſinus?
Dic: †fare quidquid ſubdolo uultu tegis. †*fatere*
Leuiora mala ſunt cuncta, quàm Priami gener
Hecubæq; Pyrrhus, fare quam pœnam pares,
Exprome, & unum hoc deme noſtris cladibus,
Falli, paratas perpeti mortem uides.
HEL. *Vtinam iuberet me quoq; interpres deûm*
Abrumpere enſe lucis inuiſæ moras,

Vel Achillis ante buſta furibunda manu
Occidere Pyrrhi, fata comitantem tua
Polyxena miſeranda, quam tradi ſibi,
Cineremq; Achilles ante mactari ſuum,
Campo maritus ut ſit Elyſio, iubet.

AN. Vide ut animus † ingens lętus audierit necem,
†lugéns Cultus decoros regiæ ueſtis petit,
Et admoueri crinibus patitur manum,
Mortem putabat illud, hoc thalamos putat,
At miſera luctu mater audito ſtupet,
Labefacta mens ſuccubuit, aſſurge, alleua
Animum, & cadentem miſera firma ſpiritum,
Quàm tenuis animæ uinculo pendet leui.
Minimū eſt, quod Hecubam facere felicem poteſt.
Spirat, reuixit: prima mors miſeros fugit.

HEC. Adhuc Achilles uiuit in pœnas Phrygum,
Adhuc rebellat, ô manum Paridis leuem.
Cinis ipſe noſtrum ſanguinem, ac tumulus ſitit.
Modo turba felix latera cingebat mea,
Laſſabar in tot oſcula, & in totum gregem
Diuidere matrem, ſola nunc hæc eſt ſuper
Votum comes, leuamen afflictæ quies,
Hæc totus Hecubæ fœtus, hac ſola uocor
Iam uoce mater: dura, & infelix age,
Elabere anima: deniq; hoc unum mihi

Remitte

Remitte funus: irrigat fletus genas,
Imberq́; uicto ſubitus è uultu cadit.
Lætare, gaude nata, quàm uellet tuos
Caſſandra thalamos, uellet Andromache tuos.
AN. Nos Hecuba, nos nos Hecuba lugendæ ſumus.
Quas mota claßis huc, & huc ſparſas feret
Hanc cara tellus ſedibus † patris teget. † patrijs
HEL. Magis inuidebis, ſi tuam ſortem ſcias.
AN. An aliqua pœnæ pars meæ ignota eſt mihi?
HEL. Verſata dominos † urna captiuis dedit. † Troia
AN. Cui famula tradar, ede, quem dominum uoco?
HEL. Te ſorte prima Scyrius iuuenis tulit.
AN. Caſſandra felix, quam furor ſorte eximit,
Phœbusq́;. HEL. Regū hāc maximus rector tenet,
HEC. Eſt'ne aliquis, Hecubam qui ſuam dici uelit?
HEL. Ithaco obtigiſti præda nolenti breuis.
HEC. Quis tam impotens, ac dirus, & iniquæ ferus
Sortitor urnæ regibus reges dedit?
Quis tam ſiniſter diuidit captas deus?
Quis arbiter crudelis, & miſeris grauis
Eligere dominos neſcit? & ſæua manu
Dat iniqua miſeris fata? quis matrem Hectoris
Armis Achillis miſcet? ad Vlyſſem uocor.
Nunc uicta, nunc captiua, nunc cunctis mihi
Obſeſſa uideor cladibus, domini pudet,

Non

Semper ab ſemper dolor ipſe magnus
Gaudet in multos ſua fata mitti,
Seq́; non ſolum patuiſſe pœnæ.
Ferre, quam ſortem patiuntur omnes,
Nemo recuſat.
Nemo ſe credit miſerum, licet ſit:
Tolle felices, remoueto multo
Diuites auro, remoueto centum
Rura qui ſcindant opulenta bobus,
Pauperi ſurgent animi iacentes.
Eſt miſer nemo niſi comparatus.
Dulce in immenſis poſito ruinis,
Neminem lætos habuiſſe uultus.
Ille deplorat, queriturq́; fatum,
Qui ſecans fluctum rate ſingulari
Nudus in portus cecidit petitos.
Aequior caſum tulit, & procellas,
Mille qui ponto pariter carinas
Obrui uidit, tabulaq́; littus
Naufraga ſpargi, mare cum coactis
Fluctibus Corus prohibet reuerti.
Queſtus eſt Hellen cecidiſſe Phryxus,
Cum gregis ductor radiante uillo
Aureo, fratrem ſimul, & ſororem
Suſtulit tergo, medioq́; iactum

Fecit in ponto: tenuit querelas
Et uir, & Pyrrha, mare cum uiderent,
Et nihil, præter mare, cum uiderent,
Vnici terris homines relicti.
† metum *Soluet hunc † queſtum, lachrymaſq; noſtras*
Sparget huc illuc agitata claſsis.
Et tuba iuſsi dare uela nautæ,
Cum ſemel uentis properante remo
Prenderint altum, fugientq; littus.
Quis ſtatus mentis miſeris, ubi omnis
Terra decreſcet, pelaguſq; creſcet?
Celſa cum longe latitabit Ide.
Tum puer matri, genitrixq; nato,
Troia qua iaceat regione monſtrans
Dicet, & longe digito notabit.
Ilium eſt illic, ubi fumus alte
Serpit in cœlum, nebulæq; turpes.
Troës hoc ſigno patriam uidebunt.

ACTVS QVINTVS.

Trimetri Iambici.

NVNTIVS. ANDROMACHA. HECVBA.

O Dira fata, ſæua, miſeranda, horrida,
† Quid *† Quod tam ferũ, tã triſte, bis quinis ſcelus*
† quid *Mars uidit annis? † quod prius refirens gemam?*

Tuos ne

Tuos'ne potius? an tuos luctus anus?

HEC. *Quoſcunq; luctus fleueris, flebis meos,*
Sua quenq; tantum, me omnium clades premit.
Mihi cuncta percũt, quiſquis eſt, Hecubæ eſt, miſer

NVN. *Mactata uirgo eſt, miſſus è muris puer:*
Sed uterq; letum mente generoſa tulit.

AN. *Expone ſeriem cædis, & duplex nefas*
Proſequere: gaudet animus ærumnas meus
Tractare totas: ede, & enarra omnia.

NVN. *Eſt una magna turris è Troia ſuper*
Aſſueta Priamo, cuius è faſtigio
Summiſq; pinnis, arbiter belli ſedens
Regebat acies: turre in hac blando ſinu
Fouens nepotem, cum metu uerſos graui
Danaos fugaret Hector: & ferro, & face,
Paterna puero bella monſtrabat ſenex.
Hæc nota quondam turris, & muri decus,
Nunc ſæua cautes, undiq; effuſa ducum
Plebiſq; turba cingitur, totum coit
Ratibus relictis uulgus, hijs collis procul
Aciem patenti liberam præbet loco.
Hijs alta rupes, cuius è cacumine
Erecta ſummos turba librauit pedes.
Hunc pinus, illum laurus, hunc fagus tegit,
Et tota populo ſylua ſuſpenſo tremit.

Extrema montis ille prærupti petit.
Semuſta at ille tecta, uel ſaxum imminens
Muri cadentis preſſat: atq; aliquis, nefas,
Tumulo ferus ſpectator Hectoreo ſedet.
Per ſpatia late plena ſublimi gradu
Incedit Ithacus, paruulum dextra trahens
† at Priami nepotem: † nec gradu ſegni puer
Ad alta pergit mœnia: ut ſumma ſtetit
Pro turre, uultus huc & huc acres tulit
Intrepidus animo: qualis ingentis feræ
Paruus, tenerq; fœtus, & nondum potens
Sæuire dente, iam tamen tollit minas,
Morſusq; inanes tentat, atq; animus tumet.
Sic ille dextra prenſus hoſtili puer
† uulgus Ferox, ſuperbe mouerat † uulgum, ac duces,
Ipſumq; Vlyſſem: non flet è turba omnium,
Qui fletur: ac dum uerba fatidici, & preces
Concipit Vlyſſes uatis, & ſæuos ciet
Ad ſacra ſuperos, ſponte diſiluit ſua
In media Priami regna.
AN. Quis Colchus hæc, quis ſedis incertæ Scytha
Commiſit? aut quæ Caſpium tangens mare
Gens iuris expers auſa? non Buſiridis
Puerilis aras ſanguis aſperſit feri.
Nec parua gregibus membra Diomedes ſuis

Epulanda

Epulanda poſuit: quis tuos artus teget?
Tumuloq́; tradet? NVN. *Quos enim præceps lo*
Reliquit artus? oſſa diſiecta graui *(cus*
Eliſa caſu, ſigna clari corporis,
Et ora, & illas nobilis patris notas
Confudit imam pondus ad terram datum.
Soluta ceruix, ſilicis incuſſu caput
Ruptum cerebro penitus expreſſo, iacet
Deforme corpus. AN. *Hic quoq; eſt ſimilis patri.*
NVN. *Præceps ut altis cecidit è muris puer,*
Fleuitq́; Achiuûm turba, quod fecit, nefas,
Idem ille populus aliud ad facinus redit,
Tumulumq́; Achillis, huius extremum latus
Rhœtea leni uerberant fluctu uada.
Aduerſa cingit campus, & cliuo leui
Erecta medium uallis includens locum
Creſcit theatri more: concurſus frequens
Impleuit omne littus: hij claßis moras
Hac morte ſolui rentur, hij ſtirpem hoſtium
Gaudent recidi: magna pars uulgi leuis
Odit ſcelus, ſpectatq́;: nec Troës minus
Suum frequentant funus, & pauidi metu
Partem ruentis ultimam Troiæ uident.
Cum ſubito thalami more præcedunt faces,
It pronuba illi Tyndaris mœſtum caput

†modo Demiſſa: tali nubat Hermione †face,
Phryges precantur, ſic uiro turpis ſuo
Reddatur Helena, terror attonitos mouet
Vtroſq; populos: ipſa deiectos gerit
Vultus pudore: ſed tamen fulgent genæ,
Magisq; ſolito ſplendet extremus decor.
Vt eſſe Phœbi dulcius lumen ſolet
Iam iam cadentis, aſtra cum repetunt uices,
Premiturq; dubius nocte uicina dies.
Stupet omne uulgus, & ferè cuncti magis
Vt peritura laudant: hos mouet formæ decus,
†uariæ Hos mollis ætas, hos †uagæ rerum uices:
Mouet animus omnes fortis, & leto obuius.
Pyrrhum antecedit: omnium mentes tremunt,
Miſerentur, ac mirantur: ut primum ardui
Sublime montis tetigit, atq; alte editus
Iuuenis paterni uertice in buſti ſtetit,
Audax uirago non tulit retro gradum,
Conuerſa ad ictum ſtat truci uultu ferox.
Tam fortis animus omnium mentes ferit.
Nouumq; monſtrũ eſt: Pyrrhus ad cædem piger.
Vt dextra ferrum penitus exacta abdidit,
Subitus recepta morte prorupit cruor
Per uulnus ingens: nec tamen moriens adhuc
Deponit animos: cecidit, ut Achilli grauem

Factura terram, prona, & irato impetu:
Vterq; fleuit cœtus: at timidum Phryges
Miſere gemitum, clarius uictor gemit.
Hic ordo ſacri: non ſtetit fuſus cruor,
Humóue ſumma fluxit, abduxit ſtatim
Sæuusq; totum ſanguinem tumulus bibit.

HEC. *Ite, ite Danai, petite iam tuti domos,*
Optata uelis maria diffuſis ſecet
Secura claßis: concidit uirgo, ac puer.
Bellum peractum eſt: quò meas lachrymas ſeram?
Vbi hanc anilis expuam leti moram?
Natam, an nepotem? coniugem, an patriam fleam?
An omnia? an †me? ſola mors uotum meum †me ſolam
Infantibus uiolenta †uirginibus uenis. † & uirginibus meis
Vbicunq; properas ſæua, me ſolam times,
Vitasq; gladios inter, ac tela, & faces.
Quæſita tota nocte cupientem fugis.
Non hoſtis, aut ruina, non ignis meos
Abſumpſit artus: quàm prope †ac Priamo ſtetit? † à

IVN. *Repetite celeri maria captiuæ gradu,*
Iam uela puppis laxat, & claßis mouet.

TRAGOEDIAE INTERLOCVTORES.

Medea. Creon. Chorus.
Iaſon. Nutrix. Nuntius,

TRAGOEDIA SEPTIMA, QVAE INSCRIBITVR MEDEA.

ACTVS PRIMVS.

Trimetri Iambici.

MEDEA.

DI *coniugales, tuq; genialis tori*
Lucina cuſtos, quæq; domitorem freti
Tiphyn nouam frenare docuiſti ratē,
Et tu ꝓfundi ſæue dominator maris,
Clarumq; Titan diuidens orbi diem,
Tacitisq; præbens conſcium ſacris iubar
Hecate triformis: quosq; iurauit mihi
Deos Iaſon, quosq; Medeæ magis
Fas eſt precari: Noctis æternæ chaos,
Aduerſa ſuperis regna, manesq; impios,
Dominumq; regni triſtis, & dominam fide
Meliore raptam, uoce non fauſta precor,
Adeſte, adeſte ſceleris ultrices deæ,
Crinem ſolutis ſqualidæ ſerpentibus,
Atram cruentis manibus amplexæ facem,
Adeſte, thalamis horridæ quondam meis
Quales ſtetiſtis: coniugi letum nouæ,
Letumq; ſocero, & regiæ ſtirpi date.

Mihi

Mihi peius aliquod, quod precer ſponſo malum,
Viuat: per urbes erret ignotas egens,
Exul, pauens, inuiſus, incerti laris,
Me coniugem optet, limen alienum expetat,
Iam notus hoſpes: quoq; non aliud queam
Peius precari, liberos ſimiles patri,
Similesq; matri, parta iam parta ultio eſt,
Peperi, querelas, uerbaq; incaſſum ſero.
Non ibo in hoſtes? manibus excutiam faces,
Cœloq; lucem? ſpectat hoc noſtri ſator
Sol generis, & ſpectator, & curru inſidens
Per ſolita puri ſpatia decurrit poli,
Num redit in ortus, & remetitur diem?
Da, da per auras curribus patris uehi,
Committe habenas genitor, & flagrantibus
Ignifera loris tribue moderari iuga.
Gemino Corinthus littori opponens moras
Cremata flammis maria committat duo.
Hoc reſtat unum: pronubam thalamo feram
Vt ipſa pinum: poſtq; ſacrificas preces
Cædam dicatis uictimas altaribus,
Per uiſcera ipſa quære ſupplicio uiam,
Si uiuis anime, ſi quid antiqui tibi
Remanet uigoris, pelle fœmineos metus,
Et inhoſpitalem caucaſum mente indue.

t 5 Quodcunq;

Quodcunq; uidit Phaſis, aut pontus nefas,
Videbit Iſthmos, efferа, ignota, horrida,
Tremenda cœlo pariter, ac terris mala.
Mens intus agitat uulnera, & cædem, & uagos
Funus per artus, leuia memoraui nimis.
Hæc uirgo feci: grauior exurgat dolor.
Maiora iam me ſcelera poſt partus decent.
Accingere ira, teq; in exitium para
Furore toto, paria narrentur tua
Repudia thalamis, quo uirum linques modo?
Hoc quo ſecuta es, rumpe iam ſegnes moras.
Quæ ſcelere parta eſt, ſcelere linquetur domus.

CHORVS.

Aſclepiadei, & partim Glyconici.

AD regum thalamos numine proſpero,
Qui cœlum ſuperi, quiq; regunt fretum
Adſint, cum populis rite fauentibus.
Primus ſceptriferis colla tonantibus,
Taurus celſa ferat tergore candido.
Lucinam niuei fœmina corporis
Intentata iugo placet, & aſperi
Martis ſanguineas quæ cohibet manus,
Quæ dat belligeris fœdera gentibus,
Et cornu retinet diuite copiam,
Donetur tenera mitior hoſtia.

Et tu qui facibus legitimis ades,
Noctem diſcutiens auſpice dextera
Huc incede gradu marcidus ebrio,
Præcingens roſeo tempora uinculo.
Et tu quæ gemini præuia temporis
Tarde ſtella redis ſemper amantibus.
Te matres auidæ, te cupiunt nurus,
Quamprimum radios ſpargere lucidos.
Vincit uirgineus decor
Longe cecropias nurus.
Et quæ Taygeti iugis
Exercent iuuenum modo.
Muris quod caret, oppidum.
Et quas Aonius latex,
Alpheusq́; ſacer lauat,
Cedent Aeſonio duci,
Si forma uelit aſpici.
Proles fulminis improbi,
Aptat qui iuga Tigribus.
Nec non qui Tripodas mouet,
Frater uirginis aſperæ.
Cedet Caſtore cum ſuo
Pollux cæſtibus aptior.
Sic ſic cœlicolæ, precor,
Vincat fœmina coniuges.

Vir longe ſuperet uiros.
Hæc cum uirgineo conſtitit in choro,
Vnius facies præminet omnibus.
Sic cum ſole perit ſyderibus decor,
Et denſi latitant Pleiadum greges,
Cum Phœbe ſolitum lumine non ſuo
Orbem circuitis cornibus alligat.
Oſtro ſic niueus phœniceo color
Perfuſus rubuit, ſic nitidum iubar
Paſtor luce noua roſcidus aſpicit.
Ereptus thalamis Phaſidos horridis,
Effrenæ ſolitus pectora coniugis
Inuita trepidus prendere dextera.
Felix Aoniam prendito uirginem.
Nunc primum ſoceris ſponte uolentibus
Conceſſo iuuenes ludite iurgio.
Hinc illinc iuuenes mittite carmina:
Rara eſt in dominos iuſta licentia,
Candida thyrſigeri proles generoſa Lyæi,
Multifidam iam tempus erat ſuccendere pinum.
Excute ſolennem digitis marcentibus ignem:
Feſta dicax fundat conuicia feſceninus.
Soluat turba iocos, tacitis eat illa tenebris,
Siqua peregrino nubit fugitiua marito.

ACTVS

ACTVS SECVNDVS.

Trimetri Iambici.

MEDEA. NVTRIX.

OCcidimus, aures pepulit hymenæus meas.
Vix ipſa tantum, uix adhuc credo malū,
Hæc facere Iaſon potuit? erepto patre,
Patria, atq; regno, ſedibus ſolam exteris
Deſerere? durus merita contempſit mea,
Qui ſcelere flammas uiderat uinci, & mare?
Adeo'ne credit omne conſumptum nefas?
Incerta, uecors, mente non ſana feror
Partes in omnes: unde me ulciſci queam?
Vtinam eſſet illi frater, eſt coniux, in hanc
Ferrum exigatur, hæc meis ſatis eſt malis.
Siquod Pelaſgæ, ſiquod urbes barbaræ
Nouere facinus, quod tuæ ignorant manus,
Nunc eſt parandum, ſcelera te hortentur tua,
Et cuncta redeant: inclytum regni decus
Raptum, & nefandæ uirginis paruus comes
Diuiſus enſe, funus inceſtum patri,
Sparſumq; ponto corpus, & Peliæ ſenis
Decocta aheno membra, funeſtum impie
Quàm ſæpe fudi ſanguinem: at nullum ſcelus
Irata feci, ſæuit infelix amor,
Quid tamen Iaſon potuit alieni arbitrij

Iuriſq;

Iuriſq; factus? debuit ferro obuium
Offerre pectus: melius, ah melius dolor
Furioſe loquere: ſi poteſt, uiuat meus
Vt fuit, Iaſon: ſi minus; uiuat tamen.
Memorq; noſtri muneri parcat meo,
Culpa eſt Creontis tota, qui ſceptro impotens
Coniugia ſoluit, quiq; genitricem abſtrahit
Natis, & arcto pignore aſtrictam fidem
Dirimit, petatur, ſolus hic pœnas luat,
Quis debet, alto cinere cumulabo domum,
Videbit atrum uerticem flammis agi,
Malea longas nauibus flectens moras.
NV. *Sile obſecro, queſtuſq; ſecretò abditos*
Manda dolori: grauia quiſquis uulnera
Patiente, & æquo motus animo pertulit,
Referre potuit: ira, quæ tegitur, nocet.
Profeſſa perdunt odia uindictæ locum.
ME. *Leuis eſt dolor, qui capere conſilium poteſt,*
Et clepere ſeſe: magna non latitant mala,
Libet ire contra. NV. *Siſte furialem impetum*
† *iuuat* *Alumna, uix te tacita defendit quies.*
ME. *Fortuna fortes* † *metuit, ignauos premit.*
NV. *Tunc eſt probanda, ſi locum uirtus habet.*
ME. *Nunquam poteſt non eſſe uirtuti locus.*
NV. *Spes nulla monſtrat rebus afflictis uiam.*

Qui

ME. *Qui nil poteſt ſperare, deſperet nihil.*
NV. *Abiere Colchi, coniugis nulla eſt fides,*
Nihilq́; ſupereſt opibus è tantis tibi.
ME. *Medea ſupereſt, hic mare, & terras uides,*
Ferrumq́;, & ignes, & deos, & fulmina.
NV. *Rex eſt timendus.* ME. *Rex meus fuerat pater.*
NV. *Non metuis arma?* ME. *Sint licet terra edita.*
NV. *Moriere.* ME. *Cupio.* NV. *Profuge.* ME. *Pœnituit fugæ.*
Medea fugiã? N. *Mater es.* M. *Cui ſim uides.*
NV. *Profugere dubitas?* ME. *Fugiã, at ulciſcar prius.*
NV. *Vindex ſequetur.* ME. *Forſan inueniam moras.*
NV. *Compeſce uerba, parce iam demens minis,*
Animosq́; minue, tempori aptari decet.
ME. *Fortuna opes auferre, non animum poteſt,*
Sed cuius ictu regius cardo ſtrepit?
Ipſe eſt pelaſgo tumidus imperio Creon.

CREON. MEDEA.

Trimetri Iambici.

MEdea Colchi noxium Aeetæ genus,
Nondum meis exportat è regnis pedẽ?
Molitur aliquid, nota fraus, nota eſt manus.
Cui parcet illa? quem 'uc ſecurum ſinet?
Abolere propere peſſimam ferro luem
Equidem parabam, precibus euicit gener.
Conceſſa uita eſt, liberet fines metu.

Abeatq; tuta, fert gradum contra ferox,
Minaxq́; noſtros propius effatus petit,
Arcete famuli tactu, & acceſſu procul,
Iubete ſileat, regium imperium pati
Aliquando diſcat: uade ueloci uia,
Monſtrumq́; ſæuum, horribile, iandudum auehe.
ME. Quod crimen, aut quæ culpa multatur fuga?
CR. Quæ cauſa pellat, innocens mulier rogat?
ME. Si iudicas, cognoſce, ſi regnas, iube.
CR. Aequum, atq; iniquum regis imperium feras.
ME. Iniqua nunquam regna perpetuò manent.
CR. I, querere Colchis. ME. Redeo, q auexit, ferat.
CR. Vox conſtituto ſera decreto uenit.
ME. Qui ſtatuit aliquid parte inaudita altera,
Aequum licet ſtatuerit, haud æquus fuit.
CR. Auditus à te Pelia ſupplicium tulit.
Sed fare, cauſæ detur egregiæ locus.
ME. Difficile quàm ſit animum ab ira flectere
Iam concitatum, quamq́; regale hoc putet,
Sceptris ſuperbas quiſquis admouit manus,
Qua cœpit ire, regia didici mea.
Quamuis enim ſim clade miſeranda obruta,
Expulſa, ſupplex, ſola, deſerta, undiq;
Afflicta, quondam nobili fulſi patre,
Auoq;, clarum Sole deduxi genus:

Quodcunq;

Quodcunq; placidis flexibus Phaſis rigat,
Pontusq́; quidquid Scythicus à tergo uidet,
Paluſtribus qua maria dulceſcunt aquis,
Armata peltis quidquid exterret cohors
Incluſa ripis uidua Thermodontijs,
Hoc omne noſter genitor imperio regit.
Generoſa, felix, decore regali potens
Fulſi: petebant tunc meos thalamos uiri,
Qui nunc petuntur: rapida fortuna, ac leuis,
Præcepsq́; regno eripuit, exilio & dedit.
Confide regnis, cum leuis magnas opes
Huc ferat, & illuc caſus: hoc reges habent
Magnificum & ingens, nulla quod rapiet dies,
Prodeſſe miſeris, ſupplices fido lare
Protegere: ſolum hoc Colchico regno extuli,
Decus illud ingens, †Græciæ florem inclytum, †gloriæ
Præſidia Achiuæ gentis, & prolem deum
Seruaſſe memet: munus eſt Orpheus meum,
Qui ſaxa cantu mulcet, & ſyluas trahit.
Geminumq́; munus Caſtor, & Pollux meum eſt,
Satiq́; Borea: quiq́; trans pontum quoq;
Summota Lynceus lumine immiſſo uidet.
Omnesq́; Minyæ: nam ducum taceo ducem,
Pro quo nihil debetur, hunc nulli imputo.
Vobis reuexi cæteros: unum mihi

u Inceſſe

Inceſſe nunc, & cuncta flagitia ingere.
Fatebor: obici crimen hoc ſolum poteſt
Argo reuerſa: uirgini placeat pudor,
Paterq; placeat: tota cum ducibus ruet
Pelaſga tellus: hic tuus primus gener
Tauri ferocis ore flagranti occidet.
Fortuna cauſam, qua uolet, noſtram premat.
Non pœnitet ſeruaſſe tot regum decus.
Quodcunq; culpa præmium ex omni tuli,
Hoc eſt penes te, ſi placet, damna ream,
Sed redde crimen, ſum nocens, fateor, Creon,
Talem ſciebas eſſe, cum genua attigi,
Petijq; ſupplex præſidis dextræ fidem.
Terra hac miſerijs angulum, & ſedem rogo,
Latebraſq; uiles: urbe ſi pelli placet,
Detur remotus aliquis in regnis locus.
CR. *Non eſſe me qui ſceptra uiolenter geram,*
†*miſeros* *Nec qui ſuperbo* †*miſerias calcem pede,*
Teſtatus equidem uideor haud clare parum,
. *Generum exulem legendo, & afflictum, & graui*
Terrore pauidum, quippe te pœnæ expetit,
Letoq; Acaſtus regna Theſſalica obtinens,
. *Senio trementem debili, atq; æuo grauem*
Patrem peremptum queritur, & cæſi ſenis
Diſciſſa membra, cum dolo captæ tuo

Pia

Piæ ſorores impium auderent nefas.
Poteſt Iaſon, ſi tuam cauſam amoues,
Suam tueri: nullus innocuum cruor
Contaminauit, abfuit ferro manus,
† Prorſusq́; ueſtro purus à cœtu ſtetit. † Proculq́;
Sed tu malorum machinatrix facinorum,
Cui fœminea nequitia ad audendum omnia
Virile robur, nulla famæ memoria eſt:
Egredere, purga regna, letales ſimul
Tecum aufer herbas, libera ciues metu.
Alia ſedens tellure ſollicita deos.
ME. *Profugere cogis, redde fugienti ratem,*
Vel redde comitem, fugere cur ſolam iubes?
Non ſola ueni, bella ſi metuis pati,
Vtrunq; regno pelle: cur ſontes duos
Diſtinguis? illi Pelia, non nobis iacet.
Fugam, rapinas, adijce deſertum patrem,
Lacerumq́; fratrem, quidquid etiamnum nouam
Docet maritus coniugem, non eſt meum.
Toties nocens ſum facta, ſed nunquam mihi.
CR. *Iam exiſſe decuit, quid ſeris fando moras?*
ME. *Supplex recedens illud extremum precor,*
Ne culpa natos matris inſontes trahat.
CR. *Vade, hos paterno, ut genitor, excipiam ſinu.*
ME. *Per ego auſpicatos regij thalami toros,*

Per ſpes futuras, perq́; regnorum ſtatus,
Fortuna uaria dubia quos agitat uice,
Precor, breuem largire fugienti moram.
Dum extrema natis mater infigo oſcula
Fortaſſe moriens. CR. Fraudibus tempus petis.
ME. Quæ fraus timeri tempore exiguo poteſt?
CR. Nullum ad nocendum tempus anguſtum eſt malis.
ME. Parum'ne miſeræ temporis lachrymis negas?
CR. Et ſi repugnat precibus infelix timor,
Vnus parando dabitur exilio dies.
ME. Nimis eſt, & ex hoc aliquid †abſcidas licet.
CR. Et ipſa propera, capite ſupplicium lues,
Clarus priuſquam Phœbus attollat diem,
Niſi cedis Iſthmo: ſacra me thalami uocant,
Vocat precari feſtus Hymenæo dies.

† abſcindas

CHORVS.

Anapæſtici uerſus.

Audax nimium, qui freta primus
Rate tam fragili perfida rupit,
Terraſq́; ſuas poſt terga uidens,
Animam leuibus credidit auris,
Dubioq́; ſecans æquora curſu
Potuit tenui fidere ligno,
Inter uitæ, mortiſq́; uias
Nimium gracili limite ducto.

Non

Nondum quiſquam ſydera norat,
Stelliſq; quibus pingitur æther,
Non erat uſus: nondum Pliadas,
Hyadas *poterant uitare rates,*
Non Oleniæ *ſydera capræ:*
Non quæ ſequitur, flectitq; ſenex
Arctica tardus plauſtra Bootes.
Nondum Boreas, *nondum* Zephyrus
Nomen habebant.
Auſus Tiphys *pandere uaſto*
Carbaſa ponto, legeſq; nouas
Scribere uentis: nunc lina ſinu
Tendere toto: nunc prælato
Pede tranſuerſos captare Notos,
Nunc antennas medio tutas
Ponere malo: nunc in ſummo
Religare loco, cum iam totos
Auidus nimium nauita flatus
Optat, & alto rubicunda tremunt
Suppara uelo.
Candida noſtri ſecula patres
Videre procul fraude remota,
Sua quiſq; piger littora tangens,
Patrioq; ſenex factus in aruo
Paruo diues: niſi quas tulerat

Natale ſolum, non norat opes.
Bene diſſepti fœdera mundi
Traxit in unum Theſſala pinus,
Iuſsitq́; pati uerbera pontum,
Partemq́; metus fieri noſtri
Mare ſepoſitum: dedit illa graues
Improba pœnas per tam longos
Ducta timores: cum duo montes
Clauſtra profundi, hinc atq́; illinc
Subito impulſu, uelut ætherio
Gemerent ſonitu, ſpargeret aſtra
Nubesq́; ipſas mare depreſſum.
Palluit audax Tiphys, & omnes
Labente manu miſit habenas:
Orpheus tacuit torpente lyra,
Ipſaq́; uocem perdidit Argo.
Quid cum Siculi uirgo Pelori
Rabidos utero ſuccincta canes,
Omnes pariter ſoluit hiatus?
Quis non tot horruit artus
Toties imo latrante malo?
Quid cum Auſonium diræ peſtes
Voce canora mare mulcerent?
Cum pieria reſonans cithara
Thracius Orpheus, ſolitam cantu
Retinere rates, penè coëgit

Sirena ſequi? quod fuit huius
Pretium curſus? aurea pellis,
Maiusq́; mari Medea malum,
Merces prima digna carina,
Nunc iam ceßit pontus, & omnes
Patitur leges: non Palladia
Compacta manu regum referens
Inclyta remis queritur Argo.
Quælibet altum cymba pererrat:
Terminus omnis motus, & urbes
Muros terra poſuere nouos,
Nil qua fuerat ſede reliquit
Peruius orbis: Indus gelidum
Potat Araxem: Albim Perſæ,
Rhenumq́; bibunt: uenient annis
Secula ſeris, quibus Oceanus
Vincula rerum laxet, & ingens
Pateat tellus, Tiphysq́; nouos
Detegat orbes, nec ſit terris
Vltima Thule.

ACTVS TERTIVS.

Trimetri Iambici.

NVTRIX. MEDEA.

ALumna celerem quò rapis† tectis pedem? † *cæca*
Reſiſte, & iras cõprime, ac retine impetũ.

Incerta qualis entheos curſus tulit,
Cum iam recepto Mænas inſanit deo,
Pindi iugalis uertice, aut Niſæ iugis
Talis recurſat huc & huc motu effero,
Furoris ore ſigna lymphati gerens,
Flammata facies ſpiritum ex alto citat,
Proclamat, ô ſuperi, oculos fletu rigat.
Renidet, omnis ſpecimen affectus capit,
Hæret, minatur, æſtuat, queritur, gemit.
Quò pondus iſtud urget? ubi ponet minas?
Vbi ſe iſte fluctus franget? exundat furor.
Non facile ſecum uerſat, aut medium ſcelus.
Se uincet, iræ nouimus ueteres notas.
Magnum aliquid inſtat, efferum, immane, impium,
Vultum furoris cerno: dij fallant metum.
ME. *Si quæris odio miſera quem ſtatuas modum,*
Imitare amorem: regias egóne ut faces
Inulta patiar? ſegnis hic ibit dies?
Tanto petitus ambitu, tanto datus?
Dum terra cœlum media libratum feret,
Nitidusq; certas mundus euoluet uices,
Numerusq; arenis deerit, & ſolem dies,
Noctem ſequentur aſtra, dum ſiccas polus
Verſabit arctos, flumina in pontum cadent,
Nunquam meus ceſſabit in pœnas furor.
Creſcetq;

Creſcetq; ſemper: quæ ferarum immanitas,
Quæ Scylla, quæ Charybdis, Ionium mare
Siculumq; ſorbens, quæq; anhelantem premens
Titana, tantis Aetna feruebit minis?
Non rapidus amnis, non procelloſum mare,
Pontuſq; Coro ſæuus, aut uis ignium
Adiuta flatu, poſsit inhibere impetum,
Iraſq; noſtras: ſternam & euertam omnia.
Timuit Creontem, ac bella Theſſalici ducis.
Amor timere neminem uerus poteſt.
Sed ceſſerit conuictus, & dederit manus,
Adire certe, & coniugem extremo alloqui
Sermone potuit, hoc quoq; extimuit ferox.
Laxare certe tempus immitis fugæ
Genero licebat: liberis unus dies
Datus duobus: non queror tempus breue.
Multum patebit, faciet, hic faciet dies,
Quod nullus unquam taceat, inuadam deos,
Et cuncta quatiam. NV. *Recipe turbatum malis*
Hera pectus, animum mitiga. ME. *Sola eſt quies,*
Mecum ruina cuncta ſi uideo obruta.
Mecum omnia abeant, trahere, cum pereas, libet.
NV. *Quàm multa ſint timenda, ſi perſtas uide.*
Nemo potentes aggredi tutus poteſt.

IASON. MEDEA.

Trimetri Iambici.

O Dura fata ſemper, & ſortem aſperam,
Cum ſæuit, & cum parcit ex æquo malã:
Remedia toties inuenit nobis deus
Periculis peiora: ſi uellem fidem
Præſtare meritis coniugis, leto fuit
Caput offerendum: ſi mori nolim, fide
Miſero carendum eſt: non timor uincit uirum,
Sed trepida pietas: quippe ſequeretur necem
Proles parentum: O ſancta, ſi cœlum incolis,
Iuſtitia, numen inuoco, ac teſtor tuum:
Nati patrem uicere: quin ipſam quoq;,
Et ſi ferox eſt corde, nec patiens iugi,
Conſulere natis malle, quàm thalamis, reor.
Conſtituit animus precibus iratam aggredi:
Atq; ecce, uiſo memet, exiluit, furit,
Fert odia præ ſe, totus in uultu eſt dolor.
ME. Fugimus Iaſon, fugimus, hoc non eſt nouum
Mutare ſedes, cauſa fugienda noua eſt:
Pro te ſolebam fugere, diſcedo, exeo.
Penatibus profugere quam cogis tuis,
Ad quos remittis? Phaſin & Colchos petam?
Patriumq; regnum? quæq; fraternus cruor
Perfudit arua? quas peti terras iubes?

Quæ

Quæ maria monſtras? pontici fauces freti?
Per quas reuexi nobiles regum manus
Adulterum ſecuta per Symplegadas?
Paruam'ne Iolcon, Theſſala an tempe petam?
Quaſcunq; aperui tibi uias, clauſi mihi.
Quò me remittis? exuli exilium imperas,
Nec das: eatur, regius iuſsit gener.
Nihil recuſo, dira ſupplicia ingere,
Merui: cruentis pellicem pœnis premat
Regalis ira, uinculis oneret manus,
Clauſamq; ſaxo noctis æternæ obruat,
Minora meritis patiar ingratum caput.
Reuoluat animus igneos tauri halitus,
Interq; ſæuos gentis indomitæ metus,
Armifero in aruo flammeum Aeetæ pecus,
Hoſtisq; ſubiti tela: cum iuſſu meo
Terrigena miles mutua cæde occidit.
Adijce expetita ſpolia phryxei arietis,
Somnoq; iuſſum lumina ignoto dare
Inſomne monſtrum: traditum fratrem neci,
Et ſcelere in uno non ſemel factum ſcelus,
Iuſſasq; natas fraude deceptas mea,
Secare membra non reuicturi ſenis:
Alienaq; ſequens regna, deſerui mea.
Per ſpes tuorum liberum, & certum larem,

Per

Peruicta monſtra,per manus,pro te quibus
Nunquam peperci,perq́; præteritos metus,
Per cœlum,per undas,coniugij teſtes mei,
Miſerere,redde ſupplici fœlix uicem.
Ex opibus illis,quas procul raptas Scythæ
Vſq; à peruſtis Indiæ populis petunt,
Refertæ quaſq́; uix domus gazas capit,
Ornamus auro nemora:nil exul tuli
Niſi fratris artus,hos quoq; impendi tibi.
Tibi patria ceßit, tibi pater,frater,pudor,
Hac dote nupſi,redde fugienti ſua.
IA. *Perimere cùm te uellet infeſtus Creon,*
Lachrymis meis euictus exilium dedit.
ME. *Pœnam putabam,munus,ut uideo, eſt fuga.*
IA. *Dum licet abire,profuge,teq́; hinc eripe,*
Grauis ira regũ eſt ſemp. ME. *Hoc ſuades mihi?*
Præſtas Creuſæ,pellicem inuiſam amoues.
IA. *Medea amores obijcis?* ME. *Et cædẽ,& dolos.*
IA. *Obijcere crimen quod potes tandem mihi?*
ME. *Quodcunq; feci.* IA. *Reſtat hoc unum inſuper,*
Tuis ut etiam ſceleribus fiam nocens.
ME. *Tua illa,tua ſunt illa:cui prodeſt ſcelus,*
Is fecit,omnes coniugem infamem arguant,
Solus tuere,ſolus inſontem uoca.
Tibi innocens ſit quiſquis eſt pro te nocens.

Ingrata

IA. *Ingrata uita eſt,cuius acceptæ pudet.*
ME. *Retinenda non eſt,cuius acceptæ pudet.*
IA. *Quin potius ira concitum pectus doma,*
Placare natis. ME. *Abdico,† eiuro,abnuo,* †*eiuio*
Meis Creuſa liberis fratres dabit?
Regina natis exulum afflictis potens?
Non ueniat unquam tam malus miſeris dies,
Qui prole fœda miſceat prolem inclytam,
Phœbi nepotes Siſyphi nepotibus.
IA. *Quid miſera meq; teq; in exitium trahis?*
Abſcede quæſo. ME. *Supplicem audiuit Creon.*
IA. *Quid facere poßim,loquere.* ME. *Pro me? uel*
ſcelus.
IA. *Hinc rex,& illinc.* ME. *Eſt & hijs maior metus*
Medeã,nos † conflige, certemus,ſine †*cõfligere*
Sit pretium Iaſon. IA. *Cedo defeſſus malis.*
Et ipſa caſus ſæpe iam expertos time.
ME. *Fortuna ſemper omnis intra me ſtetit.*
IA. *Acaſtus inſtat,propior eſt hoſtis Creon.*
ME. *Vtrunq; profuge,nolo ut in ſocerum manus*
Armes,nec ut te cæde cognata inquines.
Medea cogit,innocens mecum fuge.
IA. *Et quis reſiſtet, gemina ſi bella ingruant?*
Creo atq; Acaſtus arma ſi iungant ſua?
ME. *Hijs adijce Colchos,adijce Aeetem ducem,*

Scythas

Scythas Pelaſgis iunge, demerſos dabo.

IA. Alta extimeſco ſceptra. ME. Ne cupias, uide.

IA. Suſpecta ne ſint, longa colloquia amputa.

ME. Nunc ſummo toto Iuppiter cœlo tona,
Intende dextram, uindices flammas para,
Omnemq; ruptis nubibus mundum quate,
Nec diligenti tela librentur manu
In me uel iſtum, quiſquis è nobis cadet,
Nocens peribit: non poteſt in nos tuum
Errare fulmen. IA. Sana meditari incipe,
Et placida fare, ſiquid ex ſoceri domo
Poteſt fugam leuare, ſolamen pete.

ME. Contemnere animus regias, ut ſcis, opes
Poteſt, ſoletq;, liberos tantum fugæ
Habere comites liceat, in quorum ſinu
Lachrymas profundam: te noui nati manent.

IA. Parere precibus cupere me fateor tuis,
Pietas uetat: nanq; iſtud haud poſſum pati,
Non ſi ipſe memet cogat & rex, & ſocer,
Hæc cauſa uitæ eſt, hoc peruſti pectoris
Curis leuamen: ſpiritu citius queam
Carere, membris, luce. ME. Si hic natos amat,
Bene eſt, tenetur, uulneri patuit locus.
Suprema certe liceat abeuntem loqui
Mandata, liceat ultimum amplexum dare.

Gratum

Gratum eſt, & illud uoce iam extremo peto:
Ne ſiqua noſter dubius effudit dolor,
Maneant in animo uerba, ſed melior tibi
Memoria noſtri ſubeat: hæc iræ data
Obliterentur. IA. *Omnia ex animo expuli,*
Precorq́;, & ipſa feruidam ut mentem regas,
Placideq́; tractes: miſerias † lenit quies. † leuat
ME. *Diſceßit, ita ne eſt? uadis oblitus mei*
Et tot meorum facinorum? excidimus tibi,
Nunquam excidemus: hoc age, omnes aduoca
Vires, & artes, fructus eſt ſcelerum tibi,
Nullum ſcelus putare, uix fraudi eſt locus,
Timemur, hac aggredere, qua nemo poteſt
† Quidquam timere: perge, nunc aude, incipe, † Fraude
Quidquid potes Medea, quidquid non potes.
Tu fida nutrix ſocia mœroris mei,
Varijq́; caſus, miſera conſilia adiuua,
Eſt palla nobis munus ætheriæ domus,
Decusq́; regni, pignus Aectæ datum
A ſole: gemmis eſt, & auro textili
Monile fulgens, quodq́; gemmarum nitor
Diſtinguit aurum, quo ſolent cingi comæ:
Hæc noſtra nati dona nubenti ferant:
Sed ante diris illita, ac tincta artibus.
Vocetur Hecate; ſacra luctifica appara:

Struantur

Struantur aræ, flamma iam tectis ſonet.

CHORVS.

Sapphici uerſus.

NVlla uis flammæ, tumidiq; uenti
Tanta, nec teli metuenda torti,
Quanta, cum coniux uiduata tedis
Ardet, & odit.
Non ubi hybernos nebuloſus imbres
Auſter aduexit, properatq; torrens
Iſter, & iunctos uetat eſſe pontes,
Ac uagus errat.
Non ubi impellit Rhodanus profundum,
Aut ubi in riuos niuibus ſolutis
Sole iam forti, medioq; uere
Tabuit Hæmus.
Cæcus eſt ignis ſtimulatus ira,
Nec regi curat, patitur'ue frenos,
Haud timet mortem, cupit ire in ipſos
Obuius enſes.
Parcite ô diui, ueniam precamur,
Viuat ut tutus mare qui ſubegit.
Sed furit uinci dominus profundi
Regna ſecunda.
Auſus æternos agitare currus
Immemor metæ iuuenis paternæ,

Quos

Quos polo ſparſit, furioſus ignes
Ipſe recepit.
Conſtitit nulli uia nota magno.
Vade, qua tutum populo priori,
Rumpe nec ſancti uiolenta mundi
Fœdera ſacra.
Quiſquis audacis tetigit carinæ
Nobiles remos, nemoris ſacrati
Pelion denſa ſpoliauit umbra.
Quiſquis intrauit ſcopulos uagantes,
Et tot emenſus pelagi labores,
Barbara funem religauit ora,
Raptor externi rediturus auri,
Exitu diro temerata ponti
Iura piauit.
Exigit pœnas mare prouocatum.
Tiphys in primis domitor profundi,
Liquit indocto regimen magiſtro
Littore †externo procul à paternis †*extremo*
Occidens regnis, tumuloq; uili
Tectus, ignotas iacet inter umbras.
†*Auris amiſſæ memor inde* †*reges* †*Aulis amiſsi*
Portubus lentis retinet †*carina* †*regis*
Stare querentes. †*carinas*
Ille uocali genitus camœna,

Cuius ad chordas modulante plectro
Reſtitit torrens, ſiluere uenti,
Cui ſuo cantu uolucris relicto
Adfuit tota comitante ſylua,
Thracios ſparſus iacuit per agros,
Ad caput tractu fluuialis Hebri,
Contigit notam ſtyga, tartarumq́;
Non rediturus.
Strauit Alcides Aquilone natos,
Patre Neptuno genitum necauit,
Sumere innumeras ſolitum figuras.
Ipſe poſt terræ, pelagiq́; pacem,
Poſt feri Ditis patefacta regna,
Viuus ardenti recubans in Octa
Præbuit ſæuis ſua membra flammis,
Tabe conſumptus gemini cruoris
Munere nuptæ.
† Antæum Strauit † Ancæum uiolentus ictu
Setiger: fratres Meleagre matris
Impius mactas, morerisq́; dextra
Matris iratæ: meruere cuncti,
Morte quod crimen tener expiauit
Herculi magno puer irrepertus,
Raptus eſt tutas puer inter undas.
Ite nunc fortes perarate pontum

Sorte

Sorte timenda.
Idmonem quamuis bene fata noſſet,
Condidit ſerpens libycis arenis.
Omnibus uerax, ſibi falſus uni
Concidit Mopſus, caruitq; Thebis.
Ille ſi uere cecinit futura,
Exul errauit Thetidis maritus.
Igne fallaci nociturus Argis
Nauplios præceps cadit in profundum,
Patrio pendit crimine pœnas.
Fulmine, & ponto moriens Oileus,
Coniugis fatum redimens Pheræi
Vxor impendit animam marito.
Ipſe qui prædam, ſpoliumq; iuſsit
Aureum prima reuehi carina,
Vſtus accenſo Pelias aheno
Arſit anguſtas uagus inter undas.
Iam ſatis diui mare uindicaſtis,
Parcite iuſſo.

ACTVS QVARTVS.

Trimetri Iambici.

NVTRIX.

PAuet animus, horret, magna pnicies adeſt.
Immane quantum augeſcit, & ſemet dolor
Accendit ipſe, uimq; præteritam integrat.

Vidi furentem, ſæpe & aggreſſam deos
Cœlum trahentem, maius hijs, maius parat
Medea monſtrum: nanq; ut attonito gradu
Euaſit, & penetrale funeſtum attigit,
Totas opes effudit, & quidquid diu
Etiam ipſa timuit, promit, atq; omnem explicat
Turbam malorum: arcana, ſecreta, abdita,
Et triſte læua complicans ſacrum manu,
Peſtes uocat, quaſcunq; feruenti creat
Arena Libyæ, quaſq; perpetua niue
Taurus coërcet frigore arctoo rigens.
† *artibus* *Et omne monſtrum, tracta magicis* † *cantibus*
Squamea latebris turba deſertis adeſt.
Hic ſera ſerpens corpus immenſum trahit,
† *inquirēs* *Trifidamq; linguam exertat,* † *& quærens quibus*
Mortifera ueniat, carmine audito ſtupet,
Tumidumq; nodis corpus aggeſtis plicat,
Cogitq; in orbes: parua ſunt, inquit, mala,
Et uile telum eſt, ima quod tellus creat:
Cœlo petam uenena, iam nunc tempus eſt
Aliquid mouere fraude uulgari altius.
Huc ille uaſti more torrentis iacens
Deſcendat Anguis, cuius immenſos duæ
Maior, minorq; ſentiunt nodos feræ,
Maior Pelaſgis, apta Sidonijs minor.

Preſſaq;

Preſſaſq; tandem ſoluat Ophiuchus manus,
Viruſq; fundat: adſit ad cantus meos
Laceſſere auſus gemina Python numina,
Et Hydra, & omnis redeat Herculea manu
Succiſa ſerpens cæde ſe reparans ſua.
Tu quoq; relictis peruigil Colchis ades
Sopite primum cantibus ſerpens meis.
Poſtquam euocauit omne ſerpentum genus,
Congerit in unum frugis infauſtæ mala,
Quæcunq; generat inuius ſaxis Eryx,
Quæ fert opertis † hyeme perpetua iugis † niue
Sparſus cruore Caucaſus Promethei.
Pharetraq; pugnax Medus, aut Parthus leuis,
Et † queis ſagittas diuites Arabes linunt, † qui
Aut quos ſub axe frigido ſuccos legunt
Lucis Sueui nobiles Hercynijs,
Quodcunq; tellus uere nidifico creat,
Aut rigida cum iam bruma diſcußit decus
Nemorum, & niuali cuncta conſtrinxit gelu.
Quodcunq; gramen flore mortifero uiret,
Dirusúe tortis ſuccus in radicibus
Cauſas nocendi gignit, attrectat manu
Hæmonius illas contulit peſtes Athos.
Has Pindus ingens, illa Pangæi iugis
Teneram cruenta falce depoſuit comam.

Has aluit altum gurgitem Tigris premens,
Danubius illas: has per arentes plagas
Tepidis Hydaſpes gemmifer currens aquis.
Nomenq́; terris qui dedit Bethys ſuis
Heſperia pulſans maria languenti uado.
Hæc paſſa ferrum eſt, dum parat Phœbus diem.
Illius alta nocte ſucciſus frutex.
At huius ungue ſecta cantato ſeges
Mortifera carpit gramina, ac ſerpentium
Saniem exprimit, miſcetq́; & oſcenas aues,
Mœſtiq́; cor bubonis, & raucæ ſtrigis
Execta uiuæ uiſcera: hæc ſcelerum artifex
Diſcreta ponit: hijs rapax uis ignium,
Hijs gelida pigri frigoris glacies ineſt.
Addit uenenis uerba non iſtis minus
Metuenda: ſonuit ecce ueſano gradu,
Canitq́;: mundus uocibus primis tremit.

MEDEA.

Tetrametri Trochaici Catalectici.

Vos precor uulgus ſilētū, uosq́; ferales deos,
Et chaos cæcū, atq; opacā Ditis umbroſi do (mū,
Tartari ripis ligatos ſqualidæ mortis ſpecus
Supplicijs aīæ remiſsis currite ad thalamos nouos.
Rota reſiſtat membra torquēs, tangat Ixion humū,
Tantalus ſecurus undas hauriat pyrenidas.

Grauiorq́;

Grauiorq́; pœna ſedeat coniugis ſocero mei,
Lubricus per ſaxa retro Siſyphum uoluat lapis.
Vosq́;, quas urnis foratis irritus ludit labor,
Danaides coite, ueſtras hic dies quærit manus.
Nunc meis uocata ſacris noctium ſydus ueni
Peßimos induta uultus, fronte non una minax.
Tibi more gentis uinculo ſoluens comam,
Secreta nudo nemora luſtraui pede,
Et euocaui nubibus ſiccis aquas,
Egiq́; ad imum maria, & Oceanus graues
Interius undas æſtibus uictis dedit.
Pariterq́; mundus lege confuſa †ætheris *† hærens*
Et ſolem, & aſtra uidit, & uetitum mare
Tetigiſtis Vrſæ, temporum flexi uices,
Aeſtiua tellus floruit cantu meo.
Meſſem coacta uidit hybernam Ceres:
Violenta Phaſis uertit in fontem uada:
Et Iſter in tot ora diuiſus truces
Compreßit undas omnibus ripis piger.
Sonuere fluctus, tumuit inſanum mare
Tacente uento, nemoris antiqui domus
Amiſit umbram uocis imperio meæ.
Die relicto Phœbus in medio ſtetit.
Hyadesq́; noſtris cantibus motæ labant.
Adeſſe ſacris tempus eſt Phœbe tuis.

Tibi hæc cruenta ſerta texuntur manu,
Nouena quæ ſerpens ligat:
Tibi hæc Typhoëus, membra qui diſcors tulit,
Qui regna concuſsit Iouis.
Vectoris iſtic perfidi ſanguis ineſt,
Quem Neſſus expirans dedit.
Oetæus iſto cinere defecit rogus,
Qui uirus Herculeum bibit.
Piæ ſororis impiæ matris facem
Vltricis Althææ uides.
Reliquit iſtas inuio plumas ſpecu
Harpyia, dum Zetum fugit.
Hijs adijce pinnas ſauciæ Stymphalidos
Lernæa paſſæ ſpicula.
Sonuiſtis aræ: Tripodas agnoſco meos
Fauente commotos dea.
Video Triuiæ currus agiles,
Non quos pleno lucida uultu
Pernox agitat, ſed quos facie
Lurida mœſta, cum Theſſalicis
Vexata minis cœlum freno
Propiore legit, ſic face, triſtem
Pallida lucem funde per auras.
Horrore nouo terre populos.
Inq́; auxilium Dictynna tuum

Pretioſa

Pretioſa ſonent æra Corinthi:
Tibi ſanguineo ceſpite ſacrum
Solenne damus, tibi de medio
Rapta ſepulchro fax nocturnos
Suſtulit ignes.
Tibi mota caput flexa uoces
Ceruice dedi, tibi funereo
De more iacens paſſos uincit
Vitta capillos.
Tibi iactatur triſtis Stygia
Ramus ab unda, tibi nudato
Pectore Mænas, ſacro feriam
Brachia cultro, manet noſter
Sanguis ad aras: aſſueſce manus
Stringere ferrum caroſq́; pati
Poſſe cruores.
Sacrum laticem percuſſa dedi:
Quod ſi nimium ſæpe uocari
Quereris, uotis ignoſce, precor.
Cauſa uocandi Perſei tuos
Sæpius arcus, una, atq; eadem eſt
Semper Iaſon.
Tu nunc ueſtes tingue Creuſæ,
Quas cum primum ſumpſerit, imas
Vrat ſerpens flamma medullas.

x 5 Ignis

Ignis fuluo clauſus in auro
Latet obſcurus, quem mihi, cœli
Qui furta luit uiſcere fœto,
Dedit, & docuit condere uires.
Artem Prometheus dedit, at tenuit
Sulfure tectos Mulciber ignes:
Et uiuacis fulgura flammæ
De cognato Phaëtonte tuli.
Habeo mediæ dona Chimæræ.
Habeo flammas uſto Tauri
† ruptas *Gutture † raptas, quas permiſto*
Felle Meduſæ, tacitum iuſsi
Seruare malum: adde uenenis
Stimulos Hecate, doniſq; meis
Semina flammæ condita ſerua.
Fallant uiſus, tactuſq; ferant,
Meet in pectus, uenaſq; calor:
Stillent artus, oſſaq; fument,
Vincatq; ſuas flagrante coma
Noua nupta faces.
Vota tenentur, ter latratus
Audax Hecate dedit, & ſacros
Edidit ignes face lucifera.
Peracta uis eſt omnis, huc natos uoca,
Pretioſa per quos dona nubenti feras.

Ite

Ite, ite nati matris infauſtæ genus,
Placate uobis munere, & multa prece
Dominam & nouercam: uadite, & celeres domũ
Referte greſſus, ultimo amplexu ut fruar.

CHORVS.

Dimetri Iambici Catalectici.

QVonam cruenta Mænas
Præceps amore ſæuo
Rapitur? quod impotenti
Facinus parat furore?
Vultus citatus ira
Riget, & caput feroci
Quatiens ſuperba motu
Regi minatur ultro,
Quis credat exulantem?
Flagrant genæ rubentes,
Pallor fugat ruborem.
Nullum uagante forma
Seruat diu colorem.
Huc fert pedes, & illuc
Vt tigris orba natis,
Curſu furente luſtrat
Gangeticum nemus: ſic
Frenare neſcit iras
Medea, non amores.

Nunc

Nunc ira, amorq́; cauſam
Iunxere: quid ſequetur?
Quando efferet Pelaſgis
Nefanda Colchis aruis
Greſſum? metuq́; ſoluet
Regnum, ſimulq́; reges?
Nunc Phœbe mitte currus
Nullo morante loro,
Nox condat alma lucem.
Mergat diem timendum
Dux noctis heſperus.

ACTVS QVINTVS.

Trimetri Iambici.

NVNTIVS. CHORVS. NVTRIX. MEDEA. IASON.

PEriere cuncta, concidit regni ſtatus.
Nata, atq; genitor cinere permiſto iacent.
CHO. *Qua fraude capti?* NVT. *Qua ſolēt reges capi?*
Donis. CHO. *In illis eſſe quis potuit dolus?*
NVN. *Et ipſe miror, uixq́; iam facto malo*
Potuiſſe fieri credo. CHO. *Quis cladis modus?*
NVN. *Auidus per omnem regiæ partem furit*
† *Emiſſus* † *Vt iuſſus, ignis: iam domus tota* † *occidit,*
† *cecidit* *Vrbi timetur.* CHO. *Vnda flammas opprimat.*
NVN. *Et hoc in iſta clade mirandum accidit,*

Alit

Alit unda flammas,quoq; prohibetur magis,
Magis ardet ignis,ipſa præſidia occupat.

NVT. *Effer citatum ſede Pelopeia gradum*
Medea præceps,quaslibet † terras pete. †ſedes

ME. *Egó ne ut recedam? ſi profugiſſem prius,*
Ad hoc redirem,nuptias ſpecto nouas:
Quid anime ceſſas? ſequere felicem impetum,
Pars ultionis iſta,qua gaudes,quota eſt?
Amas adhuc furioſa? ſic ſatis eſt tibi
Cœlebs Iaſon? quære pœnarum genus
Haud uſitatum: iamq; ſic temet para.
Fas omne cedat,abeat expulſus pudor.
Vindicta leuis eſt,quam ferunt paruæ manus:
Incumbe in iras,teq; languentem excita.
Penitusq; ueteres pectore ex imo impetus
Violentus hauri: quidquid admiſſum eſt adhuc,
Pietas uocetur,hoc age,& faxo,ſciant,
Quàm leuia fuerint,quàmq; uulgaris notæ,
Quæ commodaui ſcelera: præluſit dolor
Per iſta noſter: quid manus poterant rudes
Audere magnum? quid puellaris furor?
Medea nunc ſum: creuit ingenium malis.
Iuuat,iuuat rapuiſſe fraternum caput,
Artus iuuat ſecuiſſe,& arcano patrem
Spoliaſſe ſacro,iuuat in exitium ſenis

† quærit Armaſſe natas: † quære materiam dolor.
Ad omne facinus non rudem dextram afferes.
Quò te igitur ira mittis? aut quæ perfido
Intendis hoſti tela? neſcio quid ferox
Decreuit animus intus, & nondum ſibi
Audet fateri, ſtulta properaui nimis.
Ex pellice utinam liberos hoſtis meus
Aliquot haberet: quidquid ex illo tuum eſt,
Creuſa peperit: placuit hoc pœnæ genus,
Meritoq; placuit: ultimum magno ſcelus
Animo parandum eſt: Liberi quondam mei
Vos pro paternis ſceleribus pœnas date.
Cor pepulit horror, membra torpeſcunt gelu.
Pectuſq; tremuit, ira diſceßit loco,
Materq; tota coniuge expulſa redit,
Ego'ne ut meorum liberum, ac prolis meæ
Fundam cruorem? melius ah demens furor
Incognitum iſtud facinus, ac dirum nefas
A me quoq; abſit, quod ſcelus miſeri luent?
Scelus eſt Iaſon genitor, & maius ſcelus
Medea mater, occidant, non ſunt mei.
Pereant, mei ſunt: crimine & culpa carent.
Sunt innocentes, fateor, & frater fuit,
Quid anime titubas? ora quid lachrymæ rigant?
Variamq; nunc huc ira, nunc illuc amor

Diducit

Diducit? anceps æſtus incertam rapit.
Vt ſæua rapidi bella cum uenti gerunt,
Vtrinq; fluctus maria diſcordes agunt,
Dubiumq; pelagus feruet: haud aliter meum
Cor fluctuatur: ira pietatem fugat,
Iramq; pietas: cede pietati dolor.
Huc cara proles, unicum afflictæ domus
Solamen: huc uos ferte, & infuſos mihi
Coniungite artus: habeat incolumes pater,
Dum & mater habeat: urget exilium, ac fuga.
Iam iam meo rapientur auulſi ſinu.
Flentes, gementes: ſed oculis pereant patris,
Periere matris: rurſus increſcit dolor,
Et feruet odium: repetit inuiſam manum
Antiqua mentis ira, quà ducis ſequor.
Vtinam ſuperbæ turba Tantalidos meo
Exiſſet utero, bisq; ſeptenos parens
Natos tuliſſem: ſterilis in pœnas fui,
Fratri, patriq;, quod ſat eſt, peperi duos.
Quonam iſta tendit turba furiarum impotens?
Quem quærit? aut quò flammeos ictus parat?
Aut cui cruentas agmen infernum faces
Intentat? ingens anguis excuſſo ſonat
Tortus flagello: quem trabe infeſta petit
Megæra? cuius umbra diſperſis uenit

Incerta

Incerta membris? frater eſt, pœnas petit,
Dabimus, ſed omnes fige luminibus faces:
Lania, perure, pectus en furijs patet,
Diſcedere à me frater ultrices deas,
Maneſq; ad imos ire ſecuras iube,
Mihi me relinque, & utere hac frater manu,
Quæ ſtrinxit enſem, uictima manes tuos
Placamus iſta: quid repens affert ſonus?
Parantur arma, meq; in exitium petunt.
Excelſa noſtræ tecta conſcendam domus
Cæde inchoata: perge tu mecum comes,
Tuum quoq; ipſe corpus hinc mecum auehe:
Nunc hoc age anime: non in occulto tibi eſt
Perdenda uirtus, approba populo manum.

IA. Quicunq; regum es cladibus fidus dolens,
Concurre, ut ipſam ſceleris autorem horridi
Capiamus: huc huc fortis armigeri cohors
Conferte tela, uertite ex imo domum.

ME. Iam iam recepi ſceptra, germanum, patrem,
Spoliumq; Colchi pecudis auratæ tenent.
Rediere regna, rapta uirginitas redit.
O placida tandem numina, ô feſtum diem,
O nuptialem, uade, perfectum eſt ſcelus,
Vindicta nondum, perage, dum faciunt manus.
Quid nunc moraris anime? quid dubitas? potēs

Iam

Iam cecidit ira: pœnitet, facti pudet.
Quid miſera feci? miſera pœniteat licet,
Feci: uoluptas magna me inuitam ſubit.
Et ecce creſcit, deerat hoc unum mihi
Spectator ipſe: nil adhuc factum reor.
Quidquid ſine iſto fecimus ſceleris, perit.
IA. *En ipſa tecti parte præcipiti imminet,*
Huc rapiat ignes aliquis, ut flammis cadat
Suis peruſta. ME. *Congere extremum tuis*
Natis Iaſon funus, ac tumulum ſtrue.
Coniux, ſocerq́; iuſta iam functis †*habent* †*hærent*
A me ſepulti: natus hic fatum tulit,
Hic te uidente dabitur exitio pari.
IA. *Per numen omne, perq́; communes fugas,*
Toroſq́;, quos non noſtra uiolauit fides,
Iam parce nato: ſi quod eſt crimen, meum eſt:
Me dede morti, noxium macta caput.
ME. *Hac qua recuſas, qua doles, ferrum exigam.*
I, nunc ſuperbe uirginum thalamos pete.
Relinque matres. IA. *Vnus eſt pœnæ ſatis.*
ME. *Si poſſet una cæde ſatiari manus,*
Nullam petiſſet: ut duos perimam tamen,
Nimium eſt, dolori numerus anguſtus meo,
In matre, ſi quod pignus etiamnum latet,
Scrutabor enſe uiſcera, & ferro extraham.

IA. *Iam perage cœptum facinus, haud ultra precor,*
Moramq́; ſaltem ſupplicijs dona meis.
ME. *Perfruere lento ſcelere, ne propera dolor.*
Meus dies eſt: tempore accepto utimur.
IA. *Infeſta memet perime.* ME. *Miſereri iubes.*
Bene eſt, peractum eſt, plura non habui dolor
Quæ tibi litarem: lumina huc tumida alleua
Ingrate Iaſon, coniugem agnoſcis tuam?
Sic fugere ſoleo, patuit in cœlum uia.
Squamoſa gemini colla ſerpentes iugo
Summiſſa præbent, recipe iam natos parens.
Ego inter auras aliti curru uehar.
IA. *Per alta uadit ſpatia ſublimi ætheris,*
Teſtare nullos eſſe, qua ueheris, deos.

TRAGOEDIAE INTERLOCVTORES.

Thyeſtes.
Chorus.
Clytæmneſtra.
Nutrix.
Aegiſthus.
Chorus Græcorum.
Euribates.
Caſſandra.
Agamemnon.
Electra.
Strophilus.

TRAGOE-

TRAGOEDIA OCTAVA, QVAE INSCRIBITVR AGAMEMNON.

ACTVS PRIMVS.

Trimetri Iambici.

THYESTES.

OPaca linquens Ditis inferni loca
Adſum ꝓfundo tartari emiſſus ſpecu
Incertus utras oderim ſedes magis,
Fugio Thyeſtes inferos, ſuperos fugo.
En horret animus, & pauor membra excutit.
Video paternos, immo fraternos lares:
Hoc eſt uetuſtum Pelopeæ limen domus,
Hinc auſpicari regium capiti decus
Mos eſt Pelaſgis: hoc ſedent alti toro,
Quibus ſuperba ſceptra geſtantur manu.
Locus hic habendæ curiæ, hic epulis locus.
Libet reuerti, non'ne uel triſtes lacus
Incolere ſatius? non'ne cuſtodem Stygis
Trigemina nigris colla iactantem iubis?
Vbi ille celeri corpus euinctus rota
In ſe refertur: ubi per aduerſum irritus
Redeunte toties luditur ſaxo labor:
Vbi tondit ales auida fœcundum iecur,

†exhauſtus Et inter undas feruida † exuſtus ſiti
Aquas fugaces ore decepto appetit
Pœnas daturus cœlitum dapibus graues.
Sed ille noſtræ pars quota eſt culpæ ſenex?
Reputemus omnes, quos ob infandas manus
Quæſitor urna Cnoſius uerſat reos.
Vincam Thyeſtes ſceleribus cunctos meis.
A fratre uincar: liberis plenus tribus
In me ſepultis: uiſcera exedi mea.
Nec hactenus fortuna maculauit patrem.
Sed maius aliud auſa commiſſo ſcelus.
Natæ nefandos petere concubitus iubet.
Non pauidus hauſi dicta, ſed cœpi nefas.
Ergo ut per omnes liberos irem parens,
Coacta fatis nata fert uterum grauem,
Me patre dignum, uerſa natura eſt retro,
†nepotem Auo †parentem, prò nefas, patri uirum,
Natis nepotes miſcui, nocti diem.
Sed ſera tandem reſpicit feſſos malis
Poſt fata demum ſortis inceſtæ fides.
Rex ille regum ductor Agamemnon ducum,
Cuius ſecutæ mille uexillum rates,
Iliaca uelis maria texerunt ſuis,
Poſt bina Phœbi luſtra deuicto Ilio
Adeſt daturus coniugi iugulum ſuæ,

Iam iam natabit ſanguine alterno domus.
Enſes,ſecures,tela,diuiſum graui
Ictu bipennis regium uideo caput.
Iam ſcelera propè ſunt,iam dolus,cædes,cruor.
Parantur epulæ,cauſa natalis tui
Aegyſthe uenit, quid pudor uultus grauat?
Quid dextra dubio trepida conſilio labat?
Quid ipſe temet conſulis? torques? rogas?
An deceat hoc te reſpice, at matrem decet.
Sed cur repente noctis æſtiuæ uices
Hyberna longa ſpatia producunt mora?
Aut quid cadentes detinet ſtellas polo?
Phœbum moramur, redde iam mundo diem.

CHORVS.

Dimetri Anapæſtici.

O Regnorum magnis,fallax
Fortuna bonis, in præcipiti
Dubioq́; nimis excelſa locas.
Nunquam placidam ſceptra quietem,
Certumúe ſui tenuere diem.
Alia ex alijs cura fatigat,
Vexatq́; animos noua tempeſtas.
Non ſic libycis ſyrtibus æquor
Furit alternos uoluere fluctus,
Non Euxini turget ab imis

Commota uadis unda, niuali
Vicina polo. ubi cœruleis
Immunis aquis, lucida uerſat
Plauſtra Bootes.
Vt præcipites regum caſus
Fortuna rotat: metui cupiunt,
Metuiq́; timent: non nox illis
Alma receſſus præbet tutos:
Non curarum ſomnus domitor
Pectora ſoluit.
Quas non arces ſcelus alternum
Dedit in præceps? impia quas non
Arma fatigant? iura, pudorq́;,
Et coniugij ſacrata fides
Fugiunt aulas: ſequitur triſtis
Sanguinolenta Bellona manu,
Quæq́; ſuperbos urit Erinnys,
Tumidas ſemper comitata domos.
Quas in planum quælibet hora
Tulit ex alto, licet arma uacent,
Ceſſentq́; doli, ſidunt ipſo
Pondere magna, ceditq́; oneri
Fortuna ſuo.
† uentis *Vela ſecundis inflata † notis*
Ventos nimium timuere ſuos,

Nubibus

Nubibus ipſis inſerta caput
Turris pluuio uapulat Auſtro.
Denſasq; nemus ſpargens umbras
Annoſa uidet robora frangi,
Feriunt celſos fulmina colles,
Corpora morbis maiora patent.
Et cum in paſtus armenta uagos
Vilia currunt, placet in uulnus
Maxima ceruix: quidquid in altum
Fortuna tulit ruitura leuat.
Modicis rebus longius æuum eſt.
Felix, mediæ quiſquis turbæ
Parte quietus, aura ſtringit
Littora tuta, timidusq; mari
Credere cymbam, remo terras
Propiore legit.

ACTVS SECVNDVS.

Trimetri Archilochij.

CLYTAEMNESTRA. NVTRIX.

QVid ſegnis anime tuta conſilia expetis?
Quid fluctuaris? clauſa iam melior uia eſt.
Licuit pudicos coniugis quondam toros,
Et ſceptra caſta iuncta tutari fide.
Periere mores, ius, decus, pietas, fides,
Et qui redire, cum perit, neſcit pudor.

Da frena, & omnem prona nequitiam incita.
Per ſcelera ſemper ſceleribus tutum eſt iter.
Tecum ipſa nunc euolue fœmineos dolos.
Quod ulla coniux perfida, atq; impos ſui
Amore cæco, quod nouercales manus
Auſæ, quod ardens impia uirgo face,
Phaſiaca fugiens regna Theſſalica trabe.
Ferrum, uenena, uel Mycenæa domo
Coniuncta ſocio: profuge furtiua rate.
Quid timida loqueris? furta, & exilium, & fugas
Sors iſta fecit, te decet maius nefas.

NVT. Regina Danaum, & inclytum Ledæ genus,
Quid tacita uerſas? quidúe conſilij impotens
Tumido feroces impetus animo geris?
Licet ipſa ſileas, totus in uultu eſt dolor.
Proin quid eſt? da tempus ac ſpatium tibi.
Quod ratio nequijt, ſæpe ſanauit mora.

CLY. Maiora cruciant, quàm ut moras poßim pati.
Flammæ medullas, & cor exurunt meum,
Miſtus dolori ſubdidit ſtimulos timor.
Inuidia pulſat pectus, hinc animum iugo
Premit Cupido turpis, & uinci uetat.
† obeſæ Et inter iſtas mentis † obſeſſæ faces,
Feſſus quidem, & deiectus, & peſſundatus
Pudor rebellat, fluctibus uarijs agor.

Vt cum

Vt cum hinc profundum uentus,hinc æſtus rapit,
Incerta dubitat unda,cui cedat malo.
Proinde omiſi regimen è manibus meis:
Quocunq; me ira,quò dolor,quò ſpes feret,
Huc ire pergam,fluctibus † dedi ratem. † dedam
Vbi animus errat,optimum eſt caſum ſequi.
NV. *Cæca eſt temeritas, quæ petit caſum ducem.*
CLY. *Cui ultima eſt fortuna,quid dubium timet?*
NV. *Tuta eſt,latetq; culpa,ſi pateris,tua.*
CLY. *Perlucet omne regiæ uitium domus.*
NV. *Piget prioris,& nouum crimen ſtruis.*
CLY. *Res eſt profectò ſtulta,nequitiæ modus.*
NV. *Quod † meruit,auget,q ſcelus ſcelere † obſtruit.* † metuit † obruit
CLY. *Et ferrum,& ignis ſæpe medicinæ loco eſt.*
NV. *Extrema primo nemo tentauit loco.*
CLY. *Capienda rebus in malis præceps uia eſt.*
NV. *At te reflectat coniugij nomen ſacrum.*
CLY. *Decem per annos uidua reſpiciam uirum?*
NV. *Meminiſſe debes ſobolis ex illo tuæ.*
CLY. *Equidem & iugales filiæ memini faces,*
Et generum Achillem,præſtitit matri fidem.
NV. *Redemit illa claßis immotæ moras,*
Et maria pigro fixa langore impulit.
CLY. *Pudet,pigetq; Tyndaris cœli genus,*
Luſtrale claßi Doricæ peperit caput.

Reuoluit animus uirginis thalamos meæ,
Quos ille dignos Pelopea fecit domo,
Cum ſtetit ad aras ore ſacrifico pater
Quaſi nuptiales, horruit Calchas ſuæ
Reſponſa uocis, & recedentes focos.
O ſcelera ſemper ſceleribus uincens domus,
Cruore uentos emimus, bellum nece.
NV. Sed uela pariter mille fecerunt rates.
CLY. Non eſt ſoluta proſpero claßis deo.
Eiecit Aulis impias portu rates.
Sic auſpicatus bella, non melius gerit.
Amore captæ captus, immotus prece
Smynthea tenuit ſpolia Phœbei ducis,
† tantum Ardore ſacræ uirginis † iam tum furens.
Non illum Achilles flexit indomitis minis.
Non ille, ſolus fata qui mundi uidet,
In nos fidelis augur, in captas leuis:
Non populus æger, & relucentes rogi,
Inter ruentis Græciæ ſtragem ultimam
Sine hoſte uictus marcet, ac Veneri uacat.
Reparatq; amores: neue deſertus foret
A pellice unquam, uel ſuus cœlebs torus,
Ablatam Achilli diligit Briſeida.
Nec rapere puduit è ſinu uulſam uiri.
Hem Paridis hoſtem, nunc nouum uulnus gerens

Amore

Amore Phrygiæ Vatis incenſus furit:
Et poſt trophæa troica, ac uerſum Ilium,
Captæ maritus remeat, & Priami gener.
Accingere anime, bella non leuia apparas:
Scelus occupandum eſt, pigra quē expectas diem?
Pelopea Phrygiæ ſceptra dum teneant nurus?
An te morantur uirgines uiduæ domi,
Patriq; Oreſtes ſimilis? horum te mala
Ventura moueant, turbo queis rerum imminet.
Quid miſera ceſſas? en adeſt natis tuis
Furens nouerca: per tuum, ſi aliud nequit,
Latus exigatur enſis, & perimat duos.
Miſce cruorem, perde pereundo uirum.
Mors miſera non eſt, commori cum quo uelis.
NV. *Regina frena temet, & ſiſte impetus,*
Et, quanta tentas, cogita: uictor uenit
Aſiæ ferocis, ultor Europæ trahit
Captiua pergama, & diu uictos Phrygas.
Hunc fraude nunc conaris inſana aggredi,
Quem non Achilles enſe uiolauit fero,
Quamuis procacem toruus armaſſet manum.
Non melior Aiax morte decreta furens,
Non ſola Danais Hector, & bello mora:
Non tela Paridis certa, non Memnon niger:
Non Xanthus armis corpora immiſtis gerens,
Fluctusq;

Fluctusq́; Simois cæde purpureos agens:
Non niuea proles Cycnus æquorei dei:
Non bellicoſo Threſſa cum Rheſo phalanx:
Non picta pharetras, & ſecurigera manu
Peltata Amazon: hunc domi reducem paras
Mactare, & aras cæde maculare impia?
Vltrix inultum Grecia hoc facinus feret?
Equos, & arma, claßibusq́; horrens fretum
†Propone † Præpone, & alto ſanguine exundans ſolum.
Et tota captæ fata Dardaniæ domus
Regeſta Danais: comprime affectus truces,
Mentemq́; tibimet ipſa pacifica tuam.

AEGISTHVS. CLYTAEMNETRA.

Trimetri Iambici.

Quod tẽpus animo ſemp, ac mente horrui
Adeſt profecto rebus extremum meis,
Quid terga uertis anime? quid primo impetu
Deponis arma? crede perniciem tibi,
Et dira ſæuos fata moliri deos.
†meritis Oppone † cunctis uile ſupplicijs caput,
Ferrumq́;, & ignes pectore aduerſo excipe.
CLY. Aegiſthe non eſt pœna ſic nato mori.
AEG. Tu nos pericli ſocia, tu Leda ſata
Comitare: tantum ſanguinem reddet tibi
Ignauus iſte ductor, ac fortis pater.

Sed

Sed quid trementes circuit pallor genas?
Iacensq; uultu languido obtutus ſtupet?
CLY. *Amor iugalis uincit,ac flectit retro,*
Remeemus illuc,unde non decuit prius
Abire :ſed nunc caſta repetatur fides:
Nam ſera nunquam eſt ad bonos mores uia.
Quem pœnitet peccaſſe,pœnæ eſt innocens.
AE. *Quò raperis amens,credis,aut ſperas tibi*
Agamemnonis fidele coniugium? ut nihil
Subeſſet animo,quod graues faceret metus,
Tamen ſuperba,& impotens flatu nimis
Fortuna magno ſpiritus tumidos daret.
Grauis ille ſocijs ſtante adhuc Troia fuit.
Quid rere ad animum ſuapte natura trucem
Troiam addidiſſe:rex Mycenarum fuit,
Veniet Tyrannus : proſpera animos efferunt.
Effuſa circa pellicum quanto uenit
Turba apparatu? ſola ſed longe eminet,
Tenetq; regem famula ueridici dei,
Feres 'ne thalami uicta conſortem tui?
At illa nolet,ultimum eſt nuptæ malum:
Palàm mariti poßidens pellex domum.
Nec regna ſocium ferre,nec tedæ ſciunt.
CLY. *Aegiſthe quid me rurſus in præceps rapis?*
Iramq; flammis iam reſidentem † *excitas?* †*incitas*

Permiſit

Permiſit aliquid uictor in captam ſibi,
Nec coniugem hoc reſpicere, nec dominā decet.
Lex alia ſolio eſt, alia priuato toro,
Quid, quod ſeueras ferre me leges uiro
Non patitur animus turpis admiſſi memor?
Det ille ueniam facile, cui uenia eſt opus.

AEG. Ita eſt, paciſci mutuam ueniam licet.
Ignota tibi ſunt iura regnorum haud noua.
Nobis maligni iudices, æqui ſibi.
Id eſſe regni maximum pignus putant,
Si quidquid alijs non licet, ſolis licet.

CLY. Ignouit Helenæ, iuncta Menelao redit,
Quæ Europam, & Aſiam, paribus afflixit malis.

AEG. Sed nulla Atridem Venere furtiua abſtulit,
Nec cepit animum coniugi obſtrictum ſuæ.
Iam crimen ille quærit, & cauſas parat.
Nil eſſe crede turpe commiſſum tibi.
Quid honeſta prodeſt uita flagitio carens,
Vbi dominus odit? fit nocens, non queritur,
Sparten'ne repetes ſpreta, & à tanto uiro,
Patriasq; ſedes profuga? non dant exitum
Repudia regum: ſpe metum falſa leuas.

CLY. Delicta nouit nemo, niſi fidus, mea.

AEG. Non intrat unquam regium limen fides.

CLY. Opibus merebor, ut fidem pretio obligem.

Pretio

AEG. *Pretio parata, uincitur pretio fides.*
CLY. *Surgit reſiduus priſtinæ mentis pudor,*
Quid obſtrepis? quid uoce blandiloqua mala
Conſilia dictas? ſcilicet nubet tibi
Regum relicto rege generoſa exuli?
AEG. *Et cur Atridæ uideor inferior tibi*
Natus Thyeſte? CLY. *Si parũ eſt, adde & nepos.*
AEG. *Autore Phœbo gignor, haud generis pudet.*
CLY. *Phœbum nefandæ ſtirpis autorem uocas?*
Quem nocte ſubita frena reuocantem ſua
Cœlo expuliſtis? quid deos probro aduocas
Surripere doctus fraude genitales toros?
Quem Venere tantum ſcimus illicita uirum.
Secede propere, dedecus claræ domus
Aſporta ab oculis: hæc uacat regi ac uiro.
AEG. *Exilia mihi ſunt haud noua, aſſueui malis.*
Si tu imperas regina, non tantum domo
Argiſúe cedo: nil moror iuſſu tuo
Aperire ferro pectus ærumnis graue.
CLY. *Siquidem hoc cruenta Tyndaris fieri ſinam?*
Quæ inuita peccat, debet & culpæ fidem.
Secede mecum potius, ut rerum ſtatum
Dubium, ac minacem iuncta conſilia explicent.

CHORVS

CHORVS.

Anapæſtici.

CAnite ô pubes inclyta Phœbum.
Tibi feſta caput turba coronat:
Tibi uirgineas laurum quatiens
De more comas innuba fundit
Stirps Inachia: tu quoq; noſtros
†*comitata* *Thebana manus* †*comitare choros:*
Quæq; Eraſini gelidos fontes,
Quæq; Eurotam, quæq; uirenti
Tacitum ripa bibis Iſmenon,
Quam fatorum præſcia Manto
Sata Tireſia Latonigenas
Monuit ſacris celebrare deos.
Arcus uictor pace relata
Phœbe relaxa, humeroq; graues
Leuibus telis pone pharetras,
Reſonetq; manu pulſa citata
Vocale chelys: nil acre uelim,
Magnumq; modis intonet altis.
Sed quale ſoles leuiore lyra
Flectere carmen ſimplex, luſus
Cum docta tuos muſa recenſet.
Licet & chorda grauiore ſones,
†*ſonabas* *Quale* † *canebas, cum Titanas*

Fulmine

Fulmine miſſo fregere dei.
Vel cum montes montibus altis
Superimpoſiti ſtruxere gradus
Trucibus monſtris. ſtetit impoſita
Pelion Oſſa: pinifer ambos
Preſſit Olympus: ades ô magni
Soror, & coniux, conſors ſceptri
Regia Iuno: tua te colimus
Turba Mycenæ: tu ſollicitum
Supplexq́; tui numinis Argos
Sola tueris: tu bella manu
Pacemq́; regis: tu nunc lauros
Agamemnonios accipe uictrix.
Tibi multifora tibia buxo
Solenne canit: tibi fila mouent
Docta puellæ carmine molli:
Tibi uotiuam matres graiæ
Lampada iactant: ad tua coniux
Candida tauri delubra cadit
Neſcia aratri, nullo collum
Signata iugo: tuq́; ô magni
Nata tonantis inclyta Pallas,
Quæ Dardanias ſæpe petiſti
Cuſpide turres: te permiſto
Matrona minor, maiorq́; choro

Colit, & reſerat ueniente dea
Templa ſacerdos: tibi nexilibus
Turba coronis redimita uenit.
Tibi grandæui laßiq; ſenes
Compote uoto reddunt grates,
Libantq́; manu uina trementi.
Et te Triuia grata memores
Voce precamur: tu maternam
Siſtere Delon Lucina iubes,
Huc atq; illuc prius errantem
Cyclada uentis, nunc iam ſtabilis
Fixa terras radice tenet.
Reſpuit auras, religatq́; rates
Aſſueta ſequi: tu Tantalidos
Funera matris uictrix numeras.
Stat nunc Sypili uertice ſummo
Flebile ſaxum, & adhuc lachrymas
Marmora fundunt antiqua nouas.
Colit impenſe fœmina, uirq́;
Numen geminum, tuq́; ante omnes
Pater, ac rector fulmine pollens,
Cuius nutu ſimul extremi
Tremuere poli, generis noſtri
Iuppiter autor cape dona libens,
Abauusq́; tuam non degenerem

Reſpice

Reſpice prolem.
Sed ecce uaſto concitus miles gradu
Manifeſta properat ſigna lætitiæ gerens.
Nanq; haſta ſummo lauream ferro gerit.
Fidusq; regi ſemper Eurybates adeſt.

ACTVS TERTIVS.

Trimetri Iambici.

EVRYBATES. CLY-
TAEMNESTRA.

Delubra, & aras cœlitum, & patrios lares
Poſt longa feſſus ſpatia uix credens mihi
Supplex adoro, uota ſuperis ſoluite.
Telluris altum remeat Argolicæ decus,
Tandem ad penates uictor Agamemnon ſuos.
CLY. Felix ad aures nuntius uenit meas,
Vbinam petitus per decem coniux mihi
Annos moratur? pelagus, an terras premit?
EV. Incolumis, auctus gloria, laude inclytus
Reducem expetito littori impreſſit pedem.
CLY. Sacris colamus proſperum tandem diem.
Et ſi propitios, attamen lentos, deos.
Tu pande, uiuat coniugis frater mei,
Et pande, teneat quas ſoror ſedes mea.
EV. Meliora uotis poſco, & obteſtor deos:
Nam certa fari ſors maris dubij uetat.

Vt ſparſa tumidum claßis excepit mare,
Ratis uidere ſocia non potuit ratem.
Quin ipſe Atrides æquore immenſo uagus
Grauiora pelago damna, quàm bello tulit,
Remeatq; uicto ſimilis, exiguas trahens
Laceras q; uictor claſſe de tanta rates.
CLY. *Quis, fare, noſtras hauſerit caſus rates.*
Aut quæ maris fortuna diſpulerit duces.
EV. *Acerba fatu poſcis: infauſtum iubes*
Miſcere leto nuntium, refugit loqui
Mens ægra, tantis atq; inhorreſcit malis.
CLY. *Exprome: clades ſcire qui refugit ſuas,*
Grauat timorem, dubia plus torquent mala.
EV. *Vt pergamum omne Dorica cecidit face,*
Diuiſa præda eſt, maria properantes petunt,
Iamq; enſe feſſum miles exonerat latus.
Neglecta ſummas ſcuta per puppes iacent.
Ad militares remus aptatur manus,
Omniſq; nimium longa properanti mora eſt.
Signum recurſus regia ut fulſit rate,
Et clara lentum regimen emonuit tuba,
Aurata primas prora ſignauit uias,
Aperitq; curſus, mille quos puppes ſecent.
Hinc aura primo lenis impellit rates
Allapſa uelis, unda uix tactu leuis

Tranquilla

Tranquilla Zephyri mollis afflatu tremit.
Splendetq́; claſſe pelagus, & pariter latet.
Iuuat uidere nuda Troiæ littora,
Iuuat relicti ſola Sigei loca.
Properat iuuentus omnis adductos ſimul
Lentare remos: adiuuat uentos manu,
Et ualida nixu brachia alterno mouet:
Sulcata uibrant æquora, & latera increpant,
Dirimuntq́; canæ cœrulum ſpumæ mare.
Vt aura plenos fortior tendit ſinus,
Poſuere tonſas: credita eſt uento ratis,
Fuſusq́; tranſtris nauita, aut terras procul,
Quantum recedunt uela fugientes notat,
Aut bella narrat: Hectoris fortis minas,
Curruſq́;, & empto redditum corpus rogo.
Sparſum cruore regis † *Herceum Iouem.* † *Herculeũ*
Tum qui iacente reciprocus ludit ſalo,
Tumidumq́; pando tranſilit dorſo mare,
Tyrrhenus omnis piſcis exultat freto,
Agitq́; gyros, & comes lateri annatat
Anteire naues lætus, & rurſus ſequi.
Nunc prima tangens roſtra laſciuit Chorus,
Milleſimam nunc ambit, & luſtrat ratem.
Iam littus omne tegitur, & campi latent,
Et dubia † *parent montis Idæi iuga.* † *patent*

Et iam, quod unum peruicax acies uidet,
Iliacus atra fumus apparet nota.
Iam laſſa Titan colla releuabat iugo,
In aſtra iam lux prona, iam præceps dies,
Exigua nubes ſordido creſcens globo
Nitidum cadentis inquinat Phœbi iubar,
Suſpecta uarius occidens fecit freta.
Nox prima cœlum ſparſerat ſtellis: iacent
Deſerta uento uela: tum murmur graue
Maiora minitans collibus ſummis cadit:
Tractuq; longo littus, ac petræ gemunt,
Agitata uentis unda uenturis tumet.
Cum luna ſubito conditur, ſtellæ cadunt,
In aſtra pontus tollitur, & cœlum perit.
Nec una nox eſt, denſa tenebras obruit
Caligo, & omni luce ſubducta fretum
Cœlumq; miſcet, undiq; incumbunt ſimul,
Rapiuntq; pelagus infimo euerſum ſolo,
Aduerſus Euro Zephyrus, & Boreæ Notus.
Sua quiq; mittunt tela, & infeſti fretum
Emoliuntur, turbo conuoluit mare.
Strymonius altas Aquilo contorquet niues,
Libycusq; arenas Auſter, ac Syrtes agit,
Nec manet in Auſtro, fit grauis nimbis Notus,
Imbre auget undas, Eurus orientem mouet

Nabathæa

Nabathæa quatiens regna,& Eoos ſinus.
Quid rapidus ora Corus oceano exerens?
Mundum reuelli ſedibus totum ſuis.
Ipſosq; rupto crederes cœlo deos
Decidere,& atrum rebus induci chaos.
Vento reſiſtit æſtus ,& uentus retro
Aeſtum reuoluit, non capit ſeſe mare,
Vndasq; miſcent imber & fluctus ſuas.
Nec hoc leuamen deniq; ærumnis datum eſt,
Videre ſaltem,& noſſe,quo pereant malo.
Premunt tenebræ lumina,& diræ Stygis
Inferna nox eſt: excidunt ignes tamen
Et nube dirum fulmen eliſa micat.
Miſerisq; lucis tanta dulcedo eſt malæ.
Hoc lumen optant, ipſa ſe claßis premit,
Et prora proræ nocuit, & lateri latus.
Illam dehiſcens pontus in præceps rapit,
Hauritq;, & alto redditam reuomit mare.
Hæc onere ſidit, illa conuulſum latus
Summittit undis: fluctus hanc decimus tegit,
Hæc lacera, & omni decore populato leuis
Fluitat,nec illi uela,nec tonſæ manent.
Nec rectus altas malus antemnas ferens.
Sed fracta toto puppis Ionio natat.
Nil ratio, & uſus audet in magnis malis.

Tenet horror artus, omnis officio ſtupet
Nauita relicto: remus effugit manus.
In uota miſeros ultimus cogit timor.
Eademq; ſuperos Troës, & Danai rogant.
Quid fata poſſunt? inuidet Pyrrhus patri,
Aiaci Vlyſſes, Hectori Atrides minor,
Priamo Agamemnon: quiſquis ad Troiam iacet,
Felix uocatur: cadere qui meruit manu,
Quem fama ſeruat, uicta quem tellus tegit.
Nil nobile auſos pontus, atq; undæ ferent.
†freta Ignaua fortes †fata conſument uiros:
Pudenda mors eſt: quiſquis es nondum malis
Satiate tantis cœlitum, tandem tuum
Numen ſerena: cladibus noſtris daret
Vel Troia lachrymas: odia ſi durant tua,
Placetq; mitti Doricum exitio genus,
Quid hos ſimul perire nobiſcum iuuat,
Quibus perimus? ſiſtite infeſtum mare.
Vehit iſta Danaos claßis, & Troas ſimul.
Nec plura poſſunt, occupat uocem mare.
Ecce alia clades, fulmine irati Iouis
Armata Pallas, quidquid aut haſta minax,
Aut ægide, aut furore gorgoneo poteſt,
Aut igne patrio, tentat, & cœlo nouæ
Spirant procellæ: ſolus inuictus malis

Luctatur

Luctatur Aiax, uela cogentem hunc ſua
Tenſo rudente flamma perſtrinxit cadens.
Libratur aliud fulmen: hoc toto impetu
Certum reducta Pallas excuſsit manu,
Imitata patrem, tranſit Aiacem, & ratem,
Ratisq; partem ſecum & Aiacis tulit.
Nil ille motus, ardua ut cautes ſalo
Ambuſtus extat, dirimit inſanum mare,
Fluctusq; rumpit pectore, & nauem manu
Complexus in ſe traxit, & cæco mari
Collucet Aiax, omne reſplendet fretum.
Tandem occupata rupe, furibundum intonat:
Superaſſe nunc ſe pelagus, atq; ignes, iuuat
Viciſſe cœlum, Palladem, fulmen, mare.
Non me fugauit bellici terror dei,
Et Hectorē unà ſolus, & Martem tuli,
Phœbea nec me tela pepulerunt gradu,
Cum Phrygibus iſtos uicimus: tandem horream
Aliena inerti tela mitti dextera?
Quid ſi ipſe mittat? plura cum auderet furens,
Tridente rupem ſubruit pulſam pater
Neptunus, imis exerens undis caput,
Soluitq; montem, quem cadens ſecum tulit:
Terraq; & igne uictus, & pelago, iacet.
Nos alia maior naufragos peſtis uocat.

Eſt humilis unda ſcrupeis mendax uadis,
Vbi ſaxa rapidis clauſa uorticibus tegit
Fallax Caphareus: æſtuat ſcopulis fretum,
Feruetq; ſemper fluctus alterna uice.
Arx imminet prærupta, quæ ſpectat mare
Vtrinq; geminum: Pelopis hinc oras tui,
Et Iſthmon, arcto qui recuruatus ſolo
Ionia iungi maria Phryxeis uetat.
Hinc ſcelere Lemnon nobilem, & hinc Chalcida
Tardamq; ratibus Aulida: hanc arcem occupat
Palamedis ille genitor, & clarum manu
Lumen nefanda uertice ex ſummo efferens,
In ſaxa ducit perfida claſſem face.
Hærent acutis rupibus fixæ rates,
Has inopis undæ breuia comminuunt uada,
Pars uehitur, huius prima pars ſcopulo ſedet,
Hanc alia retro ſpatia relegentem ferit,
Et fracta frangit: iam timent terram rates,
Voluntq; maria: cedit in luctum furor.
Poſtquam litatum eſt, Phœbus in lucem redit.
Et damna noctis triſtis oſtendit dies.
CLY. *Vtrum'ne doleam, læter an reducem uirum*
Remeaſſe: lætor: uulnus at regni graue
Lugere cogor, redde iam Grais pater,
Altiſona quatiens regna, placatos deos.

Nunc

Nunc omne læta fronde †uellctur caput, † uelctur
Sacrifica dulces tibia effundat modos,
Et niuea magnas uictima ante aras cadat.
Sed ecce turba triſtis incomptæ comas
Iliades adſunt: quas ſuper celſo gradu
Effrena Phœbas entheas laurus quatit.

CHORVS. CASSANDRA.

Variæ metrorum ſpecies ex dactylicis, anapæſticis, iambicis, adonijs partim ſectionarijs.

QVàm mortalibus heu dulce malũ additũ
Vitæ dirus amor: cum pateat malis
Effugium, & miſeros libera mors uocet
Portus æterna placidus quiete.
Nullus hunc terror, nec impotens
Procella fortunæ mouet,
Aut iniqui flamma tonantis.
Pax alta nullos ciuium cœtus
Timet, aut minaces uictoris iras.
Non maria aſperis inſana Coris,
Non acies feras, puluereamq́; nubem
Motam barbaricis equitum cateruis:
Non urbe cum tota populos cadentes,
Hoſtica muros populante flamma.
Indomitum 'uc bellum perrumpet omne
Solus contemptor leuium deorum.

Qui

Qui uultus Acherontis atri,
Qui Styga triſtem non triſtis uidet,
Audetq́; uitæ ponere finem,
Par ille regi, par ſuperis erit.
O quàm miſerum eſt neſcire mori.
Vidimus patriam ruentem nocte funeſta,
Cum Dardana tecta Dorici raperent ignes.
Non illa bello uicta, nec armis,
Vt quondam Herculea cecidit pharetra:
Quam non Pelei, Thetidisq́; natus,
Carusq́; Pelidæ nimium feroci
Vicit, acceptis cum fulſit armis,
Fuditq́; Troas falſus Achilles:
Aut cum ipſe Pelides animos feroces
†*celeriq́;* *Suſtulit luctu,*† *celeremq́; ſaltu*
Troades ſummis timuere muris.
Perdidit in malis extremum decus,
Fortiter uinci reſtitit annis
Troia biſquinis, unius noctis peritura fato.
Vidimus ſimulata dona molis immenſæ,
†*traximus* *Danaumq́; fatale munus* † *duximus noſtra*
Creduli dextra, tremuitq́; ſæpe
†*ipſo* *Limine in* † *primo ſonipes cauernis*
Conditos reges, bellumq́; geſtans.
Et licuit uerſare dolos, ut ipſi

Fraude

Fraude ſua capti caderent Pelaſgi.
Sæpe commotæ ſonuere parmæ,
Tacitumq́; murmur percußit aures,
Et fremuit male ſubdolo parens
Pyrrhus Vlyßi.
Secura metu Troica pubes,
Sacros gaudet tangere funes.
Hinc æquæui gregis, Aſtyanax,
Hinc Hæmonio deſponſa † rogo, † uiro
Ducunt turmas: hæc fœmineas,
Ille uiriles.
Feſtæ matres uotiua ferunt
Munera diuis.
Feſti patres adeunt aras,
Vnus tota eſt uultus in urbe.
Et, quod nunquam poſt Hectoreos
Vidimus ignes,
Læta eſt Hecube: quid nunc primum
Dolor infelix,
Quid'ue extremum deflere paras?
Mœnia diuûm fabricata manu
Diruta noſtra?
An templa deos ſuper uſta ſuos?
Non uacat iſtis lachrymare malis,
Te magne parens flent Iliades.

Vidi

Vidi, uidi ſenis in iugulo,
Telum Pyrrhi uix exiguo,
Sanguine tingui.

CAS. *Cohibete lachrymas omne quas tempus petit*
Troades, & ipſæ ueſtra lamentabili
Lugete gemitu funera, ærumnæ meæ
Socium recuſant, cladibus queſtus meis
Remouete, noſtris ipſa ſufficiam malis.

CHO. *Lachrymas lachrymis miſcere iuuat.*
Magis exurunt, quos ſecretæ
Lacerant curæ.
Iuuat in medium deflere ſuos,
Nec enim, quamuis dura uirago
Patiensq; mali,
Poteris tantas flere ruinas.
Non quæ uerno nobile carmen
Ramo cantat triſtis Aëdon
Ityn in uarios modulata ſonos,
Non quæ tectis Biſtonis ales
Reſidens ſummis impia diri
Furta mariti garrula deflet,
Lugere tuam poterit digne conqueſta domum,
Licet ipſe uelit clarus niueos
Inter olores
Iſtrum Cycnus, Tanaimq; colens

Extrema

Extrema loqui: licet Halcyones
Ceyca ſuum fluctu leuiter plangente ſonent,
Cum tranquillo male confiſæ
Credunt iterum pelago audaces,
Fœtusq́; ſuos nido pauidæ titubante ſouent.
Non ſi molles imitata uiros
Triſtis laceret brachia tecum,
Quæ turritæ turba parenti
Pectore rauco concita, buxum
Ferit, ut Phrygium lugeat Atym.
Non eſt lachrymis Caſſandra modus,
Quia quæ patimur uicere modum.
Sed cur ſacratas diripis capiti infulas?
Miſeris colendos maxime ſuperos reor.
CAS. *Vicere noſtra iam metus omnes mala.*
Equidem nec ulla cœlites placo prece:
Nec ſi uelint ſæuire, quo noceant, habent.
Fortuna uires ipſa conſumpſit ſuas.
Quæ patria reſtat? quis pater? quæ iam ſoror?
Bibere tumuli ſanguinem, atq; aræ meum.
Quid illa felix turba fraterni gregis?
Ex hauſta nempe: regiam miſeri ſenis
Vacuam relicti totq́; per thalamos uident
Præter Lacænam cæteras uiduas nurus.
Tot illa regum mater, & regimen Phrygum

Fœcunda

Fœcunda in ignes Hecuba: fatorum nouas
Experta leges, induit uultus feros:
Circa ruinas rabida latrauit ſuas
Troiæ ſuperſtes, Hectori, Priamo, ſibi.
CHO. Silet repente Phœbas, & pallor genas,
Crebrerq; totum poßidet corpus tremor.
Stetere uittæ, mollis horreſcit coma,
Anhela corda murmure incluſo fremunt:
† micant Incerta † nutant lumina, & uerſi retro
Torquentur oculi, rurſus immites rigent.
Nunc leuat in auras altior ſolito caput,
Graditurq; celſa, nunc reluctantes parat
Reſerare fauces, uerba nunc clauſo male
Cuſtodit ore, Mænas impatiens dei.
CAS. Quid me furoris incitam ſtimulis noui,
Quid mentis inopem ſacra Parnaſi iuga
Rapitis? recede Phœbe, iam non ſum tua.
Extingue flammas pectori infixas meo.
Cui nunc uagor ueſana? cui bacchor furens?
Iam Troia cecidit. falſa quid uates ago?
Vbi ſum? fugit lux alma, & obſcurat genas
Nox alta, & æther obditus tenebris latet.
Sed ecce gemino ſole præfulget dies,
Geminumq; duplices Argos attollit domos:
Idæa cerno nemora, fatalis ſedet

Inter

Inter potentes arbiter paſtor deas.
†Timete reges moneo, furtiuum genus. † Timere
Agreſtis ille alumnus euertet domum.
Quid iſta uecors tela fœminea manu
Diſtricta præfert? quem petit dextra uirum
Lacena cultu ferrum Amazonium gerens?
Quæ uerſat oculos alta nunc facies meos?
Victor ferarum colla uexatus iacet,
Ignobili ſub dente Marmaricus Leo
Morſus cruentos paſſus audacis leæ.
Quid me uocatis ſoſpitem ſolam è meis
Vmbræ meorum? te ſequor tota pater
Troia ſepulta, frater auxilium Phrygum,
Terrorq; Danaum: non ego antiquum decus
Video, aut calentes ratibus exuſtis manus,
Sed lacera membra, & ſaucios uinclo graui
Fortes lacertos, te ſequor nimium cito
Congreſſe Achilli Troile, incertos geris
Deiphœbe uultus, coniugis munus nouæ.
Iuuat per ipſos ingredi Stygios lacus:
Iuuat uidere tartari ſæuum canem,
Auidiq; regna Ditis: hæc hodie ratis
Phlegethontis atri regias animas uehet,
Victamq;, uictricemq;: uos umbræ precor,
Iurata ſuperis unda te pariter precor,

Reſerate paulum terga nigrantis poli,
Leuis ut Mycenas turba proſpiciat Phrygum.
Spectate miſeri: fata ſe uertunt retro.
Inſtãt ſorores ſqualidæ, ſanguinea iactãt uerbera,
Fert læua ſemuſtas faces, ardentq; pallentes genæ,
Et ueſtis atri funeris exeſa cingit ilia,
Strepuntq; nocturni metus, & oſſa uaſti corporis
Corrupta longinquo ſitu palude limoſa iacent.
Et ecce deſeſſus ſenex ad ora ludentes aquas
Non captat oblitus ſitis, mœſtus futuro funere.
Exultat, & ponit gradus pater decoros Dardanus.

CH. *Iam peruagatus ipſe ſe fregit furor,*
Caditq;, flexo qualis ante aras gradu
Ceruice taurus uulnus inciſa gerens.
Releuemus artus entheos: tandem ſuos
Victrice lauro cinctus Agamemnon adit.
Coniuxq; pariter obuios illi tulit
Greſſus, reditq; iuncta concordi gradu.

ACTVS QVARTVS.

Trimetri Iambici.

AGAMEMNON. CASSANDRA.

TAndem reuertor ſoſpes ad patrios lares:
O cara ſalue terra, tibi tot barbaræ
Dedere gentes ſpolia: tibi fœlix diu

Potentis

Potentis Aſiæ Troia ſummiſit manus.
Cur iſta uates corpus effuſa, ac tremens
Dubia labat ceruice? famuli attollite,
Refouete gelido latice, iam recipit diem
Marcente uiſu, ſuſcita ſenſus tuos.
Optatus ille portus ærumnis adeſt.
Feſtus dies eſt. CAS. *Feſtus & Troiæ fuit.*
AG. *Veneremur aras.* CAS. *Cecidit ante aras pater.*
AG. *Iouem precemur pariter.* CAS. †*Herceum Ioue?* †*Herculeū*
AG. *Credis uidere te Ilium?* CAS. *Et Priamū ſimul.*
AG. *Hic Troia non eſt.* CAS. *Vbi Helena eſt, Tro= iam puto.*
AG. *Ne metue dominā famula.* CAS. *Libertas adeſt.*
AG. *Secura uiue.* CAS. *Mors mihi eſt ſecuritas.*
AG. *Nullum eſt periclum tibimet.* CAS. *At magnum tibi eſt.*
AG. *Victor timere qd poteſt?* CAS. *Quod nō timet.*
AG. *Hanc fida famuli turba, dum excutiat deum,*
Retinete, nequid impotens peccet furor.
At te pater, qui ſæua torques fulmina,
Pelliſq; nubes, ſydera & terras regis,
Ad quem triumphi ſpolia uictores ferunt.
Et te ſororem cuncta pollentis uiri
Argolica Iuno, pecore uotiuo libens
Arabumq; donis, †*ſupplice & fibra colam.* †*ſupplex & fibris*

CHORVS GRAECORVM.

Verſus Aſclepiadei, Iambici, Trochaici, & Sapphici.

ARgos nobilibus nobile ciuibus,
Argos iratæ carum nouercæ,
Semper ingentes educas alumnos,
Imparem æquaſti numero deorum.
Tuus ille biſſeno meruit labore
Allegi cœlo magnus Alcides,
Cui lege mundi Iuppiter rupta,
Roſcidæ noctis geminauit horas,
Iuſsitq́; Phœbum tardius ſceleres
Agitare currus, & tuas lente
Remeare bigas candida Phœbe:
Retulitq́; pedem alternis nomen
Stella quæ mutat, ſeq́; mirata eſt
Heſperum dici: Aurora mouit
Ad ſolitas uices caput, & relabens
Impoſuit ſenis humero mariti.
Senſit ortus, ſenſit occaſus,
Herculem naſci: uiolentus ille
Nocte non una poterat creari:
Tibi concitatus ſubſtitit mundus,
O puer magnum ſubiture cœlum.
Te ſenſit nemeæus arcto

Preſſus lacerto fulmineus Leo,
Ceruaq; Parrhaſis:
Senſit Arcadij populator agri,
Gemuitq́; taurus Dictæa linquens
Horridus arua.
†Morte fœcundum domuit draconem, † *Sortis*
Vetuitq́; collo pereunte naſci.
Geminosq́; fratres pectore ab uno
Tria monſtra natos, ſtipite incuſſo
Fregit inſultans: duxit ad ortus
Heſperium pecus Geryonei
Spolium triformis.
Egit Threicium gregem,
Quem non Strymonij gramine fluminis,
Hebriúe ripis pauit tyrannus.
Hoſpitum dirus ſtabulis cruorem
Præbuit ſæuis, tinxitq́; crudos
Vltimus rictus ſanguis aurigæ.
Vidit Hippolyte ferox
Pectore è medio rapi ſpolium, & ſagittas.
Nube percuſſa Stymphalis alto
Decidit cœlo.
Arborq́; pomis fertilis aureis
Extimuit manus inſueta carpi,
Fugitq́; in auras leuiore ramo.

Audiuit ſonitum crepitante flamma
Frigidus cuſtos neſcius ſomni,
Linqueret cum iam nemus omne fuluo
Plenus Alcides uacuum metallo.
Tractus ad cœlum canis inferorum
Triplici catena tacuit, nec ullo
Latrauit ore, lucis ignotæ
Metuens colorem: te duce ſuccidit
Mendax Dardaniæ domus,
Et ſenſit arcus iterum timendos:
Te duce concidit totidem diebus
Troia, quot annis.

ACTVS QVINTVS.

Trimetri Iambici.

CASSANDRA.

Res agitur intus magna, par annis decem.
Eheu quid hoc eſt? anime conſurge, & cape
Pretium furoris, uicimus uicti Phryges.
Bene eſt, reſurgis Troia, traxiſti iacens
Pares Mycenas, terga dat uictor tuus.
Tam clara nunquam prouidæ mentis furor
Oſtendit oculis: uideo, & interſum, & fruor,
Imago uiſus dubia non fallit meos,
Spectamus: epulæ regia inſtructæ domo,
Quales fuerunt ultimæ Phrygibus dapes,

Celebrantur

Celebrantur, oſtro lectus Iliaco nitet,
Merumq; in auro ueteris Aſſarici trahunt,
Et ipſe picta ueſte ſublimis iacet
Priami ſuperbas corpore exuuias gerens.
Detrahere cultus uxor hoſtiles iubet,
Induere potius coniugis fidæ manu
Textos amictus: horreo, atq; animo tremo.
Regem ne perimet exul, & adulter uirum?
Venere fata, ſanguinem extremæ dapes
Domini uidebunt, & cruor baccho incidet.
Mortifera uinctum perfidæ tradet neci.
Induta ueſtis exitum manibus negat,
Caputq; laxi, & †inuij claudunt ſinus. † niuei
Haurit trementi ſemiuir dextra latus,
Nec penitus adigit, uulnere in medio ſtupet.
At ille, ut altis hiſpidus ſyluis aper,
Cum caſſe uinctus, tentat egreſſus tamen,
Arctatq; motu uincla, & incaſſum furit.
Cupit fluentes undiq; & cæcos ſinus
Diſijcere, & hoſtem quærit implicitus ſuum.
Armat bipenni Tyndaris dextram furens.
Qualiſq; ad aras colla taurorum prius
Deſignat oculis antequam ferro petat.
Sic huc, & illuc, impiam librat manum.
Habet: peractum eſt: pendet exigua male

Caput amputatum parte, & hinc trunco cruor
Exundat, illinc ora cum fremitu iacent.
Nondum recedunt, ille iam exanimem petit,
Laceratq; corpus, illa fodientem adiuuat.
Vterq; tanto ſcelere reſpondet ſuis.
Hic eſt Thyeſtæ natus, hæc Helenæ ſoror.
Stat ecce Titan dubius emerito die,
Suáne currat an Thyeſtæ uia.

ELECTRA.

Trimetri Iambici.

FVge ô paternæ mortis auxilium unicum,
Fugito, ſceleſtas hoſtium euitá manus.
Euerſa domus eſt funditus, regna occidunt.
Quis iſte celeres concitus currus agit?
Germane uultus ueſte furabor tuos.
Quos anime demens refugis? externos fugis?
Domus timenda eſt, pone iam trepidos metus
Oreſta: amici fida præſidia intuor.

STROPHILVS. ELECTRA.

Trimetri Iambici.

PHocide relicta Strophilus, Elea inclytus
Palma reuertor: cauſa ueniendi fuit
Gratari amico, cuius impulſum manu
Cecidit decenni marte concuſſum Ilium.
Quænam iſta lachrymis lugubrem uultum rigat?

Pauetq;

Pauciq; mœſta? regium agnoſco genus.
Electra luctus cauſa quæ læta in domo eſt?

EL. Pater peremptus ſcelere materno iacet,
Comes paternæ quæritur natus neci.
Aegiſthus arces Venere quæſitas tenet.

ST. O nulla longi temporis fœlicitas.

EL. Per te parentis memoriam obteſtor mei,
Per ſceptra terris nota, per dubios deos,
Recipe hunc Oreſten, ac pium furtum occule.

ST. Et ſi timendum cæſus Agamemnon docet,
Aggrediar, & te Oreſta furabor libens.
Poſcunt fidem ſecunda, at aduerſa exigunt.
Cape hoc decorum ludicri certaminis
Inſigne frontis, læua uictricem tenens
Frondem, uirenti protegat ramo caput:
Et iſta demum palma Piſæi Iouis
Velamen eadem præſtet, atq; omen tibi.
Tuq; ô paternis aſſidens frenis comes
Condiſce Pilade patris exemplo fidem.
Vos Græcia nunc teſte ueloces equi
Infida curſu fugite præcipiti loca.

EL. Exceſſit, abijt currus effreno impetu,
Effugit aciem: tuta iam operiar meos
Hoſtes, & ultro uulneri opponam caput,
Adeſt cruenta coniugis uictrix ſui.

Et ſigna cædis ueſte maculata gerit:
Manus recenti ſanguine etiamnum madent,
Vultuſq; præ ſe ſcelera truculenti ferunt.
Concedam ad aras, patere me uittis tuis
Caſſandra iungi, paria metuentem tibi.

CLYTAEMNESTRA. ELECTRA.
AEGISTHVS. CASSANDRA.

Trimetri Iambici.

HOſtis parentis impium atq; audax caput,
Quo more cœtus publicos uirgo petis?
EL. Adulterorum uirgo deſerui domum.
CLY. Quis eſſe credat uirginem? EL. Gnatam tuam?
CLY. Modeſtius cum matre. EL. † Pietatem doces?
CLY. Animos uiriles corde tumefacto geris,
Sed agere domita fœminam diſces malo.
EL. Niſi forte fallor, fœminas ferrum decet.
CLY. Et eſſe demens te parem nobis putas?
EL. Nobis? quis iſte eſt alter Agamemnon tuus?
CLY. Indomita poſt hæc uirginis uerba impiæ
Regina frangam † citius. EL. Interea mihi
Tu uidua loquere: uir caret uita tuus.
CLY. Ediſſere ubi ſit gnatus, ubi frater tuus.
EL. Exijt Mycenas. CLY. Redde nunc natum mihi.
EL. Et tu parentem redde. CLY. Quo latitat loco?
EL. Tutò, quietus regna non metuens noua:

† Eia tādē doces?

† EL. Mitius interea

Iuſtæ parenti ſatis, at iratæ parum.

CLY. *Morieris hodie.* EL. *Dummodo hac moriar ma-*
Recedo ab aris, ſiue te iugulo iuuat (nu.
Merſiſſe ferrum, præbeo iugulum uolens:
Seu more pecudum colla reſecari placet,
Intenta ceruix uulnus expectat tuum.
Scelus peractum eſt: cæde reſperſam uiri
Atq; obſoletam ſanguine hoc dextram ablue.

CLY. *Conſors pericli pariter, ac regni mei*
Aegiſthe gaudes? nata genitricem impie
Probris laceßit, abditum fratrem occulit.

AEG. *Furibunda uirgo uocis infandæ ſonum,*
Et aure uerba indigna materna opprime.

EL. *Etiam monebit ſceleris infandi artifex*
Per ſcelera nactus nomen ambiguum ſuis,
Idem ſororis natus, & patris nepos.

CLY. *Aegiſthe ceſſas impium ferro caput*
Demetere? fratrem reddat, aut animam ſtatim
Abſtruſa cæco carcere, & ſaxo exigat
Aeuum per omnes torta pœnarum modos:
Referre, quem nunc occulit, forſan uolet.
Inops, egens, incluſa, pædore obſita,
Vidua ante thalamos, exul, inuiſa omnibus
Aethere negato, ſerò ſuccumbet malis.

EL. *Concede mortem.* CLY. *Si recuſares, darem.*

Rudis

Rudis eſt tyrannus morte qui pœnam exigit.
EL. Mortẽ aliqd ultra eſt? CLY. Vita, ſi cupias mo-
Arripite famuli monſtrũ, & auectã procul (ri.
Vltra Mycenas ultimo in regni angulo
Vincite ſeptam nocte tenebroſi ſpecus,
Vt inquietam uirginem carcer domet.
At iſta pœnas capite perſoluat ſuo
Captiua coniux, regij pellex tori:
Trahite, ut ſequatur coniugem ereptum mihi.
CAS. Ne trahite, ueſtros ipſa præcedam gradus.
Perferre prima nuntium Phrygibus meis
Propero, repletum ratibus euerſis mare,
Captas Mycenas, mille ductorem ducum.
Vt paria fata Troicis tulerit malis.
Periſſe dono fœminæ, ſtupro, dolo,
Nihil moramur, rapite, quin grates ago.
Iam iam iuuat uixiſſe, poſt Troiam, iuuat.
CLY. Furibunda morere. CA. Veniet & uobis furor.

TRAGOEDIAE INTERLOCVTORES.

Octauia.	Nuntius.
Nutrix.	Agrippina.
Chorus Romanorum.	Poppea.
Seneca.	Nero.
Præfectus.	

TRAGOE-

TRAGOEDIA NONA, QVAE INSCRIBITVR OCTAVIA.

ACTVS PRIMVS.

Anapæſtici.

OCTAVIA.

IAm uaga cœlo ſydera fulgens
Aurora fugat, ſurgit Titan
Radiante coma, mundóq; diem
Reddit clarum: eia age tantis
Onerata malis, repete aſſuetos
Iam tibi queſtus,
Atq; æquoreas uince Halcyonas,
Vince & uolucres Pandionias.
Grauior nanq; hijs fortuna tua eſt:
Semper genitrix deflenda mihi
Prima meorum cauſa malorum,
Triſtes queſtus natæ exaudi,
Siquis remanet ſenſus in umbris.
Vtinam ante manu grandæua ſua
Mea rupiſſet ſtamina Clotho,
Tua quàm mœrens uulnera uidi,
Oráq; fœdo ſparſa cruore.

O lux

O lux ſemper funeſta mihi.
Tempore ab illo lux eſt tenebris
Inuiſa magis.
Tulimus ſæuæ iuſſa nouercæ,
Hoſtilem animum, uultusq́; truces.
Illa illa meis triſtis Erinnys
Thalamis Stygios prætulit ignes,
Teq́; extinxit miſerande pater,
Modo cui totus paruit orbis
Vltra oceanum:
Cuiq́; Britanni terga dedere
Ducibus noſtris ante ignoti
Iurisq́; ſui.
Coniugis, heu me, pater inſidijs
Oppreſſe iaces, ſeruitq́; domus
Cum prole tua capta tyranno.

NVTRIX.

Trimetri Iambici.

FVlgore primo captus, & fricili bono
Fallacis aulæ, quiſquis attonitus ſtupet.
Subito latentis ecce fortunæ impetu
Modo præpotentem cernat euerſam domum,
Stirpemq́; Claudij, cuius imperio fuit
Subiectus orbis: paruit liber diu
Oceanus, & recepit inuitus rates.

En

En qui ora Tanais primus impoſuit iugo,
Ignota tantis claſſibus texit ſicta,
Interq́; gentes barbaras tutus fuit,
Et ſæua maria, coniugis ſcelere occidit,
Mox illa gnati, cuius extinctus iacet
Frater uenenis: mœret infelix ſoror,
Eademq́; coniux, nec graues luctus ualet
Ira coacta tegere crudelis uiri.
Secreta refugit ſemper, atq; odio pari
Ardens mariti mutua flagrat face.
Animum dolentis noſtra ſolatur fides,
Pietasq́; fruſtra: mittit immitis dolor
Conſilia noſtra: nec regi mentis poteſt
Generoſus ardor, ſed malis uires capit:
Heu quàm nefandum proſpicit noſter timor
Scelus, quod utinam numen auertat deûm.

OCTAVIA. NVTRIX.

Anapæſtici.

O Mea nullis æquanda malis
Fortuna, licet
Repetam luctus Electra tuos.
Tibi mœrenti cæſum licuit
Flere parentem.
Scelus ulciſci uindice fratre,
Tua quem pietas hoſti rapuit

Texitq́;

Texitq́; fides.
Me crudeli ſorte parentes
Raptos prohibet lugere timor,
Fratrisq́; necem deflere uetat,
In quo fuerat ſpes una mihi,
Totq́; malorum breue ſolamen.
Nunc in luctus ſeruata meos
Magni reſto nominis umbra.

NVT. Vox en noſtras perculit aures
Triſtis alumnæ: ceſſat thalamis
Inferre gradus tarda ſenectus.

OC. Excipe noſtras
Lachrymas nutrix, teſtis noſtri
Fida doloris.

NVT. Quis te tantis ſoluet curis
Miſeranda dies?

OC. Qui me Stygias mittet ad umbras.

NVT. Omnia, quæſo, ſint iſta procul.

OC. Non uota meos tua nunc caſus,
Sed fata regunt.

NVT. Dabit afflictæ meliora deus
Tempora mitis: tu modo blando
Vince obſequio placata uirum.

OC. Vincam ſæuos ante leones,
Tigresq́; truces, fera quàm ſæui

Corda

Corda tyranni.
Odit genitos ſanguine claro,
Spernit ſuperbos, humileſq́; ſimul,
Nec fortunam capit ipſe ſuam,
Quam dedit illi per ſcelus ingens
Infanda parens, licet ingratum
Diræ pudeat munere matris,
Hoc imperium cepiſſe, licet
Tantum munus morte rependat,
Feret hunc titulum poſt fata tamen
Fœmina longo ſemper in æuo.
NVT. *Animi retine uerba furentis,*
Temere emiſſam comprime uocem.

OCTAVIA. NVTRIX.

Trimetri Iambici.

Toleranda quãuis patiar, haud unq̃ queant,
Niſi morte triſti noſtra finiri mala,
Genitrice cæſa, per ſcelus rapto patre,
Orbata fratre, miſerijs, luctu obruta,
Mœrore preſſa, coniugi inuiſa, ac meæ
Subiecta †famulæ, luce non grata fruor, † *familiæ*
Trepidante ſemper corde, non mortis metu
Sed ſceleris, abſit crimen à fatis meis.
Mori iuuabit: pœna nam grauior nece eſt:
Videre tumidos, & truces miſeræ mihi

Vultus tyranni, iungere atq; hoſti oſcula,
Timere nutus, cuius obſequium meus
Haud ferre poſſet fata poſt fratris dolor
Scelere interempti, cuius imperium tenet,
Et morte gaudet autor infandæ necis.
Quàm ſæpe triſtis umbra germani meis
Offertur oculis, membra cum ſoluit quies,
Et feſſa fletu lumina oppreſſit ſopor?
Modo facibus atris armat infirmas manus,
Oculosq;, & ora fratris infeſtus petit.
Modo trepidus idem refugit in thalamos meos,
Perſequitur hoſtis, atq; inhærenti mihi,
Violentus enſem per latus noſtrum rapit.
Tunc tremor, & ingens excutit ſomnos pauor,
Renouatq; luctus, & metus miſeræ mihi.
Adijce hijs ſuperbam pellicem noſtræ domus
Spolijs nitentem, cuius in munus ſuam
Stygiæ parentem natus impoſuit rati.
Quam dira poſt naufragia ſuperato mari
Ferro interemit ſæuior pelagi fretis.
Quæ ſpes ſalutis poſt nefas tantum mihi?
Inimica, uictrix, imminet thalamis meis,
Odioq; noſtri flagrat, & pretium ſtupri
Iuſtæ maritum coniugis captat caput.
Emergere undis, & fer auxilium tuæ

Natæ

Natæ inuocanti genitor, aut Stygios ſinus
Tellure rupta pande, quo præceps ferar.
NVT. Fruſtra parentis inuocas manes tui
Miſeranda, fruſtra, nulla cui prolis ſuæ
Manet inter umbras cura, qui nato ſuo
Præferre potuit ſanguine alieno ſatum,
Genitamq; fratris coniugem † captus ſibi † nexus
Toris nefandis flebili iunxit face.
Hinc orta ſeries facinorum, cædes, doli,
Regni cupido, ſanguinis diri ſitis..
Mactata ſoceri concidit thalamis gener
Victima, tuis ne fieret hymenæis potens.
Prò facinus ingens, fœminæ eſt munus datus
Syllanus, & cruore fœdauit ſuo
Patrios penates, criminis factus reus.
Intrauit hoſtis, hei mihi, captam domum
Dolis nouercæ principis factus gener,
Idemq; natus, iuuenis infandi ingenij,
Capaxq; ſcelerum, dira cui genitrix facem
Accendit, & te iunxit inuitam metu.
Tantoq; uictrix facta ſucceſſu ferox
Auſa imminere eſt orbis imperio ſacri.
Quis tot referre facinorum formas poteſt?
Et ſpes nefandas fœminæ, & blandos dolos
Regnum petentis per gradum ſcelerum omnium?

Tunc ſancta pietas extulit trepidos gradus,
Vacuamq; Erinnys ſæua funeſto pede
Intrauit aulam, polluit Stygia face
Sacros penates, iura naturæ furens
Faſq; omne rupit, miſcuit coniux uiro
Venena ſæua. cecidit atq; eadem ſui
Mox ſcelere nati. tu quoq; extinctus iaces
Deflende nobis ſemper infelix puer,
Modo ſydus orbis, columen auguſtæ domus
Britannice: heu me, nunc leuis tantum cinis,
Et triſtis umbra, ſæua cui lachrymas dedit
Etiam nouerca, cum rogis artus tuos
Dedit cremandos, membraq́;, & uultus deo
† Mercurio Similes † uolanti flamma feruens abſtulit.
OC. Extinguat & me, ne manu noſtra cadat.
NVT. Natura non uires dedit tantas tibi.
OC. Dolor, ira, mœror, miſeriæ, luctus dabunt.
NVT. Vince obſequendo potius immitem uirum.
OC. Vt fratrem ademptum ſcelere reſtituat mihi?
NVT. Incolumis ut ſis ipſa, labentem ut domum
Genitoris olim ſobole reſtituas tua.
OC. Expectet aliam principis ſobolem domus.
Me dira miſeri fata germani trahunt.
NVT. Confirmet animum ciuium tantus fauor.
OC. Solatur iſte, noſtra non releuat mala.

NVT. *Vis magna populi eſt.* OC. *Principis maior tamen.*
NVT. *Reſpiciet ipſe coniugem.* OC. *Pellex uetat.*
NVT. *Inuiſa cunctis nempe.* OC. *Sed cara eſt uiro.*
NVT. *Nondum uxor eſt.* OC. *Iam fiet & genitrix ſimul.*
NVT. *Iuuenilis ardor impetu primo furit,*
Langueſcit idem facile, nec durat diu
In Venere turpi, ceu leuis flammæ uapor:
Amor perennis coniugis caſtæ manet.
Violare prima quæ toros auſa eſt tuos,
Animumq́; domini famula poſſedit diu,
Iam metuet eadem, nempe prælatam ſibi
Subiecta, & humilis, atq; monumenta extruit,
Quibus timorem faſſa teſtatur ſuum,
Et hanc leuis, fallaxq́; deſtituet deus
Volucer Cupido: ſit licet forma eminens,
Opibus ſuperba, gaudium capiet breue.
Paſſa eſt ſimiles ipſa dolores
Regina deûm,
Cum ſe formas uertit in omnes
Dominus cœli, diuûmq́; pater,
Et modo pinnas ſumpſit oloris,
Modo Sidonij cornua tauri.
Aureus idem fulſit in imbri.
Fulgent cœlo ſydera Ledæ.
Patrio reſidet Bacchus olympo.

Deus Alcides poſſidet Heben,
Nec Iunonis iam timet iras;
Cuius gener eſt, qui fuit hoſtis,
Vicit ſapiens tamen obſequium
Coniugis altæ, preſſusq; dolor.
Sola tonantem tenet æthereo
Secura toro maxima Iuno,
Nec mortali captus forma
Deſerit altam Iuppiter aulam.
Tu quoq; terris altera Iuno,
Soror Augusti, coniuxq; graues
Vince dolores.

OC. *Iungentur ante ſæua ſyderibus freta,*
Et ignis undæ, tartaro triſti polus,
Lux alma tenebris, roſcidæ nocti dies,
Quàm cum ſceleſti coniugis mente impia
Mens noſtra, ſemper fratris extincti memor.
Vtinam nefandi principis dirum caput
Obruere flammis cœlitum rector paret,
Qui ſæpe terras fulmine infeſto quatit,
Mentesq; noſtras ignibus terret ſacris,
Nouisq; monſtris: uidimus cœlo iubar
Ardens cometam pandere infeſtam facem,
Qua plauſtra tardus noctis æterna uice
Regit Bootes, frigido arctoo rigens.

En ipſe diro ſpiritu ſæui ducis
Polluitur æther, gentibus clades nouas
Minantur aſtra, † quas regit dux impius. † qua
Non tam ferum Typhona neglecto Ioue
Irata tellus edidit quondam parens.
Hæc grauior illo peſtis, hic hoſtis deûm
Hominumq́;, templis expulit ſuperos ſuis,
Ciuesq́; patria: ſpiritum fratri abſtulit,
Hauſit cruorem matris, & lucem uidet,
Fruiturq́; uita, noxiam atq; animam trahit.
Prò ſumme genitor, tela cur fruſtra iacis
Inuicta toties temere regali manu?
In tam nocentem dextra cur ceſſat tua?
Vtinam ſuorum facinorum pœnas luat
Nero: ipſe diuo Domitio genitus patre
Orbis tyrannus, quem premit turpi iugo,
Morumq́; uitijs nomen auguſtum inquinat.
NVT. *Indignus ille fateor † & thalamis tuis.* † eſt
Sed cede fatis, atq; fortunæ tuæ
Alumna quæſo, neue uiolenti moue
Iram mariti: forſitan uindex deus
Exiſtet aliquis, lætus & ueniet dies.
OC. *Graui deorum noſtra iampridem domus*
Vrgetur ira, prima quam preſſit Venus
Furore miſeræ dira genitricis meæ.

Quæ nupta demens nupſit inceſta face
† iuſti coniugij Oblita † noſtri, coniugis, legum immemor,
Illo ſoluta crine, ſuccincta anguibus,
Vltrix Erinnys uenit ad Stygios toros,
Raptaſq; thalamis ſanguine extinxit faces.
Incendit ira principis pectus truci
Cædem in nefandam: cecidit infelix parens
Heu noſtra ferro, meq́; perpetuo obruit
† traxit Extincta luctu, coniugem † truſit ſuum,
Natumq́; ad umbras: prodidit lapſam domum.

NVT. Renouare luctus parce cum fletu pios,
Manes parentis, neúe ſollicita tuæ,
Graues furoris quæ ſui pœnas dedit.

CHORVS ROMANORVM.

Anapæſtici.

Quæ fama modo uenit ad aures
Vtinam falſò credita perdat
Fruſtra toties iactata fidem.
Nec noua coniux noſtri thalamos
Principis intret, teneatq; ſuos
Nupta penates Claudia proles,
Edat partu pignora pacis,
Qua tranquillus gaudeat orbis,
Seruetq; decus Roma æternum.
Fratris thalamos ſortita tenet

Maxima

Maxima Iuno: ſoror Auguſti
Sociata toris cur à patria
Pellitur aula? ſancta quid illi
Prodeſt pietas, diuusq́; pater?
Quid uirginitas, caſtusq́; pudor?
Nos quoq; noſtri ſumus immemores
Poſt fata ducis, cuius ſtirpem
Prodimus †ſæuo ſuadente metu. †æuo
Vera priorum uirtus quondam
Romana fuit, uerumq́; genus
Martis in illis ſanguisq́; uiris.
Illi reges hac expulerant
Vrbe ſuperbos, ultiq́; tuos
Sunt bene manes uirgo dextra
Cæſa parentis, ne ſeruitium
Paterere graue, & improba ferret
Præmia uictrix dira libido.
Te quoq; bellum triſte ſecutum eſt,
Mactata tua miſeranda manu
Nata Lucreti, ſtuprum ſæui
Paſſa Tyranni: dedit infandi
Sceleris pœnas cum Tarquinio
Tullia coniux, quæ per cæſi
Membra parentis egit ſæuos
Impia currus: laceroq́; ſeni

Violenta rogos nata negauit.
Hoc quoq; noſtra uidere nefas
Secula, magnum cum Tyrrhenum
Rate ferali princeps captam
Fraude parentem miſit in æquor:
Properant placidos linquere portus
Iuſsi nautæ, reſonant remis
Pulſata freta, fertur in altum
Prouecta ratis, quæ reſoluto
Robore labens preſſa dehiſcit,
Sorbetq; mare: tollitur ingens
Clamor ad aſtra cum fœmineo
Miſtus planctu: mors ante oculos
Dira uagatur, quærit leti
Sibi quiſq; fugam: alij laceræ
Puppis tabulis hærent nudi,
Fluctusq; ſecant: repetunt alij
Littora nantes: multos mergunt
Fata profundo: ſcindit ueſtes
Auguſta ſuas, laceratq; comas,
Rigat & mœſtis fletibus ora.
Poſtquam ſpes eſt nulla ſalutis,
Ardens ira iam uicta malis,
Hæc, exclamat, mihi pro tanto
Munere reddis præmia nate?

Hæc

Hac ſum, fateor, digna carina,
Quæ te genui, quæ tibi lucem
Atq; imperium, nomenq́; dedi
Cæſaris amens: exere uultus
Acheronte tuos, pœnisq́; meis
Paſcere coniux: ego cauſa tuæ
Miſerande necis, natoq́; tuo
Funeris autor: en, ut merui,
Ferar ad manes inhumata tuos
Obruta ſæuis æquoris undis.
Feriunt fluctus ora loquentis,
Ruit in pelagus: rurſumq́; ſalo
Preſſa reſurgit, pellit palmis
Cogente metu fata, & cedit
Feſſa labori: manſit tacitis
In pectoribus ſpreta triſti
Iam morte fides: multi dominæ
Ferre auxilium pelago fractis
Viribus audent, brachia quamuis
Lenta trahentem uoce hortantur,
Manibusq́; leuant: quid tibi ſæui
Fugiſſe maris profuit undas?
Ferro es nati moritura tui:
Cuius facinus uix poſteritas
Tarde ſemper credula credet.

Furit

Furit ereptam pelagoq; dolet
Viuere matrem impius, ingens
Geminatq; nefas, ruit in miſeræ
Fata parentis, patiturq; moram
Sceleris nullam: miſſus peragit
Iuſſa ſatelles, reſerat dominæ
Pectora ferro: cædis moriens
Illa miniſtrum rogat infelix,
Vtero dirum condat ut enſem.
Hic eſt, hic eſt fodiendus, ait,
Ferro, monſtrum qui tale tulit.
Poſt hanc uocem cum ſupremo
Miſtam gemitu animam tandem
Per fera triſtem uulnera reddit.

ACTVS SECVNDVS.

Trimetri Iambici.

SENECA.

Quid me potens fortuna fallaci mihi
Blandita uultu ſorte contentum mea
Alte extuliſti? grauius ut ruerem edita
Receptus arce, totq; proſpicerem metus.
Melius latebam procul ab inuidiæ malis
Remotus inter Corſici rupes maris,
Vbi liber animus, & ſui iuris, mihi
Semper uacabat ſtudia recolenti mea.

O quàm

O quàm iuuabat, quo nihil maius parens
Natura genuit, operis immenſi artifex,
Cœlum intueri, ſolis & currus ſacros,
Mundiq́; motus, ſolis alternas uices,
Orbemq́; Phœbes, aſtra quem cingunt uaga,
Lateq́; fulgens ætheris magni decus.
Qui ſeſe neſcit tantus in cæcum chaos
Caſurus iterum: nunc adeſt mundo dies
Supremus ille, qui premat genus impium
Cœli ruina, rurſus ut ſtirpem nouam
Generet renaſcens melior, ut quondam tulit
Iuuenis tenente regna Saturno poli.
Tunc illa uirgo, numinis magni dea,
Iuſtitia cœlo miſſa cum ſancta fide,
Terras regebat mitis, humanum genus
Non bella norant, non tubæ fremitus truces,
Non arma gentes, cingere aſſuerant ſuas
Muris nec urbes: peruium cunctis iter:
Communis uſus omnium rerum fuit:
Et ipſa tellus læta fœcundos ſinus
Pandebat ultro, tam pijs fœlix parens
Et tuta alumnis: alia ſed ſoboles minus
Conſpecta mitis, tertium ſolers genus
Nouas ad artes extitit, ſanctum tamen,
Mox inquietum, quod ſequi curſu feras

Auderet

Auderet acres, fluctibus tectos graues
Extrahere piſces rete, uel calamo leui:
Decipere uolucres crate, uel calamo, aut leui
Tenere laqueo: premere ſubiectos iugo
† uomere *Tauros feroces,*† *uulnere immunem prius*
Sulcare terram, læſa quæ fruges ſuas
Interius alte condidit ſacro ſinu.
Sed in parentis uiſcera intrauit ſuæ
Deterior ætas, eruit ferrum graue,
Aurumq́; ſæuas mox & armauit manus:
Partita fines regna conſtituit, nouas
Extruxit urbes, tecta defendit ſuis
Aliena telis, aut petit, prædæ imminens.
Neglecta terras fugit, & mores feros
Hominum cruenta cæde pollutas manus
Aſtrea uirgo, ſyderum magnum decus.
Cupido belli creuit, atq; auri fames,
Totum per orbem maximum exortum eſt malū.
Luxuria peſtis blanda, cui uires dedit
Roburq́; longum tempus, atq; error grauis.
Collecta uitia per tot ætates diu
In nos redundant, ſeculo premimur graui,
Quo ſcelera regnant, ſæuit impietas furens,
Turpi libido Venere dominatur potens.
Luxuria uictrix orbis immenſas opes

Iampridem auaris manibus, ut perdat, rapit.
Sed ecce greſſu fertur attonito Nero,
Truciq́; uultu, quid ferat mente, horreo.

NERO. PRAEFECTVS. SENECA.

Trimetri Iambici.

PErage imperata, mitte qui Plauti mihi,
Syllæq́; cæſi referat abſciſſum caput.
PR. *Iuſſa haud morabor, caſtra confeſtim petam.*
SE. *Nihil in propinquos temere conſtitui decet.*
NE. *Iuſtum eſſe facile eſt, cui uacat pectus metu.*
SE. *Magnum timoris remedium clementia eſt.*
NE. *Extinguere hoſtem, maxima eſt uirtus ducis.*
SE. *Seruare ciues maior eſt patriæ patri.*
NE. *Præcipere mitem conuenit pueris ſenem.*
SE. *Regenda magis eſt feruida adoleſcentia.*
NE. *Aetate in hac ſatis eſſe conſilij reor.*
SE. *Vt facta ſuperi comprobent ſemper tua.*
NE. *Stulte uerebor, eſſe cum faciam, deos.*
SE. *Hoc plus uerere, quod licet tantum tibi.*
NE. *Fortuna noſtra cuncta permittit mihi.*
SE. *Crede obſequenti parcius: leuis eſt dea:*
NE. *Inertis eſt, neſcire, quid liceat ſibi.*
SE. *Id facere laus eſt, quod decet, non quod licet.*
NE. *Calcat iacentem uulgus.* SE. *Inuiſum opprimit.*
NE. *Ferrũ tuetur principem.* SE. *Melius fides.*

Decet

NE. *Decet timeri Cæſarem.* SE. *At plus diligi.*
NE. *Metuāt neceſſe eſt.* SE. *Quidqd exprimitur, gra*
NE. *Iuſsiſq; noſtris parcāt.* SE. *Iuſta impera.* *(ue eſt.*
NE. *Statuam ipſe.* SE. *Quæ conſenſus efficiat rata.*
NE. *Deſpectus enſis faciet.* SE. *Hoc abſit nefas.*
NE. *An patiar ultro ſanguinem noſtrum peti,*
† *Inultus* † *Inuitus, & contemptus, ut ſubito opprimar?*
Exilia non fregere ſummotos procul
Plautum, atq; Syllam, pertinax quorum furor
Armat miniſtros ſceleris in cædem meam.
Abſentium cum maneat etiam ingens fauor
In urbe noſtra, qui fouet ſpes exulum.
Tollantur hoſtes enſe ſuſpecti mihi.
† *&* *Inuiſa coniux pereat,* † *ut carum ſibi*
Fratrem ſequatur: quidquid excelſum eſt, cadat.
SE. *Pulchrum eminere eſt inter illuſtres uiros,*
Conſulere patriæ, parcere afflictis, fera
Cæde abſtinere, tempus atq; iræ dare,
Orbi quietem, ſeculo pacem ſuo.
Hæc ſumma uirtus, petitur hac cœlum uia.
Sic ille patriæ primus Auguſtus parens
Complexus aſtra eſt, colitur & templis deus.
Illum tamen fortuna iactauit diu
Terra, mariq;, per graues belli uices,
Hoſtes parentis donec oppreſsit ſui.

Tibi

Tibi numen incruenta ſummiſit ſuum,
Et dedit habenas imperij facili manu,
†Nutuq; terras, maria ſubiecit tuo, † Nutuq;
Inuidia triſtis uicta, conſenſu pio
Ceßit ſenatus, equitis accenſus fauor,
Plebisq; uotum eſt, atq; iudicium patrum.
Tu pacis autor, generis humani arbiter
Electus, orbem tu ſacra ſpecie regis
Patriæ parens: quod nomen, ut ſerues, petit,
Suosq; ciues Roma commendat tibi.
NE. *Munus deorum eſt, ipſa quod ſeruit mihi*
Roma, & ſenatus, quodq; ab inuitis preces,
Humilesq; uoces exprimit noſtri metus.
Seruare ciues principi & patriæ graues,
Claro tumentes genere, quæ dementia eſt?
Cum liceat una uoce ſuſpectos ſibi
Mori iubere? Brutus in cædem ducis,
A quo ſalutem tulerat, armauit manus.
Inuictus acie, gentium domitor, Ioui
Aequatus, altos ſæpe per honorum gradus
Cæſar nefando ciuium ſcelere occidit.
Quantum cruoris Roma tunc uidit ſui
Lacerata toties? ille qui meruit pia
Virtute cœlum, diuus Auguſtus, uiros
Quot interemit nobiles, iuuenes, ſenes,

Sparſos per orbem? cum ſuos mortis metu
Fugerent penates, & trium ferrum ducum
Tabula notante deditos triſti neci?
Expoſita roſtris capita cæſorum patres
Videre mœſti, flere nec licuit ſuos,
Non gemere, dira tabe polluto foro,
Stillante ſanie per putres uultus graui.
Nec finis hic cruoris, aut cædis ſtetit:
Pauere uolucres, & feras ſæuas diu
Triſtes Philippi: hauſit etiam Siculum mare.
Claſſes, uirosq; ſæpe cædentes ſuos.
Concuſſus orbis uiribus magnis ducum,
Superatus acie puppibus Nilum petit
Fugæ paratis ipſe periturus breui.
Hauſit cruorem inceſta Romani ducis
Aegyptus iterum, nunc leues umbras tegit.
Illic ſepultum eſt impie geſtum diu
Ciuile bellum, condidit tandem ſuos
Iam feſſus enſes uictor hebetatos feris
Vulneribus, & continuit imperium metu,
Armis, fideq; militis tutus fuit.
Pietate nati factus eximia deus
Poſt fata conſecratus, & templis datus.
Nos quoq; manebunt aſtra, ſi ſæuo prior
Enſe occuparo quidquid infeſtum eſt mihi.

Dignaq;

Dignaq; noſtram ſobole fundaro domum.

SE. *Implebit aulam ſtirpe cœleſti tuam*
Generata diuo, Claudiæ gentis decus,
Sortita fratris more Iunonis toros.

NE. *Inceſta genitrix detrahit generi fidem,*
Animusq; nunquam coniugis iunctus mihi.

SE. *Teneris in annis haud ſatis clara eſt fides,*
Pudore uictus cum tegit flammas amor.

NE. *Hoc equidem & ipſe credidi fruſtra diu,*
Manifeſta quamuis pectore inſociabili
Vultuq; ſigna proderent odium mei.
Tandem quod ardens ſtatuit ulciſci dolor,
Dignamq; thalamis coniugem inueni meis
Genere, atq; forma, uicta cui cedat Venus
Iouisq; coniux, & ferox armis dea.

SE. *Probitas, fidesq;, coniugis mores, pudor,*
Placeant marito: ſola perpetuo manent
Subiecta nulli mentis, atq; animi bona,
Florem decoris ſinguli carpunt dies.

NE. *Omnes in unam contulit laudes deus,*
Talemq; naſci fata uoluerunt mihi.

SE. *Recedat à te, temere ne credas, amor.*

NE. *Quem ſubmouere fulminis dominus nequit*
Cœli tyranum, ſæua qui penetrat freta,
Ditisq; regna, detrahit ſuperos polo?

SE. Volucrem eſſe amorem fingit immitem deum
Mortalis error, armat & telis manus,
Arcusq; ſacros inſtruit ſæua face:
Genitumq; credit Venere Vulcano ſatum.
Vis magna mentis, blandus, atq; animi calor
Amor eſt, iuuentæ gignitur luxu, otio
Nutritur inter læta fortunæ bona.
Quem ſi fouere atq; alere deſiſtas, cadit,
Breuiq; uires perdit extinctus ſuas.
Hanc eſſe uitæ maximam cauſam reor,
Per quam uoluptas oritur, interitu caret,
Cum procreetur ſemper humanum genus
Amore grato, qui truces mulcet feras.
NE. Hic mihi iugales præferat tedas deus,
† Iungatq; † Iugetq; noſtris igne Poppeam toris.
SE. Vix ſuſtinere poſſet hos thalamos deus
Videre, populi ſancta nec pietas ſinat.
NE. Prohibebor unus facere quod cunctis licet?
SE. Maiora populus ſemper à ſummo exigit.
NE. Libet experiri, uiribus fractus meis,
An cedat animis temere conceptus furor.
SE. Obſequere potius ciuibus placidus tuis.
NE. Male imperatur, cum regit uulgus duces.
SE. Nihil impetrare cum ualet, iuſte dolet.
NE. Exprimere ius eſt, ferre quod nequeunt preces.

Negare

SE. *Negare durum eſt.* NE. *Principem cogi nefas.*
SE. *Permittat ipſe.* NE. *Fama ſed uictum feret.*
SE. *Leuis atq; uana.* NE. *Sit licet, multos notat.*
SE. *Excelſa metuit.* NE. *Non minus carpit tamen.*
SE. *Facile opprimetur, merita te diui patris*
Actaq́; frangant coniugis, probitas, pudor.
NE. *Deſiſte tandem, iam grauis nimium mihi,*
Inſtare, liceat facere quod Seneca improbat.
Et ipſe populi uota iampridem moror,
Cum portet utero pignus, & partem mei,
Quin deſtinamus proximam thalamis diem?

ACTVS TERTIVS.

Trimetri Iambici.

AGRIPPINA.

TEllure rupta tartaro greſſum extuli,
Stygiam cruenta præferens dextra facem
Thalamis ſceleſtis: nubat his flammis meo
Poppea nato iuncta, † quas uindex manus, † quam
Dolorq́; matris uertet ad triſtes rogos.
Manet inter umbras impiæ cædis mihi
Semper memoria, manibus noſtris grauis
Adhuc inultis, reddita & meritis meis
Funeſta merces puppis, & pretium imperi.
Nox illa, qua naufragia defleui mea,
Comitum necem, natiq́; crudelis nefas

Deflere uotum fuerat, haud tempus datum eſt
Lachrymis, ſed ingens ſcelera geminauit nefas.
Perempta ferro, fœda uulneribus, ſacros
Intra penates ſpiritum effudi grauem
Erepta pelago, ſanguine extinxi meo
Nec odia nati, ſæuit in nomen ferus
Matris tyrannus, obrui meritum cupit.
Simulachra, titulos deſtruit mortis metu
Totum per orbem, quem dedit pœnam in meam
Puero regendum noſter infelix amor.
Extinctus umbras agitat infeſtus meas,
Flammiſq; uultus noxios coniux petit,
Inſtat, minatur, imputat fatum mihi,
Tumulumq; nati poſcit autorem necis.
Iam, parce, dabitur, tempus haud longum peto.
Vltrix Erinnys impio dignum parat
Letum tyranno: uerbera, & turpem fugam,
Pœnaſq;, queis & Tantali uincat ſitim,
Dirum laborem Siſyphi, Tityi alitem,
Ixioniſq; membra rapientem rotam.
Licet extruat marmoribus, atq; auro tegat
Superbus aulam, limen armatæ ducis
Seruent cohortes, mittat immenſas opes
Exhauſtus orbis, ſupplices dextram petant
Parthi cruentam, regna diuitias ferant,

Veniet

Veniet dies, tempuſq́;, quo reddat ſuis
Animam nocentem ſceleribus, iugulum hoſtibus,
Deſertus, & deſtructus, & cunctis egens.
Heu quò labor, quò uota ceciderunt mea?
Quò te furor prouexit attonitum tuus,
Et fata nate? cedat ut tantis malis
Genitricis ira, quæ tuo ſcelere occidit?
Vtinam ante quàm te paruulum in lucem edidi,
Aluiq́;, ſæuæ noſtra lacer aſſent feræ
Viſcera: ſine ullo ſcelere, ſine ſenſu innocens
Meus occidiſſes, iunctus, atq; hærens mihi,
Semper quietam cerneres ſedem inferûm,
Proauos, patremq́;, nominis magni uiros.
Quos nunc pudor, luctusq; perpetuus manet
Ex te nefande, meq́;, quæ talem tuli.
Quid tegere ceſſo tartaro uultus meos
Nouerca, coniux, mater infelix meis?

OCTAVIA. CHORVS.

Anapæſtici.

Parcite lachrymis urbis feſto
Lætoq; die, ne tantus amor
Noſtriq; fauor, principis acres
Suſcitet iras, uobiſq́; ego ſim
Cauſa malorum: non hoc primum
Pectora uulnus mea ſenſerunt,

Grauiora tuli, dabit hic noſtris
Finem curis uel morte dies.
Non ego ſaeui cernere cogar
Coniugis ora.
Non inuiſos intrare mihi
Thalamos famulae:
Soror Auguſti, non uxor, ero.
Abſint tantum triſtes poenae,
Letiq; metus.
Socerum diri miſeranda uiri
Potes haec demens ſperare memor?
Hos ad thalamos ſeruata diu
Victima tandem funeſta cades?
Sed quid patrios ſaepe penates
Reſpicis udis confuſa genis?
Propera tectis efferre gradus,
Linque cruentam principis aulam.
En illuxit ſuſpecta diu
Fama toties iactata dies.
Ceßit thalamis Claudia diri
Pulſa Neronis, quos iam uictrix
Poppea tenet, ceſſat pietas,
Dum noſtra graui compreſſa metu,
Segniſq; dolor: ubi Romani
Vis eſt populi? fregit claros

Quæ ſæpe duces, dedit inuictæ
Leges patriæ, faſces dignis
Ciuibus olim: iuſsit bellum,
Pacemq́;, feras gentes domuit,
Captos reges carcere clauſit?
Grauis en oculis undiq; noſtris
Iam Poppeæ fulget imago
Iuncta Neroni.
Affigat humo uiolenta manus
Similes nimium uultus dominæ,
Ipſamq́; toris detrahat altis.
Petat infelix mox & flammis
Telisq́; feris principis aulam.

ACTVS QVARTVS.

Trimetri Iambici.

NVTRIX. POPPEA.

Quò trepida greſſum cõiugis thalamis tui
Efferſ alumna? quod'ue ſecretum petis
Turbata uultu? cur genæ fletu madent?
Certe petitus precibus, & uotis dies
Noſtris refulſit: Cæſari iuncta es tuo
Teda iugali, quem tuus cepit decor
Et culpa Senecæ, tradidit uinctum tibi
Genitrix amoris maximum numen Venus.
O qualis, altos quanta preßiſti toros

Reſidens in aula: uidit attonitus tuam
Formam ſenatus, thura cum ſuperis dares,
Sacrasq; grato ſpargeres aras mero,
Velata ſummum flammeo tenui caput.
Et ipſe lateri iunctus atq; hærens tuo
Sublimis inter ciuium læta omina
Inceßit, habitu, atq; ore lætitiam gerens
Princeps ſuperbo: talis emerſam freto
Spumante Peleus coniugem accepit Thetin,
Quorum toros celebraſſe cœleſtes ferunt,
Pelagiq; numen omne conſenſu pari.
Quæ ſubita uultus cauſa mutauit tuos?
Quid pallor iſte, quid ferant lachrymæ doce.
POP. *Confuſa triſti proximæ noctis metu,*
Viſuq; nutrix mente turbata feror,
Defecta ſenſu: læta nam poſtquam dies
Syderibus atris ceßit, & nocti polus,
Inter Neronis iuncta complexus mei
Somno reſoluor, nec diu placida frui
Quiete licuit: uiſa nam thalamos meos
Celebrare turba eſt mœſta, reſolutis comis
Matres Latinæ flebiles planctus dabant,
Inter tubarum ſæpe terribilem ſonum
Sparſa cruore coniugis genitrix mei
Vultu minaci ſæua quatiebat facem.

Quam

Quam dum ſequor coacta præſenti metu,
Diducta ſubito patuit ingenti mihi
Tellus hiatu lata, quo præceps toros
Cerno iugales pariter, & miror meos,
In queis reſedi feſſa: uenientem intuor
Comitante turba coniugem quondam meum,
Natumq́; properat petere complexus meos
† Criſpinus, & intermiſſa libare oſcula. †Priſtinos
Irrupit intra tecta, tum trepidus mea
Enſemq́; iugulo condidit ſæuum Nero.
Tandem quietem magnus excuſsit timor,
Quatit ora, & artus horridus noſtros tremor,
Pulſatq́; pectus, continet uocem timor,
Quam nunc fides, pietasq́; produxit tua.
Heu quid minantur infrûm manes mihi?
Aut quem cruorem coniugis uidi mei?
NVT. *Quæcunq; mentis agitat infeſtus uigor,*
Ea per quietem ſacer, & arcanus refert
Veloxq́; ſenſus, coniugem, thalamos, rogos,
Vidiſſe te miraris amplexu noui
Hærens mariti: ſed mouent læto die
Pulſata palmis pectora, & fuſæ comæ
Octauiæ diſsidia planxerunt ſacros
Intra penates fratris, & patrium larem.
Fax illa, quam ſecuta es Auguſtæ manu,

Prælata

Prælata clarum nomen inuidia tibi
Partum ominatur: inſtrum ſedes, toros
Stabiles futuros ſpondet æterna domus,
Iugulo quod enſem condidit princeps tuus,
Bella haud mouebit, pace ſed ferrum teget.
Recollige animum, recipe lætitiam, precor:
Timore pulſo, redde te thalamis tuis.

POP. *Delubra, & aras petere conſtitui ſacras,*
Cæſis litare uictimis numen deûm,
Vt expientur noctis, & ſomni minæ,
Terrorq́; in hoſtes redeat attonitus meos:
Et uota pro me ſuſcipe, & precibus pijs
Superos adora, manet ut præſens metus.

CHORVS.

Anapæſtici.

SI uera loquax fama tonantis
Furta, & gratos narrat amores,
Quem modo Ledæ preßiſſe ſinum
Tectum plumis, pinnisq́; ferunt,
Modo per fluctus raptam Europen
Taurum tergo portaſſe trucem,
Quæ regit & nunc deſeret aſtra,
Petet amplexus Poppea tuos.
Quos & Ledæ præferre poteſt:
Et tibi quondam, cui miranti

Fuluo

Fuluo Danaë fluxit in auro:
Formam Sparte iactet alumnæ
Licet & Phrygius præmia paſtor,
Vincet uultus hæc Tyndaridos,
Qui mouerunt horrida bella,
Phrygiæq́; ſolo regna dedere.
Sed quis greſſu ruit attonito?
Aut quid pectore portat anhelo?

NVNTIVS. CHORVS.

Trimetri Iambici.

QVicunq; tectis miles exultat ducis,
Defendat aulā, cui furor populi īminet,
Trepidi cohortes ecce præfecti trahunt
Præſidia ad urbis uicta,nec cedit metu
Concepta rabies temere,ſed uires capit.
CHO. *Quis iſte mentes agitat attonitus furor?*
NVN. *Octauiæ furore perculſa agmina,*
Et efferata per nefas ingens ruunt.
CHO. *Quid auſa facere,quóue conſilio doce.*
NVN. *Reddere penates Claudiæ diui parant,*
Toroſq́; fratris,debitam partem imperij.
CHO. *Quos iam tenet Poppea concordi fide?*
NVN. *Hic urit animos pertinax nimium furor,*
Et in furorem temere præcipites agit.
Quæcunq; claro marmore effigies ſtetit,

Aut ara fulgens ora Poppeæ gerens,
Afflicta uulgi manibus, & ſæuo iacet
Euerſa ferro, membra per partes trahunt
Diducta laqueis, obruunt turpi diu
Calcata cœno, uerba conueniunt feris
Immiſta factis, quæ timor recipit meus:
Sepire flammis principis ſedem parant
Populi, niſi iræ coniugem reddat nouam,
Reddat penates Claudiæ uictus ſuos.
Vt noſcat ipſe ciuium motus, mea
Voce, haud morabor iuſſa præfecti exequi.

CHO. *Quid fera fruſtra bella mouetis?*
Inuicta gerit tela Cupido,
Flammis ueſtros obruet ignes:
Queis extinxit fulmina ſæpe,
Captumq́; Iouem cœlo traxit.
Læſi triſtes dabitis pœnas
Sanguine ueſtro.
Non eſt patiens feruidus iræ
Facilisq́; regi: ille ferocem
Iuſſit Achillem pulſare lyram:
Fregit Danaos, fregit Atridem:
Regna euertit Priami, claras
Diruit urbes.
Et nunc animus quid ferat horret

Vis immitis uiolenta dei.

NERO.

Trimetri Iambici.

O Lenta nimium militis noſtri manus,
Et ira patiens poſt nefas tantum mea.
Quod non cruor ciuilis accenſas faces
Extinguit in nos, cæde nec populi madet
Funerea Roma, quæ uiros tales tulit.
Admiſſa ſed iam morte puniri parum eſt,
Grauiora meruit impium plebis ſcelus,
Et illa, cui me ciuium ſubiecit furor,
Suſpecta coniux & ſoror ſemper mihi.
Tandem dolori ſpiritum reddat meo,
Iramq; noſtram ſanguine extinguat ſuo:
Mox tecta flammis concidant urbis meis,
Ignes, ruinæ, noxium populum premant,
Turpisq; egeſtas, ſæua cum luctu fames.
Exultat ingens ſeculi noſtri bonis
Corrupta turba: nec capit clementiam
Ingrata noſtram, ferre nec pacem poteſt,
Sed inquieta rapitur, hinc audacia,
Hinc temeritate fertur in præceps ſua.
Malis domanda eſt, & graui ſemper iugo
Premenda, nequid ſimile tentare audeat,
Contraq; ſanctos coniugis uultus meæ

Attollere

Attolere oculos: fracta per pœnas metu
Parere diſcet principis nutu ſui.
Sed adeſſe cerno, rara quem pietas uirum
Fideſq; caſtris nota præpoſuit meis.

PRAEFECTVS. NERO.

Trimetri Iambici.

Populi furorem cæde paucorum, diu
Qui reſtiterũt, temere compreſſum affero.
NE. *Et hoc ſat eſt? ſic miles audiſti ducem?*
Compeſcis, hæc uindicta debetur mihi?
PR. *Cecidere motus impio ferro duces.*
NE. *Quid illa turba, petere quæ flammis meos*
Auſa eſt penates, principi legem dare,
Abſtrahere noſtris coniugem caram toris,
Violare quantum licuit, inceſta manu
Et uoce dira, debita pœna uacat?
PR. *Pœnam dolor conſtituet in ciues tuos?*
NE. *Conſtituet, ætas nulla quam famæ eximat.*
PR. *Quã temperet non ira, non noſter timor?*
NE. *Iram expiabit, prima quæ meruit meam.*
PR. *Quam poſcat ede, noſtra ne parcat manus.*
NE. *Cædem ſororis poſcit, & dirum caput.*
PR. *Horrore uictum trepidus aſtrinxit rigor.*
NE. *Parere dubitas?* PRAE. *Cur meã damnas fidẽ?*
NE. *Quod parcis hoſti.* PR. *Fœmina hoc nomẽ capit?*

NE. *Si ſcelera cepit?* PR. *Eſt'ne qui ſontem arguat?*
NE. *Populi furor.* PR. *Quis regere dementes ualet?*
NE. *Quis concitare potuit?* PR. *Haud quenq̃ reor.*
NE. *Mulier, dedit natura cui pronum malo*
Animum, ad nocendum pectus inſtruxit dolis.
Sed uim negauit, ut ne inexpugnabilis
Eſſet, ſed ægras frangeret uires timor,
Vel pœna, quæ tam ſera damnatam premit
Diu nocentem: tolle conſilium, ac preces,
Et imperata perage: deuectam rate
Procul in remotum littus interim iube,
Tandem ut reſidat pectoris noſtri tumor.

CHORVS. OCTAVIA.

Anapæſtici.

O Funeſtus multis populi
Diruſq; fauor, qui cum flatu
Vela ſecundo rateis impleuit,
Vexitq; procul, languidus idem
Deſerit alto, ſæuoq; mari.
Fleuit gnatos miſeranda parens,
Perdidit ingens quos plebis amor,
Nimiuſq; fauor, genere illuſtres,
Pietate, fide, lingua claros,
Pectore fortes, legibus acres.
Te quoq; lenis ſimili leto

D *Fortuna*

Fortuna dedit, quem neq; faſces
Texere tui, nec tecta domus.
Plura referre prohibet præſens
Exempla dolor: modo cui patriam
Reddere ciues aulam, & fratris
Voluere toros, nunc ad pœnam
Letumq; trahi, flentem miſeram
Cernere poßis: bene paupertas
Humili tecto contenta latet.
Quatiunt altas ſæpe procellæ,
Aut euertit fortuna domos.

OC. Quò me trahitis? quodúe tyrannus
Aut exilium fortuna iubet?
Si mihi uitam fracta remittit
Tot iam noſtris euicta malis,
Si cæde mea cumulare parat
Luctos noſtros, inuidet etiam
Cur in patria mihi ſæua mori?
Sed iam ſpes eſt nulla ſalutis,
Fratris cerno miſeranda ratem.
Hæc eſt cuius uecta carina
Quondam genitrix, nunc & thalamis
Expulſa ſoror miſeranda uehar.
Nullum pietas nunc numen habet,
Nec ſunt ſuperi: regnat mundo
Triſtis Erinnys.

Quis mea digne deflere poteſt
Mala? quæ lachrymis noſtris queſtus
Reddet Aëdon? cuius pinnas
Vtinam miſeræ mihi fata darent:
Fugerem luctus ablata meos
Penna uolucri, procul & cœtus
Hominum triſtes, cædemq́; feram.
Sola in uacuo nemore, & tenui
Ramo pendens querulo poſſem
Gutture mœſtum fundere murmur.
CH. *Regitur fatis mortale genus,*
Nec ſibi quidquam ſpondere poteſt
Firmum & ſtabile, per quam caſus
Voluit uarios ſemper nobis
Metuenda dies: animum firment
Exempla tuum iam multa, domus
Quæ ueſtra tulit: quid ſæuior eſt
Fortuna tibi? tu mihi primum
Tot natorum memoranda parens
Nata Agrippæ, nurus Auguſti
Cæſaris uxor, cuius nomen
Clarum toto fulſit in orbe.
Vtero toties enixa graui
Pignora pacis: mox exilium,
Verbera, ſæuas paſſa catenas,

Funera, luctus, tandem letum
Cruciata diu, felix thalamis
Liuia Druſi, natiſq; ferum
Ruit in facinus, pœnamq; ſuam.
Iulia matris fata ſecuta eſt,
Poſt longa tamen tempora ferro
Cæſa eſt, quamuis crimine nullo.
Quid non potuit quondam genitrix
Tua, quæ rexit principis aulam,
Cara marito, partuq; potens?
Eadem famulo ſubiecta ſuo,
Cecidit diri militis enſe.
Quid cui licuit regnum in cœlum
Sperare: parens tanta Neronis?
† Num †Non funeſta uiolata manu
Remigis ante mox & ferro
Lacerata diu, ſæui iacuit
Victima nati?
OC. Me quoq; triſtes mittet ad umbras
Ferus, & manes ecce tyrannus.
Quid iam fruſtra miſeranda moror?
Rapite ad letum, queis ius in nos
Fortuna dedit, teſtor ſuperos.
Quid agis demens? parce precari,
Queis inuiſa es, numina diuûm.

Tartara

Tartara teſtor, Erebiq; deas
Scelerum ultrices, & te genitor
Dignum tali morte, & pœna:
Non inuiſa eſt mors iſta mihi.
Armate ratem, date uela fretis,
Ventisq;, petat puppis rector
Tandem Phariæ littora terræ.

CH. *Lenes auræ, Zephyriq; leues*
Tectam quondam nube ætheria
Qui uexiſtis raptam ſæuæ
Virginis aris Iphigeniam,
Hanc quoq; triſti procul à pœna
Portate, precor, templa ad Triuiæ.
Vrbe eſt noſtra mitior Aulis.
Et Maurorum barbara tellus.
Hoſpitis illic cæde litatur
Numen ſuperûm, cuius gaudet
Roma cruore.

TRAGOEDIAE INTERLOCVTORES.

Hercules.	*Hyllus.*
Chorus mulierum.	*Alcmena.*
Ioles.	*Philoctetes.*
Nutrix.	*Deianira.*

TRAGOEDIA DECIMA, QVAE INSCRIBITVR HERCVLES OETHEVS.

ACTVS PRIMVS.

Trimetri Iambici.

HERCVLES.

Sator deorum, cuius excuſſum manu
Vtræq; Phœbi ſentiũt fulmẽ domus,
Secure regna: protuli pacem tibi,
Quacunq; Nereus porrigi terras uetat.
Non eſt tonandum, perfidi reges iacent,
Sæui tyranni: fregimus quidquid fuit
Tibi fulminandum: ſed mihi cœlum parens
Adhuc negatur: parui certe Ioue
Vbiq; dignus: teq; teſtata eſt meum
Patrem nouerca, quid tamen nectis moras?
Nunquid timemur? nunquid impoſitum ſibi
Non poterit Atlas ferre cum cœlo Herculem?
Quid aſtra genitor, quid negas? mors me tibi
Certe remiſit; omne cum ceſſet malum,
Quod terra genuit, pontus, aër, inferi.
Nullus per urbes errat Arcadias Leo.
Stymphalis icta eſt: Mænali nulla eſt fera.
Sparſit peremptus aureum ſerpens nemus;

Et Hydra uires poſuit, & notos Hebro
Cruore pingues hoſpitum fudi greges.
Hoſtisq́; traxi ſpolia Thermodontiæ.
Vidi ſilentum fata: nec tamen redij,
Sed trepidus atrum Cerberum uidit dies,
Et ille ſolem: nullus Antæus Libys
Animam reſumit: cecidit ante aras ſuas
Buſiris: una eſt Geryon ſparſus manu.
Taurusq́; populis horridus centum pauor.
Quodcunq́; tellus genuit infeſtum occidit,
Meaq́; fuſum dextra iratis deis
Non licuit eſſe: ſic negat mundus feras,
Animum nouerca: redde nunc nato patrem,
Vel aſtra forti: nec peto, ut monſtres iter:
Permitte tantum genitor, inueniam uiam.
Vel ſi times ne terra concipiat feras,
Properet malum quodcunq́;, dum terra Herculem
Habet, uidetq́;: nam quis inuadet mala?
Aut quis per urbes rurſus Argolicas erit
Iunonis odio dignus? in tutum meas
Laudes recepi: nulla me tellus ſilet.
Me ſenſit Vrſæ frigidum Scythicæ genus,
Indusq́; Phœbo ſubditus, Cancro Libys.
Te clare Titan teſtor, occurri tibi
Quacunq́; fulges, nec meos lux proſequi

Potuit triumphos, ſolis exceſsi uices,
Infráq; noſtras ſubſtitit metas dies.
Natura ceſsit, terra defecit gradum.
Laxata per me nox, & extremum chaos
In me cucurrit, inde adhunc orbem redij,
Vnde retro nemo: tulimus occani minas,
Nec ulla ualuit quatere tempeſtas ratem
Quancunq; preſsi: pars quota eſt, quã proſequor?
Iam uacuus æther non poteſt odio tuæ
Sufficere nuptæ, quasq; deuincam feras
Tellus timet concipere, nec monſtra inuenit,
Feræ negantur, Hercules monſtri loco
Iam cœpit eſſe: quanta nunc fregi mala,
Quot ſcelera nudus? quidquid immane obſtitit,
Solæ manus ſtrauere, nec iuuenis feras
Timui, nec infans: quidquid eſt iuſſum, leue eſt.
Nec ulla nobis ſegnis illuxit dies.
O quanta fudi monſtra, quæ nullus mihi
Rex imperauit: inſtitit uirtus mihi
Iunone peior: ſed quid impauidum genus
Feciſſe prodeſt? non habent pacem dei.
Purgata tellus omnis in cœlo uidet
Quodcunq; timuit, tranſtulit Iuno feras.
Ambit peremptus Cancer ardentem plagam,
Libyæq; ſydus fertur, & meſſes alit.

Annum fugatæ tradit Aſtreæ Leo.
At ille iactans feruidam †collo iubam †cælo
Auſtrum madentem ſiccat, & nimbos trahit.
Inuaſit omnis ecce iam cœlum fera,
Meq; anteceßit: uictor è terris meos
Specto labores: aſtra portentis prius
Feriſq; Iuno tribuit, ut cœlum mihi
Faciat timendum: ſparſerit mundum licet,
Cœlumq; terris peius, ac peius Styge
Irata faciat, dabitur Alcidæ locus:
Si poſt feras, poſt bella, poſt Stygium Canem
Nondum aſtra merui, Siculus Heſperium latus
Tangat Pelorus, ut una iam tellus erat,
Illinc fugabo maria, ſi iungi iubes:
Committat undas Iſthmos, & iuncto ſalo
Noua ferantur Atticæ puppes uia.
Mutetur orbis: uallibus currat nouis
Iſter, nouasq; Tanais accipiat uias.
Da da tuendos Iuppiter ſaltem deos.
Illa licebit fulmen à parte auferas,
Ego quam tuebor, ſiue glacialem polum,
Seu me tueri feruidam partem iubes,
Hac eſſe ſuperos parte ſecuros puta.
Cirrhæa Pæan templa, & ætheriam domum
Serpente cæſo meruit: at quoties iacet

 Python

Python in Hydra? Bacchus,*& Perſeus deis*
Iamſe intulere: ſed quota eſt mundi plaga
Oriens *ſubactus? aut quota eſt* Gorgon *fera?*
Quis aſtra natus laudibus meruit ſuis
Ex te,& nouerca? quem tuli mundum peto:
Sed tu comes laboris Herculei Lyca
*Præfer triumphos,*Euryti *uictos lares,*
Stratumq; regnum: uos pecus rapite ocyus,
Qua templa tollens ara Cenæi Iouis,
Aſtro timendum ſpectat Euboicum *mare.*

CHORVS.

Aſclepiadei.

PAr ille eſt ſuperis,cui pariter dies
Et fortuna fuit: mortis habet uices,
Lente cum trahitur † *uita gementibus.* †*pœna*
Quiſquis ſub pedibus fata rapacia
Et puppem poſuit liminis ultimi,
Non captiua dabit brachia uinculis,
Nec pompæ ueniet nobile ferculum:
Nunquam eſt ille miſer,cui facile eſt mori.
Illum ſi medio decipiat ratis
Ponto,cum Borean *expulit Africus,*
Aut Eurus Zephyrum,*cum mare diuidunt,*
Non puppis laceræ fragmina colligit,
Vt littus medio ſperet in æquore.

Vitam

Vitam qui poterit reddere protinus,
Solus naufragium non poterit pati.
Nos turpis macies, & lachrymæ tenent,
Et crinis patrio puluere ſordidus.
Nos non flamma rapax, non fragor obruit.
Felices ſequeris mors, miſeros fugis.
Stamus nec patriæ mœnibus, heu locus
Et ſyluis dabitur, lapſaq; ſordidæ
Fient templa caſæ: iam gelidus Dolops
Hac ducet pecudes, quà tepet obrutus
Stratæ qui ſupereſt Oecaliæ cinis:
Illo Theſſalicus paſtor in oppido
Indocta refer ens carmina fiſtula,
Cantu noſtra canet tempora flebili.
Et dum pauca deus ſecula contrahit,
Quæretur patriæ quis fuerit locus.
Felix incolui non ſteriles locos,
Nec iciuna ſoli iugera Theſſali,
Ad Trachyna uocor ſaxa rigentia,
Et dumeta iugis horrida torridis.
Vix gratum pecori montiuago nemus.
At ſiquas melior ſors famulas uocat,
Illas aut uolucer transferet Inachus,
Aut Dircea colent mœnia, quà † fugit † fluit
Iſmenos tenui flumine languidus.

Hic

Hic mater tumidi nupſerat Herculis,
Quæ cautes Scythiæ, quis genuit lapis?
Num Titana ferunt? te Rhodope tulit?
Te præruptus Athos, te fera Caſpia
Quæ uirgata tibi præbuit ubera.
Falſa eſt de geminis fabula noctibus,
Aether cum tenuit ſydera longius,
Commiſitq; uices lucifer heſpero,
Et ſoles uetuit Delia tardior,
Nullis uulneribus peruia monſtra ſunt.
Ferrum ſenſit Hebes, lentior eſt Chalybs,
In nudo gladius corpore frangitur,
Et ſaxum reſilit, fataq; negligit,
Et mortem indomito corpore prouocat.
Non illum poterunt figere cuſpides,
Non arcus Scythica tenſus arundine,
Non quæ tela gerit Sarmata frigidus,
Aut qui ſoliferæ ſuppoſitus plagæ
Vicino Nabathæ uulnera dirigit.
Parthus Cnoſiacis certior ictibus,
Muros Oechaliæ corpore propulit.
Nil obſtare ualet: uincere quod parat,
Iam uictum eſt, quota pars uulnere concidit?
Pro fato potuit uultus iniquior,
Et uiciſſe ſat eſt Herculeis minis.

Qui uaſtus Briareus,*qui tumidus* Gyges
Supra Theſſalicos *conſtitit aggeres,*
Vt *cœlo inſereret uipereas manus,*
Hoc *uultu riguit:commoda cladibus*
Magnis magna patent,nil ſupereſt mali:
Iratum miſeræ uidimus Herculem.

IOLE.

Anapæſtici.

At ego infelix non templa ſuis
Collapſa deis, ſparſos'ue focos,
Natis miſtos arſiſſe patres,
Hominiq; deos,templa ſepulchris.
Nullum querimur commune malum.
Aliò noſtras fortuna uocat
Lachrymas: alias flere ruinas
Mea fata iubent: quæ prima querar?
Quæ ſumma gemam? pariter cuncta
Deflere iuuat: nec plura dedit
Pectora tellus,ut digna ſonent
Verbera planctu: me uel Sypili
Flebile ſaxum figat: ſuperi
Vel in Eridani ponite ripis,
Vbi mœſta ſonat Phaëtontiadum
Turba ſororum: me uel Siculis
Addite ſaxis,ubi fata gemit

Theſſala

Theſſala Syren: uel in Edonias
Tollite ſyluas: qualis natum
Daulias ales ſolet Iſmaria
Flere ſub umbra, formam lachrymis
Aptate meis, reſonetq; malis
Aſpera Trachyn: Cyprias lachrymas
Myrrha tuetur, raptum coniux
Ceica gemit: ſibi Tantalis eſt
Facta ſuperſtes: fugit uultus
Philomela ſuos, natumq; ſonat
Flebilis Itym: cur mea nondum
Capiunt uolucres brachia plumas?
Felix felix cum ſylua domus
Noſtra feretur, patrioq; ſedens
Ales in agro referam querulo
Murmure queſtus, uolucremq; Iolem
Turba loquetur: uidi uidi
Miſeranda mei fata parentis:
Cum letifero ſtipite pulſus,
Tota iacuit ſparſus in aula.
Prò ſi tumulum fata dediſſent,
Quoties genitor quærendus eras?
Potui'ne tuam ſpectare necem?
Nondum teneras ueſtite genas,
Nec dum fortis ſanguine Thoxeu?

Quid

Quid ueſtra querar fata parentes,
Quos in tutum mors æqua tulit?
Mea me lachrymas fortuna rogat:
Iam iam dominæ captiua colos,fuſosq; legam.
Prò ſæpe dolor,formaq; mortem paritura mihi.
Tibi cuncta domus concidit uni,
Dum me genitor negat Alcidæ
Atq; Herculeus ſocer eſſe timet.
Sed iam dominæ tecta petantur.

CHORVS.

Anapæſtici.

QVid regna tui clara parentis,
Proauosq; tuos reſpicis amens?
Fugiat uultus fortuna prior.
Patiens quiſquis nouit famulum,
†Regemq; pati,uires pepulit
Pondusq; mali,caſus animo
Qui tulit æquo.

†Regemq; pati, uultusq; ſuos Variare poteſt,uires &c.

ACTVS SECVNDVS.

Trimetri Iambici.

NVTRIX. DEIANIRA.

O Quàm cruentus fœminas ſtimulat dolor,
Cũ patuit una pellici,& nuptæ domus.
Scylla,& Charybdis Sicula contorquens freta
Minus eſt timenda: nulla non melior fera eſt.

Nanq;

Nanq; ut reluxit pellicis captæ decus,
Et fulſit Iole, qualis innubis dies,
Purum 'ue claris noctibus ſydus micat,
Stetit furenti ſimilis, ac toruum intuens
Herculea coniux: fœta ut armento iacens
Sub rupe Tigris hoſte conſpecto exilit.
Aut iuſſa thyrſum quatere, conceptum ferens
Mænas Lyæum, dubia quò greſſus agat.
Hæſit parumper, tum per Herculeos lares
Lymphata rapitur, tota uix ſatis eſt domus:
Incurrit, errat, ſiſtit, in uultus dolor
Proceßit omnis, pectori penè intimo.
Nihil eſt relictum, fletus inſequitur genas,
Nec unus habitus durat, aut uno furit
Contenta uultu: nunc inardeſcunt genæ,
Pallor ruborem pellit, & formas dolor
Errat per omnes: queritur, implorat, gemit.
Sonuere poſtes: ecce præcipiti gradu
Secreta mentis ore confuſo exerit.

DE. Quācunq; partem ſedis ætheriæ premis
Coniux tonantis, mitte in Alcidem feram
Quæ mihi ſatis ſit: ſiqua fœcundum caput
Palude tota uaſtior ſerpens mouet
Ignara uinci: ſiquid exceßit feras
Immane, dirum, horribile, quo uiſo Hercules

Auertat

Auertat oculos,hoc ſpecu immenſo exeat:
Vel ſi feræ negantur,hanc animam,precor,
Conuerte in aliquod, quodlibet poßit malum
Hac mente fieri: commoda effigiem mihi
Parem dolori,non capit pectus minas.
Quid excutis telluris extremæ ſinus?
Orbemq́; uerſas? quid rogas Ditem mala?
Omnes in iſto pectore inuenias feras,
Quas timeat,odijs accipe hoc telum tuis,
Ego ſum nouerca,perdere Alciden potes,
† Perfer manus quocunq;,quid ceſſas dea? † Profer
Vtere furente: quod iubes,fiet nafas.
Reperi,quid hæres? ipſa iam ceſſes licet,
Hæc ira ſatis eſt. NVT. *Pectoris ſani parum*
Alumna queſtus comprime,& flammas doma.
Frena dolorem,coniugem oſtende Herculis.
DE. *Iole meis captiua germanos dabit*
Natis, Iouisq́; fiet ex famula nurus?
Non,flamma curſus pariter,& torrens feret?
Vt Vrſa pontum ſicca cœruleum bibet.
Non ibo inulta, geſſeris cœlum licet,
Totusq́; pacem debeat mundus tibi,
Eſt aliquid Hydra peius iratæ dolor
Nuptæ,quis ignis tantus in cœlum furit
Ardentis Aetnæ? quidquid eſt uictum tibi

Hic uincet animus, capta præripiet toros?
Adhuc timebam monſtra, iam nullum eſt malum.
Ceſſere peſtes, in locum uenit feræ
Inuiſa pellex: ſumme protector deûm
Et clare Titan, Herculis tantum fui
Coniux timentis uota quæ ſuperis tuli,
Ceſſere, captæ pellici, felix fui.
Illi meas audiſtis ô ſuperi preces,
Incolumis illi remeat, ô nulla dolor
Contente pœna, quære ſupplicia horrida,
Incogitata, infanda, Iunonem doce,
Quid odia ualeant, neſcit iraſci ſatis.
Pro me gerebas bella, propter me uagas
Achelous undas ſanguine inficit ſuo,
Cum lenta ſerpens fieret in taurum trucem,
Nunc flecteret ſerpente depoſita minas,
Et mille in hoſte uinceres uno feras.
Iam diſplicemus: capta prælata eſt mihi.
Non præferetur: qui dies thalami ultimus
Noſtri eſt futurus, hic erit uitæ tuæ.
Quid hoc? recedit animus, & ponit minas.
Iam ceſſit ira, quid miſer langues dolor?
Perdis furorem? coniugis ſanctæ fidem
Mihi reddis iterum, quid uetas flammas ali?
Quid frangis ignes? hunc mihi ſerua impetum.

Pares

Pares eramus,non erit uotis opus.
Aderit nouerca,quæ manus noſtras regat,
Nec inuocata. NVT. *Quod paras demens ſcelus?*
Perimes maritum? cuius extremus dies
Primusq́; laudes nouit,& cœlo tenus
Erecta terras fama ſuppoſitas habet?
Rogos in iſtos terra conſurget parens,
Domusq́; ſoceri prima,& Aetolum genus
Sternetur omne: nam tuum gens Herculem
Defendit omnis,una quot pœnas dabis?
Effugere terras crede,& humanum genus
Te poſſe,fulmen genitor Alcidæ gerit.
Iam iam minaces ire per cœlum faces
Specta,& tonantem fulmine excuſſo diem.
Mortem quoq; ipſam,quam putas tutam,time.
Dominatur illic patruus Alcidæ tui.
Quocunq; pergis miſera,cognatos deos
Illic uidebis. DE. *Maximum fieri ſcelus.*
Et ipſa fateor,ſed dolor fieri iubet.
VT. *Moriere.* DE. *Moriar Herculis nempe inclyti*
Coniux,nec ullus nocte diſcuſſa dies
Viduam notabit,nec meos pellex toros
Captiua capiet: ante ab occaſu dies
Naſcetur Indis: ante glacialem polum,
Scythasúe tepida Phœbus afficiet rota,

Dilecta Priami nempe Dardanij ſoror
Conceſſa famulo eſt: adijce, quot nuptas prius,
Quot uirgines dilexit, errauit uagus.
Arcadia nempe uirgo, Palladios choros
Dum nectit, Auge uim ſtupri paſſa excidit,
Nullamq́; amoris retinet Herculei notam.
Referam quid alias? me'ne Theſpiades uocant?
Breuiq́; in illas arſit Alcides face.
Hoſpes Timoli Lydiam fouit nurum.
Et amore captus ad leues ſedit colos
Vnum feroci ſtamen intorquens manu.
Nempe illa ceruix ſpolia depoſuit feræ,
Crinemq́; mitra preſſit, & famulus ſtetit
Hirtam Sabæa marcidus Myrrha comam,
Vbiq; caluit, ſed leui caluit face.
DE. Hærere amantes poſt uagos ignes ſolent.
NVT. Famulam'ne, & hoſtis præferet natam tibi?
DE. Vt alta ſyluas forma uernantes alit,
Quas nemore nudo primus inueſtit tepor.
Aut cum ſolutos expulit Boreas Notos,
Et ſæua totas bruma decuſſit comas,
Deforme folijs aſpicis truncis nemus.
Sic noſtra longum forma percurrens iter,
Deperdit aliquid ſemper, & fulget minus
Malisq́; minus eſt: quidquid in nobis fuit

Olim petitum cecidit, & partu labat,
Materq́; multum rapuit ex illo mihi,
Aetas citato ſenior eripuit gradu.
Vides ut altum famula non perdat decus?
Ceſſere uultus penitus, & pædor ſedet,
Tamen per ipſas fulget ærumnas decor,
Nihilq́; ab illa caſus, & fatum graue,
Niſi regna, traxit, hinc meum pectus timor
Altrix laceſſit, hinc rapit ſomnos pauor.
†notis *Plæclara* † *totis gentibus coniux eram,*
Thalamosq́; noſtros inuido fato nurus
Optabat omnis, quo nimis quiſquis deos
Orabat ullos: nuribus Argolicis fui
Menſura uoti: quem Ioui ſocerum parem
Altrix habebo? quis ſub hoc mundo mihi
Dabitur maritus? ipſe qui Alcidæ imperat,
Facibus ſuis me iungat Euriſtheus licet,
Minus eſt, toros meruiſſe regnantis leue eſt.
Alte illa cecidit, quæ uiro caret Hercule.
NVT. *Conciliat animos coniugum partus ferè.*
DE. *Sic ipſe forſan diuidet partus toros.*
NVT. *Famula illa trahitur interim donum tibi.*
DE. *Hic quem per urbes ire præclarum uides,*
Et uiua tergo ſpolia geſtantem feræ,
Qui regna miſeris donat, & celſis rapit,

Vaſta

Vaſta grauatus horridam claua manum,
Cuius triumphos ultimi Seres canunt,
Et quiſquis alius orbe conſepto iacet.
Leuis eſt,nec illum gloriæ ſtimulat decor.
Errat per orbem,non ut æquetur Ioui,
Nec ut per urbes magnus Argolicas eat.
Quod amet requirit,uirginum thalamos petit.
Si qua eſt negata,rapitur,in populos furit.
Nuptas ruinis quærit,& uitium impotens
Virtus uocatur: cecidit Oechalia inclyta,
Vnusq; Titan uidit,atq; unus dies,
Stantem,& cadentem: cauſa bellandi eſt amor.
Toties timebit Herculi natam parens.
Quoties negabit: hoſtis eſt,quoties ſocer
Fieri recuſat: ſi gener non eſt,furit.
Poſt hæc quid iſtas innocens ſeruo manus?
Donec furentem † ſimulet, ac ſæua manu † *ſtimulet*
Intendat arcus,meq;,natumq; opprimat?
Sic coniuges expellit Alcides ſuas,
Hæc ſunt repudia,nec poteſt fieri nocens?
Terris, uideri ſceleribus cauſam ſuis
Fecit nouercam, quid ſtupes ſegnis furor?
Scelus occupandum eſt.perge,dum feruet manus.
VT. *Perimes maritum?* DE. *Pellicis certe meæ.*
VT. *At Ioue creatũ?* DE. *Nempe & Alcmena ſatum.*

NVT. Ferróne? DE. Ferro. N. Si neqs? DE. Perimã dolo.
NVT. Quis iſte furor eſt? DE. Quẽ meus coniux docet.
NVT. Quem nec nouerca peremit, hunc perimes uirum?
DE. Cœleſtis ira, quos premit, miſeros facit,
Humana nullos. NVT. Parce miſeranda, & time.
Contempſit omnes ille, qui mortem prius.
DE. Libet ire in enſes. NVT. Maior admiſſo tuus
Alumna dolor eſt, culpa par odium exigat.
Cur ſæua modice ſtatuis? ut paſſa es, dole.
DE. Leue eſſe credis pellicis nuptæ malum?
Quidquid dolorem paſcit, id nimium puta.
NVT. Amor' ne clari fugit Alcidæ tibi?
DE. Non fugit altrix, remanet, & penitus ſedet
Fixus medullis, crede, ſed magnus dolor
Iratus amor eſt. NVT. Artibus magicis ſi rè
Coniugia nuptæ precibus admiſtis ligant.
Vernare iuſſi frigore in medio nemus,
Miſſumq; fulmen ſtare, concuſſi fretum
Ceſſante uento, turbidum explicui mare.
Et ſicca tellus fontibus patuit nouis.
Habuere motum ſaxa, diſcuſſi fores,
Vmbræ ſtetiſtis, & mea iuſſi prece
Manes loquuntur, ſonuit infernus canis,
Mare, terra, cœlum, & tartarus ſeruit mihi.
Nox media ſolem uidit, & noctem dies.

Nihilq;

Nihilq; leges ad meos cantus tenent.
Flectemus illum, carmina inuenient iter.
DE. Quas pontus herbas generat, aut quas Theſſala
Sub rupe Pindus, aut ubi inueniam malum,
Cui cedat ille, carmine in terras mago
Deſcendat aſtris luna deſertis licet,
Et bruma meſſes uideat, & cantu fugax
Sit deprehenſum fulmen, & uerſa uice
Medius coactis fugerit ſtellis dies,
Non flectet † unũ. NVT. Vicit & ſuperos amor. † uirum
DE. Vincetur uni forſan, & ſpolium dabit,
Amorq; ſummus fiet Alcidæ labor.
Sed te per omne cœlitum numen precor,
Per hunc timorem, quidquid arcani apparo
Penitus recondas, & fide tacita premas.
NVT. Quid iſtud eſt, quod eſſe ſecretum iubes?
DE. Non tela ſunt, non arma, non ignis minæ.
NVT. Præſtare fateor poſſe me tacitam fidem,
Si ſcelere careat, interim ſcelus eſt fides.
DE. Circunſpice, agedum, ne quis arcana occupet,
Partemq; in omnem uultus inquirens eat.
NVT. En locus ab omni tutus arbitro uacat.
DE. Eſt in remoto ſedis egregiæ † loco † luco
Arcana tacitus noſtra defendens † ſpecus, † locus
Non ille primos accipit ſoles locus,

Non illic ſeros, cum ferens Titan diem
Laſſam rubenti mergit oceano rotam.
Illic amoris pignus Herculei latet:
Altrix fatebor, Neſſus eſt autor mali,
Quem grauida nubes Theſſalo genuit duci,
Qua celſus aſtris inſerit Pindus caput.
Vltraq; nubes Othrys eductus riget.
Nanq; ut ſubactus Herculis claua horridi
Achelous, omnes facilis in ſpecies dari,
Tandem peractis omnibus patuit feris.
Vnoq; turpis ſubdidit cornu caput.
Me coniugem dum uictor Alcides habet,
Repetebat Argos, forte per campos uagus
Euenus altum gurgitem in pontum ferens
Iam pene ſummis turbidus ripis erat,
Tranſire Neſſus uorticem ſolitus uagum
Pretium popoſcit: meq; iam dorſo ferens,
Qua iungit hominem ſpina deficiens equo,
Frangebat ipſas fluminis tumidi minas.
Iam totis undis Neſſus exierat ferox,
Medioq; adhuc errabat Alcides uado,
Vaſto rapacem uorticem ſcindens gradu.
Aſt ille ut eſſe uidit Alcidem procul,
Tu præda nobis, inquit, & coniux eris.
Prohibetur undis, meq; complexam ferens

Greſſum

Greſſum citabat, non tenent undæ Herculem:
Inſide uector, inquit, immiſti licet
Ganges, & Iſter uallibus iunctis eant,
Vincemus ambos, conſequar telo fugam:
Præceßit arcus uerba: tum longum ferens
Arundo uulnus, tenuit hærentem fugam,
Mortemq́; fixit: ille iam quærens diem,
Tabem fluentis uulneris dextra excipit,
Traditq́; nobis ungula inſertam ſua,
Quam forte ſæua ſciderat auulſam manu.
Tum uerba moriens addit: hoc, inquit, magæ
Dixere amorem poſſe defigi malo.
Hoc docta Mychale Theſſalas monuit nurus,
Vnam inter omnes luna quam ſequitur magam
Aſtris relictis: illitas ueſtes dabis
Hac, inquit, ipſa tabe, ſi pellex tuos
Inuiſa thalamos tulerit, & coniux leuis
Aliam parenti dederit altiſono nurum.
Hoc nulla lux conſpiciat, hoc tenebræ tegant
Tantum remotæ, ſic potens uires ſuas
Sanguis tenebit, uerba deprehendit quies:
Mortemq́; laßis intulit membris ſopor.
Tu, quam meis admittit arcanis fides,
Perge, ut nitentes uirus in ueſtes ſatum,
Mentem per artus adeat, & tactus ſinus

Intret

Intret medullas. NVT. Ocyus iuſſa exequar
Alumna: precibus tu deum inuictum aduoca,
Qui certa tenera tela dimittit manu.
DE. Te te precor, quem mundus, & ſuperi timent,
Et æquor, & qui fulmen ætnæum quatis,
Timende matri teliger ſæuæ puer,
Intende certa ſpiculum uelox manu,
Non è ſagittis leuibus, è numero precor
Grauiore profer, quod tuæ nondum manus
Miſere in aliquem: non leui telo eſt opus,
Vt amare poſſit Hercules: rigidas manus
Intende, & arcum cornibus iunctis para:
Nunc nunc ſagittã prome, qua quondã horridus
Iouem petiſti, fulmine abiecto deus
Cum fronte ſubita timuit, & rapidum mare
Taurus puellæ uector Aſſyriæ ſcidit:
Immitte amorem, uincat exempla omnia:
Amare diſcat coniuges: ſiquas decor
Immiſit Ioles pectori Herculeo faces,
Extingue totas, perbibat flammas mei.
Tu fulminantem ſæpe domuiſti Iouem:
Tu furua nigri ſceptra geſtantem poli
Turbæ ducem maioris, & dominum Stygis:
Tu, qui nouerca es grauior irata deus,
Cape hunc triumphũ, ſolus euince Herculem.

Prolata

NVT. *Prolata uis eſt,quæq; Palladia colu*
Laſſauit omnem texta famularem manum:
Nunc congregetur uirus,ut ueſtis bibat
Herculea peſtem: precibus augebo malum.
E tempore ipſo gnauus occurrit Lycas.
Cælanda uis eſt,illa ne pateant mala.

DE. *O quod ſuperbæ non habent unquam domus,*
Fidele ſemper regibus nomen, Lyca
Cape hos amictus, noſtra quos neuit manus,
Dum uagus in orbem fertur,& uictus mero
Tenet feroci Lydiam gremio nurum.
Nunc poſcit Iolem: ſed iecur fors horridum
Flectam emerendo,merita uincunt & malos.
Non ante ueſtes induat coniux,iube,
Quàm thure flammas ſpargat,& poſcat deos
Cana rigentem populo uinctus comam.
Ipſa ad penates regios greſſus feram,
Precibusq; amoris horridi matrem colam.
Vos,quas paternis extuli comites focis,
Calidoniæ deflete lugendas uices.

CHORVS.

Anapæſtici.

FLemus caſus Oenei tuos,
Comitum primos turba per annos.
Flemus dubios miſeranda toros,

Nos

Nos Acheloi tecum ſolitæ
Pulſare uadum, cum iam tumidas
Vere peracto poneret undas.
Gracilisq; uado ſerperet æquo,
Nec præcipitem uolueret amnem
Flauus rapido fonte Lycormas.
Nos Palladias ire per aras,
Et uirgineos celebrare choros,
Nos Cadmeis orgia ferre
Tecum ſolitæ condita ciſtis.
Cum iam pulſo ſydere brumæ
Tertia ſoles euocat æſtas.
Et ſpiciferæ conceſſa deæ
Actica Myſtas claudit Eleuſis,
Nunc quoq; fatum quòdcunq; times
Fidas comites accipe fatis:
Nam rara fides, ubi iam melior
Fortuna ruit.
Tu quicunq; es, qui ſceptra tenes,
Licet omne tua uulgus in aula
Centum pariter limina pulſet,
Cum tot populis ſtipatus eas,
In tot populis uix una fides.
Tenet auratum limen Erinnys.
Et cum magnæ patuere fores,

Intrant fraudes, cautiq́; doli,
Ferrumq́; latens: cumq́; in populos
Prodire parant, comes inuidia eſt.
Noctem quoties ſummouet Eos
Regem toties credite naſci.
Pauci reges non regna colunt,
Plures fulgor conuocat aulæ:
Cupit hic regi proximus ipſi
Clarus làtas ire per urbes:
Vrit miſerum gloria pectus.
Cupit hic gazis implere famem.
Nec tamen omnis plaga gemmiferi
Sufficit Iſtri, nec tota ſitim
Lydia uincit: nec quæ Zephyro
Subdita tellus, ſtupet aurato
Flumine clarum radiare Tagum.
Nec ſi totus ſeruiat Hebrus,
Ruraq́; diues cingat Hydaſpes,
Intraq́; ſuos currere fines
Spectet toto flumine Gangem.
Auidis auidis natura parum eſt,
Colit hic reges, regumq́; lares,
Non, ut preſſo uomere ſemper
Nunquam ceſſet curuus arator,
Vel mille ſecent arua coloni,

Solas

Solas optat, quas donet, opes.
Colit hic reges, calcet ut omnes,
Perdatq; aliquos, nullumq; leuet.
Tantum ut noceat, cupit eſſe potens.
Quota pars moritur tempore fati,
Quos fœlices Cynthia uidit,
Vidit miſeros abitura dies.
Rarum eſt, fœlix, idemq; ſenex.
Ceſpes tyrio mollior oſtro
Solet impauidos ducere ſomnos.
Aurea rumpunt tecta quietem,
Vigilesq; trahit purpura noctes.
O ſi pateant pectora ditum,
Quantos intus ſublimis agit
Fortuna metus, Brutia Coro
Pulſante fretum mitior unda eſt.
Pectora pauper ſecura gerit.
Tenet è patula fago,
Sed non trepida tenet ipſa manu,
Carpit faciles uilesq; cibos,
Sed non ſtrictos reſpicit enſes,
Aurea miſcet pocula ſanguis.
Coniux modico nupta marito
Non diſpoſito clara monili,
Geſtat pelagi dona rubentis.

Nec

Nec gemmiferas detrahit aures
Lapis Eoa lectus in unda.
Nec Sidonio mollis aheno
Repetita bibit lana rubores.
Nec Mæonia diſtinguit acu,
Quæ Phœbeis ſubditus Euris,
Legit Eois †Ser arboribus. † *Seres*
Quælibet herbæ tinxere colos,
Quas indoctæ neuere manus.
Sed non dubios fouet illa toros.
Sequitur dira lampade Erinnys
Quorum populi coluere diem.
Nec ſibi felix pauper habetur,
Niſi felices cecidiſſe uidet.
Quiſquis medium defugit iter,
Stabili nunquam tramite curret.
Dum petit unum præbere diem,
Patrioſq; puer concitat axes,
Nec per ſolitum percurrit iter,
Sed Phœbeis ignota ſecat
Sydera flammis errante rota,
Secum pariter perdidit orbem.
Medium cœli cum pergit iter,
Tenuit latias Dædalus oras,
Nulliq; dedit nomina ponto.

Sed dum uolucres uincere ueras
Icarus audet, patriaſq; puer
Deſpicit alas, Phœboq; uolat
Proximus ipſi, dedit ignoto
Nomina ponto.
Male penſantur magna ruinis.
Fœlix alius, magnusq; uolet,
Me nulla uocet turba potentem.
Stringat tenuis littora puppis,
Nec magna meos aura phaſelos
Iubeat medium ſcindere pontum.
Tranſit tutos fortuna ſinus,
Medioq; rates quærit in alto,
Quarum feriunt ſuppara nubes.
Sed quid pauido terrida uultu
Qualis Baccho ſaucia Thyas
Fertur rapido regina gradu?
Quæ te rurſus fortuna rotat
Miſeranda refer, licet ipſa neges,
Vultus loquitur, quodcunq; negas.

ACTVS TERTIVS.

Trimetri Iambici.

DEIANIRA. CHORVS.

VAgus per artus errat excuſſos tremor,
Erectus horret crinis, impulſis adhuc

Stat

Stat terror animis,& cor attonitum ſalit,
Pauidumq; trepidis palpitat uenis iecur.
Vt fractus Auſtro pontus etiam nunc tumet,
Quamuis quieſcat languidis tuentis dies.
Ita mens adhuc uexatur excuſſo metu.
Semel profectò premere felices deus
Cum cœpit,urget: hos habent magna exitus.

CH. *Quis tam impotens,ô miſera, te caſus rotat?*

DE. *Vt miſſa palla eſt,tabe Neſſea illita,*
Thalamisq; demens intuli greſſum meis,
Neſcio quid animus timuit,& fraudem †*aſtruit.* †*ſtruit*
Libet experiri:ſolibus uirus ferum,
Flammisq; Neſſius ſanguinem offendi arguit.
Hic ipſe fraudes eſſe præmonuit deus.
Et forte nulla nube reſperſus iubar
Laxabat ardens feruidum Titan diem.
Vix ora ſolui patitur etiam nunc timor,
Medios in ignes ſolis,& claram facem
Quo tincta fuerat palla,ueſtisq; illita.
†*Abiectus horret ſanguis,& Phœbi* †*coma* †*Abiectū horret uirus* †*comam*
Tepefactus ardet,uix queo monſtrum eloqui,
Niues ut Eurus ſoluit,aut tepidus Notus:
Quas Vere primo lubricus perdit Mimas.
Vtq; euolutos frangit Ionio ſalo
Oppoſita fluctus Leucas,& lapſus tumor

In littore ipſo ſpumat, aut cœleſtibus
Aſpera tepidis thura laxantur focis.
Sic languet omne uirus, & perdit comam.
Dumq; ipſa miror, cauſa mirandi perit.
Quin ipſa tellus ſpumeos motus agit,
Et quidquid illa tabe contactum eſt, labat.
Tumensq; tacita ſequitur, & quaſſat caput.
Natum pauentem cerno, & ardenti pede
Greſſus ferentem, prome quid portes noui.

HYLLVS. DEIANIRA.
NVTRIX.

Trimetri Iambici.

I *Profuge, quære ſiquid ulterius patet*
Terris, freto, ſyderibus, oceano, inferis,
Vltra labores mater Alcidæ fuge.
DE. *Neſcio quod animus grande præſagit malum.*
Effare quis me caſus inſontem premat.
HYL. *Decus illud orbis, atq; præſidium unicum,*
Quem fata terris in locum dederant Iouis
O mater obijt: membra, & Herculeos toros
Vrit lues neſſea: qui domuit feras,
Ille ille uictor uincitur, mœret, dolet.
Quid quæris ultra? DE. *Miſerias properant ſuas*
Audire miſeri: fare, quo poſita in ſtatu
Iam noſtra domus eſt: ô lares, miſeri lares.

Nunc

Nunc uidua, nunc expulſa, nunc ſtror obruta.
HYL. Non ſola mœres: Hercules toto iacet
Mundo gemendus: fata ne mater tua
Priuata credas, iam genus totum obſtrepit.
Hunc eiulatu quem gemis cuncti gemunt.
Commune terris omnibus pateris malum.
Luctum occupaſti prima: non ſola Hercule
Miſerãda mœres. DE. Quàm propè à leto tamẽ
Ede, ede, quæſo, iaceat Alcides meus.
HYL. Mors refugit illum, uicta quæ in regno ſuo
Semel eſt, nec audent fata tam uaſtum nefas
Admittere, ipſa forſan trepida colos
Clotho manu proiecit, & fatum Herculis
Timet peragere: prò diem †infandum diem, †infauſtũ
Hoc'ne ille ſumme magnus Alcides ijt
Ad fata, & umbras, atq; peiorem polum?
DE. Præcedere illum dicis? an poſſum prior
Mortem occupare? fare, ſi nondum occidit.
HYL. Euboica tellus uertice immenſo tumens
Pulſatur omni parte: Phryxeum mare
Scindit Caphareus, ſeruit hoc Auſtro latus.
At quà niuoſi patitur Aquilonis minas,
Euripus undas flectit inſtabiles uagus,
Septemq; curſus flectit, & totidem refert.
Dum laſſa Titan mergat oceano iuga

Hic rupe celſa, nulla quam nubes ferit,
Annoſa fulgent templa Cænæi Iouis,
Vt ſtetit ad aras omne uotiuum pecus,
Totumq́; tantis gemuit armentis nemus,
Spolium Leonis ſordidum tabo exuit,
Poſuitq́; clauæ pondus, & pharetra grauis
Laxauit humeros, ueſte tunc fulgens tua
Cana reuinctus populo horrentem comam
Succendit aras: accipe has inquit, focis
Non falſe meſſes genitor, & largo ſacer
Splendeſcat ignis thure, quod Phœbum colens
Diues ſabæis colligit truncis Arabs.
Pacata tellus, inquit, & cœlum, & freta,
Feris ſubactis omnibus uictor redij.
Depone fulmen: gemitus in medias preces
Stupente & ipſo, cecidit: hic cœlum horrido
Clamore complet: qualis impreſſa fugax
Taurus bipenni uulnus, & telum ferens
Delubra uaſto trepida mugitu replet.
Aut quale mundo fulmen emiſſum tonat.
Sic ille gemitus ſydera, & pontum ferit,
Et uaſta Calpe ſonuit, & uoces Cyclas
Excepit omneis: Hinc petræ Capharides,
Hinc omne uoces reddit Herculeas nemus.
Flentem uidemus, uulgus antiquam putat

Rabiem

Rabiem rediſſe, tunc fugam famuli petunt.
At ille uultus ignea torquens face
Vnum inter omnes quærit,& ſequitur Lycam,
Complexus aras ille tremebunda manu
Mortem metu conſumpſit,& † parum ſui † paulum
Pœnæ reliquit: dumq́; tremebundum manu
Tenuit cadauer: hac manu,inquit,te feram.
O fata, uictus Herculem perimit Lycas.
Ecce alia clades,Hercules perimit Lycam.
Fata inquinantur,fiet hic ſummus labor.
In aſtra miſſus fertur,& nubes uago
Spargit cruore: talis in cœlum exilit
Arundo Getica uiſa dimitti manu.
Aut quam Cydon excuſſit,inferius tamen
Fugiente trunco corpus in pontum cadit,
In ſaxa ceruix,funus ambobus iacet.
Reſiſtite,inquit,non furor mentem abſtulit.
Furore grauius iſtud,atq; ira malum eſt.
In me iuuat ſæuire,uix peſtem indicat,
Et ſæuit,artus ipſe dilacerat ſuos,
Et membra uaſta carpit auellens manu.
Exuere amictus quærit. hoc ſolum Herculem
Non poſſe uidi: trahere conatus tamen,
Et membra traxit: corporis palla horridi
Pars eſt,& ipſa ueſtis immiſcet cutem.

Nec cauſa diræ cladis in medio patet,
Sed cauſa tamen eſt, uixq; ſufficiens malo,
Nunc ore terram languidus prono ferit,
Nunc poſcit undas, unda non uincit malum,
Et nota quærit littora, & pontum occupat.
Famularis illum retinet errantem manus:
O ſortem acerbam, fuimus Alcidæ pares.
Nunc puppis illum littore Euboico refert,
Auſterq; lenis pondus Herculeum rapit.
Deſtituit animus membra, nox oculos premit.
DE. *Quid anime ceſſas? quid ſtupes factum ſcelus?*
Natum repoſcit Iuppiter, Iuno æmulum.
Reddendus orbi eſt, quod poteſt reddi exhibe.
Eat per artus enſis exactus meos.
Sic ſic agendum eſt? tam leuis pœnas manus
Tantas repoſcit? tolle fulminibus ſocer
Nurum ſceleſtam, nec leui telo manus
Armetur, illud fulmen exiliat polo.
Quo, ni fuiſſet genitus Alcides tibi,
Hydram cremaſſes, peſtem ut inſolitam feri.
Et ut nouerca peius irata malum,
Emitte telum, quale in errantem prius
Phaëtonta miſſum eſt: perdidi erepto Hercule
Et ipſa populos: quid rogas telum deos?
Iam parce ſocero, coniugem Alcidæ necem

Optare

Optare pudeat, hoc erit uotum † manus: † maius
A me petatur, occupa ferrum ocyus.
Cur? deme ferrum, quidquid in mortem trahit
Telum eſt abunde, rupe ab ætheria ferar.
Hæc, hæc, renatum prima quæ poſcit diem.
Oeta eligatur, corpus hinc mitti placet.
Abrupta cautes ſcindat, & partem mei
Ferat omne ſaxum, pendeant laceræ manus,
Totumq́; rubeat aſperi montis latus.
Leuis una mors eſt: leuis, at extendi poteſt.
Eligere neſcis anime, cui telo incubes.
Vtinam eſſet utinam fixus in thalamis meis,
Herculeus enſis: hoc decet ferro immori.
Vna perire dextera nobis ſat eſt?
Coite gentes, ſaxa, & incenſas faces
Iaculetur orbis, nulla nunc ceſſet manus:
Corripite tela, uindicem ueſtrum abſtuli.
Impune ſæui ſceptra iam reges gerent,
Impune iam naſcetur indomitum malum,
Reddentur aræ cernere aſſuetæ hoſtiam
Similem colenti, ſceleribus feci uiam.
Ego uos tyrannis, regibus, monſtris, feris,
Sæuisq́; rapto uindice oppoſui deis.
Ceſſas tonantis ſocia? non ſparſis facem
Imitata fratrem, & mittis ereptam Ioui?

Meq; ipſa perdis? laus tibi erepta inclyta eſt,
Ingens triumphus: æmuli Iuno tui
Mortē occupaui. NV. Quid domū impulſam tra (his?
Erroris iſtuc omne quodcunq; eſt nefas.
Haud eſt nocens, quicunq; non ſponte eſt nocens.
DE. Quicunq; facto ignoſcit, & parcit ſibi,
Errare meruit, morte damnari placet.
NVT. Nocens uideri qui petit, mortem cupit.
DE. Mors innocentes ſola deceptos facit.
NVT. Titana fugies? DE. Ipſe me Titan fugit.
NVT. Vitam relinques miſera? DE. At Alcidē ſequar.
NVT. Supereſt, & auras ille cœleſtes trahit.
DE. Vinci Hercules cum potuit, hinc cœpit mori.
NVT. Natum relinques? fataq; abrumpes tua?
DE. Quæcunq; natum ſepelit, hæc uixit diu.
NVT. Virum ſequeris? DE. Prægredi caſtæ ſolent.
NVT. Si te ipſa damnas, ſcelere te miſera arguis.
DE. Nemo nocens ſibi ipſe pœnas irrogat.
NVT. Multis remiſſa eſt uita, quorum error nocens,
Non dextra fuerat, facta quis damnat ſua?
DE. Quicunq; fata iniqua ſortitus fugit.
NVT. Hic ipſe Megaram nempe confixam ſuis
Strauit ſagittis, atq; natorum indolem,
Lernæa flectens tela furibunda manu
Ter paricida factus, ignouit tamen

Sibi

Sibi: nam furoris fonte Cyniphèo ſcelus
Sub axe Libyco terſit, & dextram abluit.
Quò miſera pergis? quid tuas damnas manus?
DE. *Damnat meas deuictus Alcides manus.*
Fraudem placet punire. NV. *Si noui Herculem,*
Aderit cruenti forſitan uictor mali,
Doloróq; fractus cedet Alcidæ tuo.
DE. *Excedit artus uirus, ut fama eſt, Hydræ,*
Immenſa peſtis coniugis membra abſtulit.
NVT. *Serpentis illud uirus enectæ autumas*
Haud poſſe uinci, qui malum & uiuum tulit?
Eliſit Hydram, dente cum infixo ſtetit
Media palude uictor, effuſo obrutus
Artus ueneno, ſanguis hunc Neſſi opprimet?
Qui uicit ipſas horridi Neſſi manus?
DE. *Fruſtra tenetur ille qui ſtatuit mori.*
Proinde lucem fugere decretum eſt mihi.
Vixit ſatis, quicunq; cum Alcide occidit.
NVT. *Per has aniles ecce te ſupplex comas,*
Atq; ubera iſta penè materna obſecro,
Depone tumidas pectoris læſi minas,
Mortiſq; diræ expelle decretum horridum.
DE. *Quicunq; miſero forte diſſuadet mori,*
Crudelis ille eſt, interim pœna eſt mori.
NVT. *Sed ſæpe donum in pluribus ueniæ fuit,*

Defende

Defende ſaltem dexteram infelix tuam.
Fraudisq; facinus eſſe non nuptæ ſcias.
DE. Defendar illic, inferi ſoluent ream,
A me ipſa damnor, purget has Pluto manus.
Stabo ante ripas immemor Lethe tuas:
Et umbra triſtis coniugem excipiam meum.
Sed tu, nigrantis regna qui torques poli,
Para laborem, ſcelera quæ quiſq; auſus eſt:
Hic uicit error: Iuno non auſa Herculem eſt
Eripere terris, horridam pœnam para.
Siſyphia ceruix eſſet, & noſtros lapis
Impellat humeros, me uagus fugiat latex,
Meamq; fallax unda decipiat ſitim,
Merui manus præbere turbinibus tuis,
Quæcunq; regem Theſſalum torques rota:
Effodiat auidus hinc, & hinc uultur fibras.
Vacet una Danais, has ego explebo uices.
Laxate manes, recipe me comitem tui
Phaſiaca coniux, peior hæc, peior tua
Vtraq; dextra eſt, ſcelere ſeu mater nocens,
Seu dira ſoror eſt, adde me comitem tuis
Threicia coniux ſceleribus: natam tuam
Althæa mater recipe, nunc ueram tuam
Agnoſce prolem: quid tamen tantum manus
Veſtræ abſtulerunt? claudite Elyſium mihi,

Quæcunq; fidæ coniuges nemoris ſacri
Lucos tenetis: ſiqua reſperſit manus
Viri cruore, nec memor caſtæ facis
Stricto cruenta Belias ferro ſtetit,
In me ſuas cognoſcat, & laudet manus:
In hanc abire coniugum turbam libet.
Sed & illa fugiet turba tam diras manus,
Inuicte coniux, innocens animus mihi.
Sceleſta manus eſt: prò nimis mens credula,
Prò Neſſe fallax: nanq; ſemiferi dolis
Auferre cupiens pellici, eripui mihi.
Recede Titan, tuq; quæ blanda tenes
In luce miſeros, uita caritura Hercule
Luxuilis eſt, exigam pœnas tibi,
Reddamq; uitam fata ne extendam mea?
Morteńq; coniux in tuas ſeruem manus?
Virtus ne ſupereſt aliqua? Sarmatica & manus
Intendere arcum tela miſſurum ualet?
Num arma ceſſant? teq; languenti manu
Num audit arcus? ſi poteſt telum dare
Animoſa coniux, dexteram expecto tuam.
Mors differatur, frange ut inſontem Lycam,
Alias in urbes ſparge, & ignotum tibi
Emitte in orbem, perde ut Arcadiæ nefas,
Et quidquid aliud reſtitit, ab illis tamen

Coniux

Coniux rediſti. HYL. Parce iam mater precor.
Ignoſce fatis, error à culpa uacat.
DE. Si uera pietas, Hylle, quærenda eſt tibi,
Iam perime matrē, pauida quid tremuit manus?
Quid ora flectis? hoc erit pietas ſcelus.
Ignaue dubitas? Herculem eripui tibi.
Hæc hæc peremit dextra, cui debes patri
Auum tonantem: maius eripui decus,
Quàm in luce tribui: ſi tibi ignotum eſt nefas,
A matre diſce, ſeu tibi iugulo placet
Merſiſſe ferrum, ſiue maternum libet
Inuadere uterum, mater intrepidum tibi
Præbebit animum, non erit totum ſcelus
A te peractum, dextera ſternar tua,
Sed mente noſtra: natus Alcide times?
Ita nulla peragas iuſſa, nec peragens mala
Erres per orbem, ſi qua naſcentur feræ,
Referas parentem, dexteram intrepidam para.
Patet ecce plenum pectus ærumnis feri.
Scelus remitto, dexteræ parcant tuæ
Eumenides ipſæ: uerberum crepuit ſonus.
Quæ nam iſta torquens angue uipereo comam
Temporibus atras ſqualidis pinnas quatit?
Quid me flagrante dira perſequeris face
Megæra? pœnas poſcit Alcides, dabo:

Iam 'ne inferorum diua ſedere arbitri?
Sed ecce diras carceris uideo fores:
Quis iſte ſaxum immane detritis gerit
Iam ſenior humeris? ecce iam uectus lapis
Quærit relabi, membra quis præbet rotæ?
Hic ecce pallens dira Tiſiphone ſtetit.
Cauſam popoſcit: parce uerberibus precor,
Megæra, parce, ſuſtine Stygias faces.
Scelus eſt amoris: ſed quid hoc? tellus labat,
Et aula tectis crepuit, exceſſit minax
Vnde iſte cœtus? totus in uultus meos
Decurrit orbis, hinc & hinc populi fremunt,
Totusq; poſcit uindicem mundus ſuum,
Iam parcite urbes, quò fugam præceps agam?
Mors ſola portus, dabitur ærumnis locus.
Teſtor nitentis flammeam Phœbi rotam,
Superosq; teſtor, Herculem terris adhuc
Moritura linquo. HYL. *Fugit attonita, hei mihi,*
Peracta iam pars matris eſt, ſtatuit mori.
Nunc noſtra ſupereſt mortis auferre impetum.
O miſera pietas, ſi mori matrem uetas,
Patri es ſceleſtus: ſi mori pateris tamen,
In matre peccas, ſurgit hinc illinc nefas.
Inhibenda tamen eſt, pergam, & eripiam ſcelus.

CHORVS

CHOVS.

Glyconici. Coriambici.

VErum eſt quod cecinit ſacer
Threſſæ ſub Rodopes iugis
Tangens Threiciam chelym,
Orpheus Calliopæ genus,
Aeternum fieri nihil.
Illius ſtetit ad modos
Torrentis rapidi fragor,
Oblituſq; ſequi fugas
Amiſit liquor impetum.
Et dum fluminibus mora eſt,
Defeciſſe putant Geten
Hebrum Biſtones ultimi.
Aduexit uolucres nemus,
Et ſylua reſidens uenit.
Aut ſiqua aëra peruolat
Auditis uaga cantibus
Ales deficiens cadit,
Abrupit ſcopulos Athos
Centauris obitum ferens,
Et iuxta Rhodope ſtetit
Laxata niue cantibus.
Et quercum fugiens ſuam,
Ad uatem properat Dryas,

Ad

Ad cantus ueniunt ſuis
Ipſæ cum latebris feræ.
Iuxtaq; impauidum pecus
Sedit Marmaricus Leo,
Nec damæ trepidant lupos,
Et ſerpens latebras fugit
Tunc oblita ueneni.
Quin per Tænareas fores,
Manes commonitos adit,
Mœrentem feriens chelym,
Cantu tartara flebili,
Et triſtes Erebi deos
Mouit, nec timuit Stygis
Iuratos ſuperis lacus.
Hæſit non ſtabilis rota
Victo languida turbine.
Increuit Tityi iecur,
Dum cantus uolucres tenet
Audito quoq; nauita
Inferni ratis æquoris
Nullo remigio uenit.
Tunc primum Phrygius ſenex
Vndis ſtantibus immemor
Excußit rabidam ſitim,
Nec pomis adhibet manus.

Sed cum linqueret inferos
Orpheus carmina fundens,
Et uinci lapis improbus,
Et uatem potuit ſequi.
Conſumptas iterum deæ
Supplent Eurydices colos.
Sed dum reſpicit immemor,
Nec credens ſibi redditam
Orpheus Eurydicen ſequi,
Cantus præmia perdidit,
†*data* *Quæ* †*nata eſt iterum perit.*
Tunc ſolamina cantibus
Quærens flebilibus modis
Hæc Orpheus cecinit Getis
Leges in ſuperos datas,
Et qui tempora digerens
Quattuor præcipitis deus
Anni diſpoſuit uices.
Nulli non auidas polo
Parcas ſtamina nectere.
Quod natum eſt, poterit mori.
Vati credere Thracio
Deuictus iubet Hercules.
Iam iam legibus obrutis
Mundo cum ueniet dies,

Auſtralis polus obruet
Quidquid per Libyam iacet,
Et ſparſus Garamas tenet,
Arctous polus obruet.
Quidquid ſubiacet axibus,
Et ſiccus Boreas ferit,
Amiſſum trepidus polo
Titan excutiet diem,
Cœli regia concidet,
Certos atq; obitus trahet,
Atq; omnes pariter deos
Perdet mors aliqua, & chaos.
Et mors fata nouiſſima
In ſe conſtituet ſibi.
Quis mundum capiet locus?
Diſcedet uia tartari,
Stratis ut pateat polis?
An quod diuidit æthera
A terris, ſpacium ſat eſt?
Et mundi nimium malis?
Quis tantum capiet nefas
Fati? quis ſuperis locus?
Pontum, ſydera, tartara,
Regna unus capiet tria.
Sed quis non modicus fragor

Aures attonitas mouet?
Eſt eſt Herculeus ſonus.

ACTVS QVARTVS.

Trimetri Iambici.

HERCVLES. CHORVS.

COnuerte Titan clare anhelantes equos,
Emitte noctem, pereat hic mundo dies,
Quo moriar, atra nube inhorreſcat polus.
Obſtat nouerca, nunc pater cæcum chaos
Reddi decebat, hinc & hinc compagibus
Ruptis uterq; debuit frangi polus.
Quid parcis aſtris? Herculem amittis pater,
Nunc parte in omni Iuppiter ſpecta poli,
Ne quis gigas Theſſalica iaculetur iuga,
Et fiat Othrys pondus Encelado leue.
Laxabit atri carceris iam iam fores
Pluton ſuperbus, uincula excutiet patri,
Cœloq; reddet: ille, qui pro fulmine
Tuisq; facibus natus in terris eram,
Ad Styga reuertor: ſurget Enceladus ferox,
Mittetq;, quo nunc premitur, in ſuperos onus.
Regnum omne genitor ætheris dubium tibi
Mors noſtra faciet, antequàm ſpolium tui
Cœlum omne fiat, conde me tota pater
Mundi ruina, frange, quem perdis, polum.

Non

CH. *Non uana times nate tonantis,*
Iam Theſſalica Pelion Oſſa
Premet, & Pindo congeſtus Athos
Nemus ætherijs inſeret aſtris.
Vincet ſcopulos inde Typhoëus,
Et Tyrrhenam feret † Inarimen. †Inarimem
Feret ætnæos inde caminos,
Scindetq; latus montis aperti
Nondum Enceladus fulmine uictus.
Iam te cœli ſigna ſequentur.
HER. *Ego, qui relicta morte, contempta Styge,*
Per media Lethes ſtagna cum ſpolio redij,
Cum penè trepidis excidit Titan equis.
Ego, quem deorum regna ſenſerunt tria,
Morior, nec ullus per meum ſtridet latus
Tranſmiſſus enſis, haud meæ telum necis
Saxum eſt, nec inſtar montis abrupti latus,
Aut totus Othrys, non truci uultu Gigas
Pindo cadauer obruit toto meum.
Sine hoſte uincor, quodq; me torquet magis,
O miſera uirtus, ſummus Alcidæ dies
Nullum malum proſternit, impendo male
In nulla uitam facta: prò mundi arbiter,
Superiq; quondam dexteræ teſtes meæ,
Prò cuncta tellus, Herculis ueſtri placet

Mortem perire? dirus ô nobis pudor,
O turpe fatum, fœmina Herculeæ necis
Autor feretur, autor Alcides quibus?
Inuicta ſi me cadere fœminea manu
Voluere fata, perq; tam turpes colos
Mea mors cucurrit, cadere potuiſſem mihi
Iunonis odio, fœminæ caderem minis,
Sed cœlum habentis, ſed nimis ſuperis fuit.
Scythico ſub axe genita domuiſſet meas
Vires Amazon: fæminæ cuius manu
Iunonis hoſtis uincor? hinc grauior tui
Nouerca pudor eſt: quid diem hunc lætum uocas?
Quid tale tellus genuit iratæ tibi?
Mortalis odia fœmina exceſsit tua.
Adhuc ferebas eſſe te Alcidæ imparem,
Victa es duobus, pudeat irarum deos.
Vtinam meo cruore ſatiaſſet ſuos
Nemeæa rictus peſtis: aut centum anguibus
Vallatus Hydram tabe pauiſſem mea.
Vtinam fuiſſem præda Centauris datus.
Aut inter umbras uictus æterno miſer
Saxo ſederem, ſpolia cum traxi ultima
Fato ſtupente, tunc ab inferna Styge
Lucem recepi, Ditis euici moras.
Vbiq; me mors fugit, ut leto inclyto

Fortis

Fortis carerem: prò feræ uictæ ô feræ.
Non me triformis ſole conſpecto canis
Ad Styga reduxit: non ſub heſperio polo
Ibera uicit turba paſtoris feri,
Non gemina ſerpens, perdidi mortem, hei mihi,
Toties honeſtam, titulus extremus quis eſt?

CH. *Viden', ut laudis conſcia uirtus*
Non lethæos horreat amnes?
Pudet autoris, non morte dolet.
Cupit extremum finire diem
Vaſta preſſus mole gigantum,
Et monſtriferum Titana pati,
Rabidæq; necem debere feræ.
Si tua cauſa eſt miſeranda necis,
Quod nulla fera eſt, nulluſq; gigas,
Iam quis dignus necis Herculeæ
Supereſt autor, niſi dextra tui?

HER. *Ehu quis intus ſcorpius, quis feruida*
Plaga reuerſus cancer infixus meas
Vrit medullas? ſanguinis quondam capax
Tumidi iecur pulmonis arentes fibras
Diſtendit, ardet felle ſiccato iecur,
Totumq; lentus ſanguinem auexit uapor.
Primam cutem conſumpſit, hinc aditus nefas
In membra fecit, abſtulit coſtis iecur,

Excedit artus penitus, & totas malum
Hauſit medullas, oßibus uacuis ſedet.
Nec oſſa durant ipſa, ſed compagibus
Diſcuſſa ruptis mole collapſa fluunt.
Defecit ingens corpus, & peſti ſatis
Herculea nõ ſunt membra, prò quantũ eſt malum,
Quod eſſe uaſtum fateor: ô dirum nefas,
En cernite urbes, cernite ex illo Hercule
Quid iam ſuperſit, Herculem agnoſcas pater.
Hijs'ne ego lacertis ſpolia nemeæi mali
Eliſa preßi? tenſus hac arcus manu
Aſtris ab ipſis detulit Stymphalidas?
Hijs ego citatam greßibus uici feram
Radiante clarum fronte geſtantem caput?
Hijs fracta Calpe manibus eliſit fretum?
Hijs tot feræ, tot ſcelera, tot reges iacent?
Hijs mundus humeris ſedit? hæc moles mei eſt?
Hæc'ne illa ceruix? has ego oppoſui manus
Cœlo ruenti? cuius ô cuſtos manu
Trahetur ultra Stygius? ô uires prius
In me ſepultæ? quid patrem appello Iouem?
Quid per tonantem uendico cœlum mihi?
Iam iam meus credetur Amphytrio pater.
Quæcunq; peſtis uiſcere in noſtro lates,
Procede, quid me uulnere occulto petis?

Quis

Quis te ſub axe frigido pontus Scythes,
Quæ pigra Tethys genuit? aut Maurũ premẽs
Ibera Calpe littus? ô dirum malum.
Vtrum ne ſerpens ſqualidum criſta caput
Vibrans, an aliquod eſt mihi ignotum malum?
Nunquid cruore es genita Lernææ feræ?
An te reliquit Stygius in terris canis?
Omne eſt malum, nullumq́; , quis uultus tibi eſt?
Concede ſaltem ſcire, quo peream malo.
Quæcunq; peſtis ſæua, quæcunq; effera es
Palàm timeres, quis tibi in medias locum
Fecit medullas? ecce, direpta cute
Viſcera manus detexit, ulterior tamen
Inuenta latebra eſt: ô malum ſimile Herculi,
Vnde iſte fletus? unde in has lachrymæ genas?
Inuictus olim uultus, eſt nunquam malis
Lachrymas ſuis præbere conſuetus, pudet,
Iam flere didicit: quis dies fletum Herculis,
Quæ terra uidit? ſiccus ærumnas tuli.
Tibi illa uirtus, quæ tot eliſit mala,
Tibi ceßit uni: prima, & ante omnes mihi
Fletum abſtuliſti: durior ſaxo horrido,
Et chalybe uultus, & uaga Symplegade
Rictus meos infregit, & lachrymam extulit.
Flentem, gementem, ſumme protector poli

Me terra uidit, quodq́; me torquet magis,
Nouerca uidit: urit ecce iterum fibras.
Incaluit ardor: unde nunc fulmen mihi?
CHO. *Quid non poſſit ſuperare dolor?*
Quondam Getico durior Hæmo,
Nec parrhaſio lentior axe
Sæuo ceſſit membra dolori,
Feſſumq́; mouens per colla caput
Latus alterno pondere flectit.
† luctus *Fletum † uirtus ſæpe reſoluit.*
Sic arctoas laxare niues,
Quamuis tepido ſydere Titan,
Non tamen audet, uicitq́; faces
Solis adusti glaciale iubar.

HERCVLES. ALCMENA.

Trimetri Iambici.

Conuerte uultus ad meas clades pater.
Nunquã ad tuas confugit Alcides manus.
Non, cum per artus Hydra fœcundum meos
Caput implicaret, inter infernos lacus
Poſſeſſus atra nocte cum fato ſteti,
Nec inuocaui: tot feras uici horridas,
Reges, tyrannos: non tamen uultus meos
In aſtra torſi, ſemper hæc nobis manus
Votum ſpopondit: nulla propter me ſacro

Micuere

Micuere cœlo fulmina: hic aliquid dies
Optare iuſsit, primus audierit preces
Idemq; ſummus, unicum fulmen peto.
Giganta, crede, non minus uerum mihi
Aſſerere potui: dum patrem uerum puto,
Cœlo peperci: ſiue crudelis pater,
Siue es miſericors, commoda nato manum.
Propera ante mortem, & occupa hāc laudē tibi,
Vel, ſi piget, manuſq; detrectat nefas,
Emitte Siculo uertice ardentes pater
Titanas in me, qui manu Pindum ferant,
Ante Oſſa, qui me monte proiecto opprimant.
Abrumpe & Erebi clauſtra, me ſtricto petat
Bellona ferro: mitte Gradiuum trucem.
Armetur in me dirus,† & frater quidem, † eſt
Sed ex nouerca: tu quoq; Alcidæ ſoror
Tantum ex parente cuſpidem in fratrem tuum
Iaculare Pallas: ſupplices tendo manus
Ad te nouerca, ſparge tu ſaltem, precor,
Telum: perire fœminæ poſsim manu.
Iam fracta, iam ſatiata, quid paſcis minas?
Quid quæris ultra? ſupplicem Alciden uides.
Et nulla tellus, nulla me uidit fera
Te deprecantem: nunc mihi irata quidem
Opus eſt nouerca, nunc tuus ceſſat dolor?

Nunc

Nunc odia ponis? parcis, ubi uotum eſt mori.
O terræ, & urbes, nō facem quiſquam Herculi,
Non arma tradet? tela ſubtrahitis mihi?
Ita nulla ſæuas terra concipiat feras
Poſt me ſepultum: nec meas unquam manus
Imploret orbis: ſiqua naſcetur fera,
Naſcatur alius: undiq; infelix caput
Mactate ſaxis, uincite ærumnas meas.
Ingrate ceſſas orbis? excidimus tibi?
Adhuc malis, feriſq; ſuppoſitus fores,
Ni me tuliſſes: uindicem ueſtrum malis
Excipite populi: tempus hoc uobis datur.
Penſate merita: mors erit pretium omnium.
AL. *Quas miſera terras mater Alcide petam?*
Vbi natus, ubi nam eſt? certa ſi uiſus notat,
Reclinis ecce corde anhelanti æſtuat,
Gemit, peractum eſt: membra complecti ultima
O nate liceat: ſpiritus fugiens meo
Legatur ore, brachia in amplexus cape.
Vbi membra ſunt? ubi illa, quæ mundum tulit,
Stelligera ceruix? quis tibi exiguam tui
Partem reliquit? HER. *Herculem ſpectas quidē*
Mater, ſed umbræ ſimile neſcio quid mei
Agnoſce mater: ora quid flectis retro,
Vultumq; mœrens? Herculem dici tuum

Partum

Partum erubeſcis? AL. Quis feram mūdus nouā,
Quæ terra genuit? quod 'ue tam dirum nefas
De te triumphat? uictor Herculeus quis eſt?
HER. Nuptæ iacentem cernis Alciden dolis?
AL. Quis tantus eſt, qui uincat Alciden dolus?
HER. Quicunq; mater fœminæ iratæ ſat eſt.
AL. At unde in artus peſtis, aut oſſa incidit?
HER. Aditum uenenis palla fœmineis dedit.
AL. Vbi nam ipſa palla eſt? membra nudata intuor.
HER. Cōſumpta mecū eſt. AL. Tanta ne inuēta eſt lues?
HER. Errare medijs credo uiſceribus meis
O mater Hydram, & mille cum Lerna feras:
Quæ tanta nubes flamma Sicanias bibit?
Quæ Lemnos ardens? quæ plaga inferni poli
Vetans flagranti currere in zona diem?
In ipſa me iactate, prò comites, freta,
Mediosq; in amnes: quis ſat eſt Iſter mihi?
Non ipſe terris maior oceanus meos
Franget uapores: omnis in noſtris malis
Deficiet humor, omnis areſcet latex:
Quid rector Erebi me remittebas Ioui?
Decuit tenere, redde me tenebris tuis.
Talem ſubactis Herculem oſtende inferis.
Nil inde ducam: quid, times iterum Herculem?
Inuade mors non trepida, iam poſſum mori.

Compeſce

AL. Compeſce lachrymas ſaltem, & ærumnas doma,
Maliſq; tantis Herculem indomitum refer,
Mortemq; uince, quod ſoles, uince inferos.
HER. Si me catenis horridus uinctum ſuis
Præberet auidæ Caucaſus uolucri dapem
Scythia gementem, flebilis gemitus mihi
Non extitiſſet: ſi uagæ Symplegades
Vtraq; premerent rupe, redeuntis minas
Ferrem ruinæ: Pindus incumbat mihi
Atq; Hæmus, & qui Thracios fluctus Athos
Frangit tonantis fulmen excipiens Iouis.
Non, ipſe ſi in me mater hic mundus ruat,
Superq; noſtros flagret incenſus rogos
Phœbeus axis, degener mentem Herculis
Clamor domaret: mille decurrant feræ,
Paritérq; lacerent, hinc feris clangoribus
Aetheria me Stymphalis, hinc & taurus minax
Ceruice tota pulſet, & quidquid furit,
Solum quoq; ingens ſurgat, hinc illinc fremens,
Artuſq; noſtros durus imminuat dolor,
Sparſus ſilebo: non feræ excutient mihi,
Non arma gemitus: nil, quod impelli poteſt.
AL. Non uirus artus nate fœmineum coquit,
Sed dura ſeries operis, & longus tibi
Fouet cruentis forſitan morbis dolor.

HER. *Vbi mors? ubi illa? teſtis eſt aliquis mali?*
Intendat arcus, nuda ſufficiet manus:
In orbe mecum ueniat, huc aliquis mihi
Procedat agedum huc. AL. *hei mihi ſenſus quoq;*
Excuſsit ille nimius impulſus dolor.
Remouete quæſo tela, & infeſtas, precor,
Rapite hinc ſagittas, igne ſuffuſæ genæ.
Scelus minantur, qua fuga latebras petam?
Dolor iſte furor eſt: Herculem ſolus domat.
Cur deinde lachrymas, aut fugam uecors petam?
Obire forti meruit Alcmene manu.
Vel ſcelere pereat, ante quàm letum mihi
Ignauus aliquis mandet, ac turpis manus
De me triumphet: ecce laſſatus malis
Sopore feſſas alligat uenas dolor,
Grauiq; anhelum pectus impulſu quatit.
Fauete ſuperi, ſi mihi natum inclytum
Miſeræ negatis, uindicem ſaltem, precor,
Seruate terris, abeat excuſſus dolor,
Corpusq; uires reparet Herculeum ſuas.

HYLLVS. ALCMENA. HERCVLES. *Trimetri Iambici.*

PRò lux acerba, prò capax ſcelerum dolor.
Nurus tonantis occidit, natus iacet.
Nepos ſuperſum: ſcelere materno hic perit,

Fraude

Fraude illa capta eſt: quis per annorum uices,
Totoq; in æuo poterit ærumnas ſenex
Referre tantas? unus eripiet dies
Parentem utrunq;,cætera ut ſileam mala.
Parcamq; fatis,Herculem amitto patrem.

AL. Compeſce uoces inclytum Alcidæ genus
Miſeræq; nato ſimilis Alcmenæ nepos,
Longus dolorem forſitan uincet ſopor.
Sed ecce laſſam deſerit mentem quies,
Redditq; morbo corpus,& luctus mihi.

HER. Quid hoc? rigenti cernitur Trachyn iugo?
At inter aſtra poſitus euaſi genus
Mortale? tandem quis mihi cœlum parat?
Te te pater iam uideo, placatam quoq;
Specto nouercam: quis ſonus noſtras ferit
Cœleſtis aures? Iuno me generum uocat.
Video nitentem regiam clari ætheris,
Phœbiq; tritam flammea zonam rota:
Cubile uideo,noctis hinc tenebras uocat.
Quid hoc? quis axem cludit, & ab ipſis pater
Deducor aſtris? ora Phœbeus modo
Afflabat axis,tam propè à leto fui.
Trachyna uideo,quis mihi terras dedit?
Modo nempe me infra ſteterat,ac totus mihi
Suppoſitus orbis, tam bene excideras dolor:

Cogis

Cogis fateri: parce, & hanc uocem occupa.
Hæc Hylle dona matris, hoc munus parat.
Vtinam liceret ſtipite ingeſto impiam
Effringere animam, quale Amazonium malum
Circa niualis Caucaſi domui latus.
O clara Megara, tune, cum furerem, mihi
Coniux fuiſti? ſtipitem, atq; arcus date.
Dextra inquinetur, laudibus maculam imprimã.
Summus legatur fœmina Herculeus labor.
HYL. *Compeſce diras genitor irarum minas.*
Habet, peractum eſt, quas petis pœnas, dedit.
Sua perempta dextera mater iacet.
HER. *Cæci dolores, manibus irati Herculis*
Occidere meruit: perdidit comitem Lycas.
Sæuire in ipſum corpus exanime impetus,
Atq; ira cogit, cur minis noſtris caret?
Ipſum cadauer pabulum accipiant feræ.
HYL. *Plus miſera læſo doluit, huic aliquid quoq;*
Detrahere uelles, occidit dextra ſua
Tuo dolore, plura, quàm poſcis, tulit.
Sed non cruentæ ſceleribus nuptæ iaces,
Nec fraude matris, Neſſus hos ſtruxit dolos,
Ictus ſagittis qui tuis uitam expulit.
Cruore tincta eſt palla ſemiferi pater,
Neſſusq; nunc has exigit pœnas ſibi.

HER. Habet, peractum eſt, fata ſe noſtra explicant.
Lux iſta ſumma eſt, quercus hanc ſortem mihi
Fatidica quondam dederat, & Parnaſio
Cirrhea quatiens templa mugitu nemus.
Dextra perempti uictor Alcide uiri
Olim iacebis: hic tibi emenſo freta,
Terrasq́;, & umbras, finis extremus datur.
Nil querimur ultra, decuit hunc finem dari,
Ne quis ſuperſtes Herculis uictor foret.
Nunc mors legatur, clara, memoranda, inclyta,
Me digna prorſus, nobilem hunc faciam diem.
Cędatur omnis ſylua, & Oetheum nemus
Suſcipiat ignis, Herculem accipiat rogus.
Sed ante mortem tu genus Pœantium
Hoc triſte nobis iuuenis officium appara.
Herculea totum flamma ſuccendat diem.
Ad te preces nunc Hylle ſupremas fero.
Eſt clara, captas inter incultas genus
Regumq́; referens, Euryto uirgo edita
Iole, tuis hanc facibus, & flammis para,
Victor cruentus abſtuli patrio à lare,
Nihilq́; miſeræ præter Alciden dedi.
Et iſte rapitur: penſet ærumnas ſuas,
Iouis nepotem foueat, & natum Herculis.
Tibi illa pariat quidquid ex nobis habet.

Tuq́; ipſa planctus pone funebres, precor,
O clara genitrix, uiuet Alcides tuus.
Virtute noſtra pellicem feci tuam
Credi nouercam: ſiue naſcente Hercule
Nox illa certa eſt, ſiue mortalis meus
Pater eſt, licet ſit falſa progenies mihi,
Materna culpa ceſſet, & crimen Iouis.
Merui parentem, contuli cœlo decus,
Natura me concepit in laudes Iouis.
Quin ipſe quoq; Iuppiter credi meus
Pater eſſe gaudet: parce iam lachrymis meis.
Superba matres inter Argolicas eris.
Quid tale Iuno peperit ætherium gerens
Sceptrum, & tonanti nupta? mortali tamen
Cœlum tenens inuidit, Alciden ſuum
Dici eſſe uoluit: perage nunc Titan uices
Solus relictus, ille, qui ueſter comes
Vbiq; fueram, tartara, & manes peto.
Hanc tamen ad imos perferam laudem inclytam,
Quod nulla peſtis uicit Alciden palàm,
Omnemq́; peſtem uicit Alcides palàm.

CHORVS.

Sapphicum carmen.

O Decus mundi radiate Titan,
Cuius ad primos Hecate uapores

Laſſa nocturnæ leuat ora bigæ,
Dic ſub aurora poſitis Sabæis,
Dic ſub occaſu poſitis Iberis,
Quiq; ferentem patiuntur axem,
Quiq; ſub plauſtro patiuntur Vrſæ,
Dic ad æternos properare manes
Herculem, & regnum canis inquieti.
Vnde non unquam remeauit ullus.
Sume, quos nubes radios ſequantur.
Pallidus mœſtas ſpeculare terras,
Et caput turpes nebulæ pererrent.
Quando, prò Titan, ubi, quouè ſumme
Herculem in terris alium ſequeris?
Quas manus orbis miſer inuocabis.
Si qua ſub terra numeroſa peſtis
Sparget intentam rabiem draconis?
Arcadum ſi quis populi uetuſti
Fecerit ſyluas aper inquietas,
Thraciæ ſi quis Rhodopes alumnus
Durior terris Helices niuoſæ
Sparget humano ſtabulum cruore?
Quis dabit pacem populo timenti,
Si quid irati ſuperi per urbes
Iuſſerint naſci? iacet omnibus par,
Quem parem tellus genuit tonanti:

Planctus immenſas reſonet per urbes,
Et comas nullo cohibente nodo,
Fœmina excertos feriat lacertos.
Solaq́; obductis foribus deorum,
Templa ſecuræ pateant nouercæ.
Vadis ad Lethen, Stygiumq́; littus,
Vnde te nullæ referent carinæ.
Vadis ad manes miſerandus, unde
Morte deuicta tuleras triumphum.
Vmbra nudatis uenies lacertis,
Languido uultu, trepidoq́; collo.
Teq́; non ſolum feret illa puppis.
Non tamen uiles eris inter umbras,
Aeacumq́; inter, geminosq́; Cretas,
Fata diſcernens, fieri tyranni
Parcite ô dites, inhibete dextras.
Laudis eſt purum tenuiſſe ferrum,
Dumq́; regnabas minimum cruentis
In tuas urbes licuiſſe factis,
Sed locum uirtus habet inter aſtra,
Sedis Arctoæ ſpatium tenebis?
An grauis Titan ubi promit æſtus?
An ſub occaſu tepido nitebis?
Vnde commiſſo reſonare ponto
Audies Calpen, loca quæ ſereni

Deprimes cœli? quis erit recepto
Tutus Alcide locus inter aſtra?
Horrido tantum procul à Leone
Det pater ſedes, calidoq́; Cancro,
Ne tuo uultu tremefacta leges
Aſtra conturbent, trepidetq́; Titan.
Vere dum flores uenient tepenti,
Et comam ſyluis hyemes recident,
Vel comam ſyluis reuocabit æſtas,
Pomaq́; autumno fugiente cedent,
Nulla te terris rapiet uetuſtas.
Tu comes Phœbo, comes ibis aſtris.
Ante naſcetur ſeges in profundo,
Vel fretum dulci reſonabit unda,
Ante diſcedet glacialis Vrſæ
Sydus, & ponto uetito fruetur,
Quàm tuas laudes populi quieſcant.
Te pater rerum miſeri precamur,
Nulla naſcatur fera, nulla peſtis,
Non duces ſæuos miſeranda tellus
Habeat, nec ulla dominetur aula.
Qui poteſt ſolum decus eſſe regni,
Semper intenſum tenuiſſe ferrum,
Siquid in terris iterum timetur,
Vindicem terræ petimus relictæ.

En quid hoc? mundus ſonat, ecce mœret,
Mœret Alcidæ pater, an deorum
Clamor? an uox eſt † timidæ nouercæ? † tumidæ
Hercule an uiſo fugit aſtra Iuno?
Laſſus an pondus titubauit Atlas?
An magis diri tremuere manes
Herculem, & uiſum canis inferorum
Fugit abruptis trepidus catenis?
Fallimur: læto uenit ecce uultu
Quem tulit Pœas, humeriſq; tela
Geſtat, & notas populis pharetras
Herculis hæres.

ACTVS QVINTVS.

Trimetri Iambici.

NVTRIX. PHILOCTETES.

Effare caſus iuuenis Herculeos precor,
Vultuq; quonam tulerit Alcides necem.
PH. *Quo nemo uitam.* NVT. *Lætus adeóne ultimos*
Inuaſit ignes? PH. *Eſſe iam flammas nihil*
Oſtendit ille, qui ſub occaſu Hercules
Virtute uinci docuit indomita omnia.
NVT. *Inter uapores quis fuit forti locus?*
PH. *Quod unum in orbe uenerat nondum malum*
Et flamma uicta eſt, hæc quoq; acceſſit feris.
Inter labores ignis Herculeos abit.

NVT. Ediſſere agedum, flamma quo uicta eſt modo.

PH. Vt omnis Oethen mœſta corripuit manus,
Hinc fagus umbras perdit, & tota iacet
Succiſa trunco, flexit hinc pinum ferox
Aſtris minantem, & nube de media uocat.
Ruitura cautes mouit, & ſyluam trahit
Secum minorem, Chaonis quondam loquax
Stat lata uaſti quercus, & Phœbum uetat.
Vltraq; totos porrigit ramos nemus.
Gemit illa multo uulnere impreſſo minax,
Frangitq; cuneos, reſilit excuſſus chalybs,
Vulnusq; ferrum patitur, & truncum fugit.
Commota tandem eſt, tunc cadens lenta mora
Duxit ruinam, protinus radios locus
Admiſit omnes, ſedibus pulſæ ſuis
Volucres pererrant nemore ſucciſo diem,
Quæruntq; laſsis garrulæ pinnis nemus.
Iamq; omnis arbor ſonuit, & ſacræ quoq;
Senſere quercus horridam ferro manum,
Nulliq; priſcum profuit ligno nemus.
Aggeritur omnis ſylua, & alternæ trabes
In aſtra tollunt Herculi anguſtum rogum.
Rapit alta flammas pinus, & robur tenax,
Et breuior ilex: ſylua contexit pyram,
Populea ſylua frondis Herculeæ nemus.

At ille,

At ille,ut ingens nemore ſub Naſamonio
Aeger reclini pectore admugit Leo,
Fertur,quis illum credat ad flammas rapi?
Vultus petentis aſtra,non ignes erant.
Vt preſsit Oetan,ac ſuis oculis rogum
Luſtrauit,omnes fregit impoſitus trabes.
Arcumq; poſcit,accipe hæc inquit ſate
Pœante dona,& munus Alcidæ cape.
Has Hydra ſenſit, hijs iacent Stymphalides,
Et quidquid aliud eminus uici malum.
Victuxe felix,has enim nunquam irritas
Mittes in hoſtes: ſiue de media uoles
Auferre uolucres nube: deſcendent aues,
Et certa prædam tela de cœlo ferent,
Nec fallet unquam dexteram hic arcus tuam.
Librare telum didicit,& certam dare
Fugam ſagittis,ipſa non fallunt iter
Emiſſa neruo tela: tu tantum,precor,
Accommoda ignes, & facem extremam mihi,
Hic nodus,inquit,nulla quem capiet manus,
Mecum per ignem flagret: hoc telum Herculem
Tantum ſequetur: hoc quoq; acciperes,ait,
Si ferre poſſes: adiuuet domini rogum.
Tum rigida ſecum ſpolia nemeæi mali
Arſura poſcit,latuit in ſpolio rogus.

Ingemuit omnis turba, nec lachrymas dolor
Cuiquam remiſit, mater in luctum furens
Diduxit auidum pectus, atq; utero tenus
Exerta uaſtos ubera in planctus ferit,
Superosq;, & ipſum uocibus pulſans Iouem,
Impleuit omnem uoce fœminea locum.
Deforme letum mater Herculeum facis,
Compeſce lachrymas, inquit, introrſus dolor
Fœmineus abeat: Iuno cur lætum diem
Te flente ducat? pellicis gaudet ſuæ
Spectare lachrymas: comprime infirmum iecur
Mater, nefas eſt ubera, atq; uterum tibi
Laniare, qui me genuit: & dirum fremens,
Qualis per urbes duxit Argolicas Canem,
Cum uictor Erebi Dite contempto redit
Tremente fato, talis incubuit rogo.
Quis ſic triumphans lætus in curru ſtetit
Victor? quis illo gentibus uultu dedit
Leges tyrannus? quanta pax obitum tulit?
Hæſere lachrymæ, cecidit expulſus dolor
Nobis quoq; ipſis, nemo morituro ingemit.
Iam flere pudor eſt, ipſa, quam ſexus iubet
Mœrere, ſiccis hæſit Alcmene genis,
Stetitq; nato penè iam ſimilis parens.
NVT. *Nullas'ne in aſtra miſit ad ſuperos preces*

Arſurus

Arſurus? aut in uota reſpexit Iouem?
PH. *Iacuit ſui ſecurus, & cœlum intuens*
Quæſiuit oculis, arce an ex aliqua pater
Deſpiceret illum, tum manus tendens ait:
Quacunq; parte proſpicis natum pater,
Iſte eſt pater, quem nocte commiſſa dies
Quæſiuit unus, ſi meas laudes canit
Vtrumq; Phœbi littus, & Scythiæ genus,
Et omnis ardens ora quam torret dies:
Si pace tellus plena, ſi nullæ gemunt
Vrbes, nec aras impias quiſquam inquinat,
Si ſcelera deſunt, ſpiritum admitti hunc precor
In aſtra, nec me mortis infernæ locus,
Nec mœſta nigri regna conterrent Iouis,
Sed ire ad illos umbra, quos uici, deos
Pater erubeſco, nube diſcuſſa diem
Pande, ut deorum uultus ardentem Herculem
Spectet: licet tu ſydera, & mundum neges,
Vltro pater cogere: ſi uoces dolor
Abſtulerit ullas, pande tum Stygios lacus,
Et redde fatis, approba natum prius,
Vt dignus aſtris uidear, hic faciet dies.
Leue eſt, quod actum eſt, Herculē genitor prius,
Inuenit, an damnauit? hoc poſtq; addidit:
Nouerca cernat, quo feram flammas modo.

Flammas

Flammas popoſcit, hoc age Alcidæ comes,
Non ſegnis, inquit, corripe Oetheam facem.
Quid dextra tremuit? num manus pauida impiũ
Scelus refugit? redde iam pharetras mihi
Ignaue, iners, inermis: eſt noſtros manus
Quæ tendat arcus, quis ſedet pallor genis?
Animo faces inuade, quo Alciden uides
Vultu iacere, reſpice arſurum miſer.
Rogat ecce iam me genitor, & pandit polos.
Venio pater, uultusq; non idem fuit.
Tremente pinum dextera ardentem impuli.
Refugit ignis, & reluctantur faces,
Et membra uitant: ſed recedentem Hercules
Inſequitur ignẽ: Caucaſum, aut Pindũ, aut Atho
Ardere credas: nullus erupit ſonus:
Tantum ingemiſcit ignis ad durum iecur.
Typhon in illo poſitus immanis rogo
Gemuiſſet ipſe, quiq; conuulſam ſolo
Impoſuit humeris Oſſan Enceladus ferox.
At ille medias inter exurgens faces
Semuſtus, ac laniatus, intrepidus, rubens,
Nunc ô parens Herculea, ſic ſtare ad rogum
Te mater, inquit, ſic decet fleri Herculem?
Inter uapores poſitus, & flammæ minas
Immotus, inconcuſſus, in neutrum latus

Correpta

Correpta flectens membra adhortatur, monet,
Gerit aliquid ardens: omnibus fortem addidit
Animum miniſtris, urere ardentem putes.
Stupet omne uulgus, uix habent flammæ fidem,
Tam placida frons eſt, tanta maieſtas uiro.
Nec properat uri: cumq; iam forti datum
Leto ſatis penſauit, igniferas trabes
Hinc inde traxit, nimia quas flamma occupat,
Totasq; in ignem uertit, & qua plurimus
Exundat ignis, recipit intrepidus, ferox.
Nunc ora flammis implet: aſt illi graues
Luxere barbæ: cumq; iam uultum minax
Appeteret ignis, lamberent flammæ caput,
Non preſſit oculos: ſed quid hoc? mœſtam intuor
Sinu gerentem reliquias magni Herculis.
Crinemq; iactans ſqualidum Alcmene gemit.

ALCMENA. PHILOCTETES.

Trimetri Iambici.

Timete ſuperi fata, tam paruus cinis
Herculeus eſt, huc ille decreuit gigas.
O quanta titan in nihil moles abit?
Anilis, heu me, cœpit Alciden ſinus.
Hic tumulus illi eſt: ecce uix totam Hercules
Compleuit urnam: quàm leue eſt pondus mihi,
Cui totus æther pondus incubuit leue.

Ad

Ad Tartara olim, regnaq; ô nate ultima
Rediturus ibas, quando ab inferna Styge
Remeabis iterum, non uti ſpolium trahas,
Rurſum'q; Theſeus debeat lucem tibi,
Sed quando ſolus? ignis impoſitus tuas
Compeſcet umbras, teq; tartareus canis
Inhibere poterit, quando Tænareas fores
Pulſabis? ah quas mater ad fauces agar?
Qua mors aditur? uadis ad manes iter
Habiturus unum: quid diem queſtu tero?
Quid miſera duras uita? quid lucem hanc tenes?
Quem parere rurſus Herculem poſſum Ioui?
Quis me parentem natus Alcmenam ſuam
Tantus uocabit? ô nimis fœlix, nimis
Thebane coniux, Tartari intraſti loca
Florente nato, teq; uenientem inferi
Timuere forſan, quod pater tantum Herculis
Vel falſus aderas: quas petam terras anus
Inuiſa ſæuis regibus? ſiquis tamen
Rex eſt relictus ſæuus, hei miſeræ mihi:
Quicunq; cæſos ingemunt nati patres
A me petent ſupplicia: me cuncti obruent,
Siquis minor Buſiris, aut ſiquis minor
Antæus: urbes perfidæ terrent plagæ,
Ego præda ducar: ſiquis iſmarios greges

Thracis

Thracis cruenti uindicans, carpent greges
Mea membra diri: forſitan pœnas petet
Irata Iuno, totus uretur dolor.
Secura uicto tandem ab Alcide uacat.
Pellex ſuperſum, ſupplicia de qua exigat.
Ne parere poſſem fecit hic natus mihi
Vterum timendum: quæ petam Alcmene loca?
Quis me locus? quæ regio? quæ mundi plaga
Defendet? aut quas mater in latebras agar?
Vbiq; certe nota: ſi patriam petam,
Laresq; miſeros, Argos Euryſtheus tenet.
Orbata Thebas, regnum & Hiſmenum petam,
Thalamosq; noſtros, in quibus quondam Iouem
Dilecta uidi? prò nimis felix, nimis,
Si fulminantem & ipſa ſenſiſſem Iouem,
Vtinam meis uiſceribus Alcides foret
Exectus infans, nunc datum eſt miſeræ, datum
Videre natum laude certantem Ioui:
Et hoc daretur ſcire, quod fatum mihi
Eripere poſſet, quis memor uiuet tui
O nate populus? omne iam ingratum eſt genus.
Petam Cleonas? Arcadum an populos petam?
Meritisq; terram nobilem quæram tuis?
Hic dira ſerpens cecidit, hic ales fera,
Hic rex cruentus, hic tua fractus manu,

Qui

Qui te ſepulto poßidet cœlum Leo.
Si grata terra eſt, populus Alcmenam tuam
Defendat omnis: Thracias gentes petam,
Hebriq; populos? hæc quoq; eſt meritis tuis
Defenſa tellus, ſtabula cum regno iacent.
Hic pax cruento rege proſtrato data eſt,
Vbi enim negata? quod tibi infelix anus
Quæram ſepulchrum? de tuis totus rogis
Contendat orbis: reliquias magni Herculis
Quis populus, aut quæ templa, quæ gentes colēt?
Quis iam petet, quis poſcet Alcmenes onus?
Quæ tibi ſepulchra nate, quis tumulus ſat eſt?
Hic totus orbis fama erit tumulus tibi.
Quid anime trepidas? Herculis cineres tene,
Complectere oſſa, reliquiæ auxilium dabunt,
Erunt ſatis præſidia, terrebunt tuæ
Reges uel umbræ. PHI. *Debitos nato quidem*
Compeſce fletus mater Alcmene inclyti.
Non eſt gemendus, nec graui urgendus nece,
Virtute quiſquis abſtulit fatis iter.
Aeterna uirtus Herculem fle i uetat,
Fortes uetat mœrere, degeneres iubet.
AL. *Sedabo queſtus? uindicem amiſi parens*
Terræ atq; pelagi, quaq; purpureus dies
Vtrunq; clara ſpectat oceanum rota.

Quot miſera in uno condidi natos parens?
Regno carebam, regna ſed poteram dare.
Vna inter omnes terra quas matres gerit,
Votis peperci, nil ego à ſuperis petij
Incolume nato: quid dare Herculeus mihi
Non poterat ardor? quis deus quidquam mihi
Negare poterat? uota in hac fuerant manu:
Quidquid negaret Iuppiter, daret Hercules.
Quid tale genitrix ulla mortalis tulit?
Defleuit aliqua mater, & toto ſtetit
Succiſa fœtu, biſq; ſeptenos greges
Deplanxit una, gregibus æquari meus
Quot ille poterat? matribus miſeris adhuc
Exemplar ingens deerat, Alcmene dabit.
Ceſſate matres, pertinax ſiquas dolor
Adhuc iubet lugere, quas luctus grauis
In ſaxa uertit, cedite hijs cunctæ malis.
Agédum, ſenile pectus ô miſeræ manus
Pulſate: & una funeri tanto ſat eſt,
Grandæua anus defecta? quod totus breui
Iam quæret orbis, expedi in planctus tamen
Defeſſa quanquam brachia, ut inuidiam deis
Lugendo facias, aduoca in planctum genus.

ALCMENA SOLA.

Anapæſtici.

FLete Alcmenen, magnúq; Iouis
Plangite natum, cui concepto
Lux una perit, noctesq; duas
Contulit Eos: ipſa quiddam
Plus luce perit: totæ pariter
Plangite gentes, quarum ſæuos
Ille tyrannos iuſsit ſtygias
Penetrare domos, populisq; mandens
Ponere ferrum: fletum meritis
Reddite tantis: totus, totus
Perſonet orbis: fleat Alciden
Cœrula Crete: magno tellus
Clara tonante, centum populi
Brachia pulſent: nunc Curetes,
Nunc Corybantes arma idæa
Quaſſate manu: armis illum
Lugere decet, nunc nunc funus
Plangite uerum: Iacet Alcides
Non minor ipſo Creta tonante:
Flete Herculeos Arcades obitus,
Nondum Phœbo naſcente genus.
Et iuga Spartes Nemeæq; ſonent,
Feriatq; graucis Mænala planctus.

Poſcite

Poſcite magno Alciden gemitu,
Stratus ueſtris ſetiger oris.
Alesq́; ſequi iuſſa ſagittas,
Totum pinnis uelata diem.
Flete Argolici, flete Cleonæ,
Hic terrentem mœnia quondam
Veſtra Leonem fregit noſtri
Dextera nati: date Sithoniæ
Verbera matres, gelidusq́; ſonet
Planctibus Hebrus, flete Alciden,
Quod non ſtabulis ueſcitur infans,
Nec ueſtra greges uiſcera carpunt.
Fleat Antæo libera tellus,
Et rapta fero plaga Geryone.
Mecum miſeræ plangite gentes.
Audiat ictus utraq; Tethys.
Vos quoq; mundi turba citati
Flete Herculeos numina caſus.
Veſtrum Alcides ceruice meus
Mundum ſuperi cœlumq́; tulit.
Cum ſtelligeri uector olympi,
Pondere liber ſpirauit Atlas.
Vbi nunc noſtræ Iuppiter arces?
Vbi promiſſi regia mundi?

Nempe ſepultus, quoties telis
Facibusq́; tuis ille pepercit?
Quoties ignis ſpargendus erat?
In me ſaltem iaculare facem,
Semelenq́; puta.
Iam'ne Elyſias ô nate domus,
Iam littus habes, ad quod populos
Natura uocat? an poſt raptum
Styx atra canem præcluſit iter,
Teq́; in primo limine Ditis
Monſtra morantur? quis nunc umbras
Nate tumultus, maneſq́; tenet?
Fugit abducta nauita cymba?
Et centauris Theſſala motis
Ferit attonitos ungula manes?
Anguesq́; ſuos Hydra ſub undis
Territa merſit? teq́; labores
O nate timent?
Fallor, fallor ueſana parens.
Nec te manes, umbræq́; timent.
Non Argolico rapta Leoni
Fulua pellis contecta iuba
Læuos operit dura lacertos,
Vallantq́; feri tempora dentes.
Donum pharetræ ceſſere tuæ,

Telaq́;

Telaq; mittet iam dextra minor:
Vadis inermis nate per umbras,
Ad quas ſemper manſurus eris.

HERCVLES. ALCMENA.

Trimetri Iambici partim.

QVid me tenentem regna ſyderei poli,
Cœloq; tandẽ redditum planctu iubes
Sentire fatum? parce, nam uirtus mihi
In aſtra, & ipſos fecit ad ſuperos iter.
AL. Vnde ſonus trepidas aures ferit?
Vnde meas inhibet lachrymas fragor?
Agnoſco, agnoſco, uictum eſt chaos.
A Styge nate redis iterum mihi:
Fractaq; non ſemel eſt mors horrida.
Viciſti rurſus noctis loca,
Puppis & infernæ uada triſtia.
Peruius eſt Acheron iam languidus,
Et remeare licet ſoli tibi.
Nec te fata tenent poſt funera.
An tibi præcluſit Pluton iter?
Et Pauidus regni metuit ſibi?
Certe ego te uidi flagrantibus
Impoſitum ſyluis, cum pluribus
In cœlum furerent flammæ minis.

Non tenuere tuas umbras loca.
Quid timuere tui manes precor?
Vmbra quoq; eſt Diti nimis horrida.

HER. *Non me rigentis ſtagna Cocyti tenent,*
Non puppis umbras furua tranſuexit meas,
Iam parce mater queſtibus, manes ſemel,
Vmbrasq́; uidi: quidquid in nobis tui
Mortale fuerat, ignis inuictus tulit:
Paterna cœlo pars data eſt, flammis tua.
Proinde planctus pone, quos nato pater,
Genitrix inerti: luctus in turpes eas?
Virtus in aſtra tendit, in mortem timor:
Præſens ab aſtris mater Alcides cano:
Pœnas cruentus iam tibi Euryſtheus dabit:
Curru ſuperbum uecta tranſcendes caput.
Me iam decet ſubire cœleſtem plagam.
Inferna uinco rurſus Alcides loca.

AL. *Mane parumper, ceſſit, ex oculis abit,*
In aſtra fertur: fallor, an uultus putat
Vidiſſe natum? miſera mens incredula eſt,
Es numen, & te mundus æternus tenet.
Credo triumphis, regna Thebarum petam,
Nouumq́; templis additum numen canam.

CHORVS

CHORVS.

Anapæſtici.

NVnquam ſtygias fertur ad umbras
Inclyta uirtus: uiuite fortes,
Nec lethæos ſæua per amnes
Vos fata trahent: ſed cum ſummas
Exiget horas conſumpta dies,
Iter ad ſuperos gloria pandet.
Sed tu domitor magne ferarum,
Orbisq́; ſimul pacator ades,
Nunc quoq; noſtras reſpice terras:
Et ſi qua nouo bellua uultu
Quatiet populos terrore graui,
Tu fulminibus frange triſulcis,
Fortius ipſo genitore tuo
Fulmina mittens.

FINIS.

BASILEAE EXCVDEBAT
Henricus Petrus, Menſe Au-
guſto, Anno
M. D. XXIX.